

CUPRINS

Study Regarding the Inter-Correlation of the Main Components of the Economic Entities' Financial Structure	4
Studiu privind intercorelarea principalelor componente ale structurii financiare a entităților economice	4
R.P.Meszaros, B.C.Gomoi	4
Theoretical and Practical Accountancy Considerations on the capital of Public Institutions	20
Considerații teoretice și practice asupra contabilității capitalurilor instituțiilor publice	20
S.V.Hapenciuc, L.C.Risti	20
Particularities of Accounting for Agricultural Holdings.....	35
Particularitățile contabilității exploatațiilor agricole.....	35
A.M.Mogoș, L.D.Cuc	35
Study Regarding the Exploitation of the Accounting Information Resulting from the Annually Financial Statements by External Users.	58
Studiu privind valorificarea informației contabile din situațiile financiare anuale de către utilizatorii externi	58
O.Mihalcovici, C.Nicolaescu	58
Split VAT Payment	77
Sistemul Split TVA.....	77
N.Ciobotaru, V.A.Trifan	77
Dual Approach on the Accounting Profession Specific Skills	85
Abordarea duală asupra competențelor specifice profesiei contabile... ..	85
I.A.Mihali, L.Cerनुșca	85
A Theoretical - Statistical Analysis Regarding the Tourism Impact on the Nowadays Global Economy.....	99

Analiza teoretico-statistică privind impactul turismului asupra economiei globale contemporane.....	99
I.Wittman, O.I.Maxim.....	99
The Perception of the MA Students, of the Accounting Professionals and of the Alumni Students regarding the Creative Accounting Phenomenon.....	110
Percepția masteranzilor, profesioniștilor contabili și studenților alumni privind fenomenul contabilității creative	110
A.Bogdan, L.Cernușca	110
Increasing the Efficiency of the Staff within the Administration in Relation with the Public Services Applicants	120
Creșterea eficienței activității personalului din administrație în relațiile cu solicitanții serviciilor publice	120
A.Anghel,L.Faur, O.I.Maxim	120
Theoretical and Practical Study Regarding the Management of Customer's Debts.....	135
Studiu teoretico-practic privind gestiunea creanțelor comerciale.....	135
A.Hrișca, C.Nicolaescu	135
Study Regarding the Influence of Fixed Tangible Assets Depreciation upon the Economic and Financial Image of the Economic Entities. ..	147
Studiu empiric privind influența deprecierii imobilizărilor corporale asupra situației economico-financiare a entităților economice	147
C.Chiș, C.Nicolaescu	147
Study Regarding the Theoretical and Practical Approach of a Business Plan.....	162
Studiu privind abordarea teoretică și practică a unui plan de afaceri .	162
C.Tigan, L.S.Bălan.....	162
Study Regarding the Analysis of the Restructuring Process within the Company Renovatio Logistic Parc S.R.L.	181
Studiu privind analiza procesului de restructurare in cadrul companiei Renovatio Logistic Parc S.R.L.....	181
N.T.Papp, L.S.Bălan	181

Study Regarding the Elaboration of the Business Plan for Establishing a Walnut Plantation through the PNDR Program.....	193
Studiu privind elaborarea planului de afaceri în vederea înființării unei plantații de nuci prin programul PNDR.....	193
D.E.Mera, L.S.Bălan.....	193
Particularities of the Stress at Work of the Employees working with People with Disabilities	209
Particularități ale stresului în muncă al angajaților care lucrează cu persoane cu handicap	209
I.P. Neag, F.L.Isac.....	209
Harassment in the Workplace and the Organizational Behavior	223
Hărțuirea la locul de muncă și comportamentul organizațional	223
A.F. Filippi, F.L.Isac.....	223
Local taxes - Own Revenues of the Local Budgets	238
Taxele locale - venituri proprii ale bugetelor locale	238
I.Mateș, L.C.Risti	238
Defective Management at the Level of Public Administrations	250
Managementul defectuos la nivelul administrațiilor publice.....	250
A.Chiș, A.E.Spînu.....	250
The Strategy for Developing the Newspaper "Sell and Buy" in Crisis Conditions	257
Strategia de dezvoltare a ziarului "Vând și Cumpăr" în condiții de criză	257
S.Mager, A.E.Spînu	257
The Career Management and the Analysis of the Personality Influence on the Career Success	263
Managementul carierei și analiza influenței personalității asupra succesului în carieră.....	263
A.Ardelean, S.G.Szentesi.....	263
Local Development in Covăsânț Rural Area	270
Dezvoltarea locală în zona rurală Covăsânț.....	270
V.C.Stoica, F.S.Barbu.....	270

**Study Regarding the Inter-Correlation
of the Main Components of the Economic Entities’
Financial Structure**

**Studiu privind intercorelarea principalelor componente
ale structurii financiare a entităților economice**

R.P.Mezzaros, B.C.Gomoi

Masterand Roberta Petra Meszaros

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Lect. univ. dr. Bogdan Cosmin Gomoi

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The financial structure of a company is defined as being the way in which its long term activity is financed, setting up information regarding its financing using own or borrowed resources. Thus, the financial structure represents a part of a whole, namely a part of the entire entity’s financing structure. As a consequence, it is useful not to make a confusion between the two notions. Within the specialized literature, the financial structure is also known as the capital structure. Comparing the two concepts, one can notice that the financial structure involves only the financial strategy of the company, that is influenced by the short term financing opportunities package. However, in order to avoid the use of such similar notions, by extrapolation, one can assimilate to the financial structure all the financing sources of a company, both those involving a long term and those involving a short term. The present paper aims to emphasize less

conceptually and more practically the inter-correlation of the main components of the financial structure.

Keywords: financial structure, financing structure, Pearson coefficient, determination coefficient, Spearman coefficient.

Rezumat

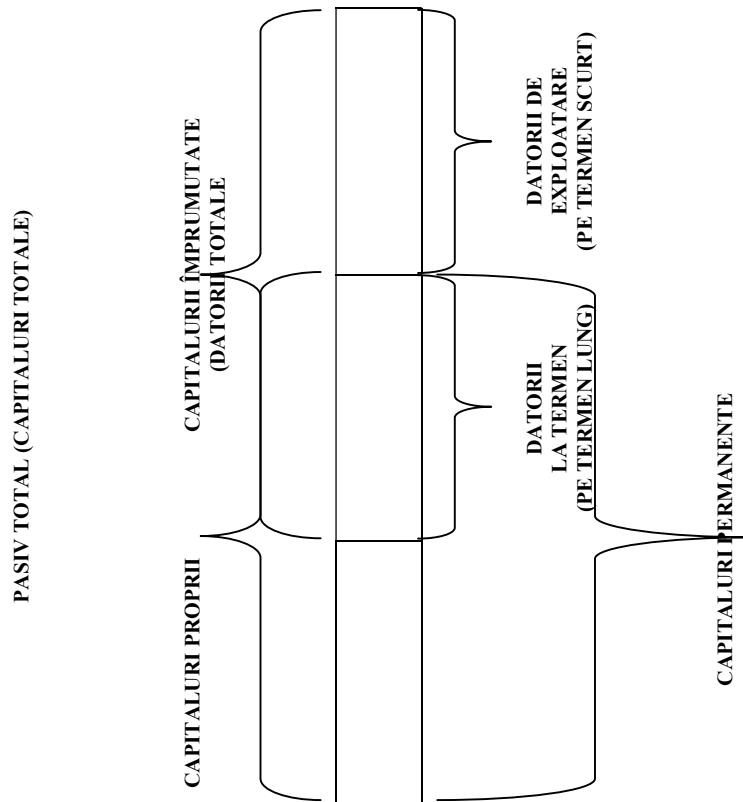
Structura financiară a firmei se definește ca fiind modul de finanțare a activității pe termen lung, generând informații privitoare la decizia de finanțare pe bază de resurse proprii sau pe bază de resurse împrumutate. Astfel, structura financiară constituie parte dintr-un întreg, respectiv o componentă a structurii aferentă finanțării entității. În consecință, este util a nu se confunda cele două concepte. La nivelul lucrărilor din literatura de specialitate, structura financiară a entității economice se cunoaște și ca structură a capitalului. Prin comparație cu structura de finanțare a entității economice, structura financiară a entității economice nu vizează decât strategia financiară a operatorului economic, influențată de pachetul de oportunități aferente investițiilor, pentru intervalul temporal imediat următor. Totuși, pentru a nu fi uzitate două noțiuni atât de apropiate ca formă, prin extrapolare, putem asimila structurii financiare a entității ansamblul surselor de finanțare, atât cu caracter permanent, cât și temporar. Prezenta lucrare își propune să evidențieze de o manieră conceptuală, dar mai ales aplicativă intercorelarea principalelor componente ale structurii financiare.

Cuvinte cheie: structură financiară, structură de finanțare, coeficient Pearson, coeficient de determinare, coeficient Spearman.

Introducere

Principalii factori care determină și influențează structura financiară a unei entități economice sunt diversificați, putând trece în revistă, dintre aceștia costul de obținere a surselor de finanțare, rentabilitatea cu caracter financiar și riscul la care este expus operatorul economic. Fiecare sursă de finanțare vizează un cost de obținere.

Piesele principale ale structurii financiare a operatorilor economici se pot evidenția în context schematic așa cum reiese din cele ce urmează:

Schema nr.1: Piesele principale ale structurii financiare

(Sursa: Gomi, B., 2014, *Raportările financiare ale entității - între ameliorare și valorificare*, Timișoara, Editura Eurostampa.)

De o manieră schematizată, intercorelarea dintre contabil, financiar și managerial la nivel de pasiv bilanțier/structură financiară, se prezintă în cele ce urmează:

ACTIV	PASIV (STRUCTURA FINANCIARĂ)					
Active Imobilizate Imobilizări necorporale Imobilizări corporale Imobilizări financiare	Structura financiară pe termen lung					
	Capital permanent (Surse de finanțare pe termen lung)					
	Capital propriu (Surse proprii)		Cost	Datorii la termen (Datorii pe termen lung) (Surse externe)		Cost
	Autofinanțare (cresc rezervele 106)	Cost – oportunitatea	Costisitoare	Emisiunea de obligațiuni (cresc împrumuturile din emisiuni de obligațiuni 161)	Cost – dobânda	Costisitoare
	Emisiunea de acțiuni (crește capitalul social 1012)	Cost – dividendul		Creditele bancare pe termen lung (cresc creditele bancare pe termen lung 1621)	Cost – dobânda	
				Lesing-ul (Credit bail-ul) (cresc alte împrumuturi și datorii asimilate 167)	Cost – dobânda	
Structura financiară pe termen scurt						
Datorii de exploatare (Datorii pe termen scurt)/(Surse de finanțare pe termen scurt)						
Active circulante Stocuri Creanțe Lichidități (Trezorerie)	Pasive stabile (Surse atrase) (cresc datoriile față de furnizori 401, 404, 408, față de clienții creditori 419, față de salariați 421, față de stat 431, 437, 444, 441, 442, față de actionari/asociați 455)	Cost – gratuite	Gratuite	Credite bancare pe termen scurt (Surse împrumutate) (cresc creditele bancare pe termen scurt 5191)	Cost – dobânda	Foarte costisitoare

Schema nr. 2: Pasivul bilanțier/structura financiară în context contabil, financiar și managerial

(Sursa: Gomoii, B., 2014, *Raportările financiare ale entităților - între ameliorare și valorificare*, Timișoara, Editura Eurostampa.)

Pasivul bilanțier/structura financiară a operatorului economic se consolidează prin prisma operațiilor contabile care generează suplimentări, diminuări sau stagnări, cu afectare directă la nivel de decizii manageriale, influențând, deopotrivă, politica de finanțare, politica de dividend, politica de investiții, politica de exploatare sau politica fiscală a firmei.

Revizuirea literaturii de specialitate

Literatura de specialitate surprinde numeroase lucrări și studii de cercetare științifică care fac obiect de studiu problematica optimizării structurii financiare a unei întreprinderi. Prin urmare, și teoriile emise sunt numeroase. Fiecare din aceste teorii a fost fundamentată, sub aspect teoretic, pe baza unor restricții economice, considerate condiții economice caracteristice.

De asemenea, în fundamentarea lor s-a surprins mai mult sau mai puțin și impactul politicilor macroeconomice conduse de către instituțiile guvernamentale, în special în materie de legislație fiscală.

Însă, în comun, toate aceste teorii tind spre a satisface un deziderat esențial în gestiunea financiară a unei întreprinderi, deziderat ce urmărește în același timp: pe de o parte, maximizarea valorii întreprinderii, cu toate cele ce se degajă din acest obiect (sporirea gradului de autonomie financiară, dezvoltarea de proiecte de investiții de creștere economică continuă și consistentă, mărirea cursului bursier al acțiunilor, în cazul SA - urilor etc.), dar cel mai important la nivelul cash-flow-urilor și a valorii actualizate a rezultatelor economice; pe de altă parte, minimizarea costurilor, la nivel de capitaluri proprii (prin eficientizarea activității economice și sporirea nivelului ratei de rentabilitate internă a activității), ori la nivelul capitalurilor împrumutate (privind costurile de angajare).

Preocupări diverse legate de acest concept au manifestat atât specialiști din domeniul contabil, cât și specialiști din domeniul financiar, atât de talie națională, cât și de talie internațională.

Metodologia cercetării

În vederea redactării actualului studiu de caz, focusarea a fost realizată asupra unui eșantion de firme, organizate din punct de vedere juridic ca societăți cu răspundere limitată, amplasate în zona municipiului Arad, făcându-se apel în mod efectiv la situațiile financiare ale acestora pentru orizontul temporal 2015 (anul 0) - 2016 (anul 1) - 2017 (anul 2).

În acest mod, pentru fiecare dintre ele, a fost realizate diverse corelații între elemente componente ale pasivului bilanțier/structurii financiare ale acestora, baza de lucru fiind constituită de către poziția financiară (bilanțul).

Etapizarea demersului de cercetare propriu-zis va fi reliefat și prezentat în cadrul lucrării. Se vor utiliza coeficientul Pearson, coeficientul de determinare și coeficientul Spearman.

Firmele mai sus amintite, în număr de 4, vor fi notate cu X, Y, Z și T.

Rezultatele cercetării

Un prim set de corelații vizează SC X SRL.

La SC X SRL, corelația implică modul în care politica de investiții a entității (activele imobilizate) se interinfluențează cu sursele proprii de la nivelul pasivului bilanțier/structurii financiare (capitalurile proprii).

În acest sens, baza de lucru este următoarea:

Anul	Capitaluri proprii	Active imobilizate
0	-214907.00	70394.00
1	-203885.00	84998.00
2	73939.00	66828.00

Tabelul nr. 1: Capitalurile proprii și activele imobilizate aferente intervalului 2015-2017
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Corelația Pearson definește următoarea situație valorică:

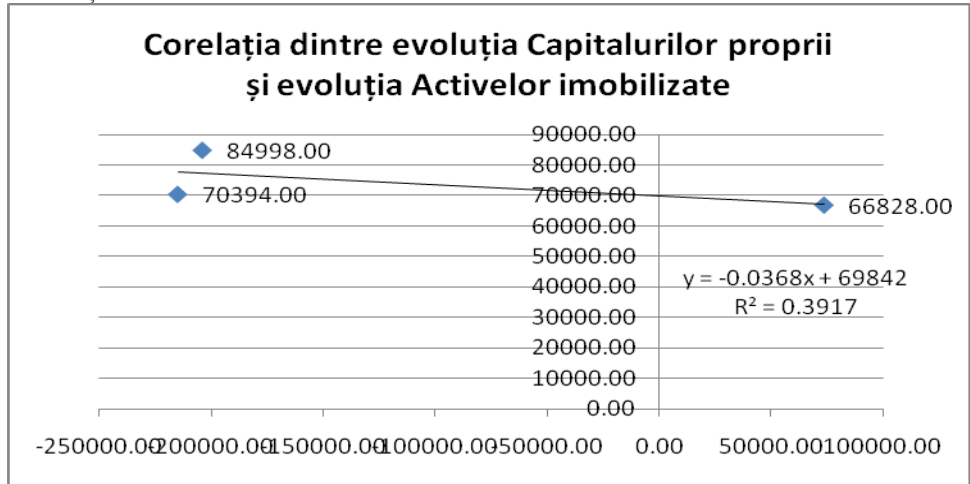
	Coeficient de corelație Pearson
Capitaluri proprii și Active imobilizate	-0.625829576
	Corelație bună

Tabelul nr. 2: Coeficientul de corelație Pearson
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC X SRL, valoarea coeficientului plasată în intervalul -0,5 - -0,75 indică o bună corelație între activele imobilizate și capitalurile proprii, însă semnul minus indică faptul că aceasta este de o factură invers proporțională. Acest lucru semnifică că investirea stimulează diminuarea capitalurilor proprii, prin repartizarea profiturilor obținute proprietarilor, care pretind acest lucru în urma investițiilor efectuate.

Totodată, dezinvestirea (diminuarea activelor imobilizate) stimulează majorarea capitalurilor proprii, prin menținerea profiturilor la nivelul entității, în vederea consolidării capacității de autofinanțare pentru realizarea unor investiții ulterioare (creșteri de active imobilizate).

La nivel grafic, intercondiționarea celor două variabile se definește astfel:

Figura nr. 1: Corelația capitalurilor proprii și a activelor imobilizate
 (Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC X SRL, remarcăm un coeficient de determinare R^2 definit printr-o valoare de 0,39, ceea ce indică o intercondiționare de 39 procente între evoluția capitalurilor proprii și a activelor imobilizate pe intervalul analizat.

În determinarea coeficientului de corelație Spearman, baza de lucru în acest sens este definită prin următoarele structuri tabelare:

Capitaluri proprii	Active imobilizate	Ranguri 1	Ranguri 2	d	d ²
-214907	70394	3	2	-1	1
-203885	84998	2	1	-1	1
73939	66828	1	3	2	4

Tabelul nr. 3: Rangurile necesare în determinarea coeficientului de corelație Spearman
 (Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Sumă d2	6
Multiplicare cu 6	36
n	3
n3	27
Diferența între ele	24
r	-0.5

Tabelul nr. 4: Coeficientul de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC X SRL, coeficientul de corelație Spearman, mult mai indicat, având în vedere numărul redus de variabile, indică o corelație invers proporțională, marcată prin semnul minus și moderată, marcată prin valoarea 0,5.

Un al doilea set de corelații vizează SC Y SRL.

La SC Y SRL, corelația implică modul în care angajarea de datorii pe termen lung (la termen) se intercorelează cu modul în care sunt angajate datorii pe termen scurt (datorii de exploatare).

În acest sens, baza de lucru este următoarea:

Anul	Datoriile pe termen lung	Datorii de exploatare
0	0.00	5714.00
1	84860.00	220094.00
2	0.00	92631.00

Tabelul nr. 5: Datoriile pe termen lung și datoriile pe termen scurt aferente intervalului 2015-2017
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

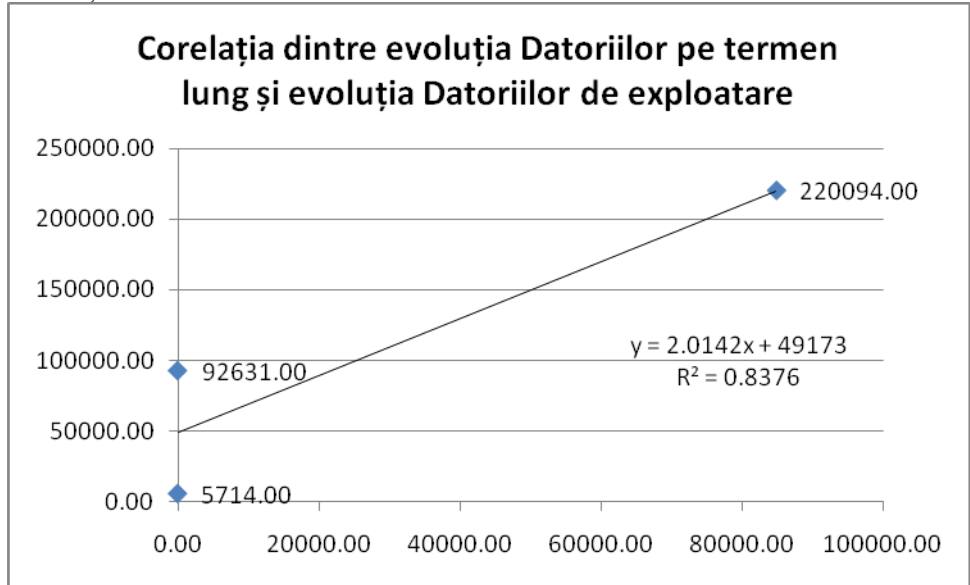
Corelația Pearson definește următoarea situație valorică:

	Coeficient de corelație Pearson
Datorii pe termen lung și Datorii de exploatare	0.915182995
	Corelație optimă

Tabelul nr. 6: Coeficientul de corelație Pearson
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC Y SRL, valoarea coeficientului plasată în intervalul 0,75 - 1 indică o corelație optimă între cele două variabile supuse analizei. Astfel, semnul plus marchează un raport de directă proporționalitate, optimul fiind tradus prin dimensionarea valorică foarte ridicată a coeficientului. Astfel, angajarea de datorii pe termen lung, costisitoare (purtoare de dobânzi) influențează în mod direct angajarea de datorii de exploatare, gratuite, rezultate din simpla negociere cu partenerii (furnizori, salariați, stat). Datoriile pe termen lung marchează o dezvoltare a activității care atrage după sine un volum mai ridicat de datorii de exploatare.

La nivel grafic, interconținerea celor două variabile se definește astfel:

Figura nr. 2: Corelația datoriilor pe termen lung cu datoriile de exploatare
 (Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC Y SRL, remarcăm un coeficient de determinare R^2 definit printr-o valoare de 0,83, ceea ce indică o interconținere de 83 procente între evoluția datoriilor pe termen lung și a datoriilor pe termen scurt angajate la nivelul ciclului de exploatare.

În determinarea coeficientului de corelație Spearman, baza de lucru în acest sens este definită prin următoarele structuri tabelare:

Datoriile pe termen lung	Datorii de exploatare	Ranguri 1	Ranguri 2	d	d2
0	5714	2	3	1	1
84860	220094	1	1	0	0
0	92631	2	2	0	0

Tabelul nr. 7: Rangurile necesare în determinarea coeficientului de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Sumă d2	1
Multiplicare cu 6	6
n	3
n3	27
Diferența între ele	24
r	0.75

Tabelul nr. 8: Coeficientul de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC Y SRL, coeficientul de corelație Spearman, mult mai indicat, având în vedere numărul relativ mic de variabile, indică o corelație direct proporțională, definită prin semnul plus și relativ ridicată, marcată prin valoarea numerică 0,75.

Un al treilea set de corelații vizează SC Z SRL.

La SC Z SRL, corelația implică modul în care sursele proprii de finanțare (capitalurile proprii) influențează angajarea de surse externe durabile (datorii pe termen lung), de natura creditelor bancare pe termen lung și leasing-urilor.

În acest sens, baza de lucru este următoarea:

Anul	Capitaluri proprii	Datorii pe termen lung
0	-32818.00	0.00
1	-91556.00	80981.00
2	-76332.00	80981.00

Tabelul nr. 9: Capitalurile proprii și datoriile pe termen lung aferente intervalului 2015-2017
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Corelația Pearson definește următoarea situație valorică:

	Coefficient de corelație Pearson
Capitaluri proprii și Datorii pe termen lung	-0.968320549
	Corelație optimă

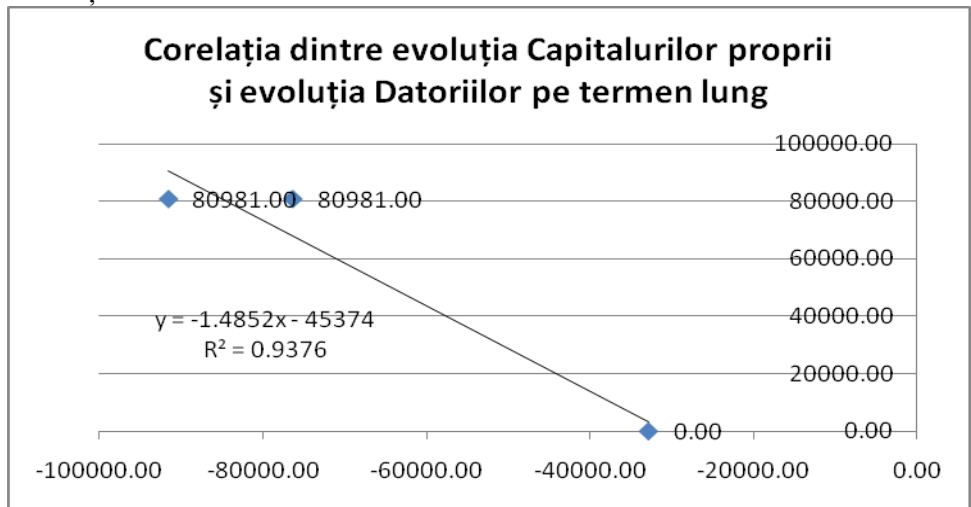
Tabelul nr. 10: Coeficientul de corelație Pearson

(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC Z SRL, coeficientul de corelație Pearson se poziționează în intervalul $-0,75 - -1$, semnul minus denotând o corelație invers proporțională, iar valoarea ridicată o corelație optimă. Acest lucru denotă faptul că un volum redus de surse proprii (capitaluri proprii) atrage după sine necesitatea atragerii de surse externe durabile (datorii pe termen lung).

Totodată, sursele proprii consistente valoric (capital social ridicat, care implică rezerve pe măsură și menținerea profiturilor pentru autofinanțare) implică în mod logic inutilitatea datoriilor pe termen lung într-un context normal de activitate, fără o perspectivă de investiții majore.

La nivel grafic, intercondiționarea celor două variabile se definește astfel:

Figura nr. 3: Corelația capitalurilor proprii cu datoriile pe termen lung

(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC Z SRL, remarcăm un coeficient de determinare R^2 definit printr-o valoare de 0,93, ceea ce indică o intercondiționare de 93 procente între evoluția surselor proprii de finanțare (capitaluri proprii) și evoluția datoriilor pe termen lung (surse externe durabile).

În determinarea coeficientului de corelație Spearman, baza de lucru în acest sens este definită prin următoarele structuri tabelare:

Capitaluri proprii	Datorii pe termen lung	Ranguri 1	Ranguri 2	d	d2
-32818	0	1	3	2	4
-91556	80981	3	1	-2	4
-76332	80981	2	1	-1	1

Tabelul nr. 11: Rangurile necesare în determinarea coeficientului de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Sumă d2	9
Multiplicare cu 6	54
n	3
n3	27
Diferența între ele	24
r	-1.25

Tabelul nr. 12: Coeficientul de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC Z SRL, coeficientul de corelație Spearman, mult mai indicat, având în vedere numărul relativ mic de variabile, indică o corelație invers proporțională, definită prin semnul minus și ridicată, marcată prin valoarea numerică -1,25.

Un al patrulea set de corelații vizează SC T SRL.

La SC T SRL, corelația implică modul în care sursele permanente de finanțare (capitalurile permanente) influențează angajarea de surse temporare (datorii pe termen scurt), de natura

surselor gratuite, nepurtătoare de dobânzi, rezultate din negocierea cu parteneri de natura furnizorilor, salariaților sau statului.

În acest sens, baza de lucru este următoarea:

Anul	Capitaluri permanente	Datoriile de exploatare
0	-202657.00	578800.00
1	-106241.00	507268.00
2	391350.00	38757.00

Tabelul nr. 13: Capitalurile permanente și datoriile de exploatare aferente intervalului 2015-2017

(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Corelația Pearson definește următoarea situație valorică:

	Coeficient de corelație Pearson
Capitaluri permanente și Datorii de exploatare	-0.999562735
	Corelație optimă

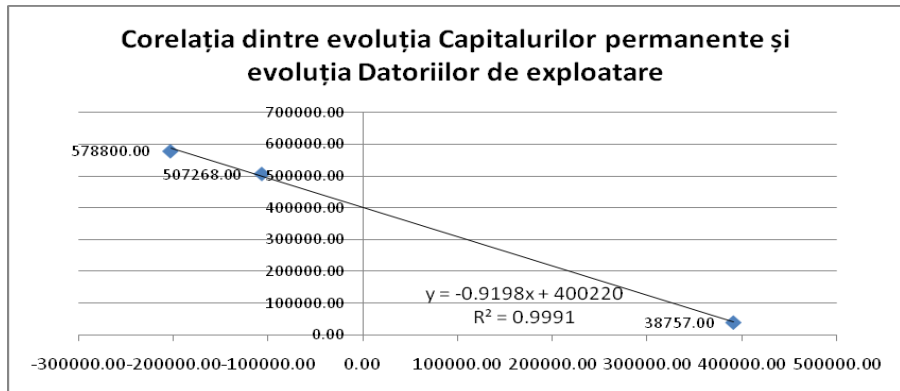
Tabelul nr. 14: Coeficientul de corelație Pearson

(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC T SRL, coeficientul de corelație Pearson marchează o intercondiționare invers proporțională, marcată prin semnul minus și optimă având în vedere valoarea de -0,99, aproape de punctul maxim. Intercondiționarea este firească, având în vedere caracterul complementar al surselor permanente (capitaluri permanente) și al surselor temporare (datorii de exploatare). Astfel, o stabilitate fundamentată pe capitaluri permanente solide nu atrage după sine o necesitate pregnantă a negocierilor pe termen scurt, pe când absența surselor durabile, de natura capitalurilor permanente, impune ca o condiție sine qua non angajarea de surse temporare (datorii de exploatare).

La nivel grafic, intercondiționarea celor două variabile se definește astfel:

Figura nr. 4: Corelația capitalurilor permanente cu datoriile de exploatare
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC T SRL, remarcăm un coeficient de determinare R^2 definit printr-o valoare de 0,99, ceea ce indică o intercondiționare de 99 procente între evoluția surselor permanente de finanțare (capitaluri permanente) și evoluția datoriilor de exploatare (surse externe, în mare parte, gratuite).

În determinarea coeficientului de corelație Spearman, baza de lucru în acest sens este definită prin următoarele structuri tabelare:

Capitaluri permanente	Datorii de exploatare	Ranguri 1	Ranguri 2	d	d2
-202657	578800	3	1	-2	4
-106241	507268	2	2	0	0
391350	38757	1	3	2	4

Tabelul nr. 15: Rangurile necesare în determinarea coeficientului de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

Sumă d2	8
Multiplcare cu 6	48
n	3
n3	27
Diferența între ele	24
r	-1

Tabelul nr. 16: Coeficientul de corelație Spearman
(Sursa: rezultatul propriei cercetări)

La SC T SRL, coeficientul de corelație Spearman, mult mai indicat, având în vedere numărul relativ mic de variabile, indică o corelație invers proporțională, definită prin semnul minus și ridicată, marcată prin valoarea numerică -1.

Concluzii

Analizând corelația între diverse componente ale structurii financiare la nivelul eșantionului de entități economice, se desprind variate concluzii.

În cazul primei entități (X), dezinvestirea (diminuarea activelor imobilizate) stimulează majorarea capitalurilor proprii, prin menținerea profiturilor la nivelul entității, în vederea consolidării capacității de autofinanțare pentru realizarea unor investiții ulterioare (creșteri de active imobilizate).

La nivelul celei de-a doua entități analizate, angajarea de datorii pe termen lung, costisitoare (purtătoare de dobânzi) influențează în mod direct angajarea de datorii de exploatare, gratuite, rezultate din simpla negociere cu partenerii (furnizori, salariați, stat). Datoriile pe termen lung marchează o dezvoltare a activității care atrage după sine un volum mai ridicat de datorii de exploatare.

În ceea ce privește a treia entitate analizată, sursele proprii consistente valoric (capital social ridicat, care implică rezerve pe măsură și menținerea profiturilor pentru autofinanțare) implică în mod logic inutilitatea datoriilor pe termen lung într-un context normal de activitate, fără o perspectivă de investiții majore.

În ceea ce privește ultimul operator economic luat în calcul, interconținerea analizată este firească, având în vedere caracterul complementar al surselor permanente (capitaluri permanente) și al surselor temporare (datorii de exploatare). Astfel, o stabilitate fundamentată pe capitaluri permanente solide nu atrage după sine o necesitate pregnantă a negocierilor pe termen scurt, pe când absența surselor durabile, de natura capitalurilor permanente, impune ca o condiție sine qua non angajarea de surse temporare (datorii de exploatare).

Bibliografie

- Almasi, R. (2014). "Audit - abordări conceptuale, proceduri, comunicare", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Cernușca, L. (2013). "Tratamente contabile și fiscale", Editor Tribuna Economică, București
- Cernușca, L. (2012). "Opțiuni și politici contabile", Editor Tribuna Economică, București
- Cernușca, L., Gomi, B. (2008). "Gestiunea financiar - contabilă a întreprinderii", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Cernușca, L., Gomi, B., Condea, B. (2008). "Contabilitate și gestiune fiscală", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Gomi, B. (2018). "Repere practice de contabilitate", Editura Eurostampa, Timișoara
- Gomi, B. (2017). "Incursiune aplicativă în contabilitatea entităților economice", Editura Eurostampa, Timișoara
- Gomi, B. (2014). "Raportările financiare ale entității - între ameliorare și valorificare", Editura Eurostampa, Timișoara
- Gomi, B., Cernușca, L. (2009). "Concepte și practici ale contabilității de gestiune", Editura Tribuna Economică, București.
- Gomi, B., Tăgăduan, D. (2006). "Sinteze, teste și aplicații de gestiune financiară", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Nicolaescu, C. (2015). "Contabilitate aprofundată", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Nicolaescu, C., Iacob, M. (2014). "Contabilitate financiară fundamentală", Editura Mirton, Timișoara
- Nicolaescu, C., Gomi, B. (2010). "Noțiuni fundamentale de contabilitate, Volumul I", Editura Mirton, Timișoara
- Nicolaescu, C., Gomi, B. (2010). "Noțiuni fundamentale de contabilitate, Volumul II", Editura Mirton, Timișoara
- Nicolaescu, C., Gomi, B. (2009). "Noțiuni contabile de bază - Teorie și practică", Editura Mirton, Timișoara
- Pantea, M.F. (2013). "Contabilitate", Editura Mirton, Timișoara
- Pantea, V.V., Pantea, M.F., Cureteanu, R.S. (2007). "Analiza economico-financiară a întreprinderii", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Tăgăduan, D., Gomi, B. (2006). "Gestiunea financiară a întreprinderii", Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad

Theoretical and Practical Accountancy Considerations on the capital of Public Institutions

Considerații teoretice și practice asupra contabilității capitalurilor instituțiilor publice

S.V.Hapenciuc, L.C.Risti

Masterand Sorin Vasile Hapenciuc
Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,
Lect. univ. dr. Lucia Camelia Risti
Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Rezumat

Instituțiile publice sunt entități care își desfășoară activitatea cu garantarea statului, fiind „creație și emanație” a acestuia, cu scopul de a-și îndeplini sarcinile și obiectivele prin care cetățenilor statului li se furnizează unele categorii de servicii publice. Funcționalitatea instituțiilor publice rezultă din faptul că unele dintre ele au de a face sau țin de strategia de dezvoltare a unui popor sau de existența sa, cum ar fi apărare, siguranță națională, ordine publică, legislație, justiție. Alte servicii sunt puse pe seama statului întrucât mediul privat nu are forța financiară necesară pentru a le realiza sau pur și simplu sunt activități incompatibile cu mediul privat.

Cuvinte cheie: instituții publice, buget, capitaluri, conturi, bunuri.

Abstract

Public institutions are entities that operate with state guarantee, being "creation and emanation" of the latter, in order to fulfill its tasks and objectives by means of which public citizens are provided with some categories of public services. Functionality of public institutions stems from the fact that some of them have to do or are related to the development strategy of a people or its existence, such as defense, national security, public order, legislation, justice. Other services are given to the state because the private sector does not have the financial strength to accomplish it, or they are simply activities that are incompatible with the private environment.

Keywords: public institutions, budget, capital, accounts, goods.

Introducere

În România, în prezent există instituții publice la nivel central, precum Parlamentul, Președinția, Guvernul, Ministerele, dar și instituții publice care au în denumirea lor cuvântul „REGIONAL”, deși această structură administrativ-teritorială lipsește din organizarea teritoriului țării. Totodată, există și instituții publice de interes local, cum ar fi Consiliile Județene și Primăriile fiecărei localități în parte.

Aceste instituții publice pot avea mai multe clasificări, unul din criterii fiind natura sau sursa finanțării, ele putând fi finanțate integral din componentele Bugetului Central Consolidat, sau finanțate parțial de la bugetul public, parțial autofinanțate, respectiv finanțate integral din surse proprii.

Activitatea instituțiilor publice are la bază câteva trăsături și obiective cum ar fi:

- funcționarea pe baza unui patrimoniu public;
- sunt organisme prin care statul își exercită rolul, atribuțiile și funcțiile sale în domenii care nu sunt accesibile mediului privat;

- sunt entități care în general nu desfășoară activități productive prin care să realizeze bunuri materiale sau servicii de natură economică, doar ocazional, atunci supunându-se regulilor și principiilor după care funcționează finanțele private, adică trebuie să se înregistreze cu obligații către componentele Bugetului General Consolidat;
- sunt finanțate integral din resurse bugetare sau parțial, respectiv integral din mijloace extrabugetare sau fonduri speciale;
- acestora nu li se calculează indicatori de rentabilitate, dar li se pot calcula indicatori de eficiență sau satisfacție socială, educațională, culturală;
- ele își finanțează activitatea pe baza bugetelor de venituri și cheltuieli sau numai pe baza bugetului de cheltuieli.

Pentru ca instituțiile publice să funcționeze și să ofere servicii cetățenilor țării, ele trebuie să aibă un PATRIMONIU, care se poate asocia cuvântului „CAPITAL”.

Făcând analogie cu contabilitatea societăților comerciale, în care capitalurile reprezintă aporturi aduse de asociați la constituirea societății, aporturi subscrise și vărsate, care pot fi materiale sau financiare, așa și instituțiile publice au la bază un patrimoniu / capital care cuprinde fondurile, rezultatul patrimonial, rezultatul reportat, rezervele din reevaluare.

Principalele fonduri care alcătuiesc patrimoniul instituțiilor publice sunt:

- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale;
- fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale;
- fondul activelor fixe necorporale;
- fonduri în afara bugetelor locale.

Statul și unitățile administrativ-teritoriale exercită posesia, folosința și dispoziția asupra bunurilor care alcătuiesc domeniul public și privat al acestuia în limitele și în condițiile prevăzute de lege.

Recenzia literaturii de specialitate

Precum societățile comerciale își țin contabilitatea pe baza unor legi emise de Parlamentul României, respectiv Legea nr. 82/1991, actualizată și modificată, și pe baza Ordinului Ministerului Finanțelor Publice(O.M.F.P.) nr. 1802/2014, care privește aplicarea și punerea în practică a Planului de conturi, așa și instituțiile publice își conduc contabilitatea în baza Legii finanțelor publice nr. 500/2002, actualizată și completată, și pe baza Ordinului Ministerului Finanțelor Publice(O.M.F.P.) nr. 1917/2005, care asigură punerea în practică a Planului de conturi al instituțiilor publice.

Legea care guvernează domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale este Constituția României (articolul 35, alineatul 4) și anexa Legii nr. 213/1998, modificată prin Legea nr. 241/2003 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.

Patrimoniul sau capitalul instituțiilor publice este reprezentat de bunurile care fac parte din domeniul public al statului, respectiv al unităților administrativ-teritoriale, aceste bunuri fiind:

- bogățiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ;
- spațiul aerian;
- apele de suprafață, cu albiile lor minore, malurile și cuvele lacurilor, apele subterane, apele maritime interioare, faleza și plaja mării, cu bogățiile lor naturale și cu potențialul energetic valorificabil, marea teritorială și fundul apelor maritime, căile navigabile interioare;
- pădurile și terenurile destinate împăduririi, cele care servesc nevoilor de cultură, de producție ori de administrație silvică, iazurile, albiile pâraielor precum, și terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice, care fac parte din fondul forestier național și nu sunt proprietate privată;
- terenurile care au aparținut domeniului public al statului înainte de 6 martie 1945; terenurile obținute prin lucrări de îndiguiri, de desecări și de combatere a eroziunii solului; terenurile institutelor și stațiunilor de cercetări științifice și ale unităților de învățământ agricol și silvic, destinate cercetării și producerii de semințe și de material săditor din categoriile biologice și de animale de rasă;
- parcurile naționale;
- rezervațiile naturale și monumentele naturii;

- patrimoniul natural al Rezervației Biosferei „Delta Dunării”;
- resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, împreună cu platoul continental;
- infrastructura căilor ferate, inclusiv tunelele și lucrările de artă;
- tunelele și casetele de metrou, precum și instalațiile aferente acestuia;
- drumurile naționale, autostrăzi, drumuri expres, drumuri naționale europene principale și secundare;
- canalele navigabile, cuvetele canalului, construcții hidrotehnice aferente canalului, ecluzele, apărările și consolidările de maluri și de talazuri, zonele de siguranță de pe malurile canalului, drumurile de acces și teritoriile pe care sunt realizate acestea;
- rețelele de transport ale energiei electrice;
- spectre de frecvență și rețelele de transport și de distribuție de telecomunicații;
- canalele magistrale și rețelele de distribuție pentru irigații, cu prizele aferente;
- conductele de transport al țițeiului, al produselor petroliere și al gazelor naturale;
- lacurile de acumulare și barajele acestora, în cazul în care activitatea de producere a energiei electrice este racordată la sistemul energetic național, sau cele cu transe pentru atenuarea undelor de viitură;
- digurile de apărare împotriva inundațiilor;
- lucrările de regularizare a cursurilor de ape;
- cantoanele hidrotehnice, stațiile hidrologice, meteorologice și de calitate a apelor;
- porturile maritime și fluviale, civile și militare – terenurile pe care sunt situate acestea, diguri, cheiuri, pereuri și alte construcții hidrotehnice pentru acostarea navelor și pentru alte activități din navigația civilă, bazine, acvatorii și șenale de acces, drumuri tehnologice în porturi, monumente istorice aflate în porturi, cheiuri și pereuri situate pe malul căilor navigabile, în afara incintelor portuare destinate activităților de navigație;
- terenurile destinate exclusiv instrucției militare;
- pichetele de grăniceri și fortificațiile de apărare a țării;

- pistele de decolare, aterizare, căile de rulare și platformele pentru îmbarcare-debarcare situate pe acestea și terenurile pe care sunt amplasate;
- statuile și monumentele declarate de interes public național;
- ansamblurile și siturile istorice și arheologice;
- muzeele, colecțiile de artă declarate de interes public național;
- terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea Parlamentul, Președenția, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora;
- instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea;
- unități ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informații, precum și cele ale Direcției generale a penitenciarelor;
- servicii publice descentralizate ale ministerelor și ale altor organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și prefecturile, cu excepția celor dobândite din venituri proprii extrabugetare, care constituie proprietatea privată a acestora.

Capitalurile reprezintă surse permanente ale instituțiilor publice, care cuprind fondurile (surse proprii ale acestora), rezultatul patrimonial sau economic (care se defalcă în rezultat reportat), rezultatul exercițiului și surse împrumutate pe termen mediu și lung (împrumuturi și datorii asimilate).

Capitalurile proprii se referă la drepturile titularului de patrimoniu asupra unei părți din activele acestui patrimoniu, care reprezintă aportul adus de proprietar la înființarea instituției și pe parcursul perioadei de funcționare a acesteia. Spre deosebire de societățile comerciale, unde titularul de patrimoniu poate fi o persoană fizică sau juridică particulară, la instituțiile publice, titularul de patrimoniu este statul ca persoană juridică.

Capitalurile împrumutate pe termen mediu și lung sunt considerate elemente de capital deoarece acestea se află la dispoziția instituției pe o perioadă mai mare de timp (peste 3 ani) și datorită faptului că scopul efectuării acestor datorii este acela de a asigura bunuri permanente în vederea dezvoltării instituției.

Rezultatele cercetării

Potrivit Ordinului Ministerului Finanțelor Publice(O.M.F.P.) nr.1917/2005, în contabilitatea instituțiilor publice, conturile utilizate pentru evidențierea fondurilor se găsesc în clasa 1 „Conturi de capitaluri”, respectiv grupa 10 „Capital, rezerve, fonduri”, care se divide în următoarele conturi sintetice de gradul I:

- contul 100: „Fondul activelor fixe necorporale”
- contul 101: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”
- contul 102: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”
- contul 103: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ - teritoriale”
- contul 104: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al unităților administrativ - teritoriale”

Conturile enumerate mai sus, au funcțiune contabilă de pasiv, în care se realizează următoarele înregistrări:

- pe credit, se înregistrează sursele de proveniență ale activelor fixe realizate fie în regie proprie, fie intrate în instituție prin achiziție de la terți, fie intrate prin leasing financiar, fie intrate prin transfer de la alte instituții publice, fie intrate prin plusuri de inventar;
- pe debit, se înregistrează diminuarea acestor surse proprii, ca urmare a ieșirii din patrimoniu a acestora fie prin transfer, fie prin scoaterea din funcțiune, fie prin lipsuri la inventar.

Soldul acestor conturi este creditor și reflectă sursele proprii aferente activelor imobilizate intrate în patrimoniu, cu ajutorul cărora ministerele, organele de specialitate ale instituțiilor publice centrale sau locale și instituțiile publice subordonate acestora țin evidența fondurilor proprii.

Aceste fonduri sunt utilizate pentru reflectarea surselor proprii de formare a bunurilor de natura activelor fixe corporale și necorporale neamortizabile.

Contul 100 intră în corespondență cu contul 206 „Înregistrări ale evenimentelor cultural - sportive”, formula contabilă fiind următoarea:

206	=	100
„Înregistrări ale evenimentelor cultural – sportive”		„Fondul activelor fixe necorporale”
100	=	206
„Fondul activelor fixe necorporale”		„Înregistrări ale evenimentelor cultural – sportive”
682	=	404
„Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile”		„Furnizori de active fixe”

Dacă aceste active fixe neamortizabile sunt realizate în regie proprie trebuie făcute următoarele înregistrări contabile:

682	=	233
„Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile”		„Active fixe necorporale în curs de execuție”
233	=	721
„Active fixe necorporale în curs de execuție”		„Venituri din producția de active fixe necorporale”

Contul 101, respectiv contul 102 ține evidența fondurilor proprii legate de active fixe corporale, de natura terenurilor și a mijloacelor fixe, aflate în domeniul public, respectiv privat al statului. Aceste conturi intră în corespondență cu următoarele conturi din clasa 2:

- contul 211: „Terenuri și amenajări la terenuri”
- contul 212: „Construcții”
- contul 213: „Instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații”
- contul 214: „Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorii umane și materiale și alte active fixe corporale”
- contul 215: „Alte active ale statului”

În contabilitatea instituțiilor publice, creditarea conturilor 101, respectiv 102 are următoarea formulă contabilă, folosindu-se doar conturile care descriu operațiunea efectuată:

	=	
%		%
211		101
212		102
213		
214		
215		

La debitarea conturilor 101, respectiv 102, cu ieșirea din fondul bunurilor statului, a activelor fixe corporale, formula contabilă este următoarea, tot așa, folosindu-se doar conturile care intră în corespondență:

	=	
%		%
101		211
102		212
		213
		214
		215

Dacă bunul care intră în patrimoniul instituției publice, este de natura activelor fixe corporale neamortizabile, fie prin achiziție de la terți, fie prin producție proprie, trebuie efectuată și înregistrarea cheltuielii, folosind următoarea formulă contabilă:

682	=	404
„Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile”		„Furnizori de active fixe”

Contul 103, respectiv contul 104, ține evidența fondurilor proprii legate de active fixe corporale, de natura terenurilor și a mijloacelor fixe, aflate în domeniul public și privat al unităților administrativ – teritoriale.

Aceste conturi se folosesc de către unitățile administrativ – teritoriale, adică de către consiliile locale județene, respectiv Consiliul Municipiului București, de către consiliile municipale și de instituțiile finanțate integral de la bugetul local.

Aceste două conturi au același conținut economic și aceeași funcțiune contabilă, respectiv conturi de pasiv, se creditează și se debitează în același mod ca și contul 101, respectiv contul 102. Înregistrările contabile sunt aceleași ca și în cazul domeniului public și privat al statului, folosindu-se aceleași formule contabile, înlocuindu-se doar contul 101, respectiv contul 102, cu contul 103, respectiv contul 104.

Proceduri și tehnici

Potrivit acestei legi, domeniul public este alcătuit din bunurile prevăzute în Constituție și din oricare alte bunuri care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau de interes public și sunt dobândite de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale prin modalități prevăzute de lege.

Aceste bunuri nu pot fi înstrăinate, ele pot fi numai date în administrare, concesiune sau închiriere, nu pot constitui garanții reale, nu pot fi dobândite prin efectul posesiei de bună credință asupra bunurilor .

Potrivit legilor citate mai sus, domeniul public al statului este alcătuit din bunurile prevăzute în Constituție, precum și din alte bunuri de uz sau de interes public național, declarate ca atare prin lege.

Totodată, în cadrul celor două legi citate mai sus, se specifică că domeniul public al județelor este alcătuit din bunuri exemplificate în Constituție și din alte bunuri de uz sau de interes public județean, declarate ca atare prin hotărâre a Consiliului județean, dacă nu sunt declarate prin lege bunuri de uz sau de interes public național.

De asemenea, în cadrul celor două legi, este specificat faptul că domeniul public al municipiilor, orașelor și comunelor este alcătuit din bunurile prevăzute de legile amintite mai sus, precum și din alte bunuri de uz sau de interes public local, declarate ca atare prin hotărâre a consiliului local, dacă nu sunt declarate prin lege bunuri de uz sau de interes public județean ori național.

Bunurile care alcătuiesc domeniul public pot fi date în administrarea regiilor autonome și administrarea instituțiilor publice, dar ele sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, adică:

- nu pot fi înstrăinate, ele pot fi date numai în administrare, concesiune sau închiriere, în condițiile prevăzute de lege;
- nu pot fi supuse executării silite și asupra lor nu se pot constitui garanții reale;
- nu pot fi dobândite de către alte persoane prin uzucapiune sau prin efectul posesiei de bună credință asupra bunurilor mobile.

Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului se întocmește anual de către ministere, de către celelalte organe abilitate ale administrației publice centrale, precum și de autoritățile publice locale care au în administrare asemenea bunuri după depunerea situației financiare anuale. Centralizarea inventarului se realizează de către Ministerul Finanțelor Publice și se supune anual spre aprobare Guvernului.

Domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale este alcătuit din bunuri aflate în proprietatea lor și care nu fac parte din domeniul public. Aceste bunuri sunt supuse regimului juridic de drept comun, dacă legea nu dispune altfel.

Așa cum în cazul societăților comerciale există achiziții de capitaluri de la alte societăți, prin cumpărarea de acțiuni sau părți

sociale, și în cazul capitalurilor instituțiilor publice există posibilitatea ca aceste capitaluri să treacă din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, în domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale.

Trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale se face la cererea Consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București ori a consiliului local după caz, prin hotărâre a Guvernului.

Același lucru se întâmplă și la trecerea unui bun din domeniul privat al unei unități administrativ-teritoriale în domeniul public al statului, care se face la cererea Guvernului, prin hotărâre a Consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local. Dreptul de proprietate publică încetează dacă bunul nu mai există ori a fost trecut în domeniul privat.

Trecerea unor bunuri din patrimoniul societăților comerciale, la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar, se poate face numai cu plata și cu acordul adunării generale a acționarilor societății comerciale respective. Dacă nu există acest acord, bunurile societății comerciale în cauză, pot fi trecute în domeniul public numai prin procedura exproprierii pentru cauze de utilitate publică și după o justă și prealabilă despăgubire.

De asemenea, trecerea bunurilor din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, în domeniul public al celor două citate mai sus, se face prin hotărâre a Guvernului, a Consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București ori a consiliului local.

Totodată, trecerea bunurilor din domeniul public în domeniul privat se face prin hotărâre a Guvernului, a Consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București ori a consiliului local, dacă prin Constituție sau prin lege nu se dispune altfel.

Dezbateri

Din lucrarea scrisă mai sus, se pot trage câteva concluzii, printre care cea mai ușor de înțeles este diferența dintre capitalul înregistrat în contabilitatea financiară și capitalul înregistrat în contabilitatea publică.

Astfel, în contabilitatea financiară, adică cea a întreprinderilor, entităților, firmelor sau societăților comerciale, capitalul se conduce și

se înregistrează în clasa 1, grupa 10, defalcându-se pe conturi sintetice de gradul I și II, respectiv:

- contul 101: „Capital”;
- contul 1011: „Capital subscris nevărsat”;
- contul 1012: „Capital subscris vărsat”.

Iar în contabilitatea publică, capitalul se conduce și se înregistrează în clasa 1, grupa 10, existând următoarele conturi sintetice de gradul I:

- contul 100: „Fondul activelor fixe necorporale”;
- contul 101: „Fondul bunurilor care alcaătuiesc domeniul public al statului”;
- contul 102: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”;
- contul 103: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale”;
- contul 104: „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale”.

Altă asemănare între aceste două contabilități, cea financiară și cea publică, se referă la funcționarea contabilă a acestor conturi, în ambele cazuri conturile au funcțiune contabilă de pasiv, ele se creditează cu intrările de capital și se debitează cu ieșirile de capital,

Deosebirea cea mai importantă dintre aceste două contabilități în ceea ce privește formarea capitalului, o reprezintă natura capitalului, acesta provenind în contabilitatea financiară din aporturile acționarilor sau asociaților la constituirea societății, aporturi care pot fi în bani sau în natură.

Concluzii și recomandări

În contabilitatea publică, capitalul, care poartă denumirea de bunuri, provine exclusiv din patrimoniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, adică statul îl are în proprietate, dar acest capital este administrat de reprezentanții statului din teritoriu, respectiv, ministere, administrații județene și locale, regii autonome.

O altă deosebire referitoare la capitalul instituțiilor publice, este reprezentată de lipsa amortizării acestui capital, respectiv bunuri, care intră în patrimoniul public sau privat.

Un alt aspect se referă la introducerea OMFP 1917/2005, prin care se trasează cadrul general de folosire a principiilor contabile, astfel,

odată cu apariția acestui ordin, se introduce și în contabilitatea publică utilizarea principiului contabilității de angajamente, care prevede că orice operațiune contabilă trebuie înregistrată în momentul producerii ei și nu când se efectuează plata sau încasarea acelei operațiuni.

Bibliografie

- Dascălu C. coordonator, (2006), *Convergența contabilității publice din România la standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public*, Ed. CECCAR, București;
- Gisberto Chitu A., Tudorache, S, Sendrelaru C, Glavan M, (2005) - *Contabilitatea instituțiilor publice-dupa noul sistem contabil*, Ed. Irecson, Bucuresti;
- Moraru, A, Suciu Gh. (2005) - *Contabilitatea instituțiilor publice*, Ed. Universitară, Bucuresti;
- Nișulescu I., Dascălu C., Ștefănescu A. - *Noua contabilitate publică*. Ed. InfoMega, București;
- Risti L.C., (2019), *Curs universitar. Contabilitatea instituțiilor publice*, Suport de curs, Noua Platformă UAV;
- OMFP nr.1917/2005 privind contabilitatea și Planul de conturi al instituțiilor publice, modificat și actualizat.

Particularities of Accounting for Agricultural Holdings

Particularitățile contabilității exploatațiilor agricole

A.M.Mogoș, L.D.Cuc

Masterand Alina Monica Mogoș

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Lect. univ. dr. Lavinia Denisia Cuc

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

This paper aims to highlight the main features of the accounting of agricultural holdings. This branch of specialized accountancy has been analyzed in two aspects: both in terms of structural delimitations and accounting treatments specific to each operation according to the nature of agricultural holdings.

Abstract Această lucrare își propune să evidențieze principalele particularități ale contabilității exploatațiilor agricole. Această ramură a contabilității specializate a fost analizată sub două aspecte: atât din punct de vedere a delimitărilor structurale, cât și a tratamentelor contabile specifice fiecărei operațiuni în funcție de natura exploatațiilor agricole.

Keywords: particularities, agricultural holdings, production

Cuvinte cheie: particularități, exploatații agricole, producție.

Introducere

Fiind de actualitate și reprezentând un interes și o miză mare pentru România dezvoltarea agriculturii, cunoscând tradiția și uriașul potențial de care dispune țara noastră în acest domeniu, am ales să aprofundez prin metode științifice și cu maximă atenție particularitățile și specificul activităților agricole, implicarea managerilor în acest

proces precum și identificarea eventualelor obstacole ce pot apărea în procesul tratamentului contabil al imobilizărilor corporale și stocurilor precum și a sistematizării datelor cuprinse în documentele justificative specifice în scopul înregistrării în contabilitate a operațiunilor economico-financiare, astfel încât informația contabilă obținută să fie cât mai credibilă.

Concluziile la care am ajuns ar putea constitui un punct de plecare în identificarea de oportunități și soluții pentru managementul exploatațiilor agricole în general și pentru managementul financiar-contabil în special în scopul eficientizării propriilor acțiuni.

Materiale și metode de cercetare

Pentru realizarea lucrării de cercetare științifică am utilizat ca material principal datele prezentate de diverși autori în lucrări de specialitate tematice cuprinse în cărți apărute la edituri din țară iar ca metode de lucru am folosit documentarea, calculația, comparația, deducția logică, prelucrarea și interpretarea datelor.

1. Delimitări structurale

Agricultura reprezintă o ramură importantă a economiei naționale ce are ca obiect cultivarea pământului și creșterea animalelor în scopul obținerii de produse alimentare și a altor produse ce pot fi utilizate ca materii prime.

Standardul Internațional de Contabilitate **IAS 41 “Agricultura”** definește **activitatea agricolă** ca fiind “administrarea de către o entitate a transformării biologice și a recoltării activelor biologice pentru vânzare sau pentru conversie în produse agricole sau în active biologice suplimentare”.

Tratamentul contabil și informațiile referitoare la activitatea agricolă îmbracă particularități ce decurg din trăsăturile specifice agriculturii:

- activele unităților agricole sunt active vii;
- plantele și animalele sunt capabile de modificări biologice;
- modificările biologice sunt evaluate și monitorizate;

animalele sunt în același timp obiecte ale muncii și mijloace de muncă;

pământul este principalul mijloc de producție;

activitatea de producție este influențată în mod determinant de condițiile naturale;

o parte din producția finită reîntră în procesul de producție (semințele, materialul de plantat, ouăle pentru incubator);

natura ciclică și sezonieră a producției;

decalaje între angajarea cheltuielilor și momentul recuperării lor care coincide cu momentul valorificării producției obținute abia după recoltare;

obținerea unor mari cantități de produse secundare cu volum mare și greu de transportat;

anumite bunuri reprezintă atât produse finite cât și semifabricate pentru obținerea altor produse (strugurii, merele, semințele de floarea soarelui);

producția agricolă este reținută pentru autoconsum;

din procesul de producție se obțin mai multe produse principale sau secundare dar nu se cunoaște efortul specific pentru obținerea fiecăruia în parte;

au loc transferuri reciproce între fermele vegetale și fermele zootehnice.

Un **activ biologic** este “un animal viu sau o plantă vie”, un “**grup de active biologice** reprezintă o grupare de animale sau plante vii similare”, iar produsul agricol este “produsul recoltat de la activele biologice ale entității”

Transformarea biologică cuprinde procesele de creștere, degenerare, producere și procreare care produc modificări calitative sau cantitative unui activ biologic.

Recolta reprezintă separarea produselor agricole de un activ biologic sau încetarea proceselor vitale ale unui activ biologic.

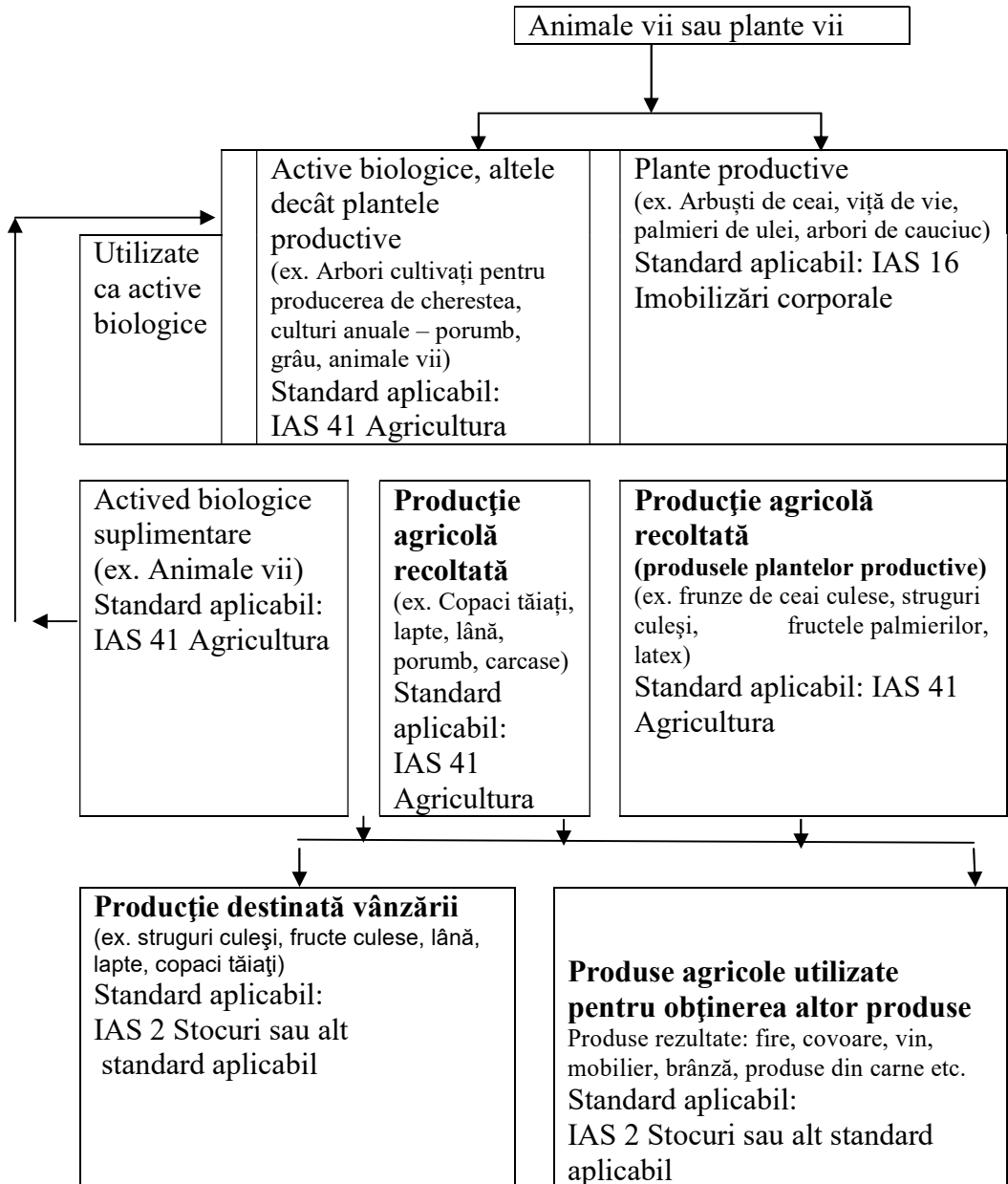
O **plantă productivă** este o plantă vie care:

- este utilizată în producția sau furnizarea de produse agricole;
- este de așteptat să producă mai mult de o perioadă;
- are o probabilitate redusă de a fi vândută ca produs agricol, cu excepția vânzării ocazionale ca deșeu vegetal.

Activele biologice consumabile sunt cele care urmează a fi recoltate ca produse agricole sau vândute ca active biologice (animalele deținute în vederea vânzării, culturi de porumb, culturi de grâu etc.).

Activele biologice productive sunt orice active altele decât activele biologice consumabile (animalele care produc lapte, pomii

fructiferi de la care se recoltează fructe). Acestea nu sunt produse agricole, ci mai degrabă sunt utilizate pentru a produce.

Imobilizările corporale amortizabile specifice agriculturii sunt animale de muncă și animalele de reproducție și plantațiile pe rod. De la animalele de muncă și animalele de reproducție se obțin produse principale (lapte, lână), produse secundare (gunoi de grajd, paie și deșeuri) și animale de prăsilă care se înregistrează în contabilitate ca producție agricolă.

Înființarea plantațiilor pomiviticole necesită parcurgerea unor etape succesive:

formarea materialului săditor în pepiniere (materialul de plantat este considerat producție finită;

înființarea plantațiilor tinere (plantațiile tinere sunt considerate imobilizări corporale în curs);

trecerea pe rod a plantațiilor tinere.

Evaluarea inițială și ulterioară a plantațiilor se realizează ținând cont de următoarele reglementări contabile aplicabile.

Active biologice, altele decât plantele productive (Standard aplicabil IAS 41 “Agricultura”)	
Evaluarea inițială	Evaluarea ulterioară
Valoarea justă minus costurile de vânzare , cu excepția cazului descris la pct. 30 din IAS 41, în care valoarea justă nu poate fi evaluată în mod credibil, și anume <i>“la recunoașterea inițială a unui activ biologic pentru care nu sunt disponibile prețuri de piață cotate și pentru care se consideră că evaluările alternative ale valorii juste nu sunt fiabile”</i> (IAS 41 pct. 12 și 30)	Valoarea justă minus costurile de vânzare (IAS 41 pct. 12)
Într-un astfel de caz, activul biologic în cauză trebuie evaluat la cost minus orice amortizare cumulată și orice pierderi din depreciere cumulate. (IAS41 pct. 30)	
Odată ce valoarea justă a unui astfel de activ biologic poate fi evaluată în mod credibil, o entitate trebuie să îl evalueze la valoarea sa justă	

minus costurile de vânzare. (IAS 41 pct. 30)	
Câştiguri și pierderi	
Un câştig sau o pierdere rezultând din recunoaşterea inițială a unui activ biologic la valoarea justă minus costurile de vânzare și dintr-o modificare a valorii juste minus costurile de vânzare trebuie inclus(ă) în profitul sau pierderea perioadei în care apare. (IAS 41 pct. 26)	

Plante productive (Standard aplicabil IAS 16 “Imobilizări corporale”)	
Evaluarea inițială	Evaluarea ulterioară
<p>Plantele productive sunt contabilizate în același mod ca elementele de imobilizări corporale construite în regie proprie înainte ca acestea să se afle în locul și în starea necesare pentru a putea fi exploatate în maniera intenționată de conducere. În consecință, prin noțiunea de “construcție” utilizată în IAS 16 ar trebui să se înțeleagă activitățile care sunt necesare pentru a cultiva plante productive înainte ca acestea să se afle în locul și în starea necesare pentru a putea fi exploatate în maniera intenționată de conducere.</p> <p>(IAS 16 pct. 22A)</p> <p>Costul unei imobilizări corporale este format din:</p> <p>a) prețul său de cumpărare, inclusiv taxele vamale și taxele de cumpărare nerambursabile, după deducerea reducerilor comerciale și a rabaturilor;</p> <p>b) orice costuri care se pot atribui direct aducerii activului la locația și starea necesare pentru ca acesta să poată</p>	<p>O entitate trebuie să aleagă drept politică contabilă fie modelul bazat pe cost de la pct.30 din IAS 16, fie modelul de reevaluare de la pct.31 din IAS 16 și trebuie să aplice aceea politică unei clase întregi de imobilizări corporale.</p> <p>(IAS 16 pct. 29)</p>

<p>funcționa în modul dorit de conducere; c) estimarea inițială a costurilor de demontare și de mutare a elementului și de reabilitare a amplasamentului unde este situat (...). (IAS 16 pct. 16) Costul unui activ construit în regie proprie este determinat prin utilizarea aceluiași principii ca pentru un activ dobândit. (IAS 16 pct. 22)</p>	
--	--

În cadrul exploatațiilor agricole se întocmesc documente justificative specifice, pe baza cărora datele colectate sunt prelucrate de contabilitate:

actul de cântărire a animalelor (evidențiază sporul în greutate al animalelor);

actul de vânzare-moarte-tăiere (evidențiază ieșirea animalelor din efectiv);

bonul de recoltare zilnică (evidențiază activele vegetale recoltate: cereale, fructe);

fișa consumului de furaje (evidențiază furajele consumate pe specii și categorii de vârstă);

actul de fătare (evidențiază produșii vii obținuți din producția proprie);

actul de mutație (evidențiază trecerea animalelor de la o categorie inferioară la o categorie superioară sau la modificarea destinației lor);

jurnalul de mulsori (evidențiază producția de lapte).

Exploatații agricole vegetale

Culturile vegetale sunt clasificate în culturi de toamnă și culturi de primăvară. Structura producției neterminate depinde de natura culturii. Lucrările care se execută toamna (aratul de toamnă) intră în valoarea producției neterminate.

În valoarea producției neterminate în cazul culturilor de toamnă (grâu, orz, rapiță) intră lucrările de înființare a culturii.

În valoarea producției neterminate în cazul culturilor de primăvară intră fertilizarea de bază și lucrările de arat.

Cheltuielile specifice culturilor vegetale sunt:

- cheltuielile directe cu materiile prime și materialele consumabile:
  - semințe și materiale de plantat din producție proprie sau achiziționate;
  - îngrășămintele minerale și organice (gunoi de grajd, gunoi de păsări);
  - mijloace de protecție a plantelor și animalelor (erbicide, pesticide);
  - alte materiale consumabile (valoarea materialului de legat în vii).
- cheltuielile directe cu salariile aferente muncitorilor de producție încadrați în lucrările executate.
- cheltuielile cu întreținerea imobilizărilor corporale:
  - carburanții și lubrifianții consumați de utilaje;
  - salariile muncitorilor care deserveșc utilajele;
- amortizarea imobilizărilor corporale.

În cazul în care exploatațiile agricole înființează mai multe culturi cheltuielile generale comune tuturor culturilor se repartizează proporțional cu suprafața cultivată iar cheltuielile specifice unei culturi se adaugă numai la aceasta.

O cultură se încheie cu lucrări de desființare a culturii.

Produsele obținute în exploatațiile agricole vegetale sunt:

- produse agricole de bază: cereale, fructe;
- produse agricole conjugate: masă verde, semințe;
- produse secundare: paie și deșeuri.

În lipsa spațiilor de depozitare produsele se depozitează în custodie la terți.

Exploatații agricole zootehnice

Crescătorii de animale au o relație permanentă cu medicul veterinar.

Ei sunt obligați să înștiințeze medicul veterinar în următoarele situații:

- achiziția de animale;
- fătări;
- mișcarea animalelor (obținerea de la veterinar a documentului **Formular de mișcare**)

Cheltuielile specifice creșterii animalelor sunt:

- cheltuielile directe cu materiile prime și materialele consumabile:
  - furaje din producție proprie sau achiziționate, costul transportului furajelor de la locurile de păstrare prealabile la locurile de păstrare permanente;
  - mijloace de protecție a animalelor (medicamente, substanțe dezinfectante);
  - alte materiale consumabile (valoarea așternutului pentru animale).
- cheltuielile directe cu salariile aferente muncitorilor de producție încadrați în lucrările executate manual, ale mulgătorilor, ale îngrijitorilor, ale operatorilor mulsului mecanizat.
- servicii:
  - alimentarea cu apă, energie electric, gaz;
  - activitățile auxiliare proprii sau executate de terți.
- amortizarea imobilizărilor corporale din sectorul zootehnic și cheltuielile aferente reparației lor.

Produsele obținute în exploatațiile agricole zootehnice sunt:

- produse agricole de bază: laptele, carnea, animale vii destinate vânzării sau sacrificării;
- produse agricole conjugate: laptele și lâna de la turma de bază a ovinelor;
- active biologice suplimentare: miei din turma de bază a ovinelor;
- produse secundare: gunoi de grajd.

2. Înregistrarea operațiunilor economico-financiare specifice exploatațiilor agricole în contabilitate

Exploatații agricole vegetale

a) Înregistrarea achiziției plantației de nuci (copacii plantați și terenul aferent) și achitarea datoriei față de furnizorul de imobilizări:

	%	=	404	„Furnizori de imobilizări”
„Active biologice productive evaluate la	217			

valoarea justă/analitic Plantație de nuci”				
„Terenuri/analitic Plantație de nuci ”	2111			
„Furnizori de imobilizări”	404	=	5121	„Conturi la bănci în lei”

b) Înregistrarea achiziției plantației de viță-de-vie, la costul de achiziție, reprezentând atât costul de achiziție al terenului, cât și al culturii de viță-de-vie:

	%	=	404	„Furnizori de imobilizări”
„Active biologice productive”	217			
„Terenuri/analitic Viticole”	2111			

„Furnizori de imobilizări”	404	=	5121	„Conturi la bănci în lei”
----------------------------	-----	---	------	------------------------------

c) Înregistrarea amortizării lunare a plantației de viță-de-vie:

„Cheltuieli de exploatare privind a mortizarea imobilizărilor”	6811	=	2817	„ Amortizarea activelor biologice productive”
--	------	---	------	---

d) Producția de nuci și producția de masă lemnoasă se înregistrează inițial la valoarea justă minus costurile generate de vânzare, la momentul recoltării, astfel:

„ Produse agricole/analitic Nuci culese”	347	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produce”
---	-----	---	-----	--

„ Produse agricole/analitic Masă lemnoasă recoltată”	347	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produce”
---	-----	---	-----	--

e) Utilizarea producției agricole ulterior recoltării – vânzarea nucilor și a copacilor sub formă de arbori întregi:

„Clienți”	4111	=	7017	„ Venituri din vânzarea produse lor agricole/analitic Nuci ”
-----------	------	---	------	--

„Clienți”	4111	=	7017	„ Venituri din vânzarea produse lor agricole/analitic Copaci ”
-----------	------	---	------	--

f) Scoaterea din gestiune a producției agricole vândute:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	347	„ Produse agricole/analitic Nuci culese”
--	-----	---	-----	--

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	347	„ Produse agricole/analitic Masă lemnoasă recoltată”
--	-----	---	-----	--

g) Producția de struguri :

G1) *Înregistrarea producției la momentul recoltării*

Înregistrarea producției de struguri, la valoarea justă minus costurile generate de vânzare, la momentul recoltării:

„ Produse agricole/analitic Struguri culeși”	347	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
--	-----	---	-----	--

G2) *Utilizarea producției agricole ulterior recoltării*

Vânzarea cantității de struguri culeși:

„Clienți”	4111	=	7017	„ Venituri din vânzarea produselor agricole/analitic Struguri”
-----------	------	---	------	--

G3) Scoaterea din gestiune a strugurilor vânduți:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	347	„ Produse agricole/analitic Struguri culeși”
--	-----	---	-----	--

h) Prelucrarea în cadrul societății a cantității de struguri, în vederea obținerii de vin (produs finit):

H1) evidențierea transferului cantității de struguri în categoria materiilor prime:

„ Materii prime/analitic Struguri destinați prelucrării ”	301	=	347	„ Produse agricole/analitic Struguri culeși”
---	-----	---	-----	--

H2) Darea în consum a materiilor prime (struguri culeși):

„ Cheltuieli cu materiile prime/analitic Struguri culeși”	601	=	301	„ Materii prime/analitic Struguri destinați prelucrării ”
---	-----	---	-----	---

H3) Evidențierea cheltuielilor aferente exercițiului financiar, inclusiv cele aferente prelucrării strugurilor și obținerii de produse finite, reprezentând cheltuieli cu manopera personalului, cheltuieli cu amortizarea și funcționarea utilajelor și a echipamentelor tehnologice, cheltuieli materiale etc. se efectuează prin debitul conturilor de cheltuieli (6xx “Conturi de cheltuieli”), în corespondență cu conturile corespunzătoare.

Înregistrarea obținerii cantității de litri de vin (produs finit), evaluat la costul de producție, informații obținute în cadrul contabilității de gestiune, prin procedee și tehnici specifice:

„ Produse finite/analitic Vin ”	345	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
---------------------------------	-----	---	-----	--

H4) Vânzarea produselor finite la prețul de vânzare:

„Clienți”	4111	=	7015	„ Venituri din vânzarea produselor finite/analitic Vin ”
-----------	------	---	------	--

H5) Scoaterea din gestiune a producției finite vândute:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	345	„Produse finite/analitic Vin”
--	-----	---	-----	-------------------------------

i) Evaluarea plantațiilor agricole și a terenului afferent la finele perioadei de raportare:

I1) Plantația de nuci (activ biologic productiv) se evaluează la valoarea justă minus costurile de vânzare, conform pct. 12 din IAS 41 “Agricultura”:

„ Active biologice productive evaluate la valoarea justă/analitic Plantație de nuci ”	217	=	755	„Venituri din reevaluarea imobilizărilor corporale”
---	-----	---	-----	---

I2) **Pentru evaluarea plantației de viță-de-vie**, societatea aplică modelul bazat pe cost (pct. 30), potrivit căruia, după recunoașterea ca activ, un element de imobilizări corporale trebuie contabilizat la costul său minus orice amortizare acumulată și orice pierderi acumulate din depreciere.

I3) **Pentru evaluarea ulterioară a terenului**, entitatea a optat pentru modelul de reevaluare conform căruia, după recunoașterea ca activ, un element de imobilizări corporale a cărui valoare justă poate fi evaluată în mod fiabil trebuie contabilizat la o valoare reevaluată, aceasta fiind valoarea sa justă la data reevaluării, minus orice amortizare acumulată ulterior și orice pierderi acumulate din depreciere (pct. 31).

Majorarea valorii terenului se reflectă ca o creștere a rezervei din reevaluarea imobilizărilor corporale, prin articolele contabile:

„ Terenuri/analitic Plantație de nuci ”	2111	=	1052	„ Rezerve din reevaluarea imobilizărilor corporale/analitic Teren - plantație nuci ”
--	------	---	------	---

„ Terenuri/analitic Teren viticol”	2111	=	1052	„ Rezerve din reevaluarea imobili- zărilor corporale/analitic Teren viticol”
---------------------------------------	------	---	------	---

Notă:

Se constată faptul că diferențele din evaluarea ulterioară a plantației de nuci (activ biologic productiv) și a terenului (imobilizare corporală evaluată prin aplicarea modelului reevaluării) se evidențiază diferit în contabilitate, deși ambele elemente se evaluează la sfârșitul perioadei de raportare la valoarea justă, și anume:

- valoarea justă minus costurile de vânzare (în cazul plantației de nuci), respective
- valoarea justă minus orice amortizare acumulată și orice pierderi acumulate din depreciere (în cazul terenului, imobilizare corporală).

Astfel, câștigul/pierderea provenind din modificarea valorii juste a plantației de nuci (activ biologic productiv), minus costurile de vânzare, se include în profitul/pierderea perioadei în care apare (contul 7571 “Câștiguri din evaluarea la valoarea justă a activelor biologice productive”.

Creșterea față de valoarea contabilă a terenului (imobilizare corporală) se recunoaște sub formă de rezervă din reevaluare (cont 1052 “Rezerve din reevaluarea imobilizărilor corporale”), în acest caz, neexistând o descreștere anterioară recunoscută ca o cheltuială aferentă activului.

j) Înregistrarea achiziției de semințe, îngrășăminte naturale și erbicide:

	%	=	401	„Furnizori”
„Materiale consumabile”	302			
„TVA deductibilă”	4426			

k) Înregistrarea consumului de semințe, îngrășăminte naturale și erbicide:

„Cheltuieli cu materialele consumabile”	602	=	302	„Materiale consumabile”
---	-----	---	-----	-------------------------

l) Înregistrarea cheltuielilor cu serviciile prestate de terți (arat, discuit):

	%	=	401	„Furnizori”
„Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”	628			
„TVA deductibilă”	4426			

Concomitent se înregistrează producția în curs de execuție:

„Produse în curs de execuție” (analitic pentru fiecare cultură în parte)	331	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
--	-----	---	-----	--

m) Înregistrarea recoltării producției:

„ Produse finite” (analitic pentru fiecare cultură în parte)	345	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
--	-----	---	-----	--

Concomitent se înregistrează scăderea din gestiune a producției în curs de execuție:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	331	„ Produse în curs de execuție” (analitic pentru fiecare cultură în parte)
--	-----	---	-----	---

Sau se înregistrează astfel:

„ Produse finite” (analitic pentru fiecare cultură în parte)	345	=	331	„ Produse în curs de execuție” (analitic pentru fiecare cultură în parte)
--	-----	---	-----	---

n) Înregistrarea depozitării producției la terți în situația în care producătorul nu are suficient spațiu de depozitare:

„ Produse aflate la terți” (analitic pentru fiecare cultură în parte)	354	=	345	„ Produse finite” (analitic pentru fiecare cultură în parte)
---	-----	---	-----	--

o) Înregistrarea vânzării produselor recoltate direct din depozitul terților:

„ Clienți”	4111	=	%	
			701	„Venituri din vânzarea produselor finite”
			4427	„TVA colectată”

Concomitent se înregistrează scăderea din gestiune a produselor aflate la terți:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	354	„ Produse aflate la terți” (analitic pentru fiecare cultură în parte)
--	-----	---	-----	---

p) Înregistrarea preluării terenului în arendă:

		=	8031	„ Imobilizări corporale primite cu chirie sau în baza altor contracte similare”
--	--	---	------	---

q) Înregistrarea acordării de produse reprezentând contravaloarea arende:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	345	„ Produse finite” (analitic pentru fiecare cultură în parte)
--	-----	---	-----	--

Exploatații agricole zootehnice

a) Înregistrarea achiziției de furaje și medicamente:

	%	=	401	„ Furnizori”
„ Materiale consumabile”	302			
„ TVA deductibilă”	4426			

b) Înregistrarea consumului de furaje și medicamente:

„ Cheltuieli cu materialele consumabile”	602	=	302	„ Materiale consumabile”
--	-----	---	-----	--------------------------

c) Înregistrarea vițelilor obținuți, puilor obșinuți:

„ Active biologice de natura stocurilor”	361	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
--	-----	---	-----	--

d) Înregistrarea achiziției de animale considerate stocuri (familii de albine, animale pentru îngrășat):

	%	=	401	„ Furnizori”
„ Active biologice de natura stocurilor”	361			
„ TVA deductibilă”	4426			

e) Înregistrarea achiziției de animale considerate imobilizări (câini de pază):

	%	=	404	„ Furnizori de imobilizări”
„ Instalații tehnice și mijloace de transport ”	213			
„ TVA deductibilă”	4426			

f) Înregistrarea amortismentului lunar:

„ Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor ”	6811	=	2813	„Amortizarea instalațiilor și mijloacelor de transport”
---	------	---	------	---

g) Înregistrarea achiziționării animalelor de la persoane fizice (stocuri):

„ Active biologice de natura stocurilor”	361	=	462	„Creditori diverși”
--	-----	---	-----	---------------------

h) Plata în numerar a animalelor achiziționate de la persoane fizice (stocuri):

„Creditori diverși”	462	=	5311	„Casa în lei”
---------------------	-----	---	------	---------------

i) Înregistrarea vânzării animalelor obținute din producție proprie (stocuri):

„ Clienți”	4111	=	%	
			701	„Venituri din vânzarea produselor finite”
			4427	„TVA colectată”

Concomitent se evidențiază descărcarea de gestiune:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	361	„Active biologice de natura stocurilor”
--	-----	---	-----	---

j) Înregistrarea descărcării din gestiune pentru animalele provenite din cumpărare (stocuri):

„Cheltuieli privind activele biologice de natura stocurilor”	606	=	361	„Active biologice de natura stocurilor”
--	-----	---	-----	---

k) Înregistrarea vânzării obținute prin achiziție (imobilizări corporale):

„Debitori diverși”	461	=	%	
			7583	„Venituri din vânzarea activelor și alte operațiuni de capital”
			4427	„TVA colectată”

Concomitent se evidențiază descărcarea din gestiune a imobilizărilor integral amortizate:

„Amortizarea instalațiilor și mijloacelor de transport”	2813	=	213	„Instalații tehnice și mijloace de transport ”
---	------	---	-----	--

Sau descărcarea din gestiune a imobilizărilor parțial amortizate:

	%	=	213	„Instalații tehnice și mijloace de transport ”
--	---	---	-----	--

„Amortizarea instalațiilor și mijloacelor de transport”	2813			
„ Cheltuieli privind activele cedate și alte operațiuni de capital”	6583			

l) Înregistrarea gunoiului de grajd:

„Produse reziduale”	346	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
---------------------	-----	---	-----	--

m) Înregistrarea sporului de greutate:

„ Active biologice de natura stocurilor”	361	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
--	-----	---	-----	--

n) Înregistrarea producției de lapte, miere de albine:

„Produse finite”	345	=	711	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”
------------------	-----	---	-----	--

o) Înregistrarea vânzării laptelui:

„ Clienți”	4111	=	%	
			701	„Venituri din vânzarea produselor finite”
			4427	„TVA colectată”

Concomitent se evidențiază descărcarea din gestiune:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	345	„Produse finite”
--	-----	---	-----	------------------

p) Înregistrarea laptelui consumat de către viței:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	345	„Produse finite”
--	-----	---	-----	------------------

q) Înregistrarea cheltuielilor cu asigurarea:

	%	=	401	„Furnizori”
„Cheltuieli cu primele de asigurare”	613			
„TVA deductibilă”	4426			

r) Înregistrarea transferării puilor în categoria păsărilor de reproducere:

R1) Descărcarea din gestiune a puilor:

„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	711	=	361	„Active biologice de natura stocurilor”
--	-----	---	-----	---

R2) Înregistrarea păsărilor de reproducție obținute din producție proprie:

„Instalații tehnice și mijloace de transport ”	213	=	722	„Venituri din producția de imobilizări corporale”
--	-----	---	-----	---

Concluzii

Pe baza analizei întreprinse concluzionez că tratamentul contabil al activelor corporale și al stocurilor este strâns legat de etapele și modificările biologice pe care acestea le suferă pe parcursul existenței acestora, de înțelegerea în amănunt a procesului tehnologic de către specialiști, precum și de întocmirea cu promptitudine, oportun și cu acuratețe a tuturor documentelor justificative și în special a documentelor justificative specifice agriculturii care surprind „mișcarea” produselor biologice productive și a celorlalte produse agricole de bază sau secundare obținute în activitatea de producție.

Bibliografie

- Deaconu, S. C. (2012). Particularități ale contabilității entităților, Ed. C.H. Beck, București, 2012, C.E.C.C.A.R., *Ghid de aplicare a reglementărilor contabile naționale în domeniul agriculturii*, Ed. CECCAR, București, 2012
- Gomoi, B. C., (2014). Conținutul raportărilor financiare între ameliorare și valorificare, Editura Eurostampa, Timișoara, 2014
- Istrate C., (2016). Contabilitatea nu-i doar pentru contabili! , Ed. Evrika, București , 2016,
- Mateș, D., Bungeț, O., Domil, A., Dumitrescu, A., Costea, S., Bogdan, O., Ursachi, A., Pușcaș, A., Pușcaș, A., Lascu, R., (2017). Contabilitate aprofundată, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2017
- ***Reglementări contabile din 29 decembrie 2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul ministerului finanțelor publice nr. 1.802 din 29 decembrie 2014, publicat în Monitorul Oficial nr. 963 din 30 decembrie 2014.,
- *** Legea nr. 82 din 24 decembrie 1991 a contabilității, republicată și actualizată.

Study Regarding the Exploitation of the Accounting Information Resulting from the Annually Financial Statements by External Users

Studiu privind valorificarea informației contabile din situațiile financiare anuale de către utilizatorii externi

O.Mihalcovici, C.Nicolaescu

Masterand Octavian Mihalcovici
Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,
Conf. univ. dr. Cristina Nicolaescu
Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract:

Accountancy is not a goal in itself. Its role is to offer the ones who will make decisions regarding a particular entity information regarding the economic and financial situation and the management of that entity. According to their positioning in regards to the entity users may be internal, that is the management of the enterprise and other decision makers inside the entity, and external, respectively the third parties who have or are about to have relations with that particular entity. If the decisions made by the internal users based on the data provided by the accountancy department regard the management of the entity, the decisions made by the external ones will determine the existence/non-existence of the third parties' relations with that particular entity as well as the nature and size of these relations. As the evolution of an entity is closely related to its interaction to the ones from the environment in which it activates such as: trade partners, employees, the state, banks, the importance that the information held by the entity provides

outwards, is obvious, because it is on that information that the cooperation with these is based.

In the category of the ones who provide information externally, accountancy occupies a privileged place, and among the accountant documents which are addressed to external users the most important ones are the annually financial statements. Therefore, this article will present both theoretically as well as practically which are the information that the various categories of external users (commercial partners, employees, state, banks, investors) may obtain from the yearly financial situations and the way in which these may influence the decisions of the users and, eventually, the welfare of the entity.

Rezumat:

Contabilitatea nu este un scop în sine. Rolul ei este să ofere informații referitoare la situația economico-financiară și gestiunea unei entități, celor care vor lua decizii privind respectiva entitate. După poziționarea lor față de entitate utilizatorii pot fi interni, în speță conducerea întreprinderii și alți factori de decizie din interiorul întreprinderii, și externi, respectiv terții care au, sau urmează să aibă, relații cu entitatea respectivă. Dacă deciziile luate de utilizatorii interni pe baza datelor furnizate de contabilitate privesc gestiunea entității, deciziile luate de utilizatorii externi vor determina existența/inexistența relațiilor terților cu entitatea respectivă precum și natura respectiv dimensiunea acestor relații. Cum evoluția unei entități este strâns legată de interacțiunea sa cu cei din mediul în care activează respectiv: parteneri comerciali, angajați, stat, bănci, este evidentă importanța pe care o au informațiile pe

care entitatea le furnizează mediului extern, informații pe care se bazează colaborarea cu aceștia.

În categoria furnizorilor de informație către exterior contabilitatea ocupă un loc privilegiat, iar dintre documentele contabile care se adresează utilizatorilor externi cele mai importante sunt situațiile financiare anuale. De aceea prezentul articol va prezenta, atât teoretic cât și practic, care sunt informațiile pe care diversele categorii de utilizatorii externi (parteneri comerciali, angajați, stat, bănci, investitori) le pot obține din situațiile financiare anuale și cum pot acestea să influențeze deciziile utilizatorilor și, în final, bunăstarea entității.

Key words: accounting information, annually financial statements, external users

Cuvinte cheie: informație contabilă, situații financiare anuale, utilizatori externi

Introducere

Obiectul contabilității este de a reflecta, în expresie bănească, imaginea fidelă asupra situației economico-financiare a patrimoniului întreprinderea și a rezultatului activității ei, pentru ca utilizatorii interni și externi, să-și fundamenteze deciziile pe aceste informații (Nicolaescu, Gomoi, 2010). Din această definiție a contabilității pot fi sintetizate caracteristicile obiectului contabilității: reflectarea în expresie monetară a elementelor/tranzacțiilor/eventimentelor în contabilitate, imaginea fidelă ca obiectiv al contabilității, patrimoniul și rezultatele ca obiecte ale contabilității, întreprinderea ca principală entitate economică de organizare a contabilității și utilizatorii interni și externi ca destinatari ai informațiilor contabile. Definiția și caracteristicile obiectului contabilității pot fi reprezentate schematic astfel:

Punctul 17 din OMFP 1802/2014 precizează că obiectivul situațiilor financiare anuale este furnizarea de informații utile unei categorii cât mai largi de utilizatori. Aceste informații se referă atât la

poziția și performanța financiară a unei entități cât și la fluxurile de trezorerie a acesteia.

Poziția financiară a entității este dată de patrimoniul acesteia, respectiv activele, datoriile și capitalurile proprii și sunt reflectate prin bilanț (OMFP 1802/2014, punctul 18)

Performanța financiară a entității este dată de rezultatul activității acesteia, respectiv cheltuielile și veniturile generate, care sunt reflectate în contul de profit și pierdere (OMFP 1802/2014, punctul 19).

Aceste aspecte determina ca cele două documente de sinteză, respectiv bilanțul și contul de profit și pierdere, să fie principalele componente ale situațiilor financiare anuale. (Nicolaescu 2017)

Fluxurile de trezorerie ale entităților economice sunt reflectate într-o componentă separată a situațiilor financiare anuale respectiv situația fluxurilor de trezorerie.

Conform OMFP 1802/2014 alte componente ale situațiilor financiare anuale sunt: situația modificărilor capitalului propriu și notele explicative la situațiile financiare anuale. Același act normativ prevede că dacă pentru entitățile mijlocii și mari și cele de interes public sunt obligatorii toate aceste componente ale situațiilor financiare anuale (punctul 21 din OMP 1802/2014), pentru microentități și entitățile mici sunt obligatorii doar bilanțul, contul de profit și pierdere și notele explicative, celelalte fiind opționale.

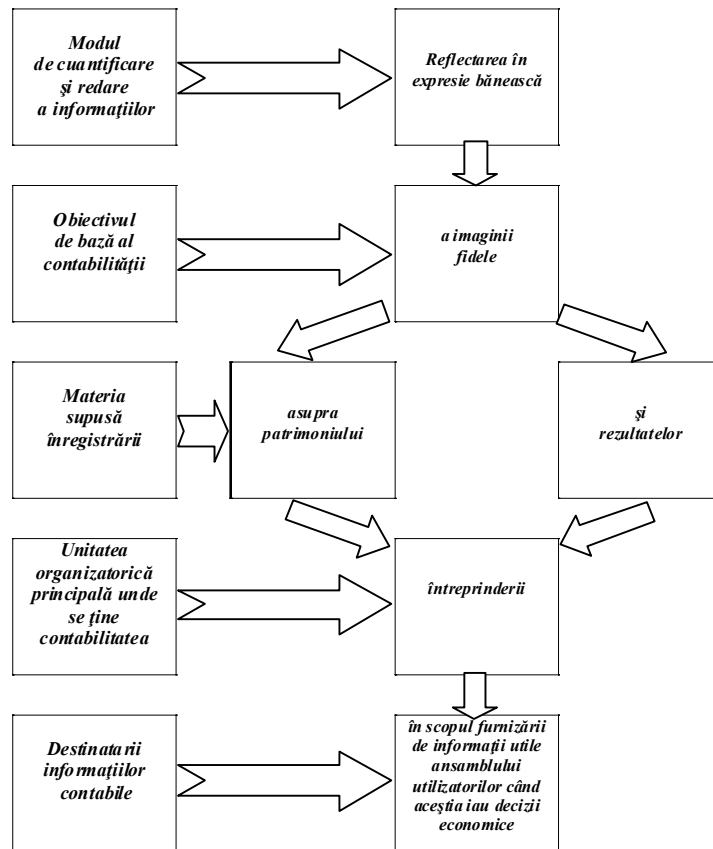

Figura nr. 1: Definiția și caracteristicile obiectului contabilității

Sursa: Nicolaescu, C., Gomi, B., 2010, *Noțiuni fundamentale de contabilitate vol I*

În anul 2002 în lucrarea **”Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională”** Feleagă, Malciu și Bunea emiteau opinia că, la nivel internațional, ”contabilitatea trebuie să răspundă astăzi necesităților unei game diverse de utilizatori, ofertele ei având un caracter din ce în ce mai social”¹.

¹ Feleagă N., Malciu L., Bunea Șt. , *Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională*, Ed. Economică, București, 2002, pg. 34

Acel "astăzi" din contabilitatea internațională la nivelul anului 2002 a devenit un "astăzi" al contabilității românești în anul 2019. Ca urmare gama de utilizatori externi de informație contabilă s-a lărgit din ce în ce mai mult până la transformarea rezultatelor contabilității în "bunuri publice" așa cum anticipau și Wats și Zimmerman încă din anul 1979². În acest condiții este evidentă creșterea responsabilității contabilității pentru "produsele sale", adică informațiile financiare furnizate a căror calitate are o influență din ce în ce mai mare asupra vieții economice, dar nu numai, a națiunilor.

Acesta este motivul pentru care actele normative din România, în special OMP 1802/2014, prin secțiunea 2.3, reglementează aspectele referitoare la caracteristicile calitative ale informațiilor contabile, respectiv caracteristicile calitative fundamentale: relevanța și reprezentarea exactă, caracteristici amplificate de comparabilitate, verificabilitate, oportunitatea și inteligibilitate.

Un alt aspect important referitor la informațiile contabile este că ele au capacitatea de a ajuta utilizatorii în luarea deciziilor dacă au fie o valoare predictivă, fie o valoare de confirmare sau, ideal, ambele.(Nicolescu, Moț, 2013).

Pentru stabilirea modul în care fiecare categorie de utilizatori externi valorifică informația furnizată de situațiile financiare anuale este necesară a detaliere a informațiilor solicitate de fiecare dintre aceștia, dintre care cei mai importanți sunt: investitorii, partenerii comerciali, creditorii, partenerii sociali și puterea publică (Feleagă, Malciu, Bunea, 2002). Fiecare din aceste categorii de utilizatori apelează la contabilitate pentru a obține informații de o natură sau alta.³

Investitorii pot fi actuali sau potențiali. Investitorii actuali sunt interesați de capacitatea entității de a realiza profit, fluxul de trezorerie degajabil și politica de dividend de care depinde repartizarea acelui profit ca dividend și plata dividendelor către acționari/asociați.

---

² Wats, Zimmerman, *The Demand for Supply of Accounting Theories: the Market for Excuses*, *The Accounting Review*, April 1979;

³ Nicolaescu C., *Noțiuni fundamentale de contabilitate*", vol . I, Ed. Mirton, Timișoara, 2006, pg.17

Pe de altă parte investitorii potențiali ”doresc să poată calcula rata rentabilității pe care au dreptul să o pretindă entitățile pentru a-și investi fondurile de care dispun, ținând cont de riscul atribuit investiției respective și de oportunitățile existente pe piață”⁴.

Partenerii comerciali sunt furnizorii și clienții. Dacă furnizorii sunt interesați în a aprecia în ce măsură entitatea debitoare va fi capabilă să-și achite obligațiile financiare, clienții sunt interesați de capacitatea entităților de a supraviețui de care depinde continuitatea furnizării bunurilor și/sau serviciilor (Istrate, 2016).

În ceea ce privește creditorii pentru întreprinderile din România grupul cel mai important îl reprezintă băncile. Deși decizia de creditare se bazează pe indicatori diferiți de la o instituție bancară la alta există o serie de aspecte importante pentru orice bancă și anume: capacitatea de rambursare a împrumuturilor, lichiditatea entității și profitabilitatea ei. Alte informații solicitate de bănci se pot referi la modul de finanțare a imobilizărilor, structura datoriilor, executarea contractelor, etc. (Feleagă, Malciu, Bunea, 2002).

”Puterea publică este reprezentată, cel mai adesea, pe piața informațiilor contabile de administrația fiscală și economică”⁵. Astfel informațiile contabile vor fi utilizate pentru calculul impozitelor și a taxelor, analiza cererilor referitoare la subvenții sau alte ajutoare guvernamentale precum și pentru elaborarea statisticilor la nivelul economiei naționale.

Principalul partener social al întreprinderilor sunt salariații care sunt interesați de mărimea profitului și de continuarea activității entității pentru că de ele depind mărimea salariilor și stabilitatea locului de muncă.

Pe lângă aceste categorii mari există și alți utilizatori cum ar fi: responsabilii politici, mișcările ecologiste și de protecție a consumatorilor, entitățile concurente, consumatorii, cercetătorii, inclusiv studenți/masteranzi/doctoranzi din domeniul economic și nu numai, etc.

---

⁴ Feleagă N., Malciu L., Bunea Șt. , *Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională*, Ed. Economică, București, 2002, pg. 36

⁵ Feleagă N., Malciu L., Bunea Șt. , *Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională*, Ed. Economică, București, 2002, pg. 37

Schema principalilor utilizatori externi de informație contabilă și a poziției acestora față de entitate este prezentată în figura 2.

Recenzia literaturii de specialitate

Problematika valorificării informațiilor contabile furnizate de situațiile financiare este specifică nu doar contabilității ci și analizei financiare ca urmare autori de manuale și cursuri universitare din țară și străinătate au tratat-o pe larg și sub toate aspectele. Astfel fie că este vorba despre: Berheci, Briciu, Brezeanu, Bîrsan, Buglea, Bunea, Calu, Cernușca, Cojocaru, Deaconu, Dușescu, Feleagă, Grosu, Malciu (Feleagă), Man, Mățiș, Mateș, Nicolaescu, Pantea, Paraschivescu, Păvăloaie, Ristea, Pantea, Tăgăduan, etc preocupați de contabilitate și/sau de analiza financiară au prezentat în lucrărilor lor aspecte legate de informațiile furnizate de contabilitate prin intermediul situațiilor financiare anuale și a valorificării acestora.

Alte lucrări au detaliat tocmai problematica utilizatorilor informațiilor contabile și a relației acestora cu întreprinderea prin prisma analizelor întocmite pentru luarea deciziilor. De exemplu în lucrarea **”Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională”** Feleagă, Malciu și Bunea au dedicat un capitol întreg, capitolul 4, utilizatorilor contabilității și cerințelor lor informaționale, un alt capitol, capitolul 5, detalierea componentelor situațiilor financiare anuale. Cu totul special este capitolul 14 intitulat **”Dimensiuni ale analizei situațiilor financiare întocmite și prezentate de întreprindere”** din care reținem ideea că **”indiferent dacă situațiile financiare sunt analizate de persoane competente (analști financiari) ale conducerii întreprinderii (utilizatori interni) sau ale terților (utilizatori externi), scopul principal al analizei este același: să se furnizeze o bază pentru luarea unor decizii raționale”**⁶.

Alte cărți de referință din domeniul contabilității și analizei financiare care abordează pe larg problematica situațiilor financiare anuale, a informațiilor oferite de către acestea și a modului în care utilizatorii folosesc aceste informații sunt: **”Convergență contabilă internațională. Implicații asupra raportării financiare”**, Gorgan C, (2013), **”Raportarea financiară. În sincronie și diacronie”**,

---

⁶ Feleagă N., Malciu L., Bunea Șt. , *Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională*, Ed. Economică, București, 2002, pg. 257

”Contabilitate și raportări financiare, individuale și consolidate”, Istrate C., (2016), Popa A.S (2013), ”Libertate și conformitate în standardele și reglementările contabile”, Ristea M., Dumitru G., (2012), etc.

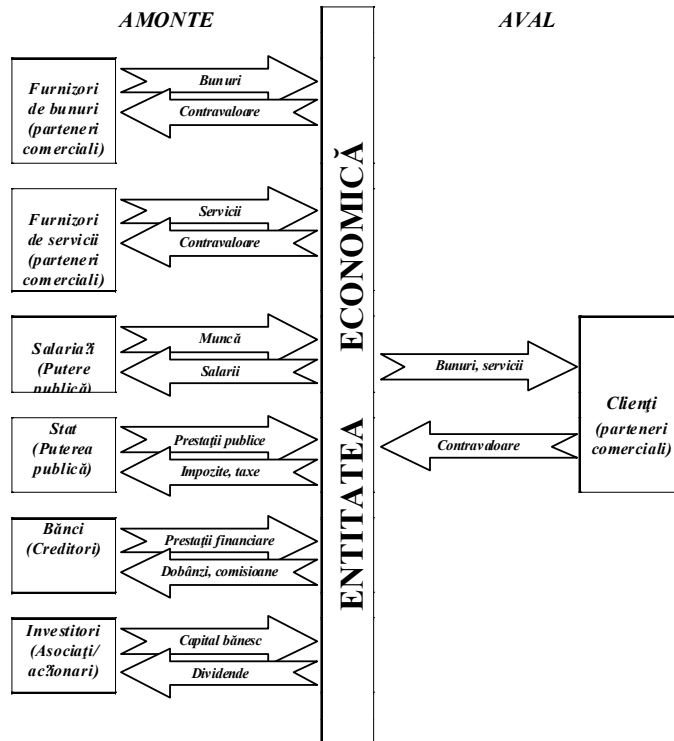

Figura nr. 2: Schema utilizatorilor externi ai entității și a relațiilor lor cu aceasta
Sursa: Prelucrare după Nicolaescu, C., Gomoii, B., 2010, Noțiuni fundamentale de contabilitate

Dintre articolele științifice publicate recent care abordează această temă amintim: ”Implications of IFRS adoption on balance-sheet vs income statement figures”, Burcă V., (2014), ”Motivații și consecințe ale adoptării IFRS: percepții privind factorii instituționali din mediul românesc”, Ionașcu I., Munteanu L., (2011), ”The dynamics of the Romanian financial reporting”, Lapteș R., Popa F.A (2013), ”Calitatea raportării financiare și costul capitalului: rezultate

pentru mediul românesc”, Munteanu L., Ionaşcu M., Ionaşcu I., (2011),”*The communication process of the financial reporting*”, Nicolaescu C., Moţ I., (2013), ”*Contabilitatea-ştiinţă adaptabilă la realităţile economice, sociale, culturale şi politice ale României*”, Mateş D., Ştefea P., Bostan I., Hărău E., Bogdan O., (2018),”*Importanţa abilităţilor de comunicare în profesia contabilă*”, Sanda G., Bija M., Mocanu A., (2018),” ”*Sistemul informaţional contabil-concept, evoluţie şi tendinţe actuale*”, Tulcan L, Drăguţ D., Moraru M., (2018), etc.

Aspecte referitoare la situaţiile financiare şi a utilizării lor de către terţi au fost abordate şi în diverse teze de doctorat. În acest sens este interesant de menţionat noua tendinţă a raportărilor integrate, tendinţă introdusă în anul 2010 de către IIRC (Comitetul Internaţional de Raportare Integrată) care emitea primul document-cadru în acest sens. Tema este dezbătută pe larg în teza de doctorat din 2015 ”*Rolul profesiei contabile în evoluţia raportărilor integrate*” a doctorandei Ioana Maria Dragu sub coordonarea prof.univ.dr. Adriana Tiron Tudor.

Altă teză de doctorat care trebuie menţionată pentru meritul de a trata exhaustiv tema calităţii informaţiilor contabile în condiţiile armonizării contabile internaţionale, este cea intitulată ” *Calitatea informaţiilor contabile prezentate prin situaţiile financiare, din perspectiva globalizării şi armonizării, la nivelul entităţilor cotate la Bursa de Valori Bucureşti*”,(2016) autor Burcă Valentin, coordonator ştiinţific prof.univ.dr. Mateş Dorel.

Deoarece situaţiile financiare anuale reprezintă documente de sinteză prin care entitatea informează terţii despre situaţia sa economico-financiară şi despre rezultatul activităţii sale, este evident că aceste documente se vor afla în centrul preocupării organismelor de normalizare contabilă atât la nivel naţional cât şi internaţional.

În ţara noastră Legea contabilităţii, Legea 82 /1991, creează cadrul general de desfăşurare a activităţii contabile la nivelul tuturor entităţilor economice. Acest act normativ prevede, la art.9, alin (1) că situaţiile financiare anuale reprezintă documentele oficiale pentru prezentarea activităţii economico-financiare a entităţilor economice şi obligativitatea ca acestea să reflecte ”o imagine fidelă a poziţiei

financiare, performanței financiare și a altor informații”⁷ referitoare la activitatea desfășurată.

În cadrul OMFP 1802/2014, principalul act care reglementează, în prezent, activitatea de contabilitate din România, aspectele legate de situațiile financiare anuale sunt detaliate și dezvoltate din punct de vedere tehnic, începând de la entitățile raportoare, utilizatorii de informații din situațiile financiare anuale, până la forma și conținutul detaliat al acestora.

Referențialul contabil internațional alocă și el spații însemnate situațiilor financiare și informațiilor pe care acestea trebuie să le furnizeze utilizatorilor. Deși referire la componente ale situațiilor financiare anuale se fac în multe dintre Standardele Internaționale de Contabilitate (IAS-uri) s-a elaborat un standard dedicat detalierei cadrului de elaborare a acestora și anume IAS 1 ”Prezentare situațiilor financiare”. Alte standarde foarte legate de situațiile financiare anuale și conținutul lor sunt: IAS 7 ”Situția fluxurilor de trezorerie”, IAS 8 ”Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori”, IAS 24 ”Prezentarea informațiilor privind entitățile afiliate”, IAS 27 ”Situații financiare și consolidate”, etc.

În plus Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS-uri) elaborate de IASB completează aspectele referitoare la situațiile financiare anuale și informațiile oferite de acestea diferitelor categorii de utilizatori.

Preocupări referitoare la capacitatea raportărilor financiare de a satisface nevoile utilizatorilor și rolul lor în procesul decizional al acestora a făcut obiectul multor studii pe plan internațional, cum ar fi: **One Report. Integrated Reporting for a Sustainable Strategy** Eccles R.G., Krzus M.P (2010), **The Failure and the Future of Accounting Strategy, Stakeholders and Business Value**, Hatherly D., (2013), **How did Financial Reporting contribute to the Financial Crisis**, Barth E.m, Landsman W.R (2010), **How does financial reporting quality relate to investment efficiency ?**, Biddle G.C., Hilary G., Verdi R.S (2009), **Conceptual framework of accounting from an information perspective**, Christensen J., (2010), **The Objectives of Financial Reporting: A Historical Survey and Analysis**, Zeff S.A (2013), etc.

---

⁷art. 9, alin. (1), *Legea contabilității nr. 82/1991 republicată și actualizată 2018*

Metodologia cercetării și rezultatele studiului

Dacă partea teoretică a studiului a constat în cercetarea literaturii de specialitate și a legislației în vigoare care reglementează problematica abordată, partea practică a studiului vizează analiza unor situații practice concrete, în care informațiile furnizate de situațiile financiare anuale ale unor entități economice au fost valorificate de către diverși terți pentru a lua decizii referitoare la entitatea respectivă.

O primă situație pe care o vom analiza se referă la o entitate care dorește să-și declare în mod voluntar falimentul. În acest scop, pe baza situațiilor financiare pe ultimii trei ani, calculează diverși indicatori care să ofere instanțelor judecătorești posibilitatea de a lua decizia de declarare a falimentului.

Pentru entitatea economică analizată în cadrul acestui studiu de caz, pe care din motive de confidențialitate o vom numi entitatea A, s-au luat în calcul situațiile financiare aferente exercițiilor financiare 2015, 2016 și 2017.

Pe baza informațiilor furnizate de aceste situații financiare s-a stabilit situația datoriilor entității, așa cum se arată în tabelul 1:

Tabel 1

Exercitiul financiar	2015	2016	2017
Credite bancare	0	0	0
Alte împrumuturi	0	0	
Total datorii pe termen lung	0	0	0
Datorii comerciale	92526	96984	85837
Datorii în legătură cu personalul	778	1908	0
Datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului	14759	25136	25544
Datoriile entității în relațiile cu entitățile afiliate	0	0	0
Sume datorate asociaților	14400	19400	71754
Alte datorii	7283	7284	1859
Total datorii pe termen scurt	129746	150712	184994
TOTAL DATORII	129746	150712	184994

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor din situațiile financiare ale entității A

Pentru determinarea riscului de faliment al entității vom apela la ”scoringul Altman”, care este una dintre cele mai eficiente modalități de urmărire și determinare a riscului unei entități de a intra în stare de faliment. Scoringul Altman se calculează după următoarea formulă matematică:

$$Z = 3,3X+Y+0,6S+1,4T+1,2W$$

În cazul entităţii analizate calculului acestui scor este prezentat în tabelul 2.

Tabelul 2

DENUMIRE INDICATOR	FORMULA	PERIOADA		
		2015	2016	2017
Total activ		130045	147939	7474
Cifra de afaceri		112723	76371	20859
Profit reinvestit		0	0	0
Capital propriu		-6701	-2773	-177520
Datorii totale		129746	150712	184994
Profit brut		6598	5191	-174426
Active circulante		83711	109762	2383
X	profit brut/activ total	0,05073628	0,03508879	-23,337704
Y	cifra de afaceri/activ total	0,86679995	0,51623304	2,79087503
S	capital propriu/datorii totale	-0,05164706	-0,01839933	-0,95959869
T	profit reinvestit/activ total	0	0	0
W	active circulante/activ total	0,64370795	0,74194094	0,31883864
Funcția scor (Z)	3,3X+Y+0,6S+1,4T+1,2W	1,77569099	1,51131556	-74,4167011

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor din situațiile financiare ale entității A

Conform modelului Altman, declinul unei entități avansează în cinci faze distincte: *apariția semnelor de declin, existența unor semnale clare de declin, acțiune puternică a factorilor de declin cu consecințe serioase asupra situației financiare a entității; colapsul și imposibilitatea managerială de a asigura salva ceva și intervenția care constă, de obicei, în declararea insolvenței sau a falimentului.*

În ceea ce privește valorile acestei funcții avem următoarele situații: dacă $Z > 2,9$ (Safe Zone, etapa 1), ceea ce înseamnă că nu există risc de eșec, dacă $1,8 < Z < 2,9$ (Grey Zone, etapele 2 și 3) care înseamnă că entitatea este în dificultate, dacă $Z < 1,8$ (Distress Zone, etapele 4 și 5), se indică un potențial ridicat de eșec.

Se observă că în cazul entității analizate valorile funcției scor indică o înrăutățire a situației financiare, aceasta având valori sub 1,8 (respectiv 1,7 și 1,5) și în anii 2015 respectiv 2016, cu o scădere drastică până la valoarea negativă de -74,41 la nivelul exercițiului financiar 2017.

Ca urmare este evidentă înrăutățirea situației economico-financiare a entității în intervalul 2015-2017 și situația dezastruoasă de la nivelul anului 2017.

În aceste condiții informațiile furnizate de către situațiile financiare ale entității A au fost valorificate de către utilizatorii externi, în acest caz instanțele de judecată, pentru a lua decizia de a declara falimentul entității. În cadrul studiului de caz s-a mai luat în analiză situația unei entități care a decis să achiziționeze o altă entitate. Entității care urmează să fie achiziționată, o vom numi entitatea M, care are ca obiect de activitate servicii de sănătate, i s-a solicitat să-și prezinte cheltuielile și veniturile pe ultimii 4 ani și să-și calculeze indicatorul EBITA, în vederea elaborării unui Raport de evaluare care să stabilească valoarea de piață a entității.

În acest scop, pe baza situațiilor financiare aferente exercițiilor financiare 2014, 2015, 2016 și 2017 au fost completate situațiile prezentate în tabelele 3,4,5 și 6.

Tabelul 3

STRUCTURA	CONT	IULIE – DECEMBRIE
VENITURI SERVICII	704	4.704.975,00
TOTAL VENITURI		4.704.975,00
CHELTUIELI MATERIALE AUXILIARE	6021	1.625.682,00
CHELTUIELI PRIVIND COMBUSTIBILUL	6022	34.263,00
CHELTUIELI PRIVIND PIESELE DE SCHIMB	6024	457,00
ALTE MATERIALE CONSUMABILE	6028	83.341,00
CHELTUIELI PRIVIND OBIECTE INVENTAR	603	23.121,00
CHELTUIELI PRIVIND REDUCERILE COMERCIALE	609	-7.805,00
CHELTUIELI CU ENERGIA SI APA	605	35.035,00
CHELTUIELI CU INTRETINEREA SI REPARATIILE	611	92.357,00
CHELTUIELI CU CHIRIILE	612	137.686,00
CHELTUIELI CU PRIMELE DE ASIGURARE	613	13.510,00
CHELTUIELI PRIVIND STUDIILE	614	1.221,00
CHELTUIELI DE PROTOCOL, RECLAME	623	10.314,00
CHELTUIELI CU TRANSPORTUL	624	1.253,00
CHELTUIELI ALTE DEPLASARI	625	1.606,00
CHELTUIELI CU TELEFONIA, POSTA	626	23.025,00
COMISIOANE BANCALE	627	24.719,00
PRESTARI SERVICII TERTI	628	832.708,00
CHELTUIELI IMPOZITE TAXE	635	32.255,00
CHELTUIELI CU SALARIILE PERSONALULUI	641	436.993,00
CONTRIBUTII UNITATE	645	126.305,00
ALTE CHELTUIELI SOCIALE	642	27.160,00
ALTE CHELTUIELI	658	32.632,00
TOTAL COST		3.587.838,00
EBITA		1.117.137,00
CHELTUIELI AMORTIZARI	6811	855.456,00
CH.PRIV DOBANZILE	666	104.159,00
PROFIT BRUT		157.522,00
IMPOZIT PROFIT	691	49.526,00
PROFIT NET		107.996,00

Sursa: prelucrare proprie pe baza documentelor contabile ale entității M, pentru exercițiul financiar 2014

Din tabelul 3 se poate observa că valoarea indicatorului EBITA pentru anul 2014 este mult mai mare decât profitul entităţii mai ales datorită cheltuielilor cu amortizarea care au o valoare foarte mare.

Pentru anul 2015 pe baza situaţiilor financiare şi a bilanţelor de verificare lunare s-a întocmit tabelul 4:

Tabelul 4

STRUCTURA	CONT	IAN-OCTOMBRIE	NOIEMBRIE	DECEMBRIE	CUMULAT
VENITURI SERVICII	704	2.587.813,00	159.500,00	300.800,00	
TOTAL VENITURI		2.587.813,00	159.500,00	300.800,00	3.048.113,00
CHELTUIELI MATERIALE AUXILIARE	6021	809.184,00	78.349,00	75.028,00	962.561,00
CHELTUIELI PRIVIN COMBUSTIBILUL	6022	22.885,00	1.977,00	2.578,00	27.440,00
CHELTUIELI PRIVIND PIESELE DE SCHIMB	6024	149,00	4.600,00		4.749,00
ALTE MATERIALE CONSUMABILE	6028	15.838,00			15.838,00
CHELTUIELI PRIVIND OBIECTE INVENTAR	603	2.625,00			2.625,00
CHELTUIELI PRIVIND ALTE MATERIALE NESTOCA TE	604	6.210,00	1.140,00	944,00	8.294,00
CHELTUIELI CU ENERGIA SI APA	605	3.179,00	326,00	2.656,00	6.161,00
CHELTUIELI CU INTRETINEREA SI REPARATIILE	611	8.730,00	641,00	39.611,00	48.982,00
CHELTUIELI CU CHIRIILE	612	68.980,00	6.949,00	6.986,00	82.915,00
CHELTUIELI CU PRIMELE DE ASIGURARE	613	16.601,00	5.458,00	921,00	22.980,00
CHELTUIELI PRIVIND COMISIOANELE SI ONORARIILE	622	5.374,00		1.650,00	7.024,00
CHELTUIELI DE PROTOCOL, RECLAME	623	6.098,00	893,00	1.470,00	8.461,00
CHELTUIELI CU TRANSPORTUL	624	1.705,00			1.705,00
CHELTUIELI ALTE DEPLASARI	625	11.178,00		2.754,00	13.932,00
CHELTUIELI CU TELEFONIA, POSTA	626	7.805,00	24,00	884,00	8.713,00
COMISIOANE BANCARE	627	6.196,00	176,00	239,00	6.611,00
PRESTARI SERVICII TERTI	628	223.836,00	9.595,00	5.510,00	238.941,00
CHELT IMPOZITE TAXE	635	21.608,00	45,00	41,00	21.694,00
CHELTUIELI CU SALARIILE PERSONALULUI	641	213.280,00	19.301,00	14.888,00	247.469,00
CONTRIBUTII UNITATE	645	60.694,00	4.062,00	3.675,00	68.431,00
ALTE CHELTUIELI SOCIALE	642	15.224,00	1.346,00	3.073,00	19.643,00
ALTE CHELTUIELI	658	30.827,00	400,00		31.227,00
TOTAL COST		1.558.206,00	135.282,00	162.908,00	1.856.396,00
EBITA		1.029.607,00	24.218,00	137.892,00	1.191.717,00
CHELTUIELI AMORTIZARI	6811	533.245,00	53.342,00	53.342,00	639.929,00
CH.PRIV DOBANZILE	666	10.407,00			10.407,00
PROFIT BRUT		485.955,00	-29.124,00	84.550,00	541.381,00
IMPOZIT PROFIT	691	30.195,00		10.561,00	40.756,00
PROFIT NET		455.760,00	-29.124,00	73.989,00	500.625,00

Sursa: prelucrare proprie pe baza documentelor contabile ale entităţii M, pentru exerciţiul financiar 2015

Şi pentru acest an datorită valorilor mari ale cheltuielilor cu amortizarea se observă o diferenţă semnificativă între rezultat şi valoarea indicatorului EBITA.

În mod similar, pentru anii 2016 şi 2017, s-au elaborat situaţiile prezentate în tabelele 5 şi 6 care relevă aceeaşi situaţie.

Din toate situaţiile pentru cei patru ani se observă că entitatea M are o activitate profitabilă, realizând profit în fiecare din cele patru

exerciții financiare. De asemenea valorile mari ale cheltuielilor cu amortizarea demonstrează valori mari de investiție pentru mijloacele fixe din dotare ceea ce reprezintă de asemenea un avantaj.

Pe baza acestor informații utilizatorul extern, respectiv entitatea care dorește achiziționarea entității M, va putea lua decizia de achiziție, decizia fiind fundamentată pe valorificarea informațiilor din situațiile financiare ale entității M.

Tabel 5

STRUCTURĂ	CONT	CUMULAT
VENITURI SERVICII	704	2.714.502,00
TOTAL VENITURI		2.714.502,00
CHELTUIELI MATERIALE AUXILIARE	6021	891.935,00
CHELTUIELI PRIVIND COMBUSTIBILUL	6022	25.288,00
CHELTUIELI PRIVIND PIESELE DE SCHIMB	6024	10.998,00
ALTE MATERIALE CONSUMABILE	6028	17.685,00
CHELTUIELI PRIVIND OBIECTE INVENTAR	603	1.890,00
CHELTUIELI PRIVIND ALTE MATERIALE NESTOcate	604	693,00
CHELTUIELI CU ENERGIA SI APA	605	8.999,00
CHELTUIELI CU INTRETINEREA SI REPARATIILE	611	156.644,00
CHELTUIELI CU CHIRIILE	612	83.978,00
CHELTUIELI CU PRIMELE DE A SIGURARE	613	18.541,00
CHELTUIELI PRIVIND COMISIOANELE SI ONORARIILE	622	18.443,00
CHELTUIELI DE PROTOCOL, RECLAME	623	12.181,00
CHELTUIELI CU TRANSPORTUL	624	655,00
CHELTUIELI ALTE DEPLASARI	625	33.819,00
CHELTUIELI CU TELEFONIA, POSTA	626	9.635,00
COMISIOANE BANCARE	627	6.689,00
PRESTARI SERVICII TERTI	628	83.234,00
CHELTUIELI IMPOZITE TAXE	635	7.776,00
CHELTUIELI CU SALARIILE PERSONALULUI	641	188.281,00
CONTRIBUTII UNITATE	645	41.457,00
ALTE CHELTUIELI SOCIALE	642	20.760,00
ALTE CHELTUIELI	658	776,00
TOTAL COST		1.640.357,00
EBITA		1.074.145,00
CHELTUIELI AMORTIZARI	6811	636.151,00
CH.PRIV DOBANZILE	666	1.845,00
PROFIT BRUT		443.626,00
IMPOZIT PROFIT	691	75.365,00
PROFIT NET		368.261,00

Sursa: prelucrare proprie pe baza documentelor contabile ale entității M, pentru exercițiul financiar 2016

Concluzii.

În prezentul articol am încercat o trecere în revistă a modului în care utilizatorii externi își fundamentează deciziile economico-financiare legate de o anumită entitate valorificând informațiile furnizate de situațiile economico financiare a entității respective.

În cadrul studiului de caz am analizat practic două situații: cazul unei entități care vrea să intre în faliment și pune la dispoziția organelor judecătorești informații din situațiile financiare anuale pentru ca instanțele să poată lua decizia privitoare la declararea falimentului și cazul unei entități care pentru a fi achiziționată de o altă entitate oferă acesteia informații pe baza situațiilor financiare pe baza cărora entitatea cumpărătoare să decidă achiziția.

Tabelul 6

STRUCTURA	CONT	CUMULAT
VENITURI SERVICII	704	1.920.288,00
TOTAL VENITURI		1.920.288,00
CHELTUIELI MATERIALE AUXILIARE	6021	602.017,00
CHELTUIELI PRIVIN COMBUSTIBILUL	6022	17.666,00
CHELTUIELI PRIVIND PIESELE DE SCHIMB	6024	0,00
ALTE MATERIALE CONSUMABILE	6028	9.930,00
CHELTUIELI PRIVIND OBIECTE INVENTAR	603	0,00
CHELTUIELI CU STUDIILE	614	0,00
CHELTUIELI CU ENERGIA SI APA	605	2.374,00
CHELTUIELI CU INTRETINEREA SI REPARATIILE	611	170.996,00
CHELTUIELI CU CHIRIILE	612	85.684,00
CHELTUIELI CU PRIMELE DE ASIGURARE	613	14.943,00
CHELTUIELI PRIVIND COMISIOANELE SI ONORARIILE	622	8.800,00
CHELTUIELI DE PROTOCOL, RECLAME	623	3.108,00
CHELTUIELI CU TRANSPORTUL	624	564,00
CHELTUIELI ALTE DEPLASARI	625	20.896,00
CHELTUIELI CU TELEFONIA, POSTA	626	9.605,00
COMISIOANE BANCALE	627	4.635,00
PRESTARI SERVICII TERTI	628	31.607,00
CHELTUIELI IMPOZITE TAXE	635	38.292,00
CHELTUIELI CU SALARIILE PERSONALULUI	641	135.132,00
CONTRIBUTII UNITATE	645	32.017,00
ALTE CHELTUIELI SOCIALE	642	13.755,00
ALTE CHELTUIELI	658	10.541,00
TOTAL COST		1.212.562,00
EBITA		707.726,00
CHELTUIELI AMORTIZARI	6811	1.296.764,00
CH.PRIV DOBANZILE	666	2.328,00
PROFIT BRUT		116.360,00
IMPOZIT PROFIT	691	15.644,00
PROFIT NET		96.035,00

Sursa: prelucrare proprie pe baza documentelor contabile ale entității M, pentru exercițiul financiar 2017

Bineînțeles există multe astfel de situații. Astfel s-ar putea analiza situația unei entități care pentru a contracta un credit bancar, pune la dispoziția băncii diverse informații pentru ca aceasta să ia decizia de creditare. Un altă speță ar fi cea a unei entități care face obiectul unui control al organelor fiscale și care pune la dispoziția acestora informații care să permită stabilirea de către organele fiscale a modalității de calcul și achitare a obligațiilor față de bugetul statului și alte situații.

Concluzia care se desprinde este că toți acești decidenți vor utiliza pentru fundamentarea deciziilor lor informații din situațiile financiare ale entităților de care sunt interesați.

Ca o propunere, ținând cont de faptul că în contabilitatea românească se aplică principiul contabilității de angajament, ar fi util, în opinia noastră, introducerea obligativității întocmirii de către toate entitățile economice a situației fluxurilor de trezorerie.

Facem această propunere deoarece, în urma studiului de caz, am constatat că mulți utilizatori sunt interesați de fluxurile de numerar ale entității, respectiv încasările și plățile perioadei, informații care nu sunt furnizate de alte documente.

De asemenea trebuie subliniată responsabilitatea pe care o au profesioniștii contabili pentru corectitudinea informațiilor furnizate de situațiile financiare, informații care vor influența deciziile utilizatorilor cu toate consecințele ulterioare.

Bibliografie

1. Burcă V., *Calitatea informațiilor contabile, în contextul adoptării Standardelor Internaționale de Raportare Financiară: studiu empiric la nivelul pieței de capital autohtone*”, Ed. Gutenberg Univers, Arad, 2018;
2. Cernușca, L., *Opțiuni și practici contabile*, Ed. Tribuna Economică, București, 2012;
3. Feleagă N., Malciu L., Bunea Șt. , *Bazele contabilității- o abordare europeană și internațională*, Ed. Economică, București, 2002;
4. Istrate C, ”*Contabilitate și raportări financiare, individuale și consolidate*”, Ed. Polirom, 2016

5. Nicolaescu, C., Gomei, B., *Noțiuni fundamentale de contabilitate, vol I*, Timișoara, Editura Mirton, 2010;
6. Nicolaescu C, *Raportare financiară* suport de curs pentru anul I FC, 2017;
7. Nicolaescu C. Moț I. ”*The communication process of the financial reporting*” , The Annals of the University of Oradea, Economic Sciences, 2013;
8. Pantea F., *Analiză financiară avansată*, suport de curs pentru anul I FC, 2017;
9. Wats, Zimmerman, *The Demand for Supply of Accounting Theories: the Market for Excuses*, The Accounting Review, April 1979;
10. *** *Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS)*, Editura CECCAR, București, 2013;
11. *** *Profesia contabilă din România la a 95-a aniversare*”, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj, 2016;
12. *** *Adaptabilitate, divergențe și perspective în contabilitatea și fiscalitatea contemporană*”, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj, 2017;
13. *** *Aportul contabilității la dezvoltarea societății românești în contextul aniversării centenarului unirii*”, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2018
14. *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*,
15. *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară*;
16. *Legea contabilității nr. 82/1991 republicată și actualizată 2018*

Split VAT Payment

Sistemul Split TVA

N.Ciobotaru, V.A.Trifan

Masterand Nicoleta Ciobotaru

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Vanina Adoriana Trifan

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Rezumat: *Având în vedere că aplicarea sistemului Split TVA este unul dintre cele mai controversate subiecte la momentul actual în România, am decis ca în acest articol să prezentăm principalele aspecte legate de această măsură de natură fiscală. Aşadar, în primul rând am prezentat motivele şi contextul în care s-a introdus plata defalcată a TVA în România, precum şi experienţa altor ţări care au aplicat această măsură. În al doilea rând, am prezentat modul în care se aplică efectiv această măsura fiscală de plată a TVA şi neajunsurile acesteia.*

Cuvinte cheie: taxa pe valoarea adăugată, split TVA, fraudă TVA

Abstract: *Given that the split VAT payment is one of the most controversial subjects currently in Romania, we decided to introduce the main aspects of this fiscal measure in this article. So, first of all, in this article we presented the reasons and the context why split VAT was introduced in Romania, as well as the experience of other countries when they applied this measure. Secondly, we presented how it actually*

applies this measure of VAT payment and dissatisfaction of this method.

Keywords: value added tax, split VAT payment, VAT fraud

După cum bine știm cu toții, colectarea TVA-ului la bugetul de stat este principala sursă de venit a bugetului general consolidat, iar din acest considerent acest aspect este atât de actual și controversat. Ba mai mult, având în vedere faptul că țara noastră se află în topul țărilor din Europa în ceea ce privește evaziunea fiscală la TVA, s-a hotărât introducerea sistemului de plata a TVA defalcat.

Introducerea TVA-ului defalcat s-a decis ca urmare a măsurilor ineficiente de combatere a fraudei fiscale la TVA, fapt care a dus la un nivel extrem de ridicat al GAP-ului din TVA în România, comparativ cu ce se întâmplă în celelalte țări membre ale Uniunii Europene.

Cu alte cuvinte, GAP-ul din TVA reprezintă diferența care rezultă din obligația totală de plată a TVA care se colectează la bugetul de stat, ca urmare a declarațiilor fiscale depuse și valoarea efectivă care s-a colectat la bugetul de stat.

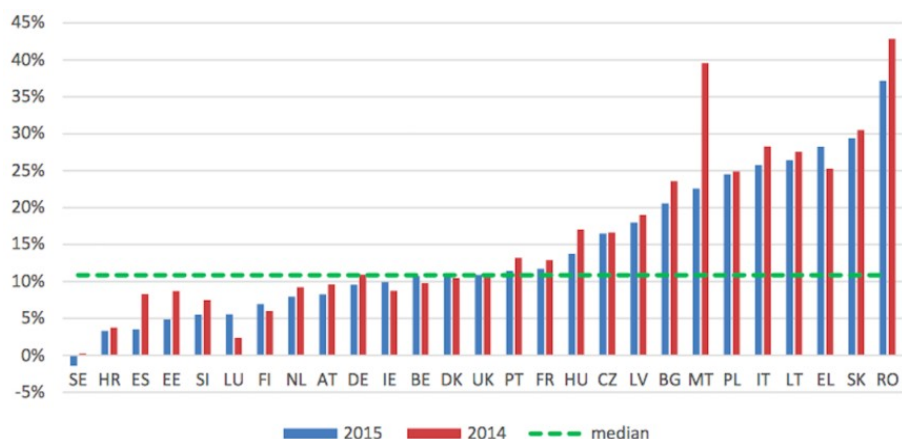
Potrivit unui studiu intitulat „*The UK Tax Gap*”⁸ realizat de către Mick Thackray, principalii factori care duc la formarea diferenței de valoare neîncasată sunt:

- interpretarea greșită a legislației, precum și tranzacții greșit înregistrate;
- metodele de sustragere de la plata obligațiilor;
- insolvența, dar și evaziunea fiscală.
- scutirile și cotele reduse;

În anii 2014 și 2015 România se afla pe primul loc în ceea ce privește GAP-ul din TVA, după cum ne arată și graficul de mai jos.

---

⁸Mick Thackray, *The UK Tax Gap*, 2012, <https://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2012/asiatax/pdf/thackray.pdf> (accesat la data de 25.01.2019)

Graficul nr 1. – GAP-ul din TVA în anii 2014-2015 în Uniunea Europeană

Sursa: <https://codfiscal.net/43772/ec-vat-gap-study-the-total-amount-of-at-lost-across-the-eu-is-estimated-at-e168-billion> (accesat la data de 25.01.2019)

Aplicarea mecanismului de plată defalcată a TVA nu este o noutate în spațiul european, motiv pentru care țara noastră a putut lua drept model aplicarea split TVA-ului din alte state. În Europa, state precum Italia, Marea Britanie, Polonia și chiar Bulgaria au optat la un anumit moment dat pentru introducerea plății defalcate a TVA. Unele dintre aceste state l-au considerat ineficient, în timp ce altele îl aplică doar în anumite sectoare economice, care sunt predispușe la un nivel ridicat de evaziune fiscală.

Italia este țara care a introdus sistemul split TVA începând cu 1 ianuarie 2015 ca o măsură de ultimă instanță pentru combaterea evaziunii fiscale atât în tranzacțiile cu statul, cât și cu alte organisme publice. Așadar, s-a decis ca sistemul de plată defalcată a TVA să se aplice tuturor serviciilor supuse impozitului reținut la sursă, inclusiv serviciilor furnizate de persoanele care desfășoară activități independente, precum și tranzacțiilor efectuate cu toate administrațiile publice, inclusiv cu societățile lor controlate și cu societățile listate la bursa italiană.

În cazul Marii Britanii, introducerea sistemului de plată defalcată a TVA este în dezbatere din martie 2017, întrucât Guvernul britanic realizează diverse studii și analize pentru a-și da seama dacă luarea unei astfel de măsuri este benefică sau nu. Guvernul britanic i-a în

considerare introducerea plății defalcate a TVA doar în domeniul vânzărilor online de către vânzătorii din afara țării către cetățenii Marii Britanii.

În cazul Bulgariei, aceasta a implementat un sistem de plată defalcată a TVA aproape identic cu cel din România în anul 2003, însă înaintea aderării la Uniunea Europeană, respectiv în anul 2006, aceasta a renunțat la sistem, pe motiv că nu s-au înregistrat creșteri semnificative a sumelor colectate la bugetul de stat.

Polonia a inițiat dezbaterii pentru introducerea sistemului de plată defalcată a TVA încă din anul 2015, însă măsura a intrat în vigoare doar de la 1 ianuarie 2018 și doar pentru agenții economici care doresc acest lucru, deci plata defalcată a TVA este opțională.

Introducerea sistemului split TVA în România s-a produs în condițiile în care au avut loc o multitudine de schimbări legislative în țara noastră începând cu 1 ianuarie 2018. Dintre aceste schimbări legislative menționăm următoarele:

- creșterea pragului pentru veniturile microîntreprinderilor de la 500.000 de euro la 1.000.000 de euro, echivalent în lei, raportat la cursul BNR din ultima zi a anului precedent;
- creșterea salariului minim brut pe economie cu 450 de lei, respectiv de la 1.450 de lei la 1.900 de lei;
- trecerea contribuțiilor de asigurări sociale de la angajator la angajat, sumele fiind însă reținute și virate tot de către angajatori;
- reducerea impozitului pe venit cu 6 procente, respectiv de la 16% la 10% pentru persoanele care obțin venituri din salarii, pensii, activități independente;
- scutirea IT-iștilor de plata impozitului pe salariu;

În contextul prezentat anterior, de la 1 ianuarie 2018 s-a decis ca sistemul split TVA să fie obligatoriu atât pentru firmele publice, cât și pentru cele private care fie se află în insolvență, fie au datorii semnificative la plata TVA, conform Ordonanței Guvernului nr. 23 din 30 august 2017 privind plata defalcată a TVA. Așadar, în aceste condiții, plata defalcată a TVA pentru firmele care nu se află în situațiile menționate mai sus, este opțională. Dacă acestea se decid să adopte acest sistem sunt obligate să notifice Fiscul prin depunerea formularului 086.

Potrivit ordonanței split TVA, firmelor care nu sunt obligate să aplice plata defalcată a TVA, dar care vor să aplice acest sistem, trebuie să mențină sistemul cel puțin 1 an de zile de la momentul în care au fost înscrise în Registrul persoanelor ce aplică split TVA. În schimb, firmele care sunt obligate să aplice acest sistem pentru că au datorii semnificative la plata TVA, pot renunța la el după minim 6 luni de zile de la data în care contribuabilul nu mai are datorii notabile la plata TVA. În cazul firmelor insolvente, renunțarea la aplicarea sistemului split TVA se poate face după ce acestea nu se mai află sub incidența legislației insolvenței și în mod categoric nu mai au datorii notabile la plata TVA.

În momentul de față sunt obligate să își deschidă cont de TVA și să îl utilizeze, firmele care sunt înregistrate în scopuri de TVA și se află în una dintre următoarele situații de mai jos:

- au avut datorii la plata TVA la sfârșitul anului 2017:
  - > 15.000 de lei – firmele mari;
  - >10.000 de lei – firmele medii;
  - > 5.000 de lei – firmele mici și persoane fizice;
- începând de la 1 ianuarie 2018 au datorii la plata TVA mai vechi de 60 de zile lucrătoare de la scadență și sunt mai mari de plafoanele menționate mai sus în funcție de mărimea entității;
- se află sub incidența legislației insolvenței.

Cu toate că autorităților europene, au cerut României renunțarea la sistemul split TVA, posibilitatea firmelor intrate în acest sistem de a renunța la el depinde ori de îndeplinirea acelor condiții ce permit renunțarea la split TVA, ori de șansa abrogării split TVA prin lege sau prin ordonanță. În orice caz, atunci când se va decide abrogarea split TVA, vor fi necesare și reguli tranzitorii pentru ieșirea firmelor din sistem.

În ceea ce privește deschiderea unui cont destinat încasării TVA, Ordonanța de Guvern numărul 23/2017 privind plata defalcată a TVA precizează că aceste conturi se deschid automat de către Trezoreria Statului și/sau bănci pentru clienții înregistrați în scopuri de TVA.

Conturile deschise automat de Trezoreria Statului sunt gratuite și se pot găsi cu ușurință pe site-ul ANAF, iar acest lucru permite fiecărui contribuabil să își afle propriul cont de TVA, precum și conturile

partenerilor lor de afaceri. Trebuie menționat faptul că aceste conturi pot fi utilizate doar pentru plăți în moneda națională a României, respectiv leul, precum și faptul că orice operațiune în contul de TVA va fi lipsită de comisioane, ba mai mult, operatorii economici vor avea acces gratuit la extrasele de cont online, privind operațiunile lor din contul de TVA.

În ceea ce privește conturile deschise de bănci pentru clienții care sunt înregistrați în scopuri de TVA trebuie menționat faptul că banca poate deschide un cont de TVA pentru clienți, însă sunt obligați să își anunțe clienții despre această acțiune, iar dacă în termen de 90 de la deschidere, clientul decide să renunțe la acest cont, banca trebuie să acționeze în acest sens.

Diferența dintre un cont deschis la Trezoreria Statului și unul la o instituție de credit constă în faptul că, în cazul unui cont la bancă se pot efectua plăți și în valută, nu doar în lei, cum este în cazul unui cont deschis la Trezoreria Statului.

Din punct de vedere contabil, introducerea sistemului split TVA a făcut necesară introducerea în planul de conturi general, a două conturi noi prin care să se evidențieze strict operațiunile privind încasarea și plata TVA în lei și în valută. Aceste conturi au funcțiune contabilă de activ și sunt simbolizate astfel: 5126 "Conturi la bănci în lei – TVA defalcat" și 5127 "Conturi la bănci în valută – TVA defalcat".

Datorită acestor conturi va fi posibilă evidențierea disponibilităților atât în lei, cât și în valută, aflate în conturi la bănci reprezentând TVA încasată de la clienți, respectiv TVA achitată către furnizori și bugetul de stat.

Persoanele care aplică mecanismul plății defalcate a TVA sunt obligate să plătească contravaloarea TVA aferentă achizițiilor de bunuri și servicii, din contul de TVA, excepție făcând plățile efectuate cu numerar, cu cardul de credit/debit sau chiar alte substitute de numerar. Totodată, o altă obligație o constituie virarea în propriul cont de TVA încasarea contravalorii livrărilor de bunuri și/sau prestațiilor de servicii.

Cea de-a treia obligație constă în depunerea în numerar sau virarea în contul propriu de TVA, în termen de 30 de zile lucrătoare de la încasarea contravalorii livrărilor de bunuri și/sau prestațiilor de servicii, a diferenței rezultate dintre TVA aferentă încasărilor în numerar și TVA aferentă plăților în numerar.

În cazul în care firmele care optează pentru plata defalcată a TVA nu își îndeplinesc obligațiile se supun unor penalități și amenzi care diferă în funcție de durata mai lungă sau mai scurtă a corecției. Situațiile în care se aplică cel mai frecvent sancțiuni sunt:

- plata eronată a TVA de către persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA care aplică split TVA din alt cont decât cel de TVA;
- nevirarea TVA în propriul cont de TVA în termenul de 30 zile lucrătoare;
- necomunicarea contului de TVA către furnizori și clienți;
- utilizarea sumelor existente în contul de TVA în alt mod decât în scop TVA.

Este cunoscut faptul că sistemul de plată defalcată a TVA s-a introdus în luna octombrie 2017 fiind o măsură opțională pentru firme, însă de la 1 ianuarie 2018 această măsură a devenit obligatorie pentru firmele aflate în insolvență, dar și pentru firmele cu datorii la plata obligațiilor fiscale. Cu toate că măsura este opțională pentru firmele care nu se află în situațiile menționate mai sus, un număr destul de mare de întreprinderi au optat pentru plata defalcată a TVA, întrucât au fost atrași de unele facilități oferite de autorități.

Oamenii de afaceri din România s-au opus încă din momentul primelor dezbateri privind introducerea split TVA-ului, iar din acest motiv Guvernul a fost nevoit să renunțe la idea de a impune acest sistem obligatoriu pentru toate firmele din România, așa cum se dorea inițial, urmând ca mai apoi măsura se aplice doar firmelor aflate în insolvență și celor cu datorii notabile la plata TVA.

În acest context, Guvernul a introdus split TVA fără a cere o aprobare autorităților Uniunii Europene, iar din acest motiv cererea întârziată a României către Comisia Europeană de a aplica măsura plății defalcate a TVA, a fost respinsă.

În plus, în luna noiembrie a anului 2018, România a fost notificată de Comisia Europeană să renunțe la această măsură fiscală, întrucât aceștia sunt de părere că măsurile luate de Guvernul român contravin normelor UE în materie de TVA, dar și libertății de a presta servicii. În aceste condiții, România riscă să plătească penalității cominatorii Comisiei Europene dacă nu i-a măsurile care se impun.

Concluzii

Introducerea acestui sistem a iscat vii controverse în rândul contribuabililor români considerându-se că nivelul de colectare a TVA se va îmbunătăți cu noul sistem dar unele firme se vor confrunta cu distorsiuni accentuate la nivelul fluxului de cash flow și entitățile care oricum nu fiscalizau vor fi neatînse de modificările sistemului de plată a TVA.

În prezent, plata defalcată a TVA este un subiect care ridică multe semne de întrebare în mediul de afaceri, întrucât continuitatea aplicării acesteia este incertă. Ba mai mult, România trebuia să i-a exemplul Marii Britanii sau al Poloniei și să realizeze studii și cercetări amănunțite pentru a conchide dacă țara noastră este pregătită pentru aplicarea acestei măsuri sau nu.

Bibliografie

1. ***Ordonanța Guvernului nr. 23 din 30 august 2017 privind plata defalcata a TVA
2. ***Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată
3. https://ro.wikipedia.org/wiki/Taxa_pe_valoarea_ad%C4%83ugat%C4%83
4. [//www.curierulnational.ro/Economie/2017-08-07/Aberatia+TVA](http://www.curierulnational.ro/Economie/2017-08-07/Aberatia+TVA)
5. Center for Social Economic Research, Study and Reports on the VAT Gap in EU-28 Member States, 2016
6. <https://codfiscal.net/43772/ec-vat-gap-study-the-total-amount-of-vat-lost-across-the-eu-is-estimated-at-e168-billion>
7. https://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci-21102787-anghel-pwc-romania-ultimul-loc-privinta-gradului-colectare-tva-din-toata-tva-necolectata-dus-pierdere-peste-28-miliarde-euro-europa-est.htm
8. <https://www.anaf.ro/RegPlataDefalcataTVA/>
9. <https://codfiscal.net/45355/split-tva-intrebari-si-raspunsuri-mfp-exemple-grafice-privind-plata-defalcata-tva>
10. https://www.realitatea.net/split-tva-un-esec-rasunator_2127371.html

Dual Approach on the Accounting Profession Specific Skills

Abordarea duală asupra competențelor specifice profesiei contabile

I.A.Mihali, L.Cernușca

Masterand Ioan Alin Mihali

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Prof. univ. dr. Lucian Cernușca

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The main objective of our research is to study the comparative perception of the employers and of the bachelor and MA students regarding the professional and transversal skills in order to enter the labor market on the accounting area.

Keywords: hard skills, soft skills, CECCAR employers, bachelor students, MA students, Karl Pearson's chi-squared test.

Rezumat

Obiectivul principal al cercetării noastre este de a studia percepția angajatorilor vis-a-vis de cea a studenților și masteranzilor de la profilele de contabilitate referitor la percepția acestora aferentă competențelor profesionale și transversale necesare accesului pe piața forței de muncă din domeniul contabilității.

Cuvinte cheie: competențe hard, competențe soft, angajatori CECCAR, studenți de licență, studenți masteranzi, testul chi-pătrat Karl Pearson's.

Introducere

În vederea obținerii unui post în domeniul contabilității, tinerii absolvenți ai profilului de contabilitate trebuie să se asigure că posedă competențe transversale care vin să completeze competențele profesionale dobândite pe parcursul studiilor universitare.

Competențele transversale au în vedere atitudinea candidatului, deprinderile sociale deținute de candidat, precum și modul în care acestea poate convinge angajatorul în vederea ocupării postului dorit de candidat.

În opinia lui Siminică & Băndoi (2015, p.69) competențele transversale sunt incluse în curriculum universitar, astfel încât există din ce în ce mai multe preocupări din partea cadrelor didactice universitare să asigure dezvoltarea acestora în rândul cursanților.

În opinia lui Siminică & Băndoi (2015, p.69) „competențele transversale completează cunoștințele și abilitățile ce definesc competențele profesionale și se exprimă prin autonomie și responsabilitate, interacțiune socială și dezvoltare personală și profesională”.

Studenții și masteranzii profilelor de contabilitate conștientizează din ce în ce mai mult importanța pe care trebuie să o acorde competențelor transversale alături de competențele profesionale dobândite în cadrul cursurilor, seminarilor și laboratoarelor pentru a fi cât mai competitivi pe actuala piață a forței de muncă aflată în permanent schimbare.

Standardul Internațional de contabilitate IES 3 „Aptitudini profesionale și educație generală” aduce în discuție o listă de aptitudini profesionale necesare profesioniștilor contabili, care fac parte din setul de capacități pe care aceștia trebuie să le dovedească pentru a-și demonstra competența. Această listă cuprinde:

i) aptitudini tehnice și funcționale

- identificarea și înregistrarea operațiunilor economice în contabilitatea entității/organizației;
- utilizarea resurselor informatice în domeniul financiar-contabil;
- prelucrarea informațiilor în vederea întocmirii de rapoarte financiar-contabile și/sau fiscale;
- determinarea și interpretarea indicatorilor economico-financiar;
- derularea operațiunilor specifice controlului financiar-contabil;
- deținerea de aptitudini IT

ii) ***aptitudini intelectuale***

- analiză critică
- capacitatea de analiză și gândire logică
- găsirea diverselor soluții inovative în vederea rezolvării problemelor
- abilitatea de obținere a informațiilor în vederea rezolvării eficiente a problemelor

iii) ***aptitudini personale***

- rigoare în realizarea sarcinilor
- atenția la detalii
- ferm în luarea deciziilor
- flexibilitate
- răbdare
- meticulozitate
- capacitate de sinteză
- starea de cal
- conștințiozitate
- capacitatea de concentrare
- respectarea confidențialității și calități etice
- persoană organizată
- abilități funcționărești
- perseverență
- înclinare spre studiu și perfecționare continuă
- persoană ordonată
- punctualitatea
- exigență
- încrederea în sine

iv) ***aptitudini interspersonale și de comunicare***

- capacitate de comunicare(orală,scrișă,non-verbală)
- capacitate de a lucra în echipă
- capacitate de negociere
- capacitate de dialog
- capacitate de ascultare cu atenție în vederea obținerii de informații
- capacitatea de a oferi feedback
- capacitatea de convingere si persuasiune
- capacitatea de a aduna informații
- capacitatea de a oferi soluții eficiente

- capacitatea de motivare a celorlalți
- capacitatea de asumare a responsabilităților
- capacitatea de a înțelege nevoile și sentimentele celorlalți
- deprinderi de solidaritate
- spirit de echipă

v) *aptitudini organizaționale și de management*

- capacitate de analiză și decizie
- capacitate de coordonare
- capacitate de antrenare a membrilor echipei
- capacitate de organizare și planificare
- managementul proiectelor
- managementul timpului și al priorităților
- respectarea termenelor limită
- stabilirea de obiective
- multitasking
- capacitatea de a soluționa conflicte
- capacitatea de delegare a responsabilităților
- leadership
- organizarea și managementul resurselor umane

Pentru ca profesioniștii contabili să acționeze drept creatori, mediatori, păstrători și raportori de valoare durabilă în vederea susținerii companiei, aceste aptitudini tehnice/funcționale amintite mai sus, dobândite parțial pe parcursul activităților de calificare și instruire, vor trebui dezvoltate și perfecționate continuu pe tot parcursul carierei printr-o pregătire pe tot parcursul vieții.

Revizuirea literaturii de specialitate

În literatura de specialitate românească și străină întâlnim o serie de studii, dezbateri și reflecții legate de problematica competențelor specifice profesiei contabile.

Competența-cheie ca finalitate a procesului de instruire are o prezență bine definită în Legea Educației Naționale nr 1/2011, reprezentând o țintă majoră în tot procesul de învățare pe tot parcursul vieții.(art.4, din Legea nr.1/2011).

Transformările produse în ultimii ani pe piața forței de muncă în domeniul contabilității ridică o serie de întrebări referitoare la competențele pe care le au în vedere angajatorii în procesul de selecție și recrutare a angajaților.

Tic (2015, p.213) opinează faptul că „tinerii din ziua de astăzi au acces la o educație din ce în ce mai tehnică și mai specializată. Cei mai mulți dintre studenți ajung pe piața muncii pregătiți din punct de vedere tehnic și dețin acele „competențe hard” care creează premisa pentru a fi buni profesioniști. Le lipsesc, însă, tocmai competențele care i-ar putea individualiza, care i-ar diferenția de marea de studenți beneficiari ai aceluiași sistem de învățământ în masă”.

Atât competențele profesionale cât și cele transversale se pot dezvolta în timp, dar cele transversale nu compensează lipsa competențelor transversale. Hogan (2018) opinează faptul că „obținerea unui job ține din ce în ce mai mult de gradul de angajabilitate al candidatului, adică de o serie de trăsături personale, precum: abilitățile interpersonale, diplomație, tact, amabilitate, seriozitate, orientare către ceilalți, echilibru emoțional.”

Barbu & Crăciun (2015) abordează un studiu care se axează pe dezvoltarea competențelor transversale în rândul viitorilor antreprenori. Analizând raportul dintre oferta și cererea de competențe pe piața forței de muncă, Barbu & Crăciun ajunge la concluzia că modul de abordare a competențelor trebuie să fie în concordanță cu strategia companiei „în care să se pună accentul pe competențele lărgite ce țin cont de caracteristici comportamentale precum „știința de a învăța” și „știința de a fi”, și nu de competențele tradiționale care includ caracteristici strict profesionale sau tehnice”. Barbu & Crăciun (2015, p.80).

Klibi & Oussii (2013) constată în studiul lor un decalaj între percepțiile studenților și așteptările angajatorilor în ceea ce privește intrarea pe piața muncii în domeniul contabilității. Studenții acordă o importanță mai mare abilităților tehnice în fața celor generice în ceea ce privește intrarea pe piața muncii în domeniul contabilității. Cu toate acestea, grupul țintă format din studenți nu neagă importanța abilităților generice.

În urma datelor primite de la companiile participante la Angajatori de TOP Timișoara desfășurat în perioada 16-17 martie 2018 la Centrul Regional de Afaceri a rezultat că soft skill-urile urmărite în procesul de selecție și recrutare a persoanelor sunt:

Orientarea către clienți (53%), Lucrul în echipă (47%), Agilitate și adaptabilitate (47%), Modul efectiv de comunicare (41%), Învățare continuă (41%), Planificare și organizare (29%) (Zdv, 2018).

În situația în care tehnologia informațională a evoluat foarte rapid în ultimul deceniu, se simte tot mai acut nevoia unei noi abordări a informatizării contabilității, fapt care poate să aibă impact pozitiv asupra mediului afacerilor. Ionescu și alții (2014, pg.) opinează faptul că „on-line accounting va schimba profesia contabilă. Va duce la o îmbunătățire considerabilă a modului de desfășurare a activităților financiare, a interacțiunii cu clienții și a vitezei și eficienței de răspuns la nevoile acestora”.

Studiul prezentat în cadrul World Economic Forum de la Davos numit „The Future of Jobs” pune în evidență faptul că „peste cinci ani, o treime din competențele și abilitățile care sunt acum considerate importante pe piața muncii își vor pierde din valoare” (Gireada, 2016). În 2020, a patra revoluție industrială care va aduce schimbări importante, descoperiri de biotehnologii și inteligența artificială, va avea un efect considerabil asupra modului în care trăim și ne desfășurăm activitatea. Nu putem să ne dăm seama de pa acum care vor fi cele mai căutate joburi în viitor, dar, putem să ne facem o idee cu privire la competențele care vor fi solicitate pe piața muncii dacă ne uităm la tendințe.

Studiul „The Future of Jobs”, abordează modalitatea în care va arăta în viitor piața forței de muncă. Realizatorii raportului au chestionat directori de resurse umane precum și directori de strategie de la mari angajatori globali ce ar putea să înseamne această schimbare atât pentru cei care recrutează forța de muncă cât și pentru angajați. Au fost întocmite ulterior două liste de competențe solicitate de piața forței de muncă în anii 2015 și ulterior în 2020, pe baza răspunsurilor primite.

Top 10 abilități în 2020

1. Rezolvarea problemelor complexe
2. Gândirea critică
3. Creativitatea
4. Managementul oamenilor
5. Coordonarea cu alții
6. Inteligența emoțională
7. Analiza și luarea deciziilor

8. Orientarea spre servicii
9. Negocierea
10. Flexibilitatea gândirii

Top 10 abilități în 2015

1. Rezolvarea problemelor complexe
2. Coordonarea cu alții
3. Managementul oamenilor
4. Gândirea critică
5. Negocierea
6. Controlul calității
7. Orientarea spre servicii
8. Analiza și luarea de decizii
9. Ascultarea activă
10. Creativitatea

Sursă: Future of Jobs Report, World Economic Forum

Cernușca și alții (2017) abordează problematica importanței misiunii mediului economic universitar precum și a profesorului modern în scopul dezvoltării strategiilor educaționale prin care să se urmărească importanța și necesitatea dezvoltării competențelor transversale alături de celelalte cunoștințe de specialitate specifice postului în vederea adaptării cu succes a absolvenților profilului de contabilitate pe piața forței de muncă din domeniul economic. Învățarea tradițională va trebui combinată cu metode și tehnici moderne de predare, învățare și evaluare.

Cernușca și alții (2017) pune accent pe rolul important pe care îl are dezvoltarea colaborării între universități, mediul de afaceri și corpurile profesionale în scopul compatibilizării cunoștințelor acumulate pe parcursul studiilor de licență și master cu cerințele și nevoile actuale ale pieței forței de muncă.

Metodologia cercetării

Obiectivul principal al cercetării noastre este de a studia percepția grupului țintă cu privire la percepția acestora aferentă competențelor necesare accesului pe piața forței de muncă din perimetrul contabilității. Grupul țintă este format din:

-120 de studenți și masteranzi de la profilele de contabilitate de la Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad(grup 1)

-140 profesioniști contabili de la cabinetele și societățile de contabilitate membre ale Corpului experților contabili și contabililor autorizați din România (CECCAR) filiala Arad (grup 2).

Pornind de la aceste preocupări, autorii au recurs la un studiu exploratoriu care are la bază o cercetarea descriptivă de tip transversal, metoda de cercetare utilizată fiind ancheta (sondajul), instrumentul cercetării fiind chestionarul. S-a elaborat un chestionar care conține două tipuri de întrebări:

-întrebări generale, rolul acestora fiind acela de a oferi o imagine cât mai fidelă cu privire la profilul personal al grupului țintă(studenți/masteranzi și profesioniști contabili)

-întrebări privitoare la percepția profesioniștilor contabili vis-a-vis de cea a studenților și masteranzilor contabili privind percepția acestora asupra competențelor profesionale și transversale necesare accesului pe piața forței de muncă din zonacontabilității.

Chestionarul a fost distribuit grupului țintă în perioada octombrie 2018-ianuarie 2019, acesta reprezentând fundamentul pe baza căruia s-a realizat interpretarea demersului științific. Conceperea ipotezei de cercetare contribuie la clarificarea aspectelor care se doresc a fi analizate în urma studiului de cercetare și aceasta poate fi acceptată sau infirmată apelând la calcule pe baza testului statistic chi-pătrat(Karl Pearson). În cadrul studiului de cercetare s-a propus spre testare următoarea ipoteză: „Există o diferență de percepție între studenți/masteranzi și angajatori în ceea ce privește importanța acordată aptitudinilor tehnice vis-à-vis de cele generice în vederea accesului pe piața forței de muncă în zona contabilității.

Rezultatele cercetării

Ne propunem să aducem în atenție aspectele supuse analizării în vederea atingerii obiectivului propus.

Obiectiv: Percepția studenților/masteranzilor, precum și a profesioniștilor conatbili intervievați cu privire la importanța acordată aptitudinilor tehnice vis-à-vis de cele generice în vederea accesului pe piața forței de muncă în zona contabilității.

În cadrul acestui obiectiv ne propunem să testăm următoarea ipoteză:

Ipoteză: Există o diferență de percepție între profesioniști contabili și studenți/masteranzi în ceea ce privește importanța acordată aptitudinilor tehnice/funcționale precum și a celor generice în vederea accesului pe piața forței de muncă din zona contabilității. Grupul țintă a fost solicitat să răspundă la întrebarea: „Aptitudinile tehnice/funcționale sunt prioritare în fața celor generice în vederea pătrunderii pe piața forței de muncă din zona contabilității?” Răspunsurile prestabilite la întrebare au avut la bază scala Likert, utilizându-se cinci variante de răspuns notate de la 1-dezacord total până la 5-total de acord.

Ipoteza nulă H_0 : Nu există o diferență de percepție între profesioniști contabili și studenți/masteranzi în ceea ce privește importanța acordată aptitudinilor tehnice/funcționale precum și a celor generice în vederea accesului pe piața forței de muncă în domeniul contabilității.

În vederea testării ipotezei vom apela la testul chi-pătrat (Karl Pearson).

Criterii de decizie:

- Pragul de semnificație: $\alpha=0,05$
- Numărul gradelor de libertate:
 $df=(nr.coloane-1) \times (nr.linii-1)=(5-1) \times (2-1)=4$

Tabel 1. Frecvențe observate

Observat	Dezacord total	Dezacord	Indiferent	De acord	Total de acord	Total linii
Grup 1	15	29	8	31	37	120
Grup 2	54	36	5	32	13	140
Total coloane	69	65	13	63	50	260

Sursa:elaborare proprie pe baza răspunsurilor din chestionare

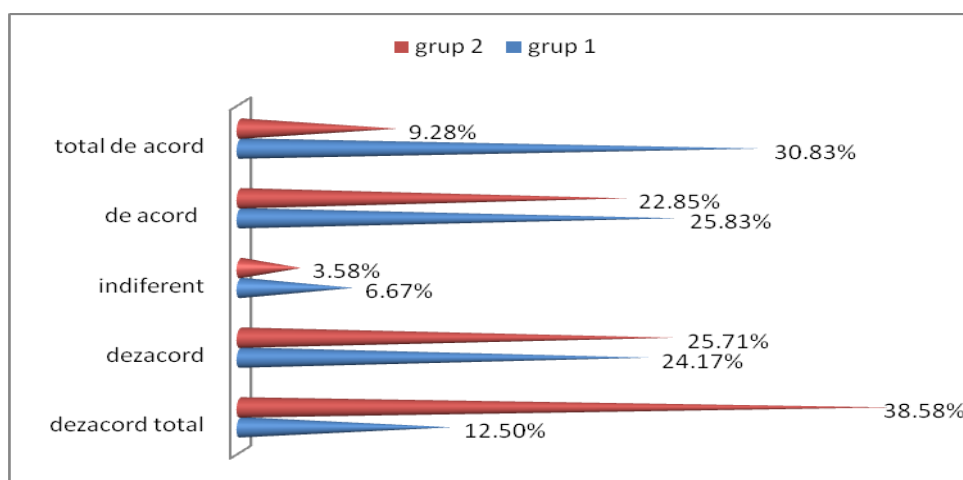

Figura 1. Opinia studenților/masteranzilor și profesioniștilor contabili vis-a-vis de importanța acordată aptitudinilor tehnice/funcționale și generice

Tabel 2. Frecvențe teoretice

Teoretic	Dezacord total	Dezacord	Indiferent	De acord	Total de acord	Total linii
Grup 1	32	30	6	29	23	120
Grup 2	37	35	7	34	27	140
Total coloane	69	65	13	63	50	260

Sursa:elaborare proprie pe baza răspunsurilor din chestionare

Calculul valorii observate a parametrului:

$$\chi^2_{\text{calculat}} = \frac{(15-32)^2}{32} + \frac{(29-30)^2}{30} + \frac{(8-6)^2}{6} + \frac{(31-29)^2}{29} + \frac{(37-23)^2}{23} + \frac{(54-37)^2}{37} + \frac{(36-35)^2}{35} + \frac{(5-7)^2}{7} + \frac{(32-34)^2}{34} + \frac{(13-27)^2}{27} =$$

$$\chi^2_{\text{calculat}} = 34,17$$

$$\chi^2_{\text{critic}} = 9,488$$

Luarea deciziei:

$$\chi^2_{\text{calculat}} > \chi^2_{\text{critic}}$$

Ipoteza nulă se respinge, și ca urmare se acceptă ipoteza alternativă. Ca urmare există o diferență de percepție între profesioniști contabili și studenți/masteranzi în ceea ce privește importanța acordată aptitudinilor tehnice/funcționale precum și a celor generice în vederea accesului pe piața forței de muncă din zona contabilității.

Tabel 3. Concluziile pe baza analizei răspunsurilor grupului țintă

<p>Există o diferență de percepție între angajatori și studenți/masteranzi în ceea ce privește importanța acordată aptitudinilor tehnice/funcționale precum și a celor generice în vederea accesului pe piața forței de muncă în din domeniul contabilității.</p>	<p>Ipoteza nulă H_0 se respinge, și ca urmare se acceptă ipoteza alternativă.</p>
---	--

Comentarea rezultatelor cercetării

Mai mult de 50% dintre studenții/masteranzi contabili consideră că aptitudinile tehnice/funcționale sunt prioritare în fața celor generice în vederea pătrunderii pe piața forței de muncă din domeniul contabilității (30,83% sunt în total de acord iar 25,83% își exprimă acordul). 36,67% dintre respondenți consideră contrariul, respectiv aptitudinile generice sunt prioritare în fața celor profesionale/tehnice în vederea pătrunderii pe piața forței de muncă din domeniul contabilității (12,50% sunt în dezacord total iar 24,17% sunt în dezacord în legătură cu întrebarea formulată în cadrul chestionarului).

Menționăm că 6 studenți/masteranzi contabili sunt indeciși. Mai mult de 50% dintre profesioniștii contabili membrii CECCAR consideră că aptitudinile generice sunt prioritare în fața celor tehnice/funcționale în vederea pătrunderii pe piața forței de muncă din domeniul contabilității (38,58% sunt în dezacord total iar 25,71% își exprimă dezacordul în legătură cu întrebarea formulată în chestionar). 32,13% dintre respondenți consideră contrariul, respectiv aptitudinile profesionale/tehnice sunt prioritare în fața celor generice în vederea pătrunderii pe piața forței de muncă din domeniul contabilității (9,28% sunt total de acord iar 22,85% sunt de acord în legătură cu întrebarea formulată în cadrul chestionarului) Menționăm că 7 profesioniști contabili sunt indeciși.

Concluzii

Pentru a-și putea îndeplini rolurile și activitățile pe care le are în cadrul organizației, profesioniștii care activează în domeniul contabilității trebuie să îmbine în mod armonios atât aptitudinile tehnice/funcționale cât și cele generice.

Dacă se combină în mod armonios cele două tipuri de aptitudini, profesioniștii contabili vor putea fi mai aproape de clienți, sprijinind și contribuind la dezvoltarea succesului companiei iar profesia contabilă va avea numai de câștigat. Așteptările pe care angajatorii le au de la proaspeții absolvenți de de la specializările de contabilitate derivă din rolurile și activitățile pe care aceștia trebuie să le desfășoare în cadrul companiei în vederea asigurării succesului durabil al organizației din care fac parte.

Important este ca învățământul economic să nu se focalizeze doar pe dezvoltarea aptitudinilor tehnice/funcționale și teste aplicate studenților/masteranzilor care să vizeze cunoștințe de contabilitate, evaluare, finanțe, gestiune financiară, audit, evaluare, expertiză contabilă, etc.

Cadrele didactice universitare trebuie să aibă preocupări permanente pentru dezvoltarea abilităților generice întrucât acestea pot sprijini și contribui la dezvoltarea succesului organizațional durabil conducând astfel la o creștere a performanței universitare a studentului/masterandului contabil. James Heckman, laureat al Premiului Nobel pentru economie în anul 2000 și profesor la universitatea din Chicago ajunge la concluzia în urma cercetărilor sale că: „cu cât investim mai devreme în formarea acestor abilități, cu atât vom avea beneficii mai mari și cu cât amânăm mai mult această investiție, cu atât pierdem mai mult din beneficiile pe care ea ni le poate aduce”.

Profesioniștii care activează în sfera contabilității trebuie să facă eforturi pe calea menținerii aptitudinilor tehnice/funcționale și generice la nivelul actual solicitat pe piața profesiei contabile, în vederea asigurării unui serviciu profesional de calitate bazat pe ultimele evoluții care au loc în zona reglementărilor contabile și fiscale .

Principala limită a cercetării noastre constă în faptul că din grupul țintă nu au făcut parte decât profesioniști contabili de la cabinetele și societățile de contabilitate membre în cadrul filialei CECCAR Arad. Intenționăm ca pe viitor să extindem grupul țintă și cu alți profesioniști

contabili de la alte filiale CECCAR din țară, precum și studenți/masteranzi și de la alte profile economice care doresc să lucreze în sfera contabilității, membrii ai mediului academic precum și alți utilizatori de informații financiar-contabile, în vederea obținerii unor informații suplimentare precum și fundamentării unor concluzii mai relevante.

Bibliografie

- Barbu, C. & Crăciu, L. (2015). Dezvoltarea competențelor transversale din domeniul managementului și marketingului în educația antreprenorială din România, în volumul Tilea, M., Duță, O.A., Johannsson, J.F., Murphy, P.(editori) Dezvoltarea competențelor transversale în didactica modernă-Ghid de bune practici, volum publicat în cadrul proiectului „New Tools for the Integration of Transversal Skills in Modern Teaching Practice(TRANSMOD), pp.80-87
- Cernușca, L., Csorba, L.M., Cilan, T.F. (2017). Perceptions regarding the Hard and Soft Competencies necessary to access the Romanian Labor Market, *Journal of Economics and Business Research*, Vol.XXIII, No.1, pp.23-42
- Gireada, L. (2016). Ce competențe îți vor fi necesare în 2020. Jurnal de leadership cariere, disponibil online la: <https://revistacariere.ro/inovatie/studii-analize/ce-competente-iti-vor-fi-necesare-in-2020/>
- Hogan, R. (2018). Pastila de leadership. Privire spre viitor: ce expertiză vor căuta angajatorii în 2018? , disponibil online la: <http://www.hart.ro/ro/resurse/noutati/pastila-de-leadership-privire-spre-viitor-ce-expertiza-vor-cauta-angajatorii-in-2018/>
- Ionescu, B.Ș., Prichici, C., Tudoran, L. (2014). Cloud accounting-o tehnologie ce poate modifica profesia contabilă în România, *Audit financiar*, Nr.2, pg.3-15
- Klibi, M.F., Oussii, A.A. (2013) “Skills and Attributes Needed for Success in Accounting Career: Do Employers’ Expectations Fit with Students’ Perceptions?”, *International Journal of Business and Management*, Vol. 8, No.8 pp. 118-132.
- Mic, A.G. (2015). De ce competențe transversale? Viziunea unui doctorand, în volumul Tilea, M., Duță, O.A., Johannsson, J.F., Murphy, P.(editori) Dezvoltarea competențelor transversale în

- didactica modernă-Ghid de bune practici, volum publicat în cadrul proiectului „New Tools for the Integration of Transversal Skills in Modern Teaching Practice(TRANSMOD) pp.67-79
- Siminică, M., Băndoi, A. (2015). Adaptarea metodelor de predare la necesitatea dezvoltării competențelor transversale la studenții din domeniul Finanțe , în volumul Tilea, M., Duță, O.A., Johannsson, J.F., Murphy, P.(editori) Dezvoltarea competențelor transversale în didactica modernă-Ghid de bune practici, volum publicat în cadrul proiectului „New Tools for the Integration of Transversal Skills in Modern Teaching Practice(TRANSMOD)
- Zdv, (2018). Care vor fi cele mai căutate skill-uri pe piața muncii peste 10 ani?, *Ziua de vest*, disponibil online la:
<https://www.ziuaDEVest.ro/care-vor-fi-cele-mai-cautate-skill-uri-pe-piata-muncii-pest-10-ani/>
- Legea Educației Naționale nr.1/2011 publicată în MO nr.18 din 10 ianuarie 2011

**A Theoretical - Statistical Analysis Regarding the
Tourism Impact on the Nowadays Global Economy**

**Analiza teoretico-statistică privind impactul turismului
asupra economiei globale contemporane**

I. Wittman, O.I. Maxim

Masterand Ildiko Wittman

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Olga Irina Maxim

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: Thanks to its spectacular evolution and development during the last ten years, the tourism became the main representative of the global economy third sector. The fact that it has become worldwide the most prosperous sector could be easily proved by analyzing the most recent globally applied statistical data, provided by the „The World Travel & Tourism Council” (*WTTC*) organization. These data emphasize fairly a continuous and exponential growth and evolution. Analyzing carefully these statistical data, we could also reach the same conclusion as it concerns the tourism, seen as a future opportunity for the economical, social and cultural development. The present article aims a theoretical-statistical analysis regarding this tourism impact on the global economy by comparing the most relevant economic indicators, e.g.: the worldwide number of arrived tourists, the share from the worldwide GDP, the workforce employment, total worldwide receipts from tourism.

Keywords: *economic impact, global GDP, total receipts, future opportunity.*

Rezumat: Turismul, datorită evoluției și dezvoltării sale spectaculoase din ultimii zece ani, a devenit reprezentantul de vârf al sectorului terțiar al economiei globale. Faptul că a ajuns cel mai prosper sector economic pe lume, poate fi ușor demonstrat, prin analiza celor mai recente date statistice cu caracter global, oferite de organizația „The World Travel&TourismCouncil” (WTTC), date care arată în mod real și autentic o creștere și o dezvoltare continuă și exponențială. Analizând cu atenție aceste date statistice putem să ajungem și noi la concluzia specialiștilor din domeniu în privința turismului, văzut ca și o oportunitate de viitor pe planul dezvoltării economico-socio-culturale.

În acest proiect, am realizat o analiză teoretico-statistică privind acest impact al turismului asupra economiei globale, prin compararea celor mai relevanți indicatori economici, cum ar fi: numărul de turiști sosiți pe plan mondial, cota parte din GDP-mondial, ocuparea forței de muncă sau încasări totale din turism pe plan mondial .

Cuvinte cheie: *impact economic, GDP- mondial, încasări totale din turism, oportunitate de viitor*

Introducere- Turismul, fenomen mondial cu impact major asupra economiei globale contemporane

Turismul face parte din sectorul terțiar, fiind un serviciu intermediat de operatorii și agențiile turistice care se ocupă cu furnizarea unor servicii cum ar fi transportul (aerian, naval, feroviar, rutier etc.), facilități de cazare și alte servicii conexe (ghiduri turistice, intrare în muzee, târguri, parcuri naturale și alte atracții turistice, servicii de asigurare pentru călători, servicii de catering și de divertisment etc.)(Berrino Annunziata, 2010).

Acesta este o sursă importantă de venituri pentru multe țări din lume și aduce bani direct în bugetele de stat prin impozitarea serviciilor legate de turism (de exemplu taxele de aeroport), precum și indirect prin intermediul încasărilor furnizorilor de servicii. Recent, numeroase organizații neguvernamentale au început să promoveze turismul drept un mijloc de încurajare a dezvoltării națiunilor sărace; în acest context turismul purtând denumirea de turism responsabil (adică obligat la respectarea mediului și a culturilor locale).

Circulația turistică, adică deplasarea turiștilor de la locul de reședință obișnuit într-un alt loc în scop recreativ sau de afaceri poate lua două forme diferite: cea de tranzit sau transfer atunci când în timpul deplasării nu se fac opriri intermediare și veniturile alocate acestora sunt consumate exclusiv în destinația aleasă; cea de-a doua formă este cea itinerantă (în circuit) care presupune oprirea intermediară în numeroase destinații stabilite inițial și consumarea veniturilor în fiecare dintre acestea.

Din prima formă de circulație putem distinge cel puțin trei tipuri de turism: terestru, maritim, și aerian; iar pentru cea de-a doua formă putem aminti alte tipuri de turism după cum urmează: drumeția, călăritul, mersul cu bicicleta/motocicleta, turismul rutier (cu automobilul au alte mijloace de transport, tipic itinerant), turismul feroviar, turismul naval (din această categorie fac parte și croazierele maritime sau fluviale), turismul aerian. În ceea ce privește turismul aerian, ofertele companiilor de zbor low-cost, apărute la începutul anilor '90 au dat un impuls puternic călătoriilor scurte cu avionul în decursul unui an calendaristic.(Cunha Licínio, 2014,)

Activitatea turistică constituie un sector economic foarte bogat care a cunoscut o creștere și dezvoltare continuă odată cu sfârșitul celui de-al doilea război mondial. La nivel mondial se estimează că turismul reprezintă aproximativ 10% din produsul intern brut cu încasări de peste 1200 de miliarde de dolari în 2016. Pe primul loc în topul țărilor cu cele mai mari cheltuieli turistice este China, urmată de Statele Unite și Germania. De asemenea, orașul clasat pe primul loc din punct de vedere al nivelului cheltuielilor realizate de către turiști a fost, potrivit U.N.W.T.O. Dubai, oraș în care turiștii au cheltuit mai mult de 31,3 miliarde de dolari americani în 2016.

Fenomenul mondial *Turism*, devenit un *element dinamizator* al sistemului economic global, a ajuns a treia cea mai puternică ramură a

economiei globale, după industria energetică și cea de automobile, întrucât conform previziunilor specialiștilor din domeniu, până în anul 2020, suma încasărilor turistice pe plan global va depăși valoarea de 2 000 de miliarde de dolari (USD).

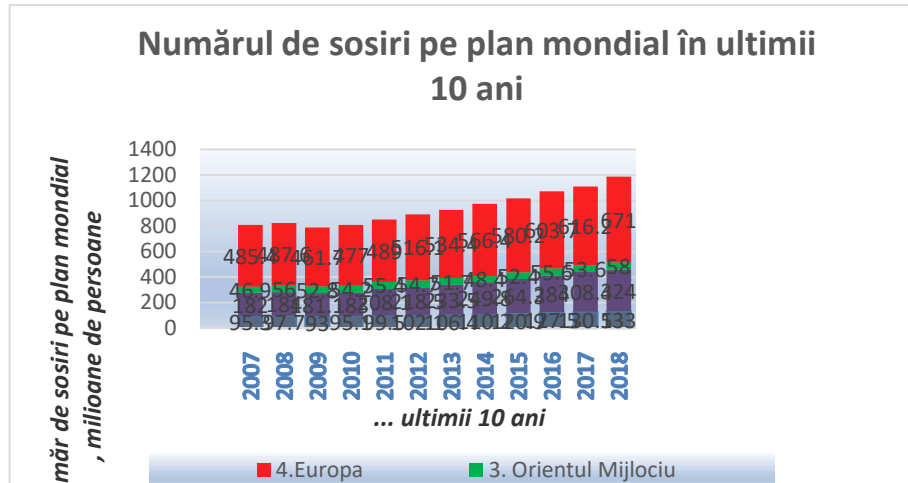
Anul 2017 a fost desemnat de ONU "Anul Internațional al turismului durabil pentru dezvoltare", turismul ajungând în faza de a fi cel mai prosper sector economic din lume, oferind o mare oportunitate de creștere atât pe plan economic, cât și socio-cultural. (Comănescu, S., A., 2017)

W.T.T.C. furnizează de aproape 30 de ani cifre și date statistice, cei mai relevanți indicatori economici, care ne ajută în plasarea turismului global ca reprezentant de vârf al sectorului terțiar al economiei globale, fiind:

- numărul de turiști sosiți, pe plan mondial
- cota parte atinsă din GDP-ul (PIB) mondial
- încasările din turism pe plan global

Graficul de mai jos (fig.1.) conține o comparație a datelor statistice a **numărului sosirilor**, pe plan mondial, în ultimii 10 ani, începând din anul 2008 până în prezent, date statistice, care arată că numărul turiștilor internaționali sosiți, pe plan mondial, în perioada 2009-2018, pe diferite regiuni (America de Nord, Asia, Orientul Mijlociu, Europa) este într-o continuă creștere liniar-exponențială. În 2018, s-au înregistrat 133 milioane de sosiri internaționale în America de Nord și 58 milioane în Orientul Mijlociu, 324 milioane în Asia și 671 milioane în Europa, date spectaculoase, care arată importanța și semnificația deosebită a acestui segment al economiei, turismul. Conform specialiștilor în domeniu, până în 2020, se așteaptă ca sosirile să ajungă la aproximativ 1,36 miliarde și să depășească 1,8 miliarde până în 2030. (U.N.W.T.O.-World Tourism Barometer, volume 17, Advance Release January 2019).

Fig.1. Numărul de sosiri pe plan mondial în ultimii 10 ani - mil.persoane

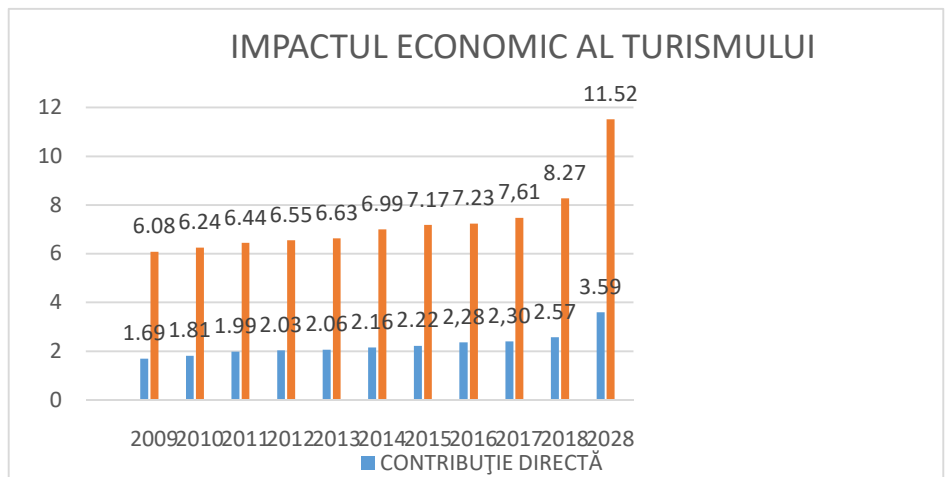
Sursa: UNTWO/World Tourism Barometer, June 2018

Conform graficului, putem afirma faptul că sectorul turistic se consolidează permanent, devenind esențial în creșterea și dezvoltarea comunităților din întreaga lume, într-o concordanță deplină și cu obiectivele de dezvoltare durabilă globală.

Un alt indicator macroeconomic reprezentativ, **cota parte pe care ocupă industria turismului din GDP-ul economiei mondiale** (Travel&TourismEconomy GDP), oferă informații tot despre o creștere mare în ultimii 10 ani, în special în privința investițiilor de capital în acest domeniu. Ultimele rapoarte economice, pe anul 2018, care au acoperit 185 de țări din 26 de regiuni, furnizează date în legătură cu potențialul de performanță al acestui sector, cum ar fi creșterea directă a PIB-ului cu 3,1% față de 2017 sau a cele milioane de locuri de muncă suplimentate nete, care au condus la uluitoarea performanță a turismului pe plan global de a poseda 1 din cele 9 existente, în cifre însemnând peste 313 de milioane de locuri de muncă (9,8 % din total), în anul 2018.(World Travel&Tourism Council-The Economic Impact of Travel&Tourism, 2018).

Analizând contribuția directă a turismului la PIB, pe plan mondial, în ultimii zece ani (fig. 2.) putem afirma o altă creștere exponențială, constantă, (excepție făcând doar anul 2018), putem remarca o creștere anuală de 3,8 %, ajungând la 2.574,2 de miliarde de USD , față de 2.306 de miliarde de USD ale anului 2017, preconizându-se în continuare creșteri de 3,5- 4 % anual, până la 3 597,1 de miliarde de dolari în anul 2028, iar în ceea ce privește contribuțiile totale, acestea cunosc aceeași creștere exponențială ca și cele directe, în 2018 ajungând la o valoare de 8271,3 de miliarde de dolari față de 7613,3 de miliarde ale anului 2017, estimate pentru anul 2028 la o valoare de 11.512,9 de miliarde de USD, contribuții care se vor datora în special activității hotelurilor, companiilor aeriene, agențiilor de voiaj, dar va include și activitățile sectoarelor de restaurante și agrement, susținute de turiști. Datele statistice oferă informații tot despre o creștere în ultimii 10 ani, mai ales în ceea ce privește investițiile de capital în acest domeniu (fig. 2)

Fig.2. Impactul economic al turismului în ultimii zece ani-trilioane de USD

Sursa: W.T.T.C. -Travel &Tourism total economy contribution, 2018

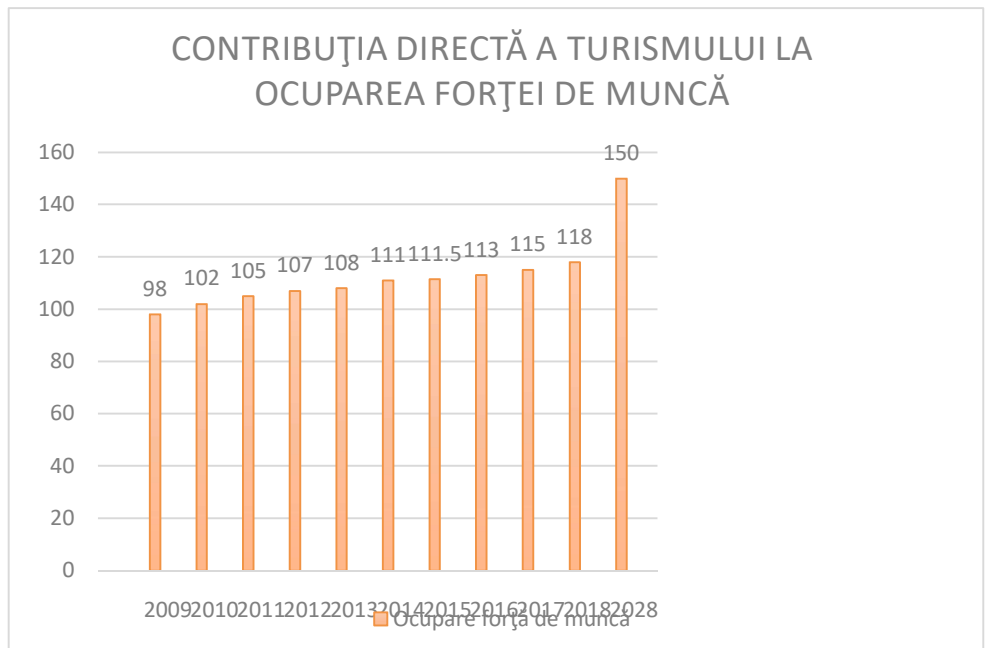

Ocuparea forței de muncă, ca și indicatorul contribuției la PIB mondial, descrie în ultimii 10 ani, o creștere permanentă, generând doar în anul 2018 peste 118 de milioane de locuri de muncă directe(3,8% din totalul ocupării forței de muncă), iar specialiștii în domeniu, inclusiv și cei mai sceptici, preconizează până în 2028, o continuă creștere cu aproximativ 2,5 % pe an . (fig. 3.)

Fig. 3. Contribuția directă a turismului la ocuparea forței de muncă

-mil.

locuri de muncă noi

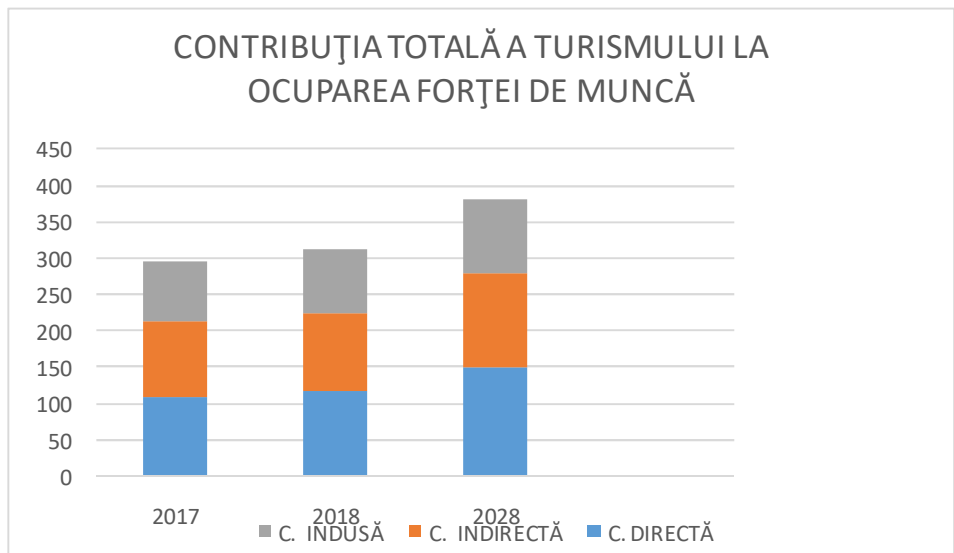

Sursa: W.T.T.C. - Travel&Tourism`s contribution to employment- 2018

Contribuția totală la **ocuparea forței de muncă**, include pe lângă forța de muncă din domeniile hoteliere, agenții de voiaj, companii aeriene și domeniile legate de sectorul de restaurant, investiții, lanțuri de

aprovizionare, venituri induse, astfel că se ajunge la cifra de 313.221.000 de locuri de muncă în 2018, ceea ce reprezintă 9,8 % din totalul ocupării forței de muncă, pe plan mondial, având ca previziuni ale specialiștilor pe 2028 cifra de 381.700.000 (11,1 % din total -fig 4.)

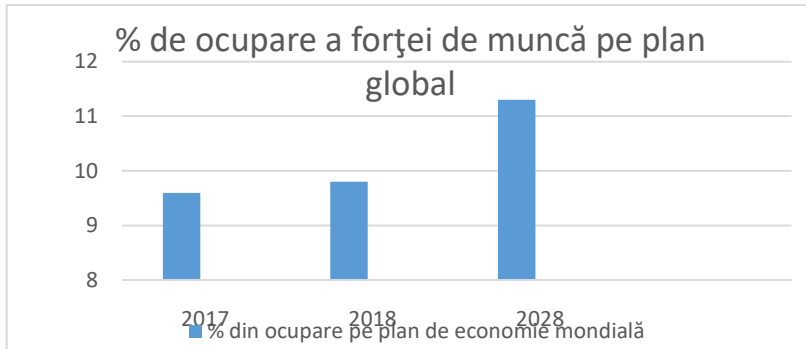
**Fig. 4. Contribuția totală a turismului la ocuparea forței de muncă
-mil. locuri
de muncă ocupate**

Sursa: W.T.T.C. - Total contribution of travel&tourism to employment, 2018

Diagrama statisticii cifrelor în procente(fig.5) arată că de la 9,8 % actualmente, turismul va ocupa până în anul 2028, un procent de 11,3 % din totalul forței de muncă, pe plan global.

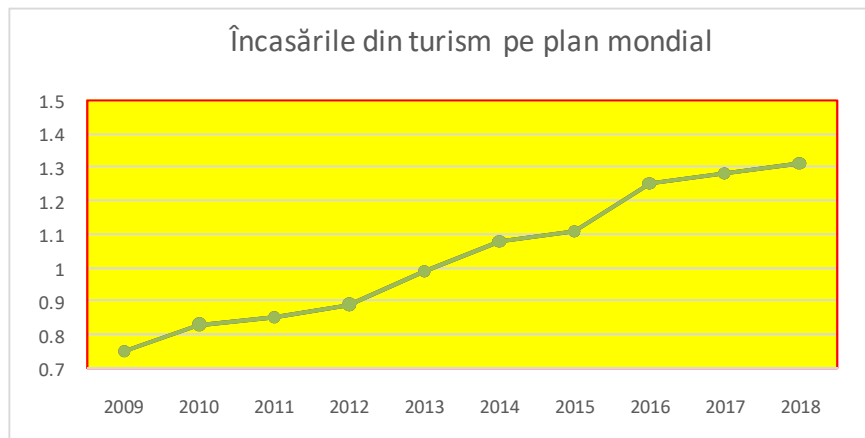
Fig. 5. Contribuția turismului la ocuparea forței de muncă, pe plan mondial(%)

Sursa: W.T.T.C. Whol Economy Employment- % , 2018

Indicatorul **încasărilor din turism pe plan global** demonstrează faptul că turismul, începând cu anul 2009, de 10 ani consecutiv, este într-o creștere dinamică, aducând astfel contribuții masive economiilor naționale din diferite regiuni(fig. 6),

Fig .6. Încasărilor din turism , pe plan mondial - trilioane USD

Sursa: W.T.O. - Yearbook of Tourism Statistics, 2018

Din analiza evoluției indicatorilor macroeconomici se poate concluziona dinamismul dezvoltării industriei turismului, creșterea exponențială a acestora în perioada ultimilor 10 ani reprezentând un motiv întemeiat pentru plasarea turismului global, la locul său binemeritat, ca și reprezentant de vârf al sectorului terțiar al economiei globale, cu excepționale perspective atât pentru creșterea și dezvoltarea economică mondială, cât și pentru dezvoltarea comunităților din întreaga lume.

Bibliografie:

1. Berrino Annunziata, 2010, *Storia del Turismo. Annale 2010*, Franco Angeli, Italia;
2. Cunha Licínio, 2014, *The Definition and Scope of Tourism: a Necessary Inquiry*, Universidade Lusófona, Lisabona;
3. Cosmescu I., 2015, *Turismul-fenomen complex contemporan*, Editura Economică, București;
4. *** <https://www.e-unwto.org> -*Tourism Vision 2020*;

5. ***http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_barom18_03_june_excerpt.pdf-U.N.W.T.O. - *World Tourism Barometer*, vol.17, *Advance Realease June, 2018*
6. ***<http://www2.unwto.org/publication/yearbook-tourism-statistics-data-2012-2016-2018-edition>, 2018
7. ***<https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/regions-2018/oced2018.pdf> .- *Whol Economy Employment-%*, 2018
8. ***<https://www.wttc.org/-/media/files/reports/economic-impact-research/documents-2018/global-economic-impact-and-issues-2018-eng.pdf>-*Total contribution of travel&tourism to employment, 2018*

The Perception of the MA Students, of the Accounting Professionals and of the Alumni Students regarding the Creative Accounting Phenomenon

Percepția masteranzilor, profesioniștilor contabili și studenților alumni privind fenomenul contabilității creative

A. Bogdan, L. Cernușca

Masterand Anca Bogdan

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Prof. univ. dr. Lucian Cernușca

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The main target of our work is to study the perception of the MA students, of the accounting professionals and of the alumni students graduating accounting study programs regarding their perception on the existence and development of the creative accounting phenomenon. The research method in order to accomplish the present study is the survey. The responsible factors within the company has to promote an appropriate behavior, discouraging the promoting with bad faith of the creative accounting techniques and practices that could have negative effects for a short or long term, distorting in this way the reality and affecting the business environment health.

Keywords: creative accounting, perceptions, MA students, alumni students, accounting professionals, ranks ordering.

Rezumat

Obiectivul principal al cercetării noastre este de a studia percepția masteranzilor, profesioniștilor contabili și a studenților alumni de la profilele de contabilitate cu privire la percepția acestora asupra existenței și dezvoltării fenomenului contabilității creative. Metoda aleasă în vederea cercetării a constat în ancheta pe bază de sondaj. Factorii responsabili din cadrul companiei au datoriat să promoveze un comportament corect, descurajându-se promovarea cu rea credință a tehnicilor și practicilor contabile creative care pot avea efecte negative pe termen mai scurt sau mai lung distorsionând în acest fel realitatea și afectând sănătatea mediului de afaceri.

Cuvinte cheie: contabilitate creativă, percepții, masteranzi, studenți alumni, profesioniști contabili, ordonarea rangurilor.

Introducere

În scopul fardării situațiilor financiare anuale și a performanțelor entităților, profesioniștii contabili au dat dovada unui exces de ingeniozitate, realizând „aranjamente” demne de invidiat, în scopul umflării rezultatului sau la polul opus în scopul dezumflării acestuia în funcție de interesele urmărite. Contabilitatea creativă poate avea o percepție negativă în cazul în care nu se urmărește reflectarea unei imagini fidele asupra poziției financiare, performanțelor, evoluției capitalurilor proprii și a fluxurilor de numerar, așa cum impun normele de contabilitate, ci este menită să conducă la elaborarea unor situații financiare care să răspundă preferințelor echipei manageriale în funcție de interesele urmărite. Nu putem exclude nici varianta pozitivă a contabilității creative în situația în care se apelează la raționamentul profesional „corect” al profesioniștilor contabili precum și la buna credință a echipei manageriale.

Revizuirea literaturii de specialitate

Primele sensibilizări ale mediului contabil românesc privind manifestarea fenomenului contabilității creative apar în lucrarea prof.univ.dr.Niculae Feleagă (1996) intitulată *Controverse contabile, dificultăți conceptuale și credibilitatea contabilității*. În cadrul capitolului „Riscurile unei contabilități creative” autorul aduce în discuție tehnicile și practicile contabilității creative precum și riscurile proliferării acestora în practica contabilă.(Feleagă,1996,pg.145-158).

Liliana Malciu (1999) în lucrarea „Controverse contabile” definește contabilitatea creativă plasând-o între perversitate și perfecționarea tehnicilor prin imaginație.În capitolul doi și trei autoarea prezintă o serie de tehnici de modelare a bilanțului și contului de profit și pierdere, încheind în ultimul capitol cu o serie de reflecții referitoare la reacția profesiei contabile la fenomenul contabilității creative.

Diaconu (2004) opinează în lucrarea intitulată „Cum fac bani contabilii? Evaziune fiscală, paradisuri fiscale, contabilitate creativă” că fenomenul contabilității creative este determinat mai degrabă de dorința managerilor companiilor de a obține remunerații cât mai mari: Majoritatea indicatoriilor în funcție de care sunt calculate remunerațiile managerilor au la bază conturile anuale ale firmei pe care aceștia o conduc.

De aceea, managerii vor fi întotdeauna interesați să exercite o presiune asupra respectivilor indicatori, astfel încât aceștia să se apropie mai mult de valoarea prevăzută pentru o bonificație cât mai substanțială”.(Diaconu,2004,pg.209).

O contribuție semnificativă plasată în zona contabilității creative o are lucrarea elaborată de Adriana Sofia Dumitrescu (2014) și intitulată *Contabilitate creativă-de la idee la bani cu exemple practice*.În prefața cărții prof.univ.dr.Ristea Mihai precizează faptul că „prin căutarea pozitivismului și negativismului în contabilitatea creativă, autoarea ne propune relevantul și credibilul, așa cum îi stă bine adevărului.

Într-o altă viziune, este lucrarea polemicilor cordiale,care invită la controversă și provocare, la îndoieli și reflecții, inclusiv la controvesele autoarei cu propriile idei și construcții științifice.” (Dumitrescu,A.S.,2014,pg.11). Feleagă și Malciu (2002) prezintă în cercetarea-eseu intitulată „Politici și opțiuni contabile” o serie de preocupări legate de politicile și opțiunile contabile plasate în slujba

unei contabilități sincere (fair accounting), precum și în slujba cosmetizării conturilor (bad accounting).

Cernușca (2014) în lucrarea „Strategii și politici contabile” face o invitație la reflecție privind elaborarea și fundamentarea politicilor și opțiunilor contabile: influența acestora asupra poziției financiare și performanțelor întreprinderilor.

Groșanu (2013) în lucrarea intitulată „Contabilitate creativă” aduce în discuție o serie de studii empirice care ajută publicul larg să înțeleagă conceptul și impactul fenomenului contabilității creative în mediul economic din România și de pe mapamond.

Prin intermediu tezei sale de doctorat, Balaciu (2011) își aduce o contribuție la cercetarea contabilă plasată în zona contabilității creative dezbătând aspecte legate de motivațiile practicilor de contabilitate creativă, implicațiile respectării practicilor etice în profesia contabilă, granița dintre contabilitate creativă și fraudă.

Metodologia cercetării

Obiectivul principal al cercetării noastre este de a studia percepția grupului țintă cu privire la percepția acestora în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate. În vederea realizării acestui obiectiv, s-a realizat un studiu exploratoriu ce are la bază o cercetarea ,metoda aleasă fiind ancheta prin sondaj pe bază de chestionar. S-a apelat la metoda ordonării rangurilor.

Chestionarul a fost distribuit unui număr format din:

- 75 de masteranzi de la Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad;
- 50 studenți alumni;
- 120 profesioniști contabili din cadrul Corpului experților contabili și contabililor autorizați din România (CECCAR), filiala Arad.

Ancheta pe bază de chestionar a fost realizată în perioada octombrie 2018-ianuarie 2019, acesta reprezentând fundamentul pe baza căruia s-a realizat interpretarea demersului științific.

Rezultatele cercetării

Obiectiv : Percepția grupului țintă cu privire la opinia acestora în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate. .

În cadrul acestui obiectiv ne propunem să testăm următoarea ipoteză:

Ipoteză: Există o diferență de percepție între masteranzi, profesioniști contabili și studenți alumni în ceea ce privește opinia acestora în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative întâlnite în literatura contabilă de specialitate. Cele trei grupuri țintă au fost solicitate să răspundă la întrebarea: „Care este poziția dumneavoastră în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate ?(încercuiți una sau mai multe variante dintre cele de mai jos:au o conotație negativă ,pot avea și o conotație pozitivă, sunt inacceptabile și se pot aplica în practica contabilă)”

Grupul țintă a fost solicitat să ierarhizeze cele patru opinii (au o conotație negativă,pot avea și o conotație pozitivă,sunt inacceptabile și se pot aplica în practica contabilă) privind tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate.

În vederea atingerii acestui obiectiv ne propunem să apelăm la metoda ordonării rangurilor într-o cercetare calitativă, având ca obiectiv evaluarea celor patru opinii din punct de vedere al importanței atribuite pentru acestea, precum și prelucrarea răspunsurilor unui eșantion format din 75 masteranzi, 120 profesioniști contabili și 50 studenți alumni. Ierarhizarea acestor opinii se va realiza de către subiecții investigați din punct de vedere al importanței pe care o acordă aceștia pe o scală de la 1-cel mai important până la 4-cel mai puțin important. În tabelul nr.1 se centralizează numărul materanzilo, studenților alumni și profesioniștilor contabili intervievați care plasează fiecare opinie pe locurile 1, 2, 3 și 4 sub aspectul importanței acordate. Fiecărui subiect chestionat i s-a solicitat să evalueze cele patru opinii cu calificative pe o scală de la 1-cel mai important până la 4-cel mai puțin important, în funcție de locul pe care le-a plasat sub aspectul preferințelor.

**Tabel 1. Ordonarea preferințelor subiecților chestionați
(masteranzi, studenți alumni și profesioniști contabili)
de cele patru opinii**

Profesioniști contabili/ Masteranzi/ Studenți alumni	Locul 1 (4 puncte)	Locul 2 (3 puncte)	Locul 3 (2 puncte)	Locul 4 (1 punct)
A)Au o conotație negativă	10/5/2	13/52/1	63/10/37	34/8/10
B)Pot avea și o conotație pozitivă	12/4/6	71/10/35	27/41/5	10/20/4
C)Sunt inacceptabile	7/6/3	30/5/9	12/20/5	71/44/33
D)Se pot aplica în practica contabilă	91/60/39	6/8/5	18/4/3	5/3/3

Sursa: elaborare proprie pe baza răspunsurilor din chestionare

Ierarhia fiecărei opinii se va determina prin ponderarea numărului aprecierilor fiecăreia dintre acestea cu punctajul acordat locului pe care a fost apreciată, astfel:

- Profesioniști contabili

$$A) = 10 \times 4 + 13 \times 3 + 63 \times 2 + 34 \times 1 = 239$$

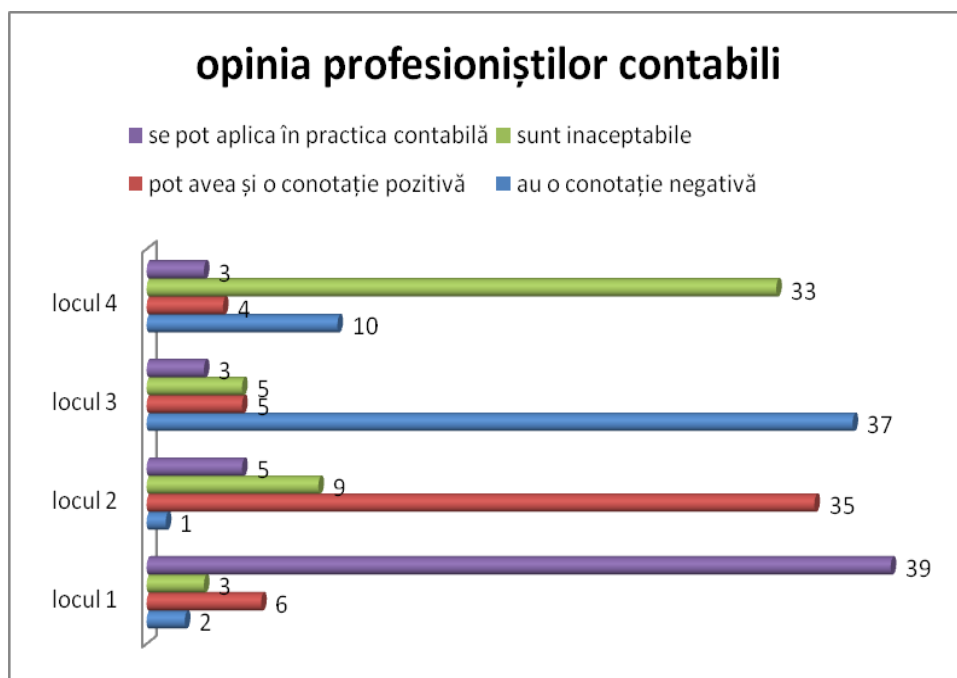
$$B) = 12 \times 4 + 71 \times 3 + 27 \times 2 + 10 \times 1 = 325$$

$$C) = 7 \times 4 + 30 \times 3 + 12 \times 2 + 71 \times 1 = 213$$

$$D) = 91 \times 4 + 6 \times 3 + 18 \times 2 + 5 \times 1 = 423$$

Ierarhia finală a celor patru opinii din punct de vedere a preferințelor celor 175 studenți investigați este:

$$D(423) > B(325) > A(239) > C(213)$$

Figura 1 Opinia profesioniștilor contabili în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate.

- Masteranzi

A) $=5x^4+52x^3+10x^2+8x1=204$

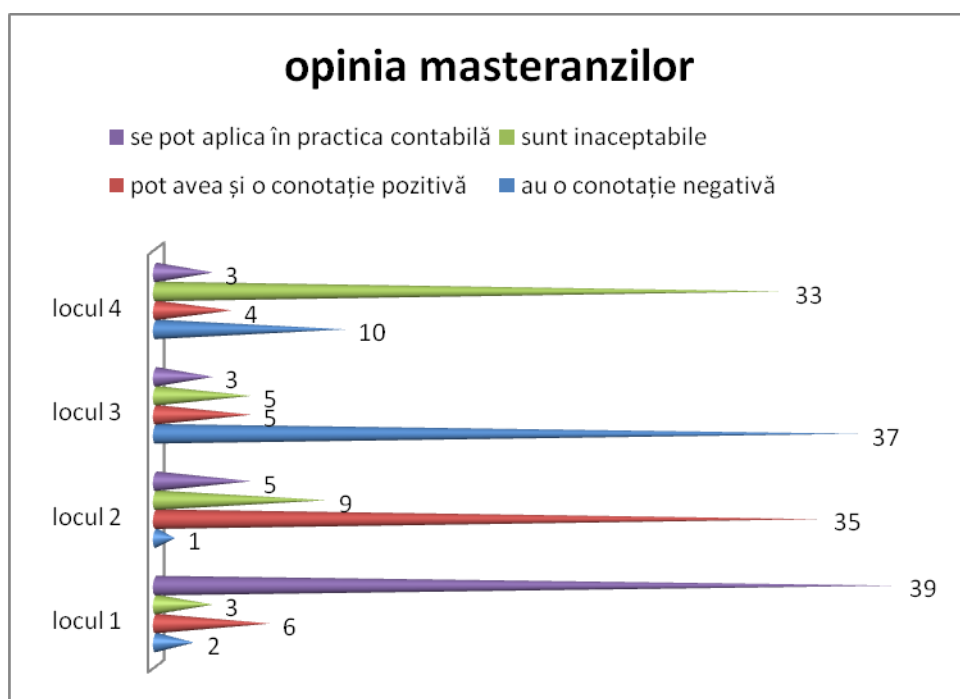
B) $=4x^4+10x^3+41x^2+20x1=148$

C) $=6x^4+5x^3+20x^2+44x1=123$

D) $=60x^4+8x^3+4x^2+3x1=275$

Ierarhia finală a celor patru opinii din punct de vedere a preferințelor celor 200 profesioniști contabili investigați este:

$D(275)>A(204)>B(148)>C(123)$

Figura 2 Opinia masteranzilor în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate.

- Studenți alumni

$$A) = 2 \times 4 + 1 \times 3 + 37 \times 2 + 10 \times 1 = 95$$

$$B) = 6 \times 4 + 35 \times 3 + 5 \times 2 + 4 \times 1 = 143$$

$$C) = 3 \times 4 + 9 \times 3 + 5 \times 2 + 33 \times 1 = 82$$

$$D) = 39 \times 4 + 5 \times 3 + 3 \times 2 + 3 \times 1 = 180$$

Ierarhia finală a celor patru opinii din punct de vedere a preferințelor celor 200 profesioniști contabili investigați este:

$$D(180) > B(143) > A(95) > C(82)$$

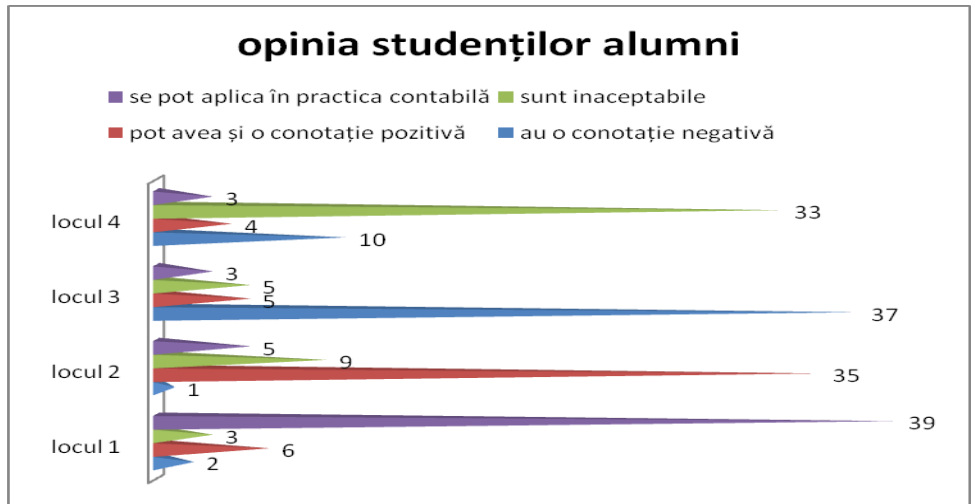

Figura 3 Opinia studenților alumni în legătură cu tehnicile și practicile contabilității creative descrise în literatura contabilă de specialitate.

Tabel 2. Rezultatele obținute

Loc/punctaj	Locul 1	Locul 2	Locul 3	Locul 4
Profesioniști contabili	D)Se pot aplica în practica contabilă	B)Pot avea și o conotație pozitivă	A)Au o conotație negativă	C)Sunt inacceptabile
Masteranzi	D)Se pot aplica în practica contabilă	A)Au o conotație negativă	B)Pot avea și o conotație pozitivă	C)Sunt inacceptabile
Studenți alumni	D)Se pot aplica în practica contabilă	B)Pot avea și o conotație pozitivă	A)Au o conotație negativă	C)Sunt inacceptabile

Sursa:elaborare proprie pe baza răspunsurilor din chestionare

Concluzii

Contabilitatea creativă (manipulativă sau de intenție) are o conotație negativă în cazul în care nu se urmărește reflectarea unei imagini fidele asupra poziției financiare și performanțelor entității, așa cum impun reglementările contabile și fiscale, ci este menită să conducă la elaborarea unor situații financiare care să răspundă dorințelor echipei manageriale privind poziția financiară, performanțele, evoluția capitalurilor proprii și a fluxurilor de numerar. Nu excludem nici varianta pozitivă a contabilității creative în situația în care se apelează la raționamentul profesional „corect” și „etic” al profesionistului contabil precum și la buna credință a echipei manageriale.

În loc de a fi preocupate de apelarea la tehnicile și practicile contabile creative cu efecte negative pe termen mai scurt sau mai lung asupra poziției financiare, performanțele, evoluția capitalurilor proprii și a fluxurilor de numerar, în vederea satisfacerii unor interese „ascunse” ale echipei manageriale, Dumitrescu (2013, p.23) consideră că „ar fi mai bine ca întreprinderile să se preocupe de găsirea unor mijloace de maximizare a rezultatelor în mod real, gestionând mai bine resursele și evitând risipa, înlăturând în acest fel riscul de a acorda dividende mai mari decât își pot permite și de a plăti un supliment de impozit pe cosmetizare”.

Bibliografie

- Balaciu, D.E. (2011). Studiu privind natura, motivațiile și incidența contabilității creative, teză de doctorat, ASE București
- Cernușca, L. (2014). „Strategii și politici contabile”, Editura Economică, București
- Diaconu, P. (2004). „Cum fac bani contabilii? Evaziune fiscală, paradisuri fiscale, contabilitate creativă”, Editura Economică, București
- Dumitrecu, A.S. (2014). „Contabilitate creativă: de la idee la bani cu exemple practice”, Editura Economică, București
- Groșanu, A. (2013). „Contabilitate creativă”, Editura ASE, București
- Feleagă, N., Malciu, L. (2002). „Politici și opțiuni contabile”, Editura Economică, București
- Feleagă, N. (1996). „Controverse contabile: Dificultăți conceptuale și credibilitatea contabilității”, Editura Economică, București
- Malciu, L. (1999). „Contabilitate creativă”, Editura Economică, București

**Increasing the Efficiency of the Staff within the
Administration in Relation with the Public Services
Applicants**

**Creșterea eficienței activității personalului din
administrație în relațiile cu solicitanții serviciilor publice**

A.Anghel, L.Faur, O.I.Maxim

Masterande Angela Anghel, Lenuța Faur

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Olga Irina Maxim

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The development of the administrative capacity by increasing the staff efficiency represents a wish for each public administration from Romania. Accomplishing this target represent a good internal and interactive marketing example. This issue is of a general interest mainly through the good practice examples that could be offered to all the public services suppliers. The main purpose of the project “The Development of the Administrative Capacity of Buteni Commune in Partnership with Sebiș High School” is consolidating of a lasting and efficient capacity of the administrative apparatus of Buteni commune in collaboration with Sebiș High School in order to ensure their flexible adapting to the new structure and process changes within the public policies cycle management and, in the same time, to the mutations determined by the technological innovations occurrence. The implementing and the impact of this project within the involved institutions emphasize a wide experience of both Sebiș High School and Buteni Commune Town

Hall in attracting funds that lead to all areas development.

Keywords: *institutional capacity, project, public administration, pre-university education.*

Rezumat

Dezvoltarea capacității administrative prin creșterea eficienței personalului, constituie un deziderat pentru fiecare administrație publică din România. Realizarea acestui obiectiv reprezintă un bun exemplu de marketing intern și interactiv. Această temă este de interes general în primul rând prin exemplele de bună practică ce pot fi oferite tuturor furnizorilor de servicii publice. Scopul principal al proiectului "*Dezvoltare Capacitate Administrativă a Comunei Buteni în Parteneriat cu Liceul Teoretic Sebiș*" este consolidarea unei capacități durabile și eficiente a aparatului administrativ al comunei Buteni în colaborare cu Liceul Teoretic Sebiș, care să asigure adaptarea flexibilă ale acestora, la noile schimbări de structură și proces în cadrul managementului ciclului de politici publice, precum și la mutațiile determinate de apariția inovațiilor tehnologice. Implementarea și impactul acestui proiect în instituțiile implicate relevă o experiență considerabilă atât a Liceului Teoretic Sebiș cât și a Primăriei comunei Buteni în atragerea de fonduri care să ducă la dezvoltarea pe toate palierele.

Cuvinte cheie: *capacitate instituțională, proiect, administrație publică, învățământ preuniversitar*

Introducere -

Marketing intern și interactiv în administrația publică

Marketingul intern vizează atât creșterea calității serviciilor oferite de funcționarii publici din administrația publică, continua lor

perfecționare, motivarea acestora și nu în ultimul rând realizarea unui atașament față de instituția publică în cadrul căreia lucrează.

Scopul marketingului intern este de a forma funcționari eficienți, motivați și conștienți de relația lor cu cetățenii. Astfel, conștienți fiind de rolul lor, într-un mediu intern motivant, funcționarii publici pot să presteze servicii care să satisfacă cetățenii.

În cadrul procesului de marketing din cadrul instituțiilor publice se identifică nevoile funcționarilor publici (condiții de lucru, programe flexibile, avantaje financiare, perspective de avansare, oportunități în carieră) astfel indentificate, se pot forma funcționari publici eficienți.

În concluzie, între funcțiile politicii de personal și cele de marketing intern trebuie să existe o strânsă conlucrare în vederea prevenirii oricărei situații conflictuale, pentru a rezolva în comun toate problemele care pot să apară. (Parlagi A.P., 2008).

Marketingul interactiv, vizează capacitatea funcționarilor publici de a presta servicii administrative pentru cetățeni, iar calitatea acestora precum și gradul de satisfacere a cetățenilor, reprezintă rezultatul unui proces interactiv între funcționar și cetățean,

Rolul marketingului interactiv, este de a dinamiza relația între funcționar și cetățean în scopul realizării de servicii de calitate. În vederea caracterizării raportului organizației publice și cetățean este prima impresie a acestuia, fie ea favorabilă sau nefavorabilă. Totodată funcționarul public trebuie să informeze corect tot procesul de elaborare a serviciilor solicitate de cetățean, acesta din urmă, nu de puține ori, neînțelegând, creează situații conflictuale.

În concluzie rolul marketingului interactiv este de a îmbogăți experiența cetățenilor și de a ameliora randamentul funcționarului public. (Nedelea A.M., 2006).

Prezentarea instituțiilor implicate în proiect

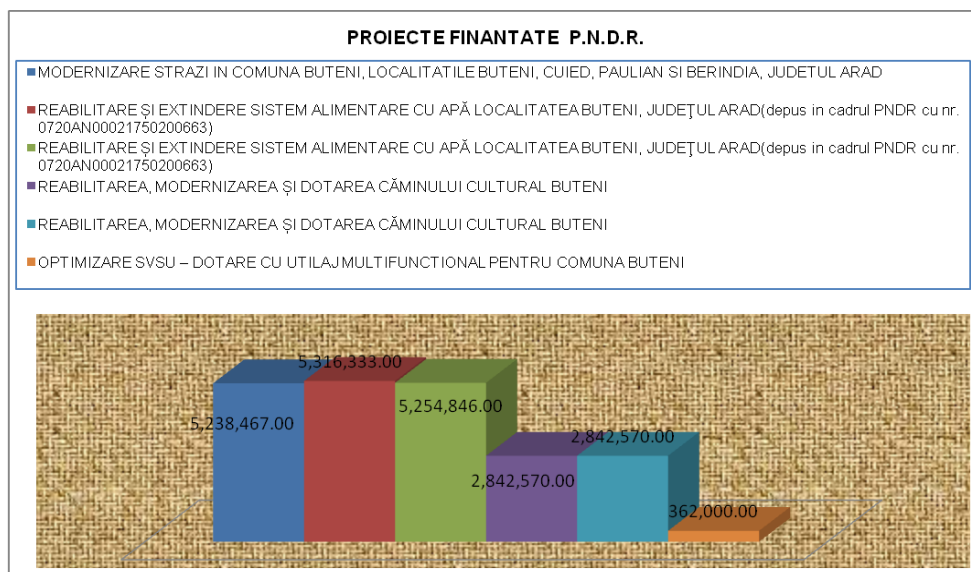
1. Solicitant - comuna Buteni

Comuna Buteni este o unitate administrativ-teritorială care prin aparatul ei administrativ-Primăria, furnizează servicii publice conform Legii 215/2002, legea administrației publice locale. Comuna Buteni a fost înființată în baza Legii 2 din 20.12.1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României.

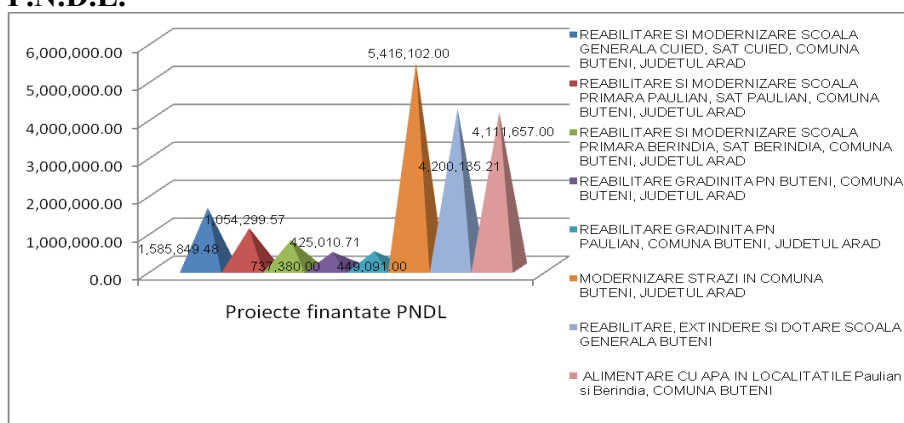
2. OS (2) Sprijinirea dezvoltării locale prin pachete de acțiuni integrate. Domeniu major: Dezvoltare locală
  - OS 2.1 Sprijinirea serviciilor cu plus valoare locală, cu operaționalizare până în 2020
  - OS 2.2 Stimularea activităților suport pentru mediul de afaceri, cu orizont 2020
3. OS (3) Sprijinirea cultelor, culturii locale și a factorilor culturali de importanță majoră. Domeniu major: Cultură și culte
  - OS 3.1 Sprijinirea unui program complex de dezvoltare a infrastructurii de suport a culturii și cultelor până în 2020
  - OS 3.2 Promovarea activităților cultural-sportive și a celor de agrement, cu operaționalizare în orizontul de timp 2020
4. OS (4) Dezvoltarea și diversificare serviciilor sociale adresate comunității din Buteni. Domeniu major: Social și servicii sociale
  - OS 4.1 Creșterea calității și a valorii adăugate a serviciilor sociale, cu perioadă de evaluare la nivelul anului 2020
  - OS 4.2 Construirea unei infrastructuri moderne de suport a serviciilor sociale, până în 2020
5. OS (5) Sprijinirea modernizării infrastructurii educaționale și a mediului educațional. Domeniu major: Educație
  - OS 5.1 Creșterea calității actului educațional și stimularea performanțelor deopotrivă a cadrelor didactice, dar și a beneficiarilor educației (preșcolari și școlari), cu evaluare la nivelul 2020.
  - OS 5.2 Modernizarea sistemului educațional prin construirea și dotarea infrastructurii suport (creșă și grădiniță) cu termen de finalizare 2020 (Strategia de Dezvoltare a Comunei Buteni - documente cu circuit intern Primăria Buteni).

Figura 1. Proiecte de infrastructură ale comunei Buteni -finanțate P.N.D.R.

Sursa: Strategia de Dezvoltare a Comunei Buteni (documente cu circuit intern Primăria Buteni)

Figura 2. Proiecte de infrastructură ale comunei Buteni -finanțate P.N.D.L.

Sursa: OUG nr. 28/10.04.2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală

2. Partener - Liceul Teoretic SEBIȘ

Repere istorice și geografice

Școala din Sebiș datează din 1859 sub diverse denumiri: Școala Medie Sebiș, Liceul Industrial, Liceul Teoretic, Grup Școlar Industrial până în 2012, apoi din nou Liceul Teoretic Sebiș(2012-prezent). Această școală este „centrul” spre care se îndreaptă copiii din zonă și care cuprinde 7 școli cu clasele I-VIII la care se adaugă elevi veniți din zone mai îndepărtate, deoarece planul de școlarizare și oferta curriculară a școlii este foarte atractivă și corespunde aspirațiilor actuale și de perspectivă în ceea ce privește obținerea unor calificări, care le dă posibilitatea găsirii unui loc de muncă în zonă.

Elevii din satele aparținătoare de localitatea Sebiș sunt transportați la școala și de la școală cu microbuzul școlar, iar cei din zonele mai îndepărtate fac naveta cu mijloacele de transport în comun

Viziunea școlii: "Liceul teoretic Sebiș este o șansă pentru viitor, deoarece fără educație viitor nu există"

Misiunea școlii este: "Dezvoltarea integrală și armonioasă a individualității și formarea unei personalități autonome și creative prin dezvoltarea competențelor, capacităților intelectuale și a deprinderilor fizice conform idealului educațional, care conferă individului adaptarea continuă și eficientă la o piața a muncii extrem de dinamică"

Pornind de la nevoile de educație identificate la nivelul comunității locale și de la viziunea unor grupe de interese- elevi, părinți, agenți economici- devine importantă personalizarea în vederea unor activități utile producerii de valori materiale prin dezvoltarea abilităților practice în meseriile solicitate pe piața muncii: lucrător în domeniul serviciilor din turism și alimentație, electromecanic, prelucrarea lemnului.

Tipul școlii -caracteristici

Liceul Teoretic Sebiș este o școală de stat pentru învățământul de masă, finanțată de la bugetul de stat pentru forma de învățământ zi. Procesul instructiv-educativ se desfășoară în limba Română, iar limbile moderne studiate sunt Engleza, Germana și Franceza. Unitatea conține toate nivelurile de învățământ de la preprimar până la nivelul liceal. De asemenea funcționează 2 grădinițe în orașul Sebiș: una cu program normal și una cu Program prelungit; o grupă de grădiniță funcționează în mediul rural în localitatea Prunișor, arondată Sebișului. În același

timp pentru elevii de nivel primar, gimnazial și liceal cursurile se desfășoară în corpurile A,B,C de pe bulevardul Victoriei. În Prunișor funcționează și o școală primară cu clasele 0-IV, în regim de clase simultane.

Aceste locații deservesc 1151 de elevi și preșcolari, atât din orasul Sebiș, cât și din localitățile limitrofe pe o rază de 25 km. În cadrul liceului funcționează atât filiera teoretică cât și cea tehnologică. Specializările pentru partea de teoretic sunt: Matematică-Informatică, Filologie și Științele Naturii. La filiera tehnologică sunt specializările: Turism și Alimentație, Electromecanic, Prelucrarea Lemnului și Economic. Unele din punctele slabe ale acestei instituții se referă la utilizarea sub potențial a resurselor materiale și umane din domeniul TIC și la utilizarea insuficientă a exemplelor de aplicabilitate practică, directă, a noțiunilor teoretice învățate .

Resursa umană cuprinde: 77 de cadre didactice titulare, 1 suplinitor, 8 persoane încadrate ca personal didactic auxiliar și 14 persoane la categoria nedidactic. Personalul didactic este foarte bine pregătit din punct de vedere profesional, 88% dintre profesori având gradul didactic I și II.

Structura pe grade didactice este următoarea:

Gradul didactic I	-58 profesori
Gradul didactic II	-10 profesori
Definitivat	-5 profesori
Debutanți	-3 profesori

Servicii oferite:

- conectare la Internet, mijloace de multiplicare și video-proiecție;
- consiliere psihopedagogică elevi, cadre didactice și părinți
- servirea mesei la cantina școlii
- parteneriate cu 16 agenți economici pentru efectuarea stagiilor de pregătire practică
- accesul evilor și profesorilor la resursele existente în cadrul cabinetului metodic de informare și documentare
- microbuzul școlii pentru elevii navetiști
- asistență medicală

Activități extracurriculare:

- Activități cultural-artistice, în cadrul unor formații artistice
- Sesiuni de comunicări științifice
- Parteneriate educaționale

- Proiecții de filme
- Activități sportive (handbal, fotbal, oină, dans modern, arte marțiale)
- Activități de voluntariat “SNAC”, ”Eco-Școala”, „Let’s do it Romania!” ,Crucea Roșie
- Zilele școlii
- Festivalul Național al Șanselor tale
- Campania Globală a Educației
- Balul Bobocilor, Halloween, Serbări
- Concursuri gastronomice Ziua Alimentației
- Sărbătorirea principalelor evenimente istorice și literare

Proiecte și parteneriate educaționale:

- Împreună în U.E. - Relații de parteneriat cu școlile:
  - Liceul Pedagogic „Ștefan Odobleja,, din Drobeta Turnu Severin
  - Stredna pol’nohospodarska Skola Namestie I. Doboia-Slovacia
  - Școala profesională „Radvany Gyorgy,, din Elek-Ungaria

Proiecte Leonardo și Erasmus Plus pentru elevii din învățământul vocațional, constând din stagii de pregătire practică în Italia și Spania: “Don't be good. Be the best”(RO/2006/PL97069/E), cu mobilitate în Italia; “Aspire and Inspire “(LLP/LdV-IVT-RO-2010/059), cu mobilitate în Spania;“Romania taste with european flavor” LLP-LdV-IVT-RO-2011/186, cu mobilitate în Spania; “Local Services with European Quality” Erasmusplus2014-1-RO01-KA102-000570 cu mobilitate în Granada-Spania.

- Centru acreditat ECDL - obținerea permisului ECDL în școală
- Educația pentru mediul înconjurător- proiect internațional Eco-Școala
- Parteneriate în cadrul „Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară (SNAC) și Eco-Școala”, ”Let’s do it Romania”
- Știința e putere - Sesiuni de referate și comunicări științifice anuale cu participare internațională
- Știința, arta și economia - dialoguri transdisciplinare, simpozion - concurs internațional aflat la editia a II-a în 2014

- Acțiuni educaționale efectuate împreună cu voluntari din Germania, Austria, Polonia, etc., efectuate în cadrul proiectului „Tineri pentru tineri,,
- Parteneriate educaționale între Liceul Teoretic Sebiș, și alte școli și grădinițe din județ:
- Parteneriate educaționale între Liceul Teoretic Sebiș și alte școli din țară: Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Odobleja” din Drobeta Turnu –Severin, Colegiul Tehnic Nr.2, din Târgu-Jiu, Școala Generală Nr.1,Carei, Școala Gimnazială „Lucian Blaga” , Satu Mare, Liceul Pedagogic „Regele Ferdinand” din Sighetul Marmației.
- Parteneriat educațional internațional"Prieteni oriunde sub cerul Uniunii Europene" cu școala Ensemble Scolaire Fenelon Vaujours - Franța
- Parteneriate cu ISU, Poliție, agenți economici

Prezentarea proiectului “Dezvoltarea capacității administrative a comunei Buteni în parteneriat cu Liceul Teoretic Sebiș”

Acest proiect s-a derulat prin axa prioritară "Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice" pe domeniul de intervenție "Îmbunătățirea eficacității organizaționale", cu operațiunea "Module de pregătire în domenii ca achizițiile publice, ECDL, limbi străine, dezvoltarea de proiecte, licitarea și managementul proiectelor", etc

Valoarea totală eligibilă a proiectului (fără TVA) este de 629.761,95 lei din care:

- 535.234.,68 lei - valoare eligibilă nerambursabilă din Fondul Social European;
- 16.658,22 lei - cofinanțarea eligibilă a beneficiarului

Obiectivele proiectului

Obiectiv general: Consolidarea unei capacități durabile și eficiente a aparatelor administrative ale comunei Buteni și a Liceului Teoretic Sebiș, care să asigure adaptarea flexibilă a acestora la noile schimbări de structură și proces a managementului ciclului de politici publice precum și la mutațiile determinate de apariția inovațiilor tehnologice, să fie în măsură să răspundă la noile provocări de dezvoltare socio-economică.

Obiective specifice: Prin obiectivele sale specifice, proiectul *“Dezvoltare Capacitate Administrativă A Comunei Buteni În Parteneriat Cu Liceul Teoretic Sebiș”*, contribuie la realizarea obiectivelor axei 1.3 a Programului Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative”, de consolidare a capacității administrative a acestei comune, realizându-se prin aceasta o eficiență ridicată a administrației publice locale în beneficiul socio-economic al comunității:

1. Creșterea capacității aparatelor administrative ale comunei solicitante și a liceului partener, privind furnizarea de asistență calificată în luarea deciziilor de către organele de locale sau de către cetățeni prin perfecționarea a 100% din personalul administrației locale.
2. Creșterea eficienței gestionării fondurilor publice și a proiectelor de dezvoltare pe care partenerii le implementează prin perfecționarea a 58% din personalul încadrat.
3. Creșterea eficienței activității personalului în relațiile cu solicitanții serviciilor publice, prin perfecționarea a 100% din personalul aparatelor administrative.
4. Eficientizarea structurilor administrative ale partenerilor prin elaborarea unui studiu de eficacitate organizațională și implementarea propunerilor rezultate(.....)

Beneficiile proiectului pentru cetățeni:

A. Rezultate obținute

1. Instruirea unui număr de 31 funcționari publici și angajați contractuali în vederea eficientizării consilierii organelor de decizie locale privitoare la proiectele inițiate.
2. Perfecționarea unui număr de 8 funcționari publici și angajați contractuali în vederea creșterii și eficientizării capacității de gestionare a fondurilor publice și a proiectelor de dezvoltare locală.
3. Instruirea întregului personal (31 angajați Primaria Buteni și 8 angajați didactic auxiliar Liceul Teoretic Sebiș) în vederea eficientizării activității administrației publice locale în relația cu solicitanții serviciilor publice prin îmbunătățirea comunicării.
4. Elaborarea unui studiu de eficacitate organizațională și punerea în aplicare a recomandărilor acestuia privitoare la eficiența activității

aparater administrative ale comunei Buteni, și Liceului Teoretic Sebiș atât în mod separat cât și în cadrul asociației de dezvoltare intercomunitară.

B. Elemente de valoare adăugată

Proiectul "*Dezvoltare Capacitate Administrativă A Comunei Buteni În Parteneriat Cu Liceul Teoretic Sebiș*", prin soluția pe care o propune, furnizează elemente de valoare adăugată referitoare la:

1. *Crește eficiența serviciilor publice.* Introducerea cursurilor de comunicare și ECDL contribuie la creșterea productivității și calității muncii prestate de către personal și implicit a eficienței serviciilor publice livrate.
2. *Influențează pozitiv șansa de a întemeia noi parteneriate sau asocieri transfrontaliere.* Cursul de limba engleză oferă cunoștințe ce permit întreținerea conversațiilor ușoare, corespondență la un nivel acceptabil, traduceri facile ale documentațiilor de profil din limba engleză
3. *Reduce cheltuielile publice privind achizițiile serviciilor de consultanță.* Școlarizările efectuate pentru perfecționarea în derularea achizițiilor publice vor permite creșterea eficienței activităților comisiilor de evaluare numite pentru derularea procedurilor de achiziție și renunțarea la serviciile de consultanță specializate.
4. *Adaptarea aparatelor administrative ale primăriilor la noile schimbări de structură și proces.* Studiul de eficiență organizațională propus în proiect are menirea să scoată în evidență necesitățile de adaptare a structurii de personal ca număr și atribuții funcționale la reformele din administrația publică și la oportunitățile oferite de programele de finanțare nerambursabilă.
5. *Folosirea judicioasă a resurselor publice.* Prin cursul de planificare strategică, proiectul oferă oportunitatea de a înțelege necesitatea unei planificări coerente a proiectelor de dezvoltare a comunităților de către personalul administrativ, planificare care să aducă în lanț valoare adăugată următoarelor proiecte și să asigure o cheltuire judicioasă a resurselor locale.
6. *Favorizează eficiența structurilor administrative prin următoarele beneficii intangibile:*
Duce la creșterea gradului de satisfacție în muncă a personalului din instituțiile partenere având în vedere bagajul de cunoștințe ce se va acumula pe perioadele de derulare a cursurilor.

7. *Îmbunătățește imaginea autorităților publice locale față de consumatorii de servicii publice.* Pe parcursul desfășurării studiului de eficiență și a construcției instituționale, se vor derula acțiuni de măsurare a percepției consumatorului de servicii publice față de optimizarea structurilor publice.

8. *Protecția mediului.* Proiectul promovează principiile de protecția mediului. Prin derularea cursului de dezvoltare durabilă, personalul aparatelor administrative ale celor trei comune vor dobândi noțiuni de protecție a mediului, noțiuni care vor fi aplicate în inițierea diverselor proiecte viitoare.

9. *Egalitatea de șanse*

Elemente de bună practică. Proiectul aduce ca elemente de bună practică, abordarea integrată a modernizării unor structuri de administrație publică locală aflate în parteneriat.

Vizibilitatea în cadrul proiectului s-a realizat prin afișe și pliante distribuite în unitatea administrativă Buteni și la Liceul Teoretic Sebiș, distribuirea studiului de eficacitate organizațională în ambele unități, promovarea proiectului pe site-urile ambelor instituții prin materiale informative.

Diseminarea activităților proiectului s-a realizat direct atât pe plan local (primăriile și scolile vecine), prin presa locală din ambele localități cât și pe plan internațional prin simpozionul bilateral organizat în Ungaria în localitatea Csanadapaca.

Concluzii

Proiectul “**Dezvoltarea Capacității Administrative A Comunei Buteni în Parteneriat cu Liceul Teoretic Sebiș**”, a avut următorul impact:

1. Creșterea eficienței serviciilor publice. Finalizarea cursurilor de comunicare și ECDL au dus la creșterea productivității și calității muncii prestate de către personal și implicit a eficienței serviciilor publice livrate prin:

- Cunoașterea mai multor proceduri de comunicare între primării/scoli și solicitanții de servicii publice;
- Conștientizarea importanței relațiilor interumane în procesul de comunicare între reprezentanții primăriilor și solicitanți;

- Fluidizarea informațiilor prin folosirea completă a capacităților tehnice oferite de calculatoare și softuri referitoare la poștă electronică, lucru în rețea, calcul tabelar;
  - Automatizarea lucrului la birouri oferite de aceleași capacități.
  - Acțiunile intensive de adaptare a aparatului administrativ vor duce la evitarea cheltuielilor salariale adiționale. În acest sens sustenabilitatea proiectului va fi asigurată prin utilizarea aceluiași fond de salarii.
2. A influențat pozitiv șansa de a întemeia noi parteneriate sau asocieri transfrontaliere. Cursul de limba engleză a oferit cursanților cunoștințe ce permit întreținerea conversațiilor ușoare, corespondență la un nivel acceptabil, traduceri facile ale documentațiilor de profil din limba engleză. Urmarea cursului de Limba engleză a dus la o mai bună colaborare și eficientizarea comunicării cu partenerii transfrontalieri.

Implementarea cu succes a proiectului a dus la eficientizarea și creșterea capacității administrative a beneficiarilor proiectului. Totodată ca urmare a implementării proiectului și a realizării vizitei de studiu în Ungaria s-a pus bazele unei noi cooperări transfrontaliere prin care se dorește dezvoltarea infrastructurii turistice între parteneri.

Bibliografie:

1. Alexandru, L. M., *Servicii publice*, Editura Economică, București, 2009.
2. Nedelea A., M., *Marketing în administrația publică*, Editura Didactică și pedagogică, București, 2006.
3. Parlăgi A.P., *Teoria administrației publice-curs*, Universitatea Nicolae Titulescu, București, 2008.
4. ***Document-cadru al Strategiei de dezvoltare durabilă a României orizont 2013 -2020-2030
5. ***Ghidul Solicitantului SM 7.2 PNDR 2014-2020
6. ***Ghidul Solicitantului pentru subMăsura 19.1 martie 2016, axa LEADER, PNDR 2014-2020
7. ***Legea_315_2004_privind_Dezvoltarea_Regionala cu modificările și actualizările ulterioare

8. ***OUG nr. 28/10.04.2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală
9. ***Proiect “*Dezvoltarea Capacității Administrative a Comunei Buteni în Parteneriat cu Liceul Teoretic Sebiș*”
10. ***https://www.cjarad.ro/uploads/files/transparenta_decizionala/STRATEGIA%20DE%20DEZV%20JUD%20ARAD%202014-2020%20VAR%20I
11. ***Stategia de Dezvoltare a Comunei Buteni(documente cu circuit intern Primăria Buteni)
12. ***<http://www.fonduri-ue.ro/images/files/legislatie/nationala/Oug.preluare.posdru.pdf>
13. ***<https://statistici.insse.ro/>

**Theoretical and Practical Study Regarding the
Management of Customer's Debts**

**Studiu teoretico-practic privind gestiunea creanțelor
comerciale**

A.Hrișca, C.Nicolaescu

Masterand Alexandra Hrișca

Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad,

Conf. univ. dr. Cristina Nicolaescu

Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad

Abstract:

By far the most important source of liquidities for an economic entity, for the vast majority even unique, is to receive the sums generated by the sales operations of the goods and services. If the sale is performed by cashing in the these sums on the spot, things are simple, but in case the sale is done through commercial credit, thus through the later cashing in of the debts towards the customers, there may occur various issues related to the delay generated between the moment when the sale was done and that when the money was received. In these conditions, very important for the entity is to manage these commercial debts by which they be cashed in on time, because if they are received with delay or, even worse, if they are nor received at all the activity of the entity may be seriously affected by the negative cash-flow, this leading to problems in what the payments are concerned, this having negative repercussions over the solvability or even the image of the company. In order to prevent this situation an efficient strategy regarding the management of the customer's debts is necessary.

Rezumat:

De departe cea mai importantă sursă de lichidități pentru o entitate economică, pentru marea majoritate chiar unica, este încasarea sumelor generate de operațiile de vânzare a bunurilor și serviciilor. Dacă operația de vânzare se face cu încasarea pe loc a acestor sume, în numerar, lucrurile sunt simple, dar în cazul în care vânzarea se face pe credit comercial, deci cu încasarea ulterioară a creanțelor față de clienți, pot apărea diverse probleme legate de decalajul creat între momentul vânzării și cel al încasării. În aceste condiții de o importanță deosebită pentru entitate este gestiunea acestor creanțe comerciale prin care să se asigure încasarea lor la termen, deoarece încasarea lor cu întârziere sau, și mai grav, neîncasarea lor poate afecta foarte grav activitatea entității prin fluxul negativ de numerar, creând probleme asupra plăților cu repercursiuni negative asupra solvabilității și chiar a reputației societății. Pentru prevenirea acestor situații este necesară o strategie eficientă privind gestionarea creanțelor clienți. Prezentul articol își propune să dezvolte

Key words: *customer's debts, customers, solvability*

Cuvinte cheie: *creanțe comerciale, clienți, solvabilitate*

Introducere

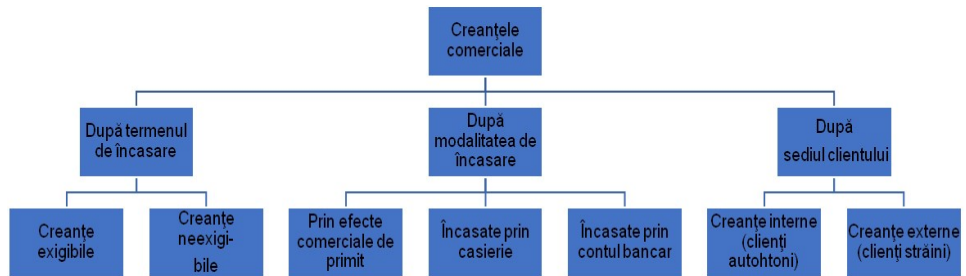
Prima condiție pentru o bună gestionare a creanțelor comerciale este înțelegerea lor ca mecanism și concept.

Creanțele comerciale sunt drepturi pe carez entitatea le are asupra altor persoanez fizice sau juridice pentruz bunuri livrate sau servicii prestate fără încasarea pe loc a contravalorii acestora (Pantea, 2013).

În ceea ce privește clasificarea creanțelor comerciale aceasta este prezentată în fig. 1.

Figura 1. Clasificarea creanțelor comerciale

Sursa: prelucrare proprie

Un alt aspect deosebit de important îl constituie valoarea la care se înregistrează creanțele clienți în contabilitate.

Referitor la acest aspect, conform *OMFP 1802/2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, evaluarea creanțelor clienți se face în patru momente: la recunoașterea creanței, la inventar, la închiderea exercițiului financiar și la încasarea ei.

Pe baza facturii, creanțele se recunosc în contabilitate la valoarea de intrare, reprezentată de valoarea lor nominală, adică prețul negociat cu clientul plus TVA, care se va aplica doar operațiilor supuse impozitării. În cazul în care se acordă reduceri comerciale, valoarea nominală este dată de netul comercial (prețul negociat diminuat cu reducerea acordată), la care se adăuga TVA (Nicolaescu, 2018).

La inventar, creanțele clienți se evaluează la valoarea actuală respectiv valoarea probabilă de încasat stabilită conform prevederilor *OMFP 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*.

Cu ocazia închiderii exercițiului financiar în vederea elaborării situațiilor financiare anuale, se compară valoarea de intrare (valoarea din contabilitate) a creanțelor comerciale cu valoarea probabilă de încasat stabilită cu ocazia inventarului. Eventualele diferențe se înregistrează în conformitate cu principiul prudenței, respectiv în situația în care valoarea probabilă de încasat este mai mică decât

valoarea contabilă se recunoaște o cheltuială sub forma ajustărilor pentru deprecierea creanțelor clienți. În cazul unor plusuri de valoare datorită faptului că acestea sunt probabile nu se înregistrează în contabilitate. (Nicolaescu, Gomi, 2009).

Inventarul de la sfârșitul anului este momentul în care se poate realiza inclusiv prescrierea unor creanțe comerciale în cazul în care, deși s-au făcut toate demersurile posibile, acestea nu au putut fi recuperat și a trecut termenul de prescripție al acestora. (Lungu, Gușe & alții, 2011).

Perceptul continuității activității întreprinderii poate fi garantat numai în situația realizării echilibrului financiar dintre venituri și cheltuieli, dintre încasări și plăți. (Ristea, Dima, 2013).

Stabilirea acestui echilibru admite controlarea constantă a competenței de plata a entității, a autonomiei financiare. Pentru a structura un control eficient în acest sens, contabilitatea creanțelor comerciale are ca obiective:

- cunoașterea în detaliu în orice clipă a nivelului creanțelor și datoriilor societății care rezultă din relațiile comerciale cu alte entități;
- urmărirea încasării la timp a sumelor de la clienți și debitori, precum și achitarea la termen a datoriilor față de furnizori, creditori;
- soluționarea corectă și în termen legal a decontărilor din operații în curs de clarificare;
- clarificarea cinstită a depreciierilor constatate asupra creanțelor, precum și a creșterii valorii acestora. (Gușe, 2010)

Recenzia literaturii de specialitate

Problema creanțelor clienți este abordată în multe lucrări din domeniul economic și juridic atât din punct de vedere contabil sau al analizei economice cât și juridic, prin prisma consecințelor juridice pe care apariția acestor creanțe și mai ales neîncasarea lor le are asupra entităților implicate în proces.

Orice carte de contabilitate în capitolul dedicat contabilizării relațiilor cu terții tratează aspecte legate de contabilizarea relațiilor cu clienții, respectiv a creanțelor comerciale. Astfel autori consacrați de cărți din domeniul contabilității cum ar fi: Cernușca, Dumitru, Feleagă, Grosu, Istrate, Nicolaescu, Pentea, Ristea etc. au abordat această temă.

Problematică strictă a recuperării creanțelor clienți este mai puțin tratată ca atare în lucrări teoretice, mai degrabă, datorită caracterului practic al temei, ea face obiectul unor studii pragmatice cu aplicabilitate în viața economică.

Astfel într-un studiu realizat de Euler Hermes Collection privind particularitatea procesului de colectare a creanțelor în România la nivelul anului 2017 (Romania_2017) se concluzionează să deși în România reglementările privind plățile cu întârziere sunt mai stricte decât regulile UE în această speță, comportamentul de plată al societăților private rămâne o problemă. Cauzele identificate de studiu ar fi faptul că procesul legal de recuperare al creanțelor este lung și costisitor el fiind obligatoriu precedat de alte proceduri de recuperare amiabilă a creanțelor, proceduri care necesită mult timp, timp în care rău platnicul poate să intre în insolvență ceea ce, de cele mai multe ori, face imposibilă recuperarea creanțelor.

Un articol care tratează recuperarea creanțelor cu scadențe depășite scris de Bragg Steven în Accounting Tools, intitulat *How to collect a past due invoice* propune unsprezece căi pentru recuperarea unei creanțe. Tehnicile propuse sunt prezentate în ordinea crescătoare a gradului de "agresivitate" începând de la comunicare verbală sau scrisă cu rău platnicul până la darea în judecată a acestuia sau, în cazuri extreme, împreună cu alți creditori, solicitarea declarării falimentului clientului datornic.

Metodologia cercetării și rezultatele studiului

Studiul constă în analiza politicii privind gestiunea creanțelor clienți în cazul unei mari companii din România, care, din motive de confidențialitate, nu a dorit să-i fie făcut public numele.

Societatea activează din anul 1997, fiind unul dintre cei mai importanți distribuitori de produse alimentare congelate din România. În anul 2017 societatea a înregistrat o tendință evidentă de creștere, față de anul 2016, atât în ceea ce privește mărimea afacerii cât și diversitatea portofoliului de produse, furnizori și clienți.

Entitatea operează depozite în 6 locații importante din țară (Arad, București, Cluj, Bacău, Constanța, Brașov), asigurând acoperirea națională. De asemenea utilizează 3 canale principale de vânzare/distribuție, după cum urmează: retailul modern (inclusiv sub-

segmentul de food-service/hot corner existent în majoritatea locațiilor incluse în segment); distribuția directă (care include retailul⁹ local/tradițional, locațiile de HORECA¹⁰ și consumuri colective); și subdistribuția.

Pentru mai bună gestionare a creanțelor clienți la societatea analizată s-a aplicat metoda „A.B.C.” de gestiune a clienților. Ca urmare a aplicării metodei clienții s-au împărțit în 3 grupe:

- Grupa A - clienți foarte importanți,
- Grupa B - clienți importanți
- Grupa C - clienți neimportanți,

Pentru aplicarea metodei s-au luat în calcul datele aferente anului 2017, ca urmare analiza a cuprins un număr de 12.303 clienți și o cifră de afaceri de 27.880.276 lei.

Rezultatele aplicării metodei sunt prezentate în tabelul 1

Tabelul 1 Metoda A.B.C.

ÎMPĂRȚIREA CLIEŢILOR	Nr.Clien ţi	Valoare Creanţe	Ponde re
Clienţii A	2	94.041.322	47%
Clienţii B	10	14.006.154	7%
Clienţii C	12.291	92.040.443	46%
TOTAL	12.303	200.087.919	100%

Sursă - prelucrare proprie pe baza datelor puse la dispoziție de entitate

Clienții **A** - Sunt cei mai importanți clienți ai entității, deoarece cei doi clienți din această categorie asigură 47% din totalul vânzărilor firmei analizate;

Clienții **B** - Sunt clienții importanți ai entității și cuprind un număr de 10 firme.

⁹ Retail sau vânzare cu amănuntul este acea activitate comercială ce presupune vânzarea unui produs direct către consumatorul final.

¹⁰ Termenul HORECA se referă la un sector din industria hoteliera și a serviciilor alimentare, în special a unităților care pregătesc și servesc alimente și băuturi. Termenul HORECA este o abreviere silabică a cuvintelor Hotel / Restaurant / Cafenea. Alte surse informează că termenul vine de la cuvintele Hotel / Restaurant / Catering.

Clienții C - În această categorie se cuprind restul de 12.291 de clienți ai entității care asigură 46% din cifra de afaceri.

Ca urmare a aplicării acestei metode s-a creat categoria clienților speciali în care se includ clienții din categoriile A și B (12 firme) și care vor beneficia de tratament preferențial .

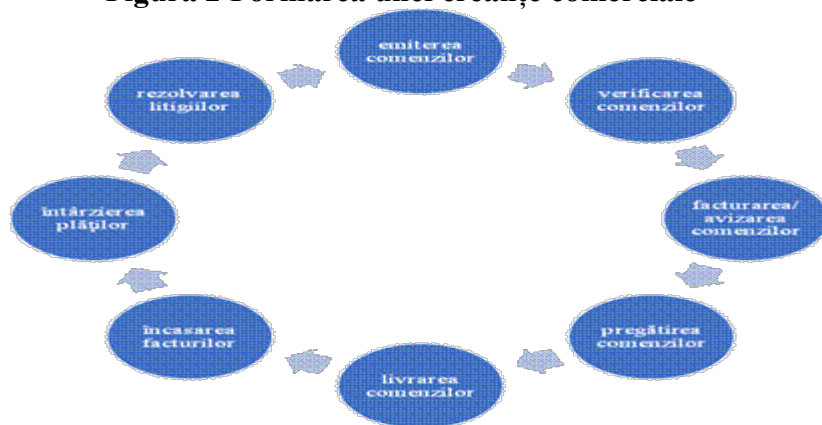
Ceilalți clienți, din categoria C, fiind cei mai numeroși, arată faptul că agenții comerciali vor găsi întotdeauna clienți noi, dar nu de fiecare dată foarte importanți, această caracteristică influențând modul de gestionare al portofoliului acestor clienți.

Formarea unei creanțe clienți începe cu emiterea comenzii de către agentul de vânzări prin intermediul programului IQSFA, acestea fiind vizibile în programul ASIS RIA. Comenzile sunt apoi verificate și aprobate atât de către departamentul comercial cât și de către departamentul financiar urmărindu-se plafonul clientului. După ce au trecut de aceste verificări, comenzile pot fi preluate/avizate/facturate de către facturiste în sistem pentru a se da la pregătit gestionarilor în depozit. Pentru fiecare client în parte este negociată o scadență de achitare a creanțelor, în funcție de cantitatea comandată și tipul de client.

Clienții speciali își emit comenzile conform planning-ului de livrare respectând minimul de comandă. Nerespectarea acestora poate duce la comenzi nelivrate, diferențe de cantitate sau de preț.

Schematic formarea unei creanțe este prezentată în fig. 2

Figura 2 Formarea unei creanțe comerciale

Sursă -prelucrare proprie

Procedura de urmărire a creanțelor clienți depinde de categoria de clienți (speciali sau ordinari).

Astfel termenul de plată a unei facturi clienți speciali este diferit în funcție de client și contract. Sunt termene de plata de 10-15-30 zile. După recepționarea calitativă și cantitativă a comenzii, fiecare factură este verificată de client, după verificarea facturii dacă este cazul clientul va emite notificări pentru diferențe de cantitate sau preț.

În cazul clienților ordinari lunar se face o situație cu privire la clienții restanți, astfel se pot lua măsuri cu privire la recuperarea litigiilor.

Fiecare director de filială răspunde de agenții din subordine. Periodic se dau explicații pentru fiecare client cu scadență mai mare de 30 zile.

Astfel în fiecare lună se solicită directorilor de filiale o situație actualizată cu privire la soldurile care depășesc scadența. Fiecare explicație cu privire la încasarea creanțelor este verificată ulterior în sistem.

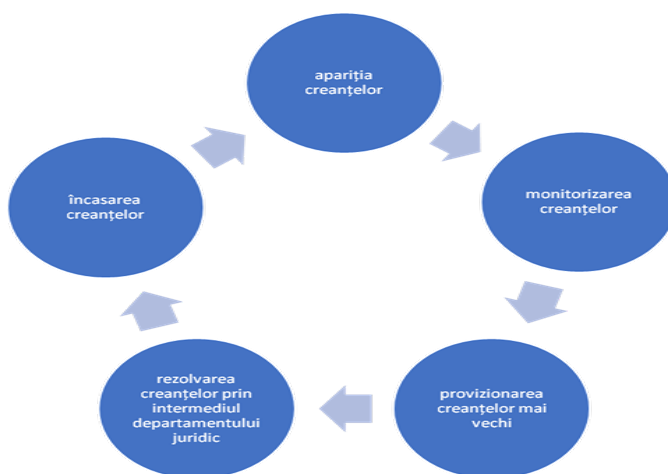
În cazul în care un agent de la o filială din țară nu reușește să încaseze suma de la un client, se efectuează demersuri, ulterior discutându-se cu superiorul lui în vederea stabilirii soluțiilor de încasare. Dacă un client nu colaborează pe cale amiabilă, departamentul juridic preia problema, ajungându-se, dacă este cazul, în instanță.

Dacă un terț nu plătește la scadență, există o regulă pe care agenții și superiorii lor nu trebuie să o încalce: la următoarea livrare către terțul neplătitor nu i se va livra marfa, ci se va încerca pe cale amiabilă recuperarea soldului.

La sfârșitul fiecărui an se verifică soldurile restante constituindu-se ajustări pentru deprecieri atât pentru soldurile vechi cât și pentru cele din anul curent.

Indiferent de tipul de clienți la care se referă gestionarea creanțelor poate fi schematizată astfel:

Figura 3. Gestionarea creanțelor clienți

Sursă prelucrare proprie

Dacă aceste măsuri nu duc la încasarea creanțelor restante la expirarea termenului de prescripție acestea se sting prin trecere pe cheltuieli. Un moment prielnic pentru acest proces este cel al inventarierii patrimoniului.

Astfel identificarea situației reale a clienților aflați în sold se realizează cu ocazia inventarierii patrimoniului pe baza extraselor soldurilor debitoare ale conturilor de creanțe care dețin ponderea valorică în totalul soldurilor acestor conturi. (Cernușca, 2012)

Conform prevederilor *OMFP 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii* pentru pierderile suferite ca rezultat al expirării termenelor de prescripție a creanțelor comerciale sau din alte cauze, comisia de inventariere solicită explicații scrise de la persoanele care au răspunderea urmării decontării creanțelor.

Potrivit art. 2.500 alin. (1) din Codul civil, *dreptul material la acțiune, denumit în continuare drept la acțiune, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit de lege.* Art. 2.501 alin. (1) din același act normativ stipulează că *drepturile la*

acţiune având un obiect patrimonial sunt supuse prescripţiei extinctive, afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel.

Art. 2.517 din Codul Civil prevede în cazul creanţelor comerciale, un termen de prescripţie de trei ani.

Concluzii.

În general performanţa unei entităţi economice înglobează noţiuni diverse, dintre care cele mai importante se referă la poziţia întreprinderii pe piaţă şi imaginea sa, competitivitatea produselor, profitabilitatea şi ritmul de creştere al afacerii (Duşescu, 2009).

Dat fiind specificul activităţii entităţii studiate, relaţia cu clienţii şi furnizorii capătă o importanţă deosebită. Entitatea are nevoie de relaţii de colaborare foarte bune cu furnizorii, în vederea aprovizionării constante cu mărfuri de bună calitate, evitând pe cât posibil rupturile de stoc. În ceea ce priveşte clienţii, dat fiind numărul mare de companii concurente, devine esenţială păstrarea clienţilor existenţi şi câştigarea altora, în vederea creşterii veniturilor din activitatea de exploatare, dar şi încasarea creanţelor generate de vânzări.

Contabilitatea şi gestiunea clienţilor sunt foarte importante pentru a deţine o evidenţă corectă şi completă a tuturor informaţiilor despre client şi a creanţelor faţă de aceştia. Gestionarea corectă a clienţilor ajută la prevenirea riscului pierderii creditului acordat, atragerea de noi clienţi şi păstrarea vechilor clienţi, dar şi recuperarea creanţelor neîncasate.

Evoluţia în ultimii şapte ani a ponderii creanţelor clienţi în total cifră de afaceri, la firma analizată, prezentată în tabelul 2, demonstrează eficienţa măsurilor luate de entitate în vederea îmbunătăţirii colectării creanţelor comerciale.

Tabel 2

Ani	Total cifră de afaceri	Creanţe comerciale la 31.12	pondera creanţelor comerciale în CA
2012	181.581.974	36.251.989	19,96%
2013	137.125.968	38.314.060	27,94%
2014	128.677.123	38.037.594	29,56%
2015	149.763.507	32.280.460	21,55%
2016	180.757.893	24.148.002	13,35%
2017	200.087.919	23.442.664	11,72%

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor furnizate de entitate

După ce la nivelul anului 2014 s-a constatat o pondere record de 29,56% a creanțelor comerciale în total cifră de afaceri anuală s-au luat o serie de măsuri pentru îmbunătățirea colectării creanțelor de la clienți, măsuri care și-au dovedit eficiența în următorii ani constatându-se o scădere constantă a ponderii creanțelor neîncasate în total cifră de afaceri.

În acest sens o primă măsură a fost stimularea agenților comerciali în vederea recuperării soldurilor mai vechi respectiv a creanțelor cu sume peste 10.000 lei.

Ca etape parcurse în recuperarea creanțelor neîncasate pot fi menționate:

- contactări telefonice repetate în vederea obținerii acordului tertului pentru efectuarea plății sumelor restante de bani către entitate;
- obținerea unui angajament de plată scris din partea clientului în vederea eșalonării sumelor restante;
- notificări continue, transmise către clienți prin poștă, curier rapid, fax, e-mail;
- întâlniri directe cu tertul, fie la sediul entității, fie la sediul clientului;
- invitație la conciliere directă pre-judecătorească conform art. 720 alin.1 Cod Procedură Civilă, în vederea identificării soluțiilor de rezolvare pe cale amiabilă a diferendului financiar existent, între cele două entități.

Dacă aceste măsuri eșuează este rândul compartimentului juridic de acțiune în instanță rău platnicii în vederea recuperării creanțelor de la aceștia.

O altă măsură este cea de a apela la firme specializate pentru recuperarea creanțelor sau cesiunea de creanțe către terți, în condițiile în care comisionul negociat cu aceste firme este considerat rezonabil de către entitate, comparativ cu suma de recuperat respectiv riscul de neîncasare pe care îl presupune creanța.

Aceste măsuri împreună cu monitorizarea în detaliu a creanțelor comerciale, chiar cu riscul de a angaja personal suplimentar în acest scop, vor genera un flux de lichidități util entității economice, care va permite extinderea activității sau va elimina necesitatea contractării unui credit bancar și evitarea tuturor costurilor suplimentare generate de acesta.

Ca o concluzie finală în ciuda propunerilor de mai sus, creanțele comerciale nu vor înceta să apară, deoarece atât agenții comerciali cât și superiorii lor vor risca întotdeauna în găsirea de noi parteneri/clienti pentru o bună funcționare entității, dar este foarte important pentru entitate ca valoarea acestor creanțe neîncasate să nu depășească un anumit nivel considerat critic pentru solvabilitatea entității și a cărei depășire ar putea genera probleme de lichiditate.

Bibliografie:

1. Bragg S., *How to collect a past due invoice*, Accounting Tools-Articles, mai 2018;
2. Cernușca, L., *Opțiuni și practici contabile*, Ed. Tribuna Economică, București, 2012;
3. Duțescu, Adriana, *Politici contabile de întreprindere*, Ed. C.E.C.C.A.R., București, 2009;
4. Lungu, Camelia; Gușe Raluca; Olimid, Lavinia; Roman, G. Aureliana; Dumitrescu, Sofia; Dascălu, Cornelia; Ștefănescu, Aurelia; Jianu, Iulia; Sahtian, Daniela; Jingu, Gabriel. *Bazele Contabilității*, Ed. Universitară, București, 2011;
5. Nicolaescu, Cristina, „*Dezvoltări privind contabilitatea afacerilor*” curs în format electronic anul II ECA, 2018
6. Nicolaescu, C., Gomoii, B., *Noțiuni contabile de bază - Teorie și practică*, Timișoara, Editura Mirton 2009;
7. Pantea, M., *Contabilitate*, Editura Mirton, Timișoara, 2013;
8. Ristea, Mihai ; Dima, Mirela. *Contabilitatea societăților comerciale*, Ed. Universitară, București 2013
9. Euler Hermes Collection *Collection profile Romania*
http://www.eulerhermes.ro/ro/recuperarea-creantelor-transfrontaliere/euler_hermes_collections/Pages/Profilul-de-colectare-in-Romania.aspx
10. * * *Prescripția creanțelor și datoriilor*, revista ”Expertiza și auditul afacerilor”, nr.14, 17-23 aprilie 2018;
11. *OMFP 1802/2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate; OMFP 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capit*

**Study Regarding the Influence of Fixed Tangible Assets
Depreciation upon the Economic and Financial Image of
the Economic Entities.**

**Studiu empiric privind influența deprecierei
imobilizărilor corporale asupra situației economico-
financiare a entităților economice**

C.Chiș, C.Nicolaescu

Masterand Cristina Chiș

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Cristina Nicolaescu

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract:

This study has set the goal to monitor the influence that the expenses with the depreciation of fixed tangible assets has over the financial situation of the economic entities. To this aim, we will analyse this influence inside 30 economic entities, based on the data provided by the yearly financial situations. Mainly we will look at the calculus of the EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation) and its analysis in comparison to the net result of the entity, in order to monitor the way in which the expenses done with the interests, taxes, depreciations, but especially with the amortisations influence of the economic and financial image of the economic entities.

Rezumat:

Prezentul studiu își propune să urmărească influența pe care cheltuielile cu deprecierea immobilizărilor corporale o au asupra situației financiare a entităților economice. În

acest scop se va analiza această influență la nivelul a 30 de entități economice pe baza datelor furnizate de situațiile financiare anuale. În principal va fi vorba despre calcul indicatorului EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization), și analiza acestuia comparativ cu rezultatul net al entității, pentru a urmări modul în care cheltuielile cu dobânzile, impozitele, deprecierea, dar mai ales cu amortizările influențează imaginea economico-financiară a entităților economice.

Key words: fixed tangible assets, depreciation, amortisation

Cuvinte cheie: imobilizări corporale, depreciere, amortizare,

Introducere

În funcție de obiectul de activitate al unei entități economice valoarea investițiilor în imobilizări corporale este mai mare sau mai mică. În general activitatea de producție va presupune mai multe imobilizări corporale comparativ cu activitatea de prestări servicii sau cea de comerț.

În activul patrimonial se includ mijloacele de care dispune entitatea economică. Elementele de activ reprezintă forma de manifestare a patrimoniului, destinația și lichiditatea acestuia.

Ca urmare activul pune în evidență pe de-o parte modul de valorificarea mijloacelor economice și, pe de altă parte, gradul de lichiditate a acestora. Valorificarea mijloacelor economice se referă la modul în care acestea se consumă și se recuperează. Lichiditatea capacitatea mai intensă sau mai redusă a unui activ de a parcurge fazele ciclului de exploatare, respectiv de a se transforma în bani (Nicolaescu, 2017).

În funcție de aceste două criterii activele economice se împart în două mari categorii: active fixe sau imobilizări și active circulante sau active curente.

Activele fixe (imobilizări, active imobilizate) reprezintă valori economice a căror perioadă de utilizare și lichiditate este mai mare de un an (Pantea, 2013).

Imobilizările se clasifică în trei categorii: imobilizări necorporale, imobilizări corporale și imobilizări financiare.

Imobilizările corporale, sunt active fixe tangibile, care deținute de o entitate economică pentru a fi utilizate în activitatea proprie, pentru a fi închiriate terților (investițiile imobiliare).

La nivel internațional norma contabilă în care se face referire la imobilizările corporale este *IAS 16 "Imobilizări corporale"*. Acest standard descrie criteriile pentru recunoașterea imobilizărilor corporale respectiv: posibilitatea generării de către entitate de beneficii economice viitoare aferente activului și posibilitatea evaluării credibile a activului. (Duțescu, 2009)

Satisfacerea primului criteriu poate fi urmărită prin estimarea gradului de certitudine privind fluxul beneficiilor viitoare pe baza datelor disponibile în momentul recunoașterii activului, fiind necesar să se stabilească dacă imobilizarea corporale va contribui, direct sau indirect, la generarea acestor fluxuri.

Al doilea criteriu este în cele mai multe cazuri ușor de satisfăcut, deoarece valoarea de intrare a unui activ este, în mod normal, ușor de stabilit, pe baza documentelor de intrare.

În România, conform legislației actuale (*HG 276/2013 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe*) pentru a putea fi considerate imobilizări corporale, bunurile trebuie să îndeplinească, pe lângă condițiile enumerate mai sus, și condiția de a avea o valoare de intrare mai mare de 2.500 lei.

Imobilizările corporale cuprind: terenurile, clădirile, instalațiile tehnice și mașinile, alte instalații, utilaje și mobilier (Glăvan, Păunescu, Calu, 2013)

Datorită valorii mari a imobilizărilor corporale un procedeu important legat de acestea este evaluarea.

Conform OMFP 1802/2014 evaluarea imobilizărilor corporale implică atribuirea acestora unor valori în diferite momente de timp: momentul intrării, la inventar, momentul elaborării situațiilor financiare anuale și momentul ieșirii din patrimoniu.

Recunoașterea inițială a imobilizărilor corporale se face la cost de achiziție pentru cele procurate cu titlu oneros, la cost de producție pentru cele produse de către entitatea economică la valoarea de aport pentru imobilizările corporale aduse în entitate ca aport la capitalul social și la valoare justă pentru cele obținute cu titlu intrate. (Ristea, Dima, 2013).

Cu ocazia inventarului imobilizările corporale se evaluează la valoarea de inventar. Conform art.55, alin.3 din *OMFP 1802/2014* valoarea de inventar a elementelor de activ se determină potrivit principiului prudenței. Ca urmare se vor lua în calcul ajustările recunoscute pentru deprecierea reversibilă a valorii imobilizărilor corporale (de exemplu, în urma scăderii prețurilor pe piață pentru imobilizările similare din punct de vedere tehnic). Pentru a identifica existența depreciilor la activele imobilizate corporale, altele decât cele constatate faptic în momentul inventarierii, se pot lua în considerare atât surse externe cum ar fi informații despre valoarea de piață a ratelor dobânzilor cât și surse interne de (gradul de uzura al imobilizării, gradul de utilizare etc.). Pentru deprecierea ireversibilă, corectarea valorii este făcută prin înregistrarea amortizării.

Conform *OMFP 2861/2009* pentru determinarea valorii de inventar se vor scădea din valoarea activelor valorile aferente ajustărilor pentru deprecierea și a amortizărilor.

Evaluarea la data elaborării situațiilor financiare anuale a imobilizărilor corporale poate fi făcută la costul istoric depreciat sau la valoarea reevaluată. Reevaluarea imobilizărilor corporale este făcută cu scopul de a prezenta valoarea justă a acestora. (Cernușca, 2016)

La ieșirea din patrimoniu imobilizările corporale se evaluează la valoarea de intrare, respectiv valoarea existentă în contabilitate la momentul respectiv. De regulă imobilizările corporale sunt bunuri identificabile ca urmare stabilirea valorii de ieșire se face prin metoda identificării specifice.

Deprecierea imobilizărilor corporale poate să apară ca urmare a folosirii în procesul de producție, sau ca urmare a trecerii timpului. Aceste deprecierea pot fi ireversibile, care sunt recunoscute sub forma amortizării sau reversibile în care apar ajustările pentru deprecierea imobilizărilor. (Nicolaescu, Gomi, 2009).

Amortizarea constituită în cazul deprecierilor ireversibile, este definită de *IAS 16 "Imobilizări corporale"* ca fiind "alocarea sistematică a valorii amortizabile a unui activ pe întreaga sa durată de viață utilă." Amortizarea poate fi abordată din trei puncte de vedere: contabil, economic și financiar.

Contabil, amortizarea reprezintă scăderea valorii unui activ, prin folosirea lui de către entitate, a acțiunii factorilor naturali sau umani, a progresului tehnic sau a altor factori. În plus, din punct de vedere economic, amortizarea reprezintă pe lângă diminuarea valorii unui activ și necesitatea creării fondului pentru înlocuirea acestuia cu unul nou. Aici intervine aspectul financiar, deoarece amortizarea reprezintă principala componentă a capacității de autofinanțare.(Pantea, 2018).

În conformitate cu reglementărilor naționale, amortizarea se calculează prin aplicarea cotelor de amortizarea asupra valorii de intrare a imobilizărilor corporale (art. 9, Legea 15/1994).

Ca urmare pentru calculul amortizării imobilizărilor corporale se ține cont de următoarele elemente: valoarea de intrare, durata de viață și metoda de amortizare folosită.

Durata de viață pentru o imobilizare corporală se stabilește conform *HG 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe* actualizat periodic (ultima actualizare prin *HG nr. 1496/2008* din 19 noiembrie 2008), care cuprinde pentru fiecare imobilizare corporală în parte, durate normale de funcționare.

Alegerea metodei de amortizare în cazul unui activ trebuie să reflecte modalitatea în care beneficiile viitoare generate de către acesta, vor fi utilizate de entitate viitor. Regimurile de amortizare reglementate de OMFP 1802/2014, art.112, respectiv capitolul III din Legea 15/1994, sunt: amortizarea liniară, amortizarea degresivă și cea accelerată.

În ceea ce privește preferințele entităților economice privind alegerea metodei de amortizare, într-un articol din anul 2017 intitulat ***Deprecierea ireversibilă a imobilizărilor corporale între principii contabile și norme fiscale***, Mateș Dorel și Stoianov Silvia au concluzionat că această alegere este influențată atât de implicațiile fiscale generate de mărimea cheltuielilor cu amortizarea cât și de simplitatea metodei.

Astfel metoda de amortizare liniară este preferată pentru ușurința în aplicare și uniformitatea cheltuielilor cu amortizarea iar amortizarea accelerată pentru diminuarea impozitului datorat în primul an de utilizare a imobilizării corporale.

Ajustările constituite pentru deprecierea reversibilă a imobilizărilor corporale pot fi considerate rezerve care se constituie în exercițiul în care se constată deprecierea acestora pe seama cheltuielilor pentru acoperirea riscurilor probabile, obiective sau subiective, din perioadele următoare. Acestea se recunosc, de obicei la sfârșitul anului, când, prin inventariere, se constată deprecierea reversibilă ale imobilizărilor corporale, iar mărimea lor se stabilește ca diferență dintre valoarea de origine, contabilă mai mare și valoarea actuală, de inventar mai mică.

Constituirea și majorarea ajustărilor se realizează prin recunoașterea unor noi cheltuieli iar anularea respectiv diminuarea acestora se face prin recunoașterea de venituri. Anularea ajustărilor se face atât ca urmare a diminuării deprecierei de la un exercițiu la altul cât și ca urmare a ieșirii din patrimoniu a imobilizării corporale pentru care s-a constituit ajustarea.

Din punct de vedere fiscal cheltuielile generate de recunoașterea ajustărilor pentru deprecierea imobilizărilor corporale sunt nedeductibile iar veniturile rezultate prin anularea sau diminuarea ajustărilor sunt neimpozabile.

Recenzia literaturii de specialitate

Problematika imobilizărilor corporale, a evaluării și deprecierei acestora a fost tratată de către diverși autori autohtoni atât în cadrul cursurilor universitare (Briciu, Calu, Cernușca, Deaconu, Duțescu, Feleagă, Grosu, Man, Mătiș, Mateș, Nicolaescu, Pantea, Ristea, etc.), cât și în teze de doctorat cum ar fi *”Dezvoltări și aprofundări ale evaluării imobilizărilor corporale pentru raportarea financiară”* (Stanciu, 2014), *”Evaluarea și reevaluarea activelor imobilizate corporale ale entităților economice din România și Ungaria-cerință a imaginii fidèle în contabilitate”* (Csösz, 2014), etc.

Una dintre concluziile la care au ajuns aceste studii este că tratamentul contabil al imobilizărilor corporale generează multiple posibilități de utilizare a tehnicilor contabile creative atât prin prisma politicilor de amortizare și de recunoaștere a ajustărilor de valoare precum și sub aspectul opțiunii de a reevalua imobilizărilor corporale.

Această temă a făcut și subiectul a numeroase articole. Amintim, cu titlu de exemplificare, câteva: ***Deprecierea ireversibilă a imobilizărilor corporale între principii contabile și norme fiscale***, Mateș Dorel și Stoianov Silvia și ***Aspecte contabile și fiscale privind cheltuielile cu amortizarea contabilă și fiscală a imobilizărilor corporale***, Tulcan S., Mateș D. și alții, (volumul *Adaptabilitate, divergență și perspectivă în contabilitatea și fiscalitatea contemporană*, din 2017), Cernușca L. și Motre D.M în ***Modificarea politicilor contabile aplicate imobilizărilor corporale***, (volumul *Profesia contabilă din România la a 95-a aniversare*, 2016), Chiș G. în ***Reevaluarea imobilizărilor corporale-practici contabile și fiscale*** (în volumul *Expertul contabil și tehnologia informațională între necesitate și raționament profesional*, 2014), etc.

Actele imobilizate corporale au fost studiate și de către autori străini. Astfel, în numărul din aprilie 2014 a *Journal of Accounting and Management*, Vlasta Roška, Toni Milun și Nela Gozze Gučetić, au publicat articolul ***Trend of a long term tangible and intangible assets in the Republic of Croatia*** în care au analizat evoluția ponderilor imobilizărilor corporale și necorporale în total active în perioada 2009-2012 și măsura în care criza economică, specifică perioadei respective a influențat această evoluție.

Un alt studiu intitulat ***Peculiarities of Tangible Fixed Assets Accounting*** realizat de către Violeta Mykolaitiene, Giedre Vecerskiene, Kristina Jankauskiene, Loreta Valanciene și publicat în vol. 21, no. 2 din anul 2010 din revista *Engineering Economics* al School of Economics and Business Kaunas University of Technology Lithuania, scoate în evidență influența pe care o au politicile contabile legate de imobilizările corporale asupra rezultatelor financiare ale entității, analizând discrepanțele care apar în situațiile financiare anuale ca urmare a utilizării unor metode contabile diferite.

Tot legat de evaluarea imobilizărilor corporale, de data aceasta folosind valoarea justă, așa cum este ea definită de IFRS este și studiul realizat de către David Cairnsa, Dianne Massoudib, Ross Taplinc și Ann Tarca în martie 2011 în volumul 43 al revistei *The British Accounting Review* și intitulat ***IFRS fair value measurement and accounting policy choice in the United Kingdom and Australia***. Studiul este realizat pentru un număr de 228 de companii listate în Marea Britanie și Australia la momentul adoptării IFRS 1 respectiv ianuarie 2005.

Studiul este realizat atât ca o comparație între diversele entități care activează în cele două țări luate în studiu cât și comparativ între cele două țări. Concluzia la care s-a ajuns a fost că în cazul ambelor țări, în ceea ce privește imobilizările corporale, spre deosebire de imobilizările financiare unde utilizarea valorii juste ca baza de evaluare este foarte răspândită (cu excepția unor instituții bancare și de asigurare), este mai puțin aplicată.

Metodologia de cercetare și rezultatele studiului

Studiul de față se bazează mai ales pe cercetarea empirică. În consecință atât etapa de culegere a datelor cât și cea de analiză au fost parcurse cu maximum de rigurozitate.

În ceea ce privește culegerea datelor, aceasta a avut loc prin intermediul unui cabinet de contabilitate care conduce evidența contabilă la mai multe firme, care au ales să-și externalizeze acest serviciu, în general microentități și entități mici. Deși au fost urmărite datele mai multor entități în lucrarea de față sunt prezentate situațiile a 30 de entități, care au fost considerate mai relevante pentru aspectele urmărite.

Datele care au fost culese de la aceste entități se referă la: obiectul de activitate al entității, valoarea totală a imobilizărilor corporale (la 31.12.2017), valoarea creditelor bancare pe termen lung (la 31.12.2017), cifra de afaceri (la 31.12.2017), rezultatul net global (la 31.12.2017), totalul cheltuielilor (în cursul anului 2017), cheltuielile cu amortizarea imobilizărilor corporale, cu dobânzile, cu ajustările pentru deprecierea activelor și cu impozitul pe profit/venit (pentru anul 2017).

Pe baza acestor informații s-a calculat ponderea cheltuielilor cu amortizările în totalul cheltuielilor și indicatorul EBITDA.

Studiul realizat constă în analiza influenței cheltuielilor cu deprecierea imobilizărilor corporale asupra imaginii entităților economice, inclusiv asupra indicatorului EBITDA. Acest indicator este des utilizat în analizele financiare mai ales când se urmărește performanța entității în domeniul operațiunilor curente, de exploatare deoarece nu ține cont de cheltuielile generate de deciziile de finanțare (cheltuielile cu dobânzile) respectiv cheltuielile calculate (cheltuielile cu amortizările și ajustările pentru deprecieri) sau cheltuielile generate de modul de impozitare al profitului/venitului.

În cadrul studiului de caz pe baza documentelor contabile ale unor entități economice (respectiv bilanțul de verificare și situațiile financiare anuale de la 31.12.2017) s-a completat tabelul din figura 1. Pentru obținerea unor date cât mai pertinente și pentru a putea face comparații s-au ales entități cu diverse obiecte de activitate din toate domeniile și anume prestări de servicii (entitățile 1-6, 8,10,11, 13,15,17-9, 22-25,27,28,29), comerț (entitățile 7, 12,20,30) și producție (entitățile 9,14,16,21,26).

Pentru a vedea dacă există legătură între ponderea cheltuielilor cu amortizarea în totalul cheltuielilor și profitabilitatea entității s-au ales atât firme care, la nivelul anului 2017, au realizat profit (entitățile 1,3-8, 10-13, 15-17, 19-21, 24, 28-30) cât și pierdere (entitățile 2, 9, 14, 18, 22, 23, 25, 26, 27).

În ceea ce privește dimensiunea economică entitățile analizate în cadrul studiului de caz se încadrau la nivelul anului 2017 în categoria microentităților și a entităților mici

O primă observație ar fi că niciuna dintre entități, indiferent de obiect de activitate, mărimea sau profitabilitate, nu au constituit ajustări pentru deprecierea activelor la nivelul anului 2017. Analiza ulterioară a demonstrat inexistența acestor structuri la nivelul tuturor perioadelor din viața firmelor luate în studiu.

De remarcat entitățile 22,25 și 30 la care, deși au immobilizări corporale, valoarea cheltuielilor cu amortizarea este 0. Explicația este că, în cazul acestor entități, immobilizările deși sunt complet amortizate nu au fost scoase din patrimoniu. Ca urmare valoarea contabilă a acestor immobilizări, va fi cea din bilanțul de verificare, respectiv soldul final debitor al conturilor corespunzătoare, dar valoarea contabilă netă, din bilanțul contabil, va fi 0.

O altă observație necesară ar fi că toate entitățile analizate utilizează ca metodă de amortizare amortizarea liniară.

Figura 1

nr. ord	ob. de activitate	imob. corp.	ord. Bnc.	CA	rezultat	total chelt.	cheltuieli				pondere amy/TCh	EBITDA
							amort.	dob.	deprec.	mpz prof/		
1	4941 Transporturi rutiere de mar	9679430	198160	16307582	38095	16583815	2259500	45608	0	9250	13,62%	2352453
2	7022 Activitati de consultanta pe	47000	0	7553	-9859	17412	10500	0	0	186	60,30%	827
3	7022 Activitati de consultanta pe	165857	0	9542449	251575	9293597	35411	113	0	43894	0,38%	330993
4	4941 Transporturi rutiere de mar	4301463	793022	9227255	273356	8997349	798575	28949	0	47925	8,88%	1148805
5	7111 Activitati de arhitectura	688146	140051	1479689	501400	1212949	24317	7307	0	17015	2,00%	550039
6	7311 Activitati ale agentilor de p	525866	264889	3355367	270096	3098458	88489	39143	0	71127	2,86%	468855
7	4759 Comert cu amanuntul al mo	726862	0	6857146	690788	6167368	80213	0	0	121987	1,30%	892988
8	4619 Intermedieri in comerțul cu	177858	0	715423	180910	695380	31299	427	0	8751	4,50%	221387
9	0210 Silvicultura si alte activitati	1855947	0	128485	-36068	164553	24833	0	0	1284	15,09%	-9951
10	4120 Lucrari de constructii a dadi	882858	141960	1925068	11270	1914030	65673	19174	0	3128	3,43%	99245
11	4941 Transporturi rutiere de mar	7465797	984185	8998378	8460	9239874	1013625	70129	0	9712	10,97%	1101926
12	4675 Comert cu ridicata al produs	794777	0	5801058	303149	5527277	34104	16	0	56231	0,62%	393500
13	7112 Activitati de inginerie si cor	1511527	261517	1124317	116643	1477703	229038	16561	0	15347	15,50%	377589
14	1399 Fabricarea altor articole tex	176521	0	274428	-20856	258751	16498	0	0	7915	6,38%	3557
15	4619 Intermedieri in comerțul cu	544820	165778	1620717	723273	900491	51352	16698	0	18876	5,70%	810199
16	2511 Fabricarea de constructii m	1832027	0	4880071	636421	4200325	265861	64666	0	106826	6,33%	1073774
17	6920 Activitati de contabilitate si	317913	0	406591	335785	174320	18409	0	0	5114	10,56%	359908
18	9003 Activitati de creatie artistica	3395	0	61446	-14214	75673	935	0	0	1844	1,24%	-11435
19	7420 Activitati fotografice	28298	0	25456	11051	14405	5910	2	0	764	41,03%	17727
20	4669 Comert cu ridicata al altor n	452425	0	1426217	108430	1558378	97591	0	0	17032	6,26%	223053
21	1082 Fabricarea produselor din ca	59876	0	404041	125738	278303	866	0	0	4041	0,31%	130645
22	7111 Activitati de arhitectura	69097	0	7500	-5362	28368	0	0	0	221	0,00%	-5141
23	4520 Intretinerea si repararea au	259283	0	121792	-119449	241241	12497	0	0	1218	5,18%	-105734
24	5610 Restaurante	537778	0	3169354	783535	2385944	65689	0	0	41650	2,75%	890874
25	4211 Lucrari de constructii a drun	109480	0	130130	-69479	199634	0	0	0	1302	0,00%	-68177
26	2732 Fabricarea altor fire si cablu	14527	0	1337229	-398587	1735818	272	0	0	11872	0,02%	-386443
27	9001 Activitati de interpretare ar	9663	0	24481	-3153	27634	1747	0	0	734	6,32%	-672
28	7500 Activitati veterinare	104772	0	1368428	155911	1212517	1287	0	0	13040	0,11%	170238
29	4615 Intermedieri in comerțul cu	15480	0	4950	-7195	12145	570	0	0	149	4,69%	-6476
30	4752 Comert cu amanuntul al arti	850793	0	760448	-53192	814594	0	0	0	7607	0,00%	-45585

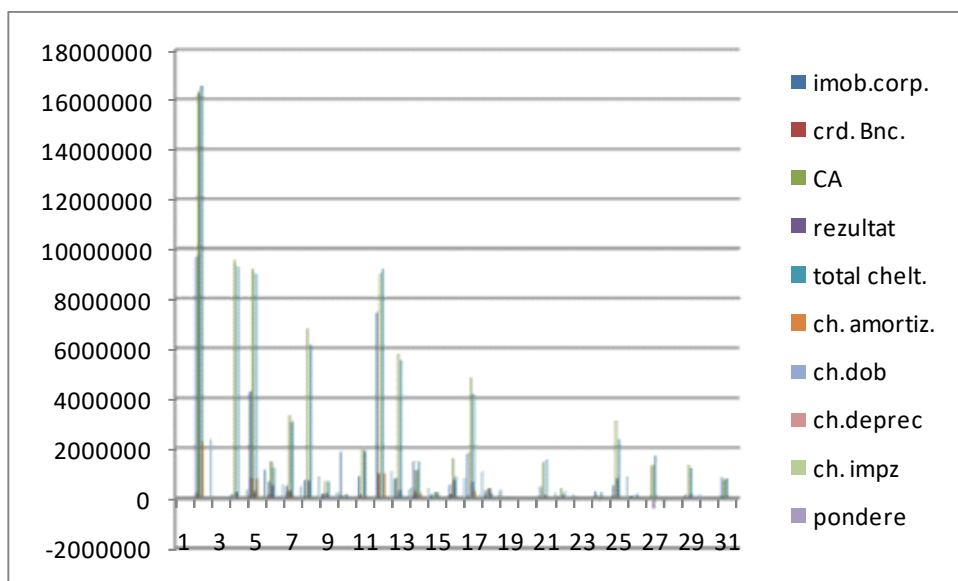
Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor din documentele contabile ale entităților

În ceea ce privește ponderea cheltuielilor cu amortizarea în total cheltuieli se observă că ea variază foarte mult neexistând o legătură între aceasta și celelalte variabile respectiv obiectul de activitate, profitabilitatea entității sau mărimea acesteia.

Dacă eliminăm extremele respectiv entitățile 2 și 19, unde există ponderi foarte mari (respectiv 60,30% și 41,03%) și entitățile 22,25 și 30 la care cheltuielile cu amortizarea sunt 0, obținem o pondere medie a cheltuielilor cu amortizarea în total cheltuieli de 5,40%.

Grafic tabelul din figura 1 se prezintă astfel:

Figura 2

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor din documentele contabile ale entităților

Concluzii

Concluziile care se desprind din acest studiu referitor la modul de recunoaștere în contabilitatea entităților economice a depreciării imobilizărilor corporale se referă atât la abordarea teoretică a acestei teme cât și practică.

Din punct de vedere teoretic problema calculului și contabilizării depreciării imobilizărilor corporale are atât o componentă contabilă cât și una fiscală.

Din punct de vedere contabil acest aspect este reglementat prin *OMFP 1802/2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*. Conform acestui act normativ alegerea metodelor de amortizare și celelalte aspecte legate de

înregistrarea deprecierei imobilizărilor corporale reprezintă componente ale politicilor contabile ale entităţii¹¹.

Acelaşi act normativ defineşte la pctul 139, alin. (2) amortizarea ca fiind *”alocarea sistematică a valorii amortizabile a unui activ pe întreaga durată de utilizare economică”*¹², iar alin. (3) precizează că durata de utilizare economică reprezintă: *durata de viaţă utilă adică fie ”perioada în care un activ este prevăzut a fi disponibil pentru utilizare de către o entitate, fie numărul unităţilor produse sau al unor unităţi similare ce se estimează că vor fi obţinute de entitate prin folosirea activului respectiv”*.¹³

În plus alin (2) al pct. 141 a fost modificat prin OMFP 166/2017 făcându-se precizarea că: imobilizările, deci şi cele corporale, *”trebuie să facă obiectul ajustărilor de valoare, astfel încât acestea să fie evaluate la cea mai mică valoare atribuibilă acestora la data bilanţului”*¹⁴.

În ceea ce priveşte normativul contabil internaţional respectiv IAS/IFRS acestea au dedicat IAS 16 imobilizărilor corporale şi IAS 36 pentru deprecierea activelor. Ca elemente diferite de reglementările naţionale în IAS 16 *”Imobilizări corporale”* se defineşte valoarea amortizabilă ca fiind diferenţa dintre valoarea la care a intrat imobilizarea corporală în entitate şi o valoare reziduală estimată pentru imobilizarea respectivă. Valoarea reziduală pentru o imobilizare corporală este definită ca fiind suma estimată pe care entitatea ar putea să o obţină din cedarea activului, după deducerea costurilor estimate generate de respectiva operaţie de cedare, la finalul duratei de viaţă utilă a imobilizării.

IAS 36 *”Deprecierea activelor”* pe de altă parte are obiectivul declarat de a *prescrie procedurile pe care o entitate le aplică pentru a se asigura că activele ei nu sunt înregistrate la o valoare mai mare decât valoarea lor recuperabilă.*¹⁵. Mai mult acest standard precizează

---

¹¹ OMFP 1802/2014, 2.5.1 *”Politici contabile”*, pct. (60), alin. (2);

¹² OMFP 1802/2014, 4.4.1 *”Reguli de evaluare de bază”*, pct. (139), alin. (2);

¹³ OMFP 1802/2014, 4.4.1 *”Reguli de evaluare de bază”*, pct. (139), alin. (3).

¹⁴ OMFP 166/2017 *privind principalele aspecte legate de întocmirea şi depunerea situaţiilor financiare anuale şi a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unităţile teritoriale ale Ministerului Finanţelor Publice, precum şi pentru modificarea şi completarea unor reglementări contabile*

¹⁵ IAS 36 *”Deprecierea activelor”*

că, de regulă, un activ este depreciat dacă valoarea recuperabilă este mai mică decât valoarea sa contabilă. Acest lucru se stabilește de către entitate la data fiecărui bilanț cu luarea în considerare a principiului pragului de semnificație, adică să se țină cont dacă valoarea reziduală merită să fie estimată.

Problematika deprecierei imobilizărilor corporale are și o componentă fiscală deoarece ea este generatoare de cheltuieli, cu impact asupra profitului și implicit asupra impozitului pe profit datorat.

Codul Fiscal abordează problema amortizării și deprecierei imobilizărilor corporale în cadrul articolelor 28 *"Amortizare fiscală"* respectiv 26 *"Provizioane/ajustări pentru depreciere și rezerve"*.

Astfel conform art.26, lit. n), vor fi deductibile doar cheltuielile generate de constituirea de ajustări pentru depreciere mijloacelor fixe amortizabile distruse în urma unor calamități sau alte cazuri de forță majoră pentru care au fost încheiate contracte de asigurare.

Pe de altă parte art. 28 prevede situațiile în care se acordă deductibilitate cheltuielilor cu amortizarea imobilizărilor corporale în speță a mijloacelor fixe.

Din punct de vedere practic studiul empiric întreprins ne-a condus la următoarele concluzii.

În primul rând studiul a demonstrat faptul că în România microentitățile și entitățile mici nu constituie ajustări pentru deprecierea imobilizărilor corporale. Explicația ar putea fi că în cazul acestor ajustări cheltuiala generată nu este deductibilă fiscal.

O altă concluzie la care am ajuns în urma studiului întreprins a fost că metoda de amortizare utilizată în marea majoritate a cazurilor la aceste entități este amortizarea liniară. Explicația probabilă este faptul că aceasta este cea mai simplă metodă de amortizare și nu generează diferențe față de amortizarea fiscală.

De asemenea am constatat că ponderea cheltuielilor cu amortizarea în total cheltuieli nu depinde de obiectul de activitate al entității, profitabilitatea sau dimensiune acesteia;

De remarcat și faptul că multe microentități și entități mici continuă să utilizeze mijloace fixe chiar dacă acestea sunt complet amortizate. Explicația plauzibilă ar fi puterea economică relativ mică a acestor entități care nu permite re tehnologizarea și investiția în mijloace fixe noi, vechile mijloace fixe fiind utilizate atâta timp cât ele sunt încă funcționale, chiar și după trecerea duratei normale de utilizare.

În ceea ce privește indicatorul EBIDTA la microentități și entitățile mici cheltuielile cu amortizarea reprezintă cea mai importantă componentă a cheltuielilor care se reiau la rezultat pentru calculul indicatorului EBIDTA. EBIDTA ca și indicator este utilizat în cazul intenției de achiziție a unei entități pentru estimarea valorii de piață a acesteia. Aici mai trebuie menționat faptul că deși acest indicator are avantajul de a permite concentrarea analizilor pe rezultatele generate din operațiuni efective de exploatare, prin excluderea cheltuielilor legate de împrumuturi, politica fiscală sau cheltuielile calculate, nu trebuie neglijat marele dezavantaj al acestui indicator și anume faptul că poate fi ușor manipulat, valoarea lui depinzând de politicile contabile ale entității.

Bibliografie:

1. Cairnsa David, Massoudib Dianne, Taplinc Ross, Tarca Ann, ***IFRS fair value measurement and accounting policy choice in the United Kingdom and Australia***, The British Accounting Review, Volume 43, Issue 1, March 2011, Pages 1-21
2. Cernușca, L., ***Opțiuni și practici contabile***, Ed. Tribuna Economică, București, 2012;
3. Cernușca L. și Motre D.M, ” ***Modificarea politicilor contabile aplicate imobilizărilor corporale***”, în volumul ”*Profesia contabilă din România la a 95-a aniversare*”, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2016;
4. Chiș G., ” ***Reevaluarea imobilizărilor corporale-practici contabile și fiscale***” în volumul ”*Expertul contabil și tehnologia informațională între necesitate și raționament profesional*” , Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2014;
5. Duțescu, Adriana, ***Politici contabile de întreprindere***, Ed. C.E.C.C.A.R., București, 2009;
6. Glăvan Elena Mariana, Păunescu Mirela, Calu Daniela Artemisa, ***Contabilitate financiară***, Editura ASE, Bucuresti, 2013.
7. Pantea Mioara Florina, ***Contabilitate***, Editura Mirton ,Timisoara 2013 .
8. Pantea F., ***Analiză economico financiară avansată*** , curs ECA II 2018
9. Ristea, Mihai ; Dima, Mirela. ***Contabilitatea societăților comerciale***, Ed. Universitară, București, 2013;

10. Roška Vlasta, ***Trends of long term tangible and intangible assets in the Republic of Croatia***, *Journal of Accounting and Management*, Zagreb, april 2014;
11. Mykolaitiene Violeta, Vecerskiene Giedre, Jankauskiene Kristina, Valanciene Loreta, ***Peculiarities of Tangible Fixed Assets Accounting***, Engineering Economics School of Economics and Business, Kaunas University of Technology Lithuania, Vol 21, No 2, 2010;
12. Nicolaescu, C., curs în format electronic „***Raportare financiară conform normelor contabile românești și internaționale*** anul I ECA ” 2017;
13. Nicolaescu, C., Gomoii, B., ***Noțiuni contabile de bază - Teorie și practică***, Timișoara, Editura Mirton, 2009;
14. *** Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS®) – Norme oficiale emise la 1 ianuarie 2017, Partea A, Cadrul general conceptual de raportare financiară și dispoziții, Editura CECCAR, București, 2017
15. *Legea nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale*
16. *Hotărârea Guvernului nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe; HG nr. 1496/2008 din 19 noiembrie 2008 privind modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe;*
17. *HG 276/2013 privind stabilirea valorii de intrare a mijloacelor fixe;*
18. *OMFP 1802/2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;*
19. *OMFP 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.*
20. *OMFP 166/2017 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, precum și pentru modificarea și completarea unor reglementări contabile*

Study Regarding the Theoretical and Practical Approach of a Business Plan

Studiu privind abordarea teoretică și practică a unui plan de afaceri

C.Tigan, L.S.Bălan

Masterand Cosmin Țigan

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Leonard Sergiu Bălan

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The business plan is a valuable management tool, which can be used in a variety of situations. The process of drawing up the business plan exists to help managers fulfill their essential role, which is to serve customers better than the competition does. This paper presents at the level of the practical part the business plan of SC VICTORIA NEW PRODUCTION SRL drawn up in order to make an investment in a high performance mechanical processing system. In a competitive economy, well structured and organized, the emphasis is placed on improving in any field of society, especially in the economic field, so that the adaptation to market requirements is made in the shortest time and with the elimination of all potential risks for the economic entity.

Keywords: business plan, economy, competition, society, management.

Rezumat

Planul de afaceri este un valoros instrument de management, care poate fi utilizat într-o multitudine de situații. Procesul de întocmire a

planului de afaceri există pentru a-i ajuta pe manageri la îndeplinirea rolului lor esențial, care este de a-i servi pe clienți mai bine decât o face concurența.

Această lucrare prezintă la nivelul părții practice planul de afaceri al SC VICTORIA NEW PRODUCTION SRL întocmit în vederea efectuării unei investiții într-un sistem performant de prelucrări mecanice.

Într-o economie concurențială, bine structurată și organizată, se pune accentul pe perfecționarea în orice domeniu al societății, în special în domeniul economic, astfel încât adaptarea la cerințele pieței să se facă în timpul cel mai scurt și cu eliminarea tuturor riscurilor potențiale pentru entitatea economică.

Cuvinte cheie: plan de afaceri, economie, concurență, societate, management.

Introducere

Întreprinzătorii sunt tot mai mult solicitați să prezinte creditorilor, finanțatorilor, planuri de afaceri scrise. Unii agenți economici văd în îndeplinirea acestei cerințe un exercițiu academic și ca urmare evită să scrie „Planul de afaceri”, ceea ce se dovedește a fi în detrimentul firmei lor.

La nivelul firmelor mici și mijlocii private, previziunea constituie cea mai dificilă funcție managerială de îndeplinit, ceea ce explică reticența sau neglijența cu care conducătorii acestor societăți tratează problemele planificării. Cauzele cele mai frecvent invocate ale acestor atitudini sunt dificultatea de a stabili obiective clare pentru activitatea viitoare sau lipsa de cunoștințe în această privință, simțământul, ca mediul și activitatea firmelor mici și mijlocii sunt atât de dinamice încât fac planificarea inutilă, teama de a anticipa problemele și deficiențele cu care se confruntă firma, atenția exclusivă, data activității curente, lipsa de timp.

În firmă planificarea este necesară din cel puțin două motive:

- firma dispune de resurse limitate, de cele mai multe ori insuficiente și în consecință, procurarea și utilizarea lor trebuie să prevăzute riguros;

- firma nu își poate permite să înregistreze pierderi provocate de adaptarea activității la modificări neprevăzute.

Există multe bariere în planificarea afacerilor firmei, în special în cazul firmelor cu afaceri minuțios ținute. Dintre acestea se pot aminti:

a) problema este deseori complexă, necesitând informații referitoare la climatul politic internațional și vizând ultimele noutăți tehnologice din alte zone geografice;

b) procesul necesită investiție de timp și bani, deseori însă resursele la dispoziția firmei fiind extrem de limitate;

c) gândirea strategică și planificarea afacerilor necesită o serie de „talente” speciale foarte diferite de cele specifice unei derulări curente a afacerilor;

d) problema cea mai dificilă este nevoia de analize de fezabilitate și de previziune financiară.

În literatura de specialitate există diferite modalități de abordare a problemei privind elaborarea strategiei firmei și planificarea afacerilor.

Utilizarea planului de afaceri în relațiile cu mediul extern și intern al firmei.

”Planul de afaceri este un valoros instrument de management care poate fi utilizat într-o multitudine de situații.”¹⁶ În majoritatea firmelor din țări cu economie de piață, planul de afaceri este folosit pentru:

a) fixarea scopurilor și a obiectivelor firmei;

b) prevederea unei baze pentru evaluarea și controlul performanțelor firmei;

c) comunicarea unui mesaj lansat de firmă către managerii de la nivelul ierarhic mediu al firmei, către directorii altor companii, către furnizorii și potențialii investitori precum și către băncile finanțatoare.

---

¹⁶ Marius, Dalotă; Liliana, Donath, 1997, *Managementul firmei prin planul de afaceri*, Timișoara, Editura Sedona.

Același plan de afaceri se poate utiliza eficient în toate situațiile menționate mai sus.

a) Fixarea scopurilor și obiectivelor firmei. Planul de afaceri pentru o firmă nouă, este în cele mai multe situații o primă încercare de planificare strategică. Un întreprinzător ar trebui să folosească planul de afaceri ca un instrument pentru fixarea direcțiilor companiei în următorii ani. Planul de afaceri va fixa etapele de acțiune pentru ghidarea firmei pe perioada respectivă. Mulți întreprinzători particulari afirmă că problemele presante vizând managementul zilnic al firmei lor le oferă prea puțin timp pentru planificare. Totodată fără planul de afaceri întreprinzătorii afirmă că nu se adaptează rapid la schimbările intervenite în mediul ambiant al firmei. Bineînțeles că scrierea unui plan de afaceri este o garanție pentru succesul acelei afaceri. Totuși, cu un plan de afaceri bine gândit, un manager poate mai bine să anticipeze situațiile de criză și să le țină piept. Planificarea afacerilor este mai importantă pentru supraviețuirea unei firme mici, în creștere, decât a unei firme mari sau mature.

b) Evaluarea performanțelor. Un plan de afaceri poate fi folosit pentru dezvoltarea și pentru documentarea privind momentul cheie în derularea cu succes a afacerilor firmei. În febra problemelor zilnice, este greu de privit obiectiv la performanțele afacerilor în derulare. Un plan de afaceri însă, poate asigura echipei de manageri o bază obiectivă pentru determinarea etapei în care se află derularea afacerii, comparativ cu scopurile și obiectivele fixate.

c) Comunicații interne și externe. „Povestea firmei” trebuie spusă și respusă de nenumărate ori tuturor potențialilor investitori, noilor angajați, consultanților externi și potențialilor clienți. Cea mai importantă parte a acestei „povești” care trebuie comunicată este cea despre viitor, deci chiar conținutul planului de afaceri. Planul de afaceri trebuie să prezinte modalitatea de îmbinare armonioasă a tuturor activităților firmei pentru a crea imaginea unei organizații plină de viață, în măsură să realizeze scopurile și obiectivele propuse. Planul de afaceri trebuie să fie capabil să comunice competența specifică firmei, oricărei persoane cu interes de colaborare cu firma.

Definirea planului de afaceri

„Termenul de plan de afaceri (business plan) este un element ce deține un loc însemnat în limbajul finanțatorilor și investitorilor. Cea mai mare

parte a discuțiilor între întreprinzători și finanțatori se poartă asupra elementelor unui plan de afaceri.”¹⁷

Patronii experimentați și managerii firmelor din țări cu experiență în economia de piață știu că planul de afaceri poate fi și el un instrument indispensabil de management. Mulți dintre patroni și manageri au realizat că doar simpla completare a etapelor cerute pentru dezvoltarea unui plan de afaceri îi forțează să introducă disciplina și procesul logic în toate activitățile lor de planificare. Ei au constatat că un plan de afaceri pregătit așa cum trebuie poate îmbunătăți rapid posibilitățile propriilor firme, de a realiza scopurile și obiectivele de așa manieră, încât să servească cel mai bine intereselor proprii ale firmei, ale angajaților și ale investitorilor.

Un plan de afaceri poate lua diferite forme, de la un document produs în mod profesionist, la un manuscris care servește ca documentație pentru scopurile, obiectivele, strategiile și tacticile firmei.

În orice formă de prezentare, un plan de afaceri este o reprezentare scrisă simplă și clară a orientării firmei, a modului cum firma își va realiza obiectivele propuse și cum va arăta în următorii 3-5 ani, odată ce ținta sa a fost atinsă.

Planul de afaceri nu este detalierea bugetară pentru următorii ani și nici extensia indicatorilor din anii anteriori, în perioade viitoare. Planul de afaceri este procesul de adresare a întrebărilor fundamentale pentru viitorul companiei, într-un mod structurat, pentru a stabili direcțiile viitoare de succes. Câteva întrebări fundamentale ce stau la baza planificării afacerilor pot fi:

- ce ar putea să aducă viitorul?
- unde dorim să se afle firma în lumina propriei viziuni despre viitor?
- unde se află propria firmă în prezent?
- cum ne putem mișca din poziția prezentă spre propriile obiective stabilite pentru

viitor?

Întrebările sunt interdependente și de aceea sunt ușor de abordat, în schimb răspunsul cuprinde un volum mare de variante posibile.

---

¹⁷ Ramona, Lile; Leonard, Bălan, 2006, *Economia întreprinderii în afaceri*, Arad, Editura Universității „Aurel Vlaicu”.

Punerea acestor întrebări necesită o abordare structurată a planului de afaceri și împărțirea lui în mici componente.

În prealabil, omul de afaceri trebuie să-și pună o serie de întrebări ale căror răspunsuri să prefigureze profitabilitatea, dar și riscurile ce se cer surmontate pe parcursul realizării afacerii. Pe lângă aceste demers, activitatea cea mai laborioasă care stă la baza conceperii sale este documentarea inițiatorului, moment în care sunt identificate toate sursele de informație relevante, ca și modalitățile de prelucrare și de sinteză. Putem afirma cu certitudine că valoarea unui plan de afaceri este direct proporțională cu calitatea documentării în vederea elaborării lui.

„Nu trebuie să uităm că un plan de afaceri nu garantează în proporție de 100% succesul afacerii, el nefiind o schiță precisă a evoluției companiei. De obicei, realitatea va fi alta decât așteptările și estimările noastre. Dacă lucrurile merg prost, strategiile adoptate trebuie să se modifice, adaptându-se la schimbarea condițiilor. Calea spre succes se poate modifica odată cu trecerea timpului.”¹⁸

Bilanțul contabil

Prin conținutul său, bilanțul contabil oferă informațiile necesare pentru aprecierea gestiunii financiare a întreprinderii, precum și pentru stabilirea valorii acesteia, el caracterizând mărimea resurselor și a utilizărilor la care a recurs un agent economic în cursul unei perioade de gestiune.

Bilanțul se încheie la sfârșitul perioadei de gestiune, pe elemente de activ, respectiv de pasiv. Activul cuprinde bunuri deținute de firmă și creanțe, iar pasivul cuprinde capitaluri proprii și sursele de finanțare a capitalului.

Fiecare element de activ reprezintă o alocare de fonduri bănești în vederea constituirii unei structuri de producție adecvate. Elementele de activ sunt structurate după gradul lor de lichiditate și intenția de a obține cea mai operativă recuperare a capitalurilor investite.

Elementele de pasiv sunt structurate după gradul de exigibilitate. În primul rând în pasiv sunt înscrise capitalurile proprii (capital social, rezerve, subvenții și provizioane). Aceste resurse în afara situației de faliment, nu au o scadență și de aceea mai sunt numite

---

¹⁸ Dumitru , Porojan; Cristian, Bișa, 2007, *Planul de afaceri*, București, Editura Irecson

surse permanente. În categoria surselor permanente mai sunt înscrise și datoriile financiare.

Prezentarea entității

1. Denumire agent economic: S.C. "VICTORIA NEW PRODUCTION" S.R.L.;

2. Anul înființării: 2007 ;

3. Sediul social: Arad 2900, str. Mărășești, nr.44-46;

4. Telefon /Fax:0257- 270360;

5. Cod fiscal: RO 21372066;

6. Număr de înmatriculare la Registrul Comerțului:J/02/566/2007;

7. Număr cont bancar principal și banca: SV 02418240200-BRD;

8. Obiectul de activitate al societății este: producerea și comercializarea produselor de ceasornicărie și mecanică fină, reperi și subansamble pentru industria electrotehnică și de bunuri de consum; activități de service pentru domeniul său de activitate; proiectare tehnologică și de produs; activități cu caracter social.

S.C. „Victoria New Production” S.R.L. este o societate cu capital integral privat. Ea și-a început activitatea în anul 2007 preluând firma S.C.Victoria S.A. care a fost o cooperativă meșteșugărească înființată în anul 1950. În anul 1954 se va transforma într-o fabrică producătoare de ceasornice deșteptătoare aparținând statului. La începutul anilor '60 începe primul val mare de investiții în această fabrică. Se extind spațiile de producție prin construirea unei hale de 2 etaje, se fac investiții în utilaje noi și moderne de producție în special pentru producția de ceasuri mecanice deșteptătoare. Astfel „Victoria” devine una din cele mai importante fabrici de profil din Europa. Produsele acesteia devin cunoscute în toate colțurile Europei și sunt catalogate drept niște produse de calitate, la prețuri rezonabile. Acest fapt atrage după sine la mijlocul anilor '70 al doilea val de investiții prin creșterea spațiilor de producție (construirea a două noi hale de producție), investiții în utilaje și tehnologii de producție noi (de menționat este faptul că pe lângă anumite utilaje noi aduse din fostul spațiu socialist cum ar fi: URSS, RDG, Cehoslovacia etc., s-au aprobat de către guvernul de la vremea respectivă aducerea unor utilaje noi de mecanică fină din spațiul occidental cum ar fi Elveția, RFG, Marea Britanie, etc.).

După cum se ştie politica economică din vremea respectivă permitea cu foarte mare greutate aducerea utilajelor de producție din alte țări decât cele socialiste. Prin acest proiect de investiții „Victoria” a reușit să aducă utilaje de înaltă precizie și de ultimă generație. Astfel s-au adus aproape 100 de strunguri automate de proveniență Tornos (Elveția) și Petermann (RFG), mașini de electroeroziune cu fir Japax (Japonia) și cu electrod Charmilles (Elveția), mașini de găurit în coordonată, de rectificat, mașini de injectat mase plastice (Ferromatik și Engel) etc. Toți acești producători sunt și în ziua de astăzi nume de referință în domeniu tehnic respectiv fiind, totodată, și printre cei mai mari producători mondiali de utilaje.

În prezent încă este menținută producția de ceasuri dar la un nivel de 30% din totalul producției. Astfel „Victoria New Production” mai produce 100.000 de ceasuri pe an, care sunt distribuite în mare parte în Germania (Merkur GmbH), dar și în Ungaria, Danemarca, Anglia, SUA. Alte 30% din producție o reprezintă producția de contoare de apă de bransament și de apartament. În prezent toate aceste contoare sunt distribuite exclusiv pe piața românească. Contoarele sunt distribuite în aproape toată Transilvania (Baia Mare, Satu Mare, Reșița, Brașov, Mediaș, Deva, Simeria, Târgu Mureș etc.) precum și într-o zonă mare din restul țării (București, Ploiești, Pitești, Constanța etc.).

25-30% din producție o mai reprezintă proiectarea și construcția de scule și matrițe. Acestea sunt destinate atât pieței românești cât și celei străine. Firme importante pentru care S.C. „VICTORIA NEW PRODUCTION” S.R.L. execută scule, matrițe și diferite dispozitive de pe piața autohtonă sunt: BOS Automotive, TAKATA-PETRI, etc. De asemenea, „VICTORIA” produce scule și matrițe și pentru numeroase firme de pe piețe străine cum ar fi: Germania (Leser GmbH), Belgia (Haek), Ungaria (Unirota Legrand).

Restul producției de 10-15% o reprezintă alte lucrări de mecanică fină pentru diferiți beneficiari din țară dar și de peste hotare. Astfel se realizează mecanisme pentru centralele electrice și termice care sunt vândute în țară (Relee Mediaș, Electrocentrale Mintia, Oltchim, Hidrocentrale Râmnicu Vâlcea, Termocentrale Craiova – Dolj etc.). De asemenea se produce o gamă mare de dūze pentru aragaze (Tehnoton - Iași, Metalica – Oradea, Samus – Satu Mare). „Victoria” mai produce piese de mecanică fină în domeniul automobilistic.

Astfel pentru Autron (firmă maghiară ce produce închizătorile de ușă pentru Audi) „Victoria” produce o gamă mare de piese componente pentru închizători.

Managementul firmei

Managementul firmei este asigurat de către un administrator unic desemnat de către acționarul majoritar. Acesta supervizează toate activitățile din cadrul societății.

Managementul producției este asigurat de către directorul tehnic. Acesta asigură buna desfășurare a întregului proces tehnologic și productiv din cadrul fabricii având în subordinea sa toate secțiile de producție.

Managementul financiar-contabil este asigurat de către directorul economic al societății.

În mod normal toți managerii au puteri depline în cadrul activităților pe care le desfășoară. Bineînțeles activitățile acestora sunt și supervizate de către administratorul unic sau de către acționarul majoritar. În cadrul societății există termenul de “Team Management”; și anume există lucrul în echipă și colaborarea între conducere pentru buna desfășurare a activității.

În noua optică managerială, rentabilitatea va fi gândită ca un efort general de optimizare spre două direcții:

- a) prima are în vedere căutările continue cu privire la posibilitățile de asimilare a unor produse care să fie oferite pieței, stabilire de noi canale de distribuție și căutarea unor forme noi de publicitate și promovare;
- b) modul de abordare și utilizare a documentelor de afaceri și a formelor de evidență nu în mod global, ci pe structură, adică pe faze de lucru și pe activități, acestea pentru a dispune de elementele necesare cunoașterii operative a situației afacerilor pe produse, pe canale de distribuție, pe zone geografice și chiar pe categorii de clienți.

Analiza pieței

Activitatea de marketing este asimilată de către departamentul de marketing și desfacere. Acesta prospectează piața, caută colaboratori noi, prezintă produsele către potențialii clienți. Activitatea de marketing include și participarea la târguri și expoziții de profil, și anume producție pe specializarea mecanică fină.

Politica de marketing a fabricii nu este de a merge pe o reclamă și publicitate puternică în mass media, ci pe o publicitate vorbită de clienții mulțumiți. Tocmai de aceea departamentul de marketing și desfacere nu este atât de mare. Există foarte mulți clienți, care au căutat fabrica “Victoria” (în special clienți externi) după ce au primit referințe de la alți clienți cum că societatea este una serioasă din toate punctele de vedere (calitatea produselor, termene de livrare, seriozitate în relațiile cu aceștia etc.). Activitatea de marketing este astfel structurată pe piața internă, și anume pe contoare și pe ceasuri.

Piața externă nu necesită o atenție sporită a departamentului de marketing, datorită faptului că clienții externi, în general vin doar dacă au referințe bune despre o societate. Singura activitate de acest gen pe piața externă care a rămas pe listă este aceea de căutare de noi clienți prin intermediul celor existenți deja.

Analiza financiar-contabilă a firmei. Programe de investiții pe termen scurt și mediu.

Pe termen scurt “Victoria” are în plan investiții în anumite utilaje de producție. Astfel anul 2018 au fost făcute investiții de 1 milion Euro în utilaje, astfel: o mașină de injectat Battenfeld de 100.000 Euro și un strung cu comandă numerică tot de 100.000 Euro. Deja a mai fost adusă o ghilotină de debitat tablă în valoare de 35.000 Euro. Este în fază de contractare o linie de extrudat în valoare de 400.000 Euro. De asemenea se vor mai aduce încă un strung cu comanda numerică (decizie ce va fi luată la ajungerea primului strung), mașini de rectificat plan și vertical etc.

Pe termen mediu conducerea “Victoriei” va construi pe calea Bodrogului, unde deține un teren de aproape 10 ha, o hală nouă, modernă, unde să introducă toate utilajele din sediul vechi. Această măsură va reduce în primul rând costurile de operare, întreținere, căldură, curent etc, datorită faptului că toate aceste utilaje se vor afla într-o singură hală de vreo 5000 mp unde accesul este foarte simplu. Deci nu vor mai exista atâtea utilaje împrăștiate prin mai multe secții și spații mici și închise. Bineînțeles că dezafectarea spațiilor mici și închise va duce și la o schimbare a mentalității și atitudinii muncitorilor față de locul de muncă, datorită faptului că nu vor mai avea spații mici unde să se poate strecura și să tragă chiulul de la munca ce o au de făcut. Această investiție va începe probabil anul viitor, în funcție și de capitalul pe care reușește conducerea să-l obțină.

Analiza bilanțului și a contului de rezultate

În continuare, este prezentat în mod detaliat bilanțul contabil al S.C. “VICTORIA NEW PRODUCTION” S.R.L., urmând apoi să fie făcută o scurtă analiză a acestor date.

BILANȚ CONTABIL

Tabelul nr. 4.5.

	Nr. Rd	SOLD LA	
		ÎNCEPUTU L ANULUI (RON)	SFÂRȘITU L ANULUI (RON)
A. ACTIVE IMOBILIZATE	1	0	0
I. IMOBILIZĂRI NECORPORALE (ct. 201+203+205+207+208+233+234- 2801...-290-293*)			
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE (ct. 211+212+213+214+231+232-2811- 2812...-291-293*)	2	9.583	14.465
III. IMOBILIZĂRI FINANCIARE (ct. 261+262+263+265+267-296)	3	223	225
ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd.01 la 03)	4	9.806	14.690
B. ACTIVE CIRCULANTE I. STOCURI (ct. 301+301+303+/- 308+331+332+341+345+346...-4428)	5	11.786	6.035
II. CREANȚE (Sumele ce urmează a fi încasate după o perioadă > 1 an se prezintă separat.) (ct. 4092+411...+5187)	6	12.486	15.262
III. INVESTIȚII FINANCIARE PE TERMEN SCURT (ct. 501+502+503+505+506+508+5113+5114... -596-598)	7	0	0

IV. CASA ŞI CONTURI LA BĂNCI (ct. 5112+5121+5124+5125+531+532+541+542)	8	470	352
ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 08)	9	24.743	21.650
C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471)	10	0	759,414
D. DATORII CE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA UN AN (ct. 161+162+166+167+168...+5186+519)	11	33.864	35.811
E. ACTIVE CIRCULANTE NETE, RESPECTIV DATORII CURENTE NETE (rd. 09+10-11-18)	12	-9.120	-13.401
F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 04+12-17)	13	686	1.289
G. DATORII CE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN (ct. 161+162+166+167+168...+5186+519)	14	0	3.082
H. PROVIZIOANE PENTRU RISCURI ŞI CHELTUIELI (ct. 151)	15	23	0
I. VENITURI ÎN AVANS (rd. 17+18), din care:	16	0	0
- subvenții pentru investiții	17	0	0
- venituri înregistrate în avans	18	0	0
J. CAPITAL ŞI REZERVE	19	5.369	5.369
I. CAPITAL (rd. 20 la 22), din care:			
- capital subscris nevărsat (ct. 1011)	20	0	0
- capital subscris vărsat (ct. 1012)	21	5.369	5.369
- patrimoniul regiei (ct. 1015)	22	0	0
II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)	23	0	0
III. REZERVE DIN REEVALUARE ---- SOLD C	24	0	0
(ct. 105) ---- SOLD D	25	0	0

IV. REZERVE (ct. 105)	26	801	801
V. REZULTATUL REPORTAT SOLD C	27	0	0
(ct. 107) SOLD D	28	5.509	5.485
VI. REZULTATUL EXERCUȚIULUI--- SOLD C	29	184	0
FINANCIAR (ct.121) SOLD D	30	0	2.479
Repartizarea profitului (ct. 129)	31	184	0
TOTAL CAPITALURI PROPRII (rd 19+23+24-25+26+27-28+29-30-31)	32	662	-1.793
Patrimoniu public (ct. 1016)	33	0	0
TOTAL CAPITALURI (rd. 32+33)	34	662	-1.793

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Tabelul 4.6.

	Nr. Rd.	EXERCITIUL FINANCIAR	
		PRECEDE NT (RON)	ÎNCHEI AT (RON)
1. Cifra de afaceri netă (rd. 02 la 04)	1	31.619	31.912
Producția vândută (ct. 701+702+703+704+705+706+708)	2	28.233	28.230
Venituri din vânzarea mărfurilor (ct. 707)	3	3.285	3.681
Venituri din subvenții de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (ct. 7411)	4	0	0
2. Variația stocurilor ---- SOLD C	5	1.569	0
(ct. 711) ---- SOLD D	6	0	3.623
3. Producția imobilizată (ct. 721+722)	7	0	0
4. Alte venituri din exploatare (ct. 7417+758)	8	115	3.552
VENITURI DIN EXPLOATARE - TOTAL (rd. 01+05-06+07+08)	9	33.304	31.841

5. a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile (ct. 601+602)	10	12.974	14.020
Alte cheltuieli materiale (ct. 603+604+606+608)	11	1.868	454
b) Alte cheltuieli din afară (cu energie și apă) (ct. 605)	12	1.939	1.700
c) Cheltuieli privind mărfurile (ct. 607)	13	3.201	3.668
6. Cheltuieli cu personalul (rd. 15+16), din care:	14	9.505	8.664
a) Salarii (ct. 621+641)	15	7.100	6.438
b) Cheltuieli cu asigurările și protecția socială (ct. 645)	16	2.405	2.225
7. a) Amortizări și provizioane pentru deprecierea imobilizărilor corporale și necorporale (rd. 18-19)	17	655	1.071
a.1) Cheltuieli (ct. 6811+6813)	18	655	1.071
a.2) Venituri (ct. 7813)	19	0	0
b) Ajustarea valorii activelor circulante (rd. 21-22)	20	0	371
b.1) Cheltuieli (ct. 654+6814)	21	0	371
b.2) Venituri (ct. 754+7814)	22	0	0
8. Alte cheltuieli de exploatare (rd. 24 la 26)	23	2.870	4.770
8.1. Cheltuieli privind prestațiile externe (ct. 611+612+613+614+621+622+623+624+625+626+627+628)	24	2.479	1.880
8.2. Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (ct. 635)	25	274	196
8.3. Cheltuieli cu despăgubiri, donații și activele cedate (ct. 658)	26	116	2.693
Ajustări privind provizioanele pentru riscuri și cheltuieli (rd. 28-29)	27	23	0
-Cheltuieli (ct. 6812)	28	23	0
-Venituri (ct. 7812)	29	0	0
CHELTUIELI DE EXPLOATARE - TOTAL (rd. 10 la 14+17+20+23+27)	30	33.040	34.722
REZULTATUL DIN EXPLOATARE	31	0	2.880

- Profit (rd. 09-30)			
-Pierdere (rd. 30-09)	32	0	2.880
9. Venituri din interese de participare (ct. 7613+7614+7615+7616)	33	0	0
- din care, în cadrul grupului	34	0	0
10. Venituri din alte investiții financiare și creanțe care fac parte din activele imobilizate (ct. 7611+7612)	35	0	0
- din care, în cadrul grupului	36	0	0
11. Venituri din dobânzi (ct. 766)	37	6	3
- din care, în cadrul grupului	38	0	0
Alte venituri financiare (ct. 762+763+764+765+767+768)	39	147	1.038
VENITURI FINANCIARE - TOTAL (rd. 33+35+37+39)	40	154	1.042
12. Ajustarea valorii imobilizărilor financiare și a investițiilor financiare deținute ca active circulare (rd. 42-43)	41	0	0
- Cheltuieli (ct. 686)	42	0	0
- Venituri (786)	43	0	0
13. Cheltuieli privind dobânzile (ct. 666)	44	0	279
- din care, în cadrul grupului	45	0	0
Alte cheltuieli financiare (ct. 663+664+665+667+668)	46	1.013	361
CHELTUIELI FINANCIARE - TOTAL (rd. 41+44+46)	47	1.013	640
REZULTATUL FINANCIAR - Profit (rd. 40- 47)	48	0	401
- Pierdere (rd. 47-40)	49	858	0
14. REZULTATUL CURENT - Profit (rd. 09+40-30-47)	50	0	0
- Pierdere (rd. 30+47-09-40)	51	595	2.479
15. Venituri extraordinare (ct. 771)	52	3.283	0
16. Cheltuieli extraordinare (ct. 671)	53	2.504	0

17. REZULTATUL EXTRAORDINAR - Profit (rd. 52-53)	54	779	0
- Pierdere (rd. 53-52)	55	0	0
VENITURI TOTALE (rd. 09+40+52)	56	36.742	32.883
CHELTUIELI TOTALE (rd. 30+47+53)	57	36.557	35.363
18. REZULTATUL BRUT- Profit (rd. 56-57)	58	184	0
- Pierdere (rd. 57-56)	59	0	2.479
19. IMPOZITUL PE PROFIT (ct. 691)	60	0	0
20. Alte cheltuieli cu impozite care nu apar în elementele de mai sus (ct. 698)	61	0	0
21. REZULTATUL NET AL EXERCITIULUI FINANCIAR – Profit (rd. 58-60-61)	62	184	0
- Pierdere (rd. 59+60+61); (rd. 60+61-58)	63	0	2.479

S.C. „Victoria New Production” S.R.L. a încheiat situația financiară anuală la 31 decembrie 2018 cu următoarele rezultate:

Venituri totale: 35.883 lei.

Cheltuieli totale: 35.363 lei.

Profit : 520 lei.

Societatea și-a propus o intensificare a efortului investițional, lucru care s-a realizat în anul 2018 prin achiziționarea unor utilaje tehnologice numite „DAEWOO MYNX 540 MODEL M CNC”, „DAEWOO MODEL PUMA 230C TIP CNC”, „FUCHS TIP 713”, „MOBIL BAGER FUCHS 4HB 230”, „PRESĂ”, „MAȘINĂ DE CONFECTIONAT CUIE”.

În condițiile unei uzuri fizice (de peste 60%) și morale mari a mijloacelor fixe, întreaga gamă de produse a societății se realizează încă cu costuri ridicate, ceea ce are ca urmare o eficiență economică redusă a întregii activități a societății comerciale.

În aceste condiții, se impune în continuare înzestrarea societății cu instalații și utilaje de înaltă tehnicitate, având următoarele consecințe benefice pentru dezvoltarea viitoare:

- importante economii de materii prime, materiale, energie, cheltuieli de personal și timp de lucru;
- micșorarea considerabilă a rebuturilor;
- abordarea unor produse noi, în concordanță cu cererile pieței la intern și la export;
- creșterea calității, fiabilității și a aspectului general al produselor.

În desfășurarea activității financiar-contabile în anul 2018 societatea a respectat prevederile Legii Nr.82/ 1991, Legea Contabilității și anume:

- evidența contabilă este organizată centralizat la nivel de unitate, documentele contabile fiind prelucrate cu ajutorul tehnicii de calcul;

- toate operațiunile economice au fost consemnate în documente justificative și înregistrate în mod cronologic și sistematic;

- au fost îndeplinite obligațiile privind organizarea și conducerea la zi a evidenței contabile, respectându-se principiile contabilității;

- au fost respectate regulile prevăzute în Normele Metodologice privind întocmirea, verificarea și centralizarea bilanțurilor contabile ale agenților economici, bilanțul contabil fiind întocmit pe baza datelor din bilanța de verificare sintetică a conturilor la 31 decembrie 2018;

- posturile din bilanț corespund cu datele din evidența contabilă pusă de acord cu realitatea faptică, în baza inventarierii patrimoniului;

- contul de profit și pierderi reflectă realitatea veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor financiare realizate în perioada raportată.

În paralel cu intensificarea efortului investițional pe seama profitului reinvestit, societatea și-a asigurat pe anul 2018 îndeplinirea obligațiilor față de Bugetul de Stat, Bugetul Local și Bugetul Asigurărilor Sociale și de Sănătate.

În ceea ce privește acțiunile proprii ale întreprinderii deținute nu a avut loc achiziționarea sau vânzarea în cursul anului 2018.

Concluzii

În contextul actual nu poate exista nici o firmă, indiferent de domeniul de activitate (industrie, agricultură, comerț, turism, construcții etc.) care să funcționeze fără existența unui sistem de conducere, cu ajutorul căruia să se definească orientările principale în care se înscriu activitățile firmei, în cadrul relațiilor ce se manifestă pe piață. Acest sistem de conducere arată care este misiunea firmei, nevoile sale, în strânsă corelație cu cerințele existente pe piață.

Planul de afaceri este instrumentul principal care facilitează conducerii unei firme realizarea acestor obiective. De la caz la caz acest lucru se poate realiza în mod diferit: în unele firme conducerea nu mai identifică performanțele ce trebuie atinse, lăsând o mare libertate personalului operativ în derularea diferitelor afaceri, iar în altele, obiectivele sunt definite în mod precis și operațional de conducere.

Necesitatea unui plan de afaceri pentru firmă este deosebit de importantă, deși ar părea la prima vedere nesemnificativă sau uneori greu de realizat, acesta oferind permanent conducerii firmei o imagine de ansamblu privind locul unde se situează afacerea în domeniul de activitate respectiv și perspectivele de dezvoltare ale acesteia.

Mulți întreprinzători, în special, din cadrul firmelor mici și mijlocii nu întrevăd necesitatea realizării unui plan de afaceri, dar acesta poate ajuta în multe ocazii, în special în situațiile în care firma solicită sprijin financiar pentru dezvoltare (sub formă de credite) sau caută potențiali susținători ai afacerii.

S.C. „Victoria New Production” S.R.L. Arad este o societate de tradiție, fiind cunoscută în România, dar și pe plan internațional, însă în momentul actual traversează o perioadă mai grea, datorită contextului economic, a reorganizării activității.

Prin realizarea planului de afaceri a S.C. „Victoria New Production” S.R.L. Arad s-a urmărit, pe de o parte, scoaterea în evidență a principalelor elemente de natură teoretică ce trebuie atinse în acest demers, iar pe de altă parte, analiza concretă a situației S.C. „Victoria New Production” S.R.L. Arad, pentru a evalua potențialul de dezvoltare a acesteia în perspectivă.

Elementele analizate, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic se înscriu în normele de elaborare și redactare a planului de afaceri, preluând în principal, acele elemente care sunt specifice domeniului de activitate al firmei.

Bibliografie

- Ramona, Lile; Leonard, Bălan, (2006), *Economia întreprinderii în afaceri*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Ramona, Lile; Leonard, Bălan, (2007), *Economia întreprinderii în afaceri*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Csorba, Luiela, (2000), *Management general*, Editura Gutenberg, Arad
- Donath, Liliana; Dalotă, Marius, (1995), *Planul de afaceri al firmei- instrument de management*, Editura Sedona, Timișoara
- Foltean, Florin; Lădăr, Lucian (coordonatori) și alții, (2001), *Marketing- Ediția a-II-a, revizuită*, Editura Brumar, Timișoara
- Marius, Dalotă; Liliana, Donath, (1997), *Managementul firmei prin planul de afaceri*, Timișoara, Editura Sedona.
- Kotler, Philip, (1999), *Managementul Marketingului*, Editura Teora, București
- Kotler, Philip, (1998), *Principiile Marketingului*, Editura Teora, București
- Dumitru, Porojan; Cristian, Bișa, (2007), *Planul de afaceri*, București, Editura Irecson.
- Foltean, Florin, Lădăr, Lucian (coordonatori) și alții, (2001), *Marketing – Ediția a-II-a, revizuită*, Editura Brumar, Timișoara.
- Niculescu, Elena, (2000), *Marketing modern- Concepte, tehnici, strategii*, Editura Polirom, Iași
- Păcurariu, Gheorghe, (2000), *Bazele marketingului*, Editura Mirton, Timișoara
- Silbiger, Steven, (1999), *MBA- Ce se învață în cele mai bune universități americane*, Casa de Editură Andreco, București

**Study Regarding the Analysis of the Restructuring
Process within the Company Renovatio Logistic Parc
S.R.L.**

**Studiu privind analiza procesului de restructurare în
cadrul companiei Renovatio Logistic Parc S.R.L.**

N.T.Papp, L.S.Bălan

Masterand Norbert - Tibor Papp
Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,
Conf. univ. dr. Leonard Sergiu Balan
Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

At the level of the present paper are presented data regarding a particular company and its evolution over time. Surprising aspects of accounting such as the balance sheet, valuation of assets and expenses, but also those related to management such as forecasts on the company, strategic plan, etc. are surprised. As a result of this study, we can see that after the analyzed period, respectively 2012-2017, the company had an upward trend of recovery both from an operational point of view and also from an accounting-financial point of view, due to which there was an increase in creditworthiness, a traceability in the accounting documents, transparency in the supporting documents of the patrimony.

Keywords: financial aspect, decisions, liquidity, planning, strategy.

Rezumat

La nivelul lucrării de față sunt prezentate date referitoare la o anumită firmă și la evoluția acesteia în timp. Sunt surprinse aspecte care țin de contabilitate cum ar fi bilanțul contabil, evaluarea patrimoniului și a cheltuielilor, dar și cele care țin de management precum previziunile asupra firmei, planul strategic, etc. În urma acestui studiu, putem constata că după perioada analizată, respectiv 2012-2017, compania a avut un trend ascendent de redresare atât din punct de vedere operațional și cât și din punct de vedere contabil-financiar datorită căreia s-a înregistrat o creșterea a bonității, o trasabilitate în documentele contabile, transparența în documentele justificative a patrimoniului.

Cuvinte cheie: aspectul financiar, decizii, lichiditate, planificare, strategie.

Introducere

Atunci când o companie se confruntă cu dificultăți financiare, părțile interesate caută adesea informații sau resurse suplimentare pentru a ajuta la reconstruirea încrederii acestora. Noi vă ajutăm să înțelegeți peisajul complex de debitori, creditori și acționari, și să gestionați comunicările cu părțile interesate, astfel încât să stați în fața problemelor și de a lua cele mai bune decizii. Noi vă ajutăm să evaluați cerințele de lichiditate pe termen scurt și să luați în considerare măsuri pentru a conserva rapid valoarea și pentru abordarea riscurilor potențiale la adresa stabilității.

Evaluarea și stabilizare: Sunt suficiente lichidități pentru a continua operarea?

Evaluarea opțiunilor: Se știe ce nu a mers bine și cum să se repare?

Negocierile între părțile interesate: Cum se pot păstra toată lumea angajată în negocieri?

Dezvoltarea opțiunilor: Ce structura de capitalul sustenabilă oferă cea mai bună perspectivă de succes?

Implementare: Cum pot împăca toate părțile interesate pentru a pune în aplicare noua structură de capital?

Monitorizarea continuă: Cum mă pot asigura că afacerea este sprijinită în restructurare?

Ciclu de planificare strategică

Ațiunea de bugetare face parte din procesul de planificare strategică a unei companii¹⁹). Mai jos este prezentat ciclul de acțiuni care trebuie întreprinse pentru generarea Planului Anual Operațional (PAO), Planurile Locale Operaționale (PLO) și în final, a bugetului:

- ✓ **Misiune**
- ✓ **Ținte Principale**
- ✓ **Evaluare Mediu intern/Companie**
- ✓ **Evaluare Mediu extern/Economic**
- ✓ **Strategie**
- ✓ **Obiective**

Planificarea strategică este o acțiune continuă, ciclică și cuprinde analiza sistematică a companiei precum și a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea. Planul Strategic fixează direcțiile pe termen mediu și lung (3 până la 5 ani) ale companiei, prin definirea strategiei, obiectivelor și a țăntelor pentru perioada menționată.

Obiectivele și țăntele din Planul Strategic sunt incluse în Planurile Locale Operaționale care, prin însumare vor alcătui Planul Anual Operațional. PLO cuprind o detaliere a sarcinilor și rezultatelor pentru anul în curs, în vederea realizării obiectivelor și țăntelor din Planul Strategic. PLO sunt agregate (însumate) pentru obținerea bugetului companiei.

Responsabilitatea stabilirii țăntelor și misiunii este sarcina Consiliului de Administrație al companiei, iar cea a întocmirii PAO, bugetului anual și monitorizării performanțelor, în cea a Executivului. Exec are responsabilitatea identificării/definirii activităților, riscurilor, costurilor și managementului performanței. Directorii raportează Exec realizarea obiectivelor.

Pregătirea planului operațional

---

¹⁹ Gh. Ionescu - *managementul producției*, vol. I Principiile managerii zării

Fiecare unitate de business (UB) este obligata sa-si stabilească procesul intern de planificare, din care vor rezulta PLO si bugetul. UB vor lucra după modelul de Plan Strategic existent si in baza priorităților stabilite pentru anul viitor de către Exec²⁰.

Formatul PLO poate fi stabilit la nivel local cu condiția sa fie îndeajuns de detaliat pentru a permite monitorizarea costurilor si activităților, precum si furnizarea de material/date pentru întocmirea PAO si a bugetului. Aceasta presupune următoarele nivele de detaliu (într-un PLO):

- Concordanta cu Planul Strategic;
- Acțiunile de realizat;
- Rezultatele dorite (inclusiv măsurarea eficienta a performantelor, **S.M.A.R.T.** (specific, măsurabile, realizabil, realist într-o perioada de timp), rezultate exprimate astfel încât sa poată fi monitorizate);
- Resursele necesare pentru realizarea țintelor (inclusiv resursele de personal).

Desfășurarea planificării la nivelul UB este strâns legata de Managementul Contabil care acorda suport in aceasta acțiune.

Prezentarea companiei

Din punct de vedere geografic, amplasamentul incintei industriale este situat pe teritoriul administrativ al comunei Vetiș, partea de sud-est a comunei, pe Drumul Careului nr. 11, pe ruta DN 19 (Satu Mare - Oradea - Arad - Timișoara), la doar 5 km de municipiul Satu Mare (reședința de județ), la 12 km de Aeroportul Internațional Satu Mare, la 10 km de granița cu Ungaria (Petea/Csengersima) - deschis traficului de marfă, și la 40 km de granița cu Ucraina (Halmeu/Munkacevo) - deschis traficului de marfă.

În zonă sunt amplasate proprietăți industriale, terenuri agricole. Parcul Industrial Vetiș se întinde pe o suprafața de 17 ha, fiind construit pe amplasamentul unei ferme de animale, I.S.C.I.P., funcțională până în 1999. Complexul a fost închis în vara anului 2001, când a fost cumpărată de HOLROM ROMÂNIA S.R.L. (denumire schimbată în Renovatio Logistic Parc S.R.L.), societate care a creat Parcul Industrial

---

²⁰ Eugen Burduș - *Managementul schimbării organizaționale* - Elaborarea strategiei organizației - Metodologia elaborării strategiei organizației

Vetiș. Parcul Industrial Vetiș este amplasat ideal pentru scopul pe care îl deservește.

Parcul industrial este situat la aprox. 100 m nord de Drumul Careului, aprox. 500 m sud de râul Someș, 2500 m vest de Hypermarket Real(Auchan) & Galeria comerciala Arcade si magazin bricolaj Praktiker.

Drumul Careului, care coincide cu E671 și DN19, este un drum asfaltat, merge pe direcția est – vest și face legătura între municipiul Satu Mare și comuna Decebal, mai departe către Carei-Oradea-Arad-Timișoara. Accesul la parcul industrial se face printr-un drum de acces din asfalt, la nord de Drumul Careului, drum asfaltat cu o bandă pe sens.

La aprox. 250 m de parcul industrial pe Drumul Careului (coincide cu E671 și DN19) se află stația pentru microbuze și autobuze pe ruta Satu Mare-Carei.

Terenurile din imediata apropiere nu sunt dezvoltate, unele dintre ele sunt folosite ca teren agricol. Proprietăți rezidențiale de tip case sunt plasate la intrarea din Drumul Careului. În imediata apropiere se află proprietăți industriale (hale de producție/depozitare, producător și de distribuție materiale de construcții) unele dintre ele cu birouri și proprietăți comerciale (companii de distribuție, spații de birouri, companii en-gros), precum și terenuri agricole / nedezvoltate. Cea mai mare mai bună utilizare este logistic / industrial / comercial.

Terenuri proprietate privată și proprietăți rezidențiale tip case se găsesc în imediata apropiere în direcția sud de proprietatea subiect. Terenuri cu destinația agricol se găsesc în imediata apropiere în direcția nord de proprietatea subiect. Zona rezidențială cartierul Micro 16 și Micro 15 a municipiului Satu Mare se găsește la aprox. 4 km kilometri est.

Proprietatea este sistematizată superior, utilitățile aferente existente pe amplasamente sunt:

5. racordata la rețeaua de apă al municipiului Satu Mare;
6. rețeaua proprie interna de distribuție a apei;
7. rețeaua proprie de canalizare pentru apa uzata;
8. racordata la rețeaua de energie electrică de medie tensiune a comunei Vetiș deservind clienții din areal cu energie electrica de joasa tensiune din postul de transformare proprie;
9. rețea interna de distribuție a gazelor naturale;
10. posibilitate de racordare la rețeaua de telecomunicații si internet;

Terenurile ce compun amplasamentul au o topografie plană, fără denivelări și impedimente de relief care să-i afecteze utilizarea. Amplasamentul este împrejmuit.

Parcul industrial este administrat de RENOVATIO PARC INDUSTRIAL SRL, proprietarii fiind: Renovatio Logistic Parc SRL și Interconect SRL. Situația ocupărilor definitive de teren: suprafața totală, reprezentând terenuri din intravilan/extravilan.

Comaniile care își desfășoară activitatea în cadrul parcului în prezent sunt²¹:

10. DAMAR CONSULTING S.R.L. - confecții tricotate;
11. SABIN & CO S.R.L. - confecții tricotate;
12. SMS ROMANIA S.R.L. - confecții tricotate;
13. SAINT - GOBAIN ABRAZIVI S.R.L. - producție și comercializare abrazivi;
14. LA FANTANA S.R.L. - depozitare apă și băuturi non alcoolice;
15. VIVATEX S.R.L. - confecții tricotate;
16. DAMIARTENI S.R.L. - confecții tricotate;
17. OPTIKO S.R.L. - producție de lentile optice;
18. SVENNIS CLOUD SOLUTIONS S.R.L. - confecții tricotate;
19. IRON COMPANY S.R.L. - fabricarea de dispozitive pentru conexiuni și cabluri;
20. MANNINI SM S.R.L. - fabricarea de încălțăminte;
21. HAGGAB PRESTING S.R.L. - Activități de inginerie și consultanță tehnică;
22. OPTINET ROMANIA S.R.L. - depozitare, comerț cu ridicata;
23. ANVIS ROM S.R.L. - producție de sisteme anti vibrație;
24. INTERCONECT S.R.L. - Lucrări de instalații electrice.

Domeniul principal de activitate a codurilor Caen este '6820 – *Închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau în leasing*', conform O.N.R.C.

---

²¹ www.rnvparc.ro/clienti

Analiza din punct de vedere operațional si contabil-financiar la data de 01.07.2012

In perioada de referința compania a trecut printr-un proces de transformare complexa cu impact asupra tuturor elementelor afacerii cu efecte semnificative asupra performatei afacerii, aspect validat practic de decizia luata in 16.08.2013 de Marfinbank S.A. de re-scadențare pe o perioada de 5 ani a creditelor in derulare.

Evoluția soldurile conturilor de active, capitaluri proprii si datorii pune in evidenta evoluția pozitiva a afacerii:

	0	3
Cash Disponibil la sfârșitul perioadei	L 1	L 3
Datorii	1	1
<i>Furnizori</i>	3	6
<i>Avansuri clienți</i>	7	1
<i>Taxe si impozite</i>	3	5
<i>Salarii</i>	0	4
<i>Asociați</i>	5	6
<i>Credit Bancar</i>	6	4
<i>din care restanta</i>	3	2
<i>Leasing</i>	2	1
<i>Garanții</i>	0	4
<i>Creditori diverși</i>	3	2
Creanțe	6	8
<i>Clienți</i>	1	4
<i>Avansuri furnizori</i>	6	8
<i>Debitori Diverși</i>	4	3
<i>Creanțe fata de stat</i>	9	9
Sold credit la 30.09.2013		8

Status afacere din punct de vedere operațional si financiar-contabil

Din punct de vedere operațional se prezinta astfel:

- Suprafețele neînchiriate: 3.887 mp aferenți halelor 6, 8, 9, 10, 11 si 10.562 mp aferenți halelor 15-19.

- Lipsa a preocupării de a extinde portofoliul de clienți.
- Relația cu clienții din parc și cu ceilalți proprietari era în general neclara, nedocumentar și cu potențial litigios.
- Management defectuos în zona furnizării de utilități către chiriași și ceilalți proprietari din parc cu impact asupra situațiilor financiare -refacturabile erau în înregistrare în cifra de afaceri-acesta practica fiind în afara cadrului legal, cu risc ridicat în raport cu prevederile legale și reglementare.
- Managementul defectuos al activelor parcului au dat naștere la confuzii și la suprapuneri de suprafețe, se utilizau în mod abuziv activele Holrom de către ceilalți proprietari din parc.
- Gestiunea nepotrivită a riscului de incendiu, inexistența unui sistem de anti incendiu operațional în conformitate cu cerințele legale, expuneau parcul atât la un risc crescut de incendii cât și la amendarea de către instituirile competente.
- Infrastructura rutiera se afla într-o stare puternic degradată.
- Activele parcului nu dispuneau de o documentare corespunzătoare - nu existau cărțile construcțiilor, documentele tehnice, documentele de autorizare.
- Activele neutilizate au fost lăsate într-un proces de degradare (cantina era inundată), iar clădirile neînchiriate îngropate în gunoi și vegetație sălbatică.

- Personalul de deservire al parcului era necorespunzător.

Din punct de vedere Financiar – Contabil avem următoarele situații:

- Renovatio Logistic Parc(ex. Holrom) avea in derulare 4 contracte de împrumut in valoare de 1.349.445 EUR, iar din acesta suma valoare restantelor era de 208.880 EUR.
- Valoarea creanțelor neîncasate era de 6.477.901 RON, din care valoarea clienților neîncasați era de 1.652.122 RON, iar debitori diverși 4.825.779 RON.
- Valoarea datoriilor era de 19.584.610 RON, din acestea 6.027.463 RON erau datoriile către instituțiile de credit, datoriile comerciale de 3.990.372 RON, datoriile către instituțiile statului de 325.942 RON, 3.650.785 RON către debitori diverși si 5.590.058 RON către asociați.

Sursele de finanțare proiecte

Din activitatea operațională in prezent rezulta un fere cashflow” operațional de 2.000.000 lei anual cu posibilitate de creștere semnificativa cu in urma finalizării proiectelor de investiții in sistem anti incendiu, drumuri de incinta si platforme de parcare, parc fotovoltaic si eventual modernizarea unei hale.

Dar, in condițiile date in urma rescadențării creditului rămân pentru investiții / rambursare credit asociat in medie 1.000.000 lei anual.

Pentru a putea susține pe termen scurt, rescadențarea creditului sunt necesari 150.000 Euro, urmând ca restul proiectelor sa fie finanțate din numerarul rezultat din exploatare si prin creditare / leasing! Vor fi utilizați pentru:

- 60.000 Euro restante credit,

- 60.000 Euro restante TVA / acoperite de cesiune de creanța.
- 30.000 Euro restante taxe locale.

Evoluția patrimoniului trebuie privita in contextul in care la data preluării administrării, 01.07.2017, de către actualul administrator, compania era decapitalizata in urma retragerea a 1 200 000 Euro din lichiditățile companiei, de către fostul administrator la acea data. In aceste condiții, in perioada de referința, la data revocării contractual de administrare compania o trezorerie neta pozitiva, aproape 60% din încasările nete,,free cash".

RENOVATIO LOGISTIC PARC SRL

CUI: 14032142

Perioada 01.01.2017 -30.04.2017

Nr. Crt.	Denumire	Valoare	Explicații
0	Rezultat curent (profit/pierdere)	1,343	
A	Amortizarea reevaluării constituite	186,301	Diferența între amortizarea valorii reevaluate și amortizarea costului istoric
B	Pierderi de valoare din reevaluare	0	
C	Pierderi din ieșiri de active imobilizate [casări / vânzări]	0	
D	Pierderi / (Profit) din diferențe de curs valutar	-13,049	Aferente credite asociați în valuta
E	Operațiuni fără substanța economică [efectuate la	0	
F	Transfer de profit [efectuat la inițiativa și cu aprobarea	22,732	
	F.1. Dobânda credit asociat	22.732	
	2 Profit transferat la Renovatio Trading - Vânare		
	Energie Electrica		
	F.3. Comision vânzări	0	
G	Cheltuieli cu susținerea operațiunilor economice ale	0	
H	Bonus performanța recunoscut	0	
	Profit efectiv realizat	195,329	

Cifra de afaceri = 620 113.

Rata de profit = 31.50 %.

Free cash(amortizare și credit asociat) = 397 551.

Pondere free cash in cifra de afaceri = 64.11 %.

Concluzii

După perioada analizată (2012-2017), compania a avut un trend ascendent de redresare atât din punct de vedere operațional și cât și din punct de vedere contabil-financiar. Având această modificare de administrator, s-a înregistrat o creșterea a bonității, o trasabilitate în documentele contabile, transparența în documentele justificative a patrimoniului.

Au avut loc și modernizări de prin modificarea sistemului de acoperiș din structura grea, panee de beton și nivelatoare prin plăci de azbociment, în profele metalice Z și nivelatoare cu panouri Sandwich, care au avut ca sens de a genera o imagine mai modernă a zonei cât și a economisii și alte resurse, având o termoizolație mai mare.

Prin aceste acțiuni de investiții, compania și-a schimbat imaginea, care dintr-o zonă care era în paragină în 2012, într-o companie care pleacă în pași mărunți spre standardele sec. XXI. Acești pași mărunți erau influențați de excedentul de cash, care era după achitarea ratei principale la bancă și dobânda, respectiv facturii de energie electrică, care era un furnizor important.

Bibliografie

- Porter, M.E. (2001), *Strategie Concurențială. Manual de supraviețuire și creștere a firmelor în condițiile economiei de piață*, Ed. Teora, București.
- Dalotă, M.D., (2009), *Managementul schimbării și inovării - Elemente Fundamentale*, București, Editura Universitară;
- Ciurea, J.B., (2013), *Managementul inovării*, Timisoara, Editura Mirton;
- Rânea, C., Filipoiu, I.D, Hadăr, A., Marin, A., Badea, D., (2012), *Bazele managementului inovării și transferului tehnologic*, București, Editura Universitară;
- Lile Ramona, (2011), *Management general*, Editura Gutenberg Univers, Arad.
- Nicolescu, O., Verboncu, I., (2007), *Managementul organizației*, Editura Economică, București,
- Burduş, E., Popa, I., (2013), *Fundamentele managementului organizației*, ediția a treia, Ed. PROUNIVERSITARIA, București, p.15-53;251-267;275-279;282-313,336-350;

- Nicolescu, O., Verboncu, I., (2008), *Fundamentele managementului organizației*, Editura Economică, București.
- Lile Ramona, Bălan Leonard, (2008), *Managementul producției*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Burduș, E., Căprărescu, G., Androniceanu A., (2008), *Managementul schimbării organizaționale, Ediția a treia*, Editura Economică, București.
- Szentesi, S., Cioarna, A., Lile, R., Cureteanu, R., (2009), *Managementul proiectelor*, Editura Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.

**Study Regarding the Elaboration of the Business Plan for
Establishing a Walnut Plantation through the PNDR
Program**

**Studiu privind elaborarea planului de afaceri în vederea
înființării unei plantații de nuci prin programul PNDR**

D.E.Mera, L.S.Bălan

Masterand Diana-Elena Mera

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Leonard Sergiu Balan

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The business plan must provide details on how the business will develop, when it will be developed and how it will be managed financially. He must provide a broader vision of the future business, the development premises, the investment graph, to help the entrepreneur to better understand what he has to do, to properly guide him to a successful business, and not a failure. It is an indispensable guide to starting any business, which helps to generate profit and develop the business. The business plan can also be elaborated for obtaining investment funds, such as the non-reimbursable ones, through various financing programs. Through the financing programs with non-reimbursable European funds, new businesses can be created and developed in all fields of activity.

Keywords: business plan, economy, financing, business.

Rezumat

Planul de afaceri trebuie să ofere detalii despre cum se va dezvolta afacerea, când se va dezvolta și cum se va administra din punct de vedere financiar. El trebuie să ofere o viziune mai amplă asupra viitoarei afaceri, premisele de dezvoltare, graficul investiției, să ajute întreprinzătorul să înțeleagă mai bine ceea ce are de făcut, să îl îndrume corespunzător către o afacere de succes, și nu un eșec. Este un ghid indispensabil pentru începutul oricărei afaceri, care ajută la generarea de profit și dezvoltarea întreprinderii. Planul de afaceri poate fi elaborat și pentru obținerea de fonduri de investiții, cum sunt cele nerambursabile, prin diverse programe de finanțare. Prin programele de finanțare cu fonduri europene nerambursabile, se pot crea și dezvolta afaceri noi în toate domeniile de activitate.

Cuvinte cheie: plan de afaceri, economie, finanțare, afacere.

Introducere

Termenul de proiect vine din limba latină, din cuvântul „projectus”, și este definit ca un plan sau intenție de a întreprinde ceva, de a organiza, de a face un lucru²².

În sens larg, proiectul este un proces temporar ce cuprinde o serie de activități și care trebuie să se înscrie într-o perioadă de timp bine definită. O sumă de resurse alocate și care trebuie să atingă un obiectiv clar definit²³.

Pentru a putea clarifica noțiunea de „proiect” în continuare sunt enumerate principalele elemente pe care le implică:

- termenul de început și de finalizare;
- bugetul;

---

²² <http://dexonline.ro/definitie/proiect>, accesat în data de 22. 05. 2018

²³ Radu V., Managementul proiectelor, Editura Universitară, București, România, 2008, pag.12

- specificații privind calitatea;
- activități;
- realitățile obiective ce trebuie identificate, delimitate/stabilite, definite, dezvoltate;
- echipa de proiect;
- scopul care reprezintă o schimbare durabilă;
- ciclul de viață al proiectului²⁴.

Caracteristicile majore ale proiectului sunt următoarele:

- un obiectiv stabilit;
- o perioadă definită de viață, cu un început și un sfârșit;
- implicarea uzuală a câtorva participanți (instituții, organizații, compartimente) și profesii;
- nu are caracter de rutină și are unele elemente de unicitate;
- timpul, costul și cerințele referitoare la performanță sunt specificate²⁵.

Un plan de afaceri este un set de documente care oferă o privire sumară a obiectivelor operaționale și financiare ale unei firme, pentru viitorul apropiat.

El servește ca un ghid al politicilor și strategiilor firmei, și, se modifică, de obicei, atunci când apar oportunități sau amenințări noi.

Generalități privind planul de afaceri.

Un plan de afaceri poate fi elaborat din două motive:

- 1) Pentru a fi prezentat unor potențiali investitori: în acest caz, el trebuie să detalieze trecutul, prezentul și prognoza performanței firmei.
- 2) Pentru începerea activității unei firme: în acest caz, el reprezintă un ghid pentru noul antreprenor.

Planul de afaceri constituie un instrument indispensabil tuturor celor care construiesc o afacere, ”un instrument al prezentului, elaborat

---

²⁴ Androniceanu A., Abăluță O., Curteanu D., Popescu I., Managementul proiectelor cu finanțare externă, Editura Universitară, București, România, 2006, pag.10

²⁵ Bușe F., Simionescu A., Bud N., Managementul proiectelor, Editura Economică, București, România, 2008, pag. 22-23

prin aproximații succesive, pentru a proiecta în mod realist calea spre viitor”²⁶.

Find un document scris, acesta descrie natura afacerii, piața țintă, avantajele pe care afacerea le va avea asupra competitorilor, precum și resursele și aptitudinile de care dispun proprietarii afacerii²⁷.

Pe parcursul anilor, planul de afaceri a avut definiții și caracteristici vaste, astfel încât să fie mai bine perceput și de ajutor tuturor viitorilor întreprinzători, și nu numai.

Spre exemplu, J.L. Schmoke și Richard Allen R., considerau că planul de afaceri ”apropie ideea de afaceri de realitate, fapt ce prezintă un avantaj psihologic foarte mare”²⁸. Mai bine spus, oferă întreprinzătorului șansa de a-și expune ideile în scris, pentru o viziune mai clară și pentru a-i oferi speranța de reușită.

Acesta este un instrument bine elaborat, un ghid al evoluției viitoare în afaceri, care ajută întreprinzătorul să se focalizeze mai ușor pe ceea ce este important pentru viitorul firmei.

Un plan de afaceri presupune un proces de planificare a activității întreprinderii, cu obiective bine stabilite, și, care, cuprinde etape și resurse necesare pentru atingerea acestora, dar și timp și efort, care vor avea rezultate pe termen lung.

Întreprinderea constituie ”un sistem organizat de către un centru de decizie, care dispune de o anumită autonomie, în care cu ajutorul mijloacelor fizice și a resurselor umane, se produc bunuri, se elaborează lucrări sau se prestează servicii destinate vânzării”²⁹.

Aceasta prezintă modul de derulare a unei activități specifice, analizează situația curentă a firmei și definește un program de activitate general.

Planul de afaceri mai este considerat și un ”atribut important al managementului contemporan, care reprezintă un set de analize tehnico-

---

²⁶ West A., Planul de afaceri, Editura Teora, București, România, 2000, pagina 17

²⁷ Porojan D., Bisa C., Planul de afaceri, concepte, metode, tehnici, proceduri, Editura IRECSO, București, România, 2002, pagina 10

²⁸ Schmoke J.L., Richard A.R., Vital business Secrets for New and Growing Companies, McGraw-Hill Professional Publishing, Dow Jones-Irwin, Illinois, USA, 1989, pagina 23

²⁹ Burduș E., Popa I., Fundamentele managementului organizației, Ediția a III-a, Editura Pro Universitaria, București, România, 2013, pagina 177

economice care au drept scop stabilirea oportunității afacerilor economice, determinarea resurselor și cheltuielilor aferente acestora, precum și selectarea soluțiilor celor mai adecvate pentru atingerea de performanțe”³⁰.

În cazul în care este conceput pentru obținerea unei finanțări, atunci este bine de știut că finanțatorii vor aprecia un plan de afaceri concis și obiectiv, și care cuprinde atât informații utile despre afacere, cât și materiale statistice și determinări cantitative incluse în formă cât mai detaliată, plus anexe. Un plan astfel conceput este mai ușor de înțeles de către aceștia, deoarece aceștia trebuie să fie siguri că o astfel de afacere merită să fie finanțată.

Planul de afaceri prezintă resursele existente și perspectivele de dezvoltare ale societății comerciale, invitând în acest fel, cooperarea și sprijinul potențialilor investitori. Acesta este întocmit în vederea punerii în practică a strategiilor afacerii și mai este considerat și ca ”o metodă întreprinorial-managerială de proiectare și promovare a unei noi afaceri”³¹.

Un plan de afaceri se bazează pe următoarele elemente:

- Un întreprinzător (omul de afaceri): care își asumă conștient anumite riscuri și dorește să obțină un anumit profit;
- Mai multe activități care consumă resurse și care generează profit (ideea de afacere);
- Un mediu în care se desfășoară aceste activități (mediul de afaceri)³².

Planul de afaceri trebuie să aibe o structură bine făcută și să fie logic. Pentru ca un plan de afaceri să fie considerat bine făcut, el presupune o anumită succesiune de operațiuni. Astfel, pentru

întocmirea sa, este necesară parcurgerea a 3 etape, și anume:

- *Etapa 1: Culegerea informațiilor necesare*
  - Câteva informații utile și de ajutor privind prețul, concurența, furnizorii, datele tehnice, datele juridice, etc;

---

³⁰ Moldoveanu M., Dobrescu E.M. Știința afacerilor, Editura Expert, București, România, 1995, pagina 9

³¹ Nicolescu O., Managementul întreprinderilor mici și mijlocii: concepte, metode, aplicații, studii de caz, Editura Economică, București, România, 2001, pagina 26

³² Victor R., Avriganu A., Zirra D., Zegrea L., Planul de afaceri, Editura Mărgăritar, București, România, 2004, pagina 35

- *Etapa 2: Planificarea efectivă a activității respective*
  - Alegerea strategiei potrivite și găsirea căilor de atingere a obiectivelor stabilite;
- *Etapa 3: Redactarea planului*
  - Etapa de alegere a formei optime de prezentare a rezultatului etapei anterioare către destinatar³³.

În cazul în care este privit din punct de vedere managerial, atunci acesta este identificat ca ”un instrument decizional dinamic, destinat, pe de-o parte managerilor din cadrul firmei, în vederea creșterii eficienței, activității acestora, și, pe de altă parte, investitorilor, bancherilor și, în general, oricărui partener posibil industrial, comercial sau social, și cărora li se permite luarea la cunoștință a perspectivelor acestuia”³⁴.

Managementul este definit ca un proces de atingere a obiectivelor organizaționale prin aranjarea și implicarea celor patru funcții principale: previziunea-planificarea, organizarea, leading-ul (antrenarea și motivarea), și controlul. Astfel, cele patru funcții au următoarele caracteristici:

- 1) Funcția de previziune-planificare: constă în ansamblul proceselor prin intermediul cărora se determină principalele obiective ale organizației și componentele sale, prognozele și principalele mijloace necesare îndeplinirii lor³⁵;
- 2) Funcția de organizare: constă în ansamblul proceselor prin intermediul cărora se stabilesc și delimitează procesele de muncă fizică și intelectuală și componentele lor (mișcări, timpi, operații, lucrări,etc.), gruparea acestora pe posturi, compartimentarea și atribuirea lor personalului, în vederea realizării în condiții cât mai bune a obiectelor previzionate³⁶;

---

³³ Besis J.,Galai D., Hiller L., Kienast P., Planul de afaceri: Cum să concepi și să redactezi un plan de afaceri, Editura Științifică și Tehnică, București, România, 1997, pagina 10

³⁴ Nicolescu O., Sisteme, metode și tehnici manageriale ale organizației, Editura Economică, București, România, 2000, pagina 17

³⁵ Ionescu Gh. , Lile R., Management general, Editura Universității ”Aurel Vlaicu”, Ediția a III-a, Arad, România, 2007, pagina 1

³⁶ Nicolescu O., Verboncu I., Managementul organizației, Editura Economică, București, România, 2007, pagina 24

- 3) Leading-ul (motivarea și antrenarea): constă în bunăvoința individului de a depune eforturi susținute, în vederea îndeplinirii companiei, condiționată de convingerea că rezultatele efortului său îi vor satisface o anumită nevoie individuală³⁷;
- 4) Controlul: constă în verificarea permanentă și completă a modului în care este desfășurată activitatea, comparativ cu standardele și programele, în sesizarea și măsurarea abaterilor de la acestea precum și precizarea cauzelor și măsurilor corective pentru înlăturarea lor³⁸.

Funcțiile managementului sunt exercitate la nivelul întregii întreprinderi, din orice domeniu și în raportul nivelului ierarhic. Acestea mai sunt exercitate indiferent de profilul și dimensiunile lor, la toate nivelurile ierarhice și diferă de la un compartiment la altul.

Necesitatea elaborării planului de afaceri

În cele mai multe cazuri, rolul unui plan de afaceri este acela de a obține finanțări. Aceste

finanțări pot fi obținute fie de la un investitor privat, fie de la o bancă sau chiar de la statul român. Aceștia derulează o serie de programe de finanțare nerambursabilă destinate viitorilor întreprinzători, în vederea obținerii finanțării condiționate de realizarea unui plan de afaceri.

Planul de afaceri necesită un proces de cercetare și gândire despre tipul de afacere dorit, totul decurgând într-un mod sistematic³⁹.

Elaborarea planului de afaceri are ca scop obținerea unor informații care, în principal, se referă la:

- Mărimea efortului investițional;
- Rezultatele probabile, economice și financiare;
- Conturarea principalelor probleme în legătură cu realizarea obiectivului de investiții, materiale, utilaje, furnizori, construcții și dotări;
- Asigurarea surselor de finanțare proprii și atrase;

---

³⁷ Lile R., Pantea M.F., Cuc L.D., Management logistic, strategic și controlul organizațiilor, Editura Universității "Aurel Vlaicu", Arad, România, 2010, pagina 125

³⁸ Panaite C.N., Managementul firmei, Editura Condor, Chișinău, Moldova, 1994, pagina 23

³⁹ https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Plan_de_afaceri Accesat 3 mai 2019

- Desfacerea produselor (realizarea serviciilor)⁴⁰;
- Rambursarea creditelor⁴¹.

Redactarea planului de afaceri ar trebui să fie primul pas în inițierea oricărei afaceri deoarece oferă viziuni și perspective de viitor, înainte ca acestea să fie aplicate.

Planul de afaceri trebuie să reflecte realitatea curentă a afacerii, mediul în care operează, prezentul și viitorul. Acesta transpune date despre parteneri strategici, clienți, furnizori, finanțatori și acționari. Prin abordarea acestora în plan, se demonstrează că există o percepție globală asupra afacerii, că se înțeleg toate aspectele ei, atât cele tehnice cât și cele financiare sau de resurse umane.

Printre toate, planul de afaceri trebuie să fie simplu, sugestiv și pragmatic.

Programul Național de Dezvoltare Rurală

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) este programul prin care se acordă fonduri nerambursabile de la Uniunea Europeană și Guvernul României, pentru dezvoltarea economico-socială a spațiului rural din România.

Acest program stabilește liniile de finanțare pentru atingerea obiectivelor prioritare ale României și este finanțat prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

FEADR reprezintă un instrument financiar, creat de Uniunea Europeană, în scopul sprijinirii statelor membre în implementarea Politicii Agricole Comune (PAC)

Principalele instituții care asigură implementarea FEADR prin intermediul PNDR sunt:

- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), prin Direcția Generală pentru Dezvoltare Rurală îndeplinind rolul de Autoritate de Management pentru PNDR;
- Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) , care acționează ca Autoritate de

---

⁴⁰ Pastor I., Cîmpeanu E.A., Stoica M., Managementul firmei și dezvoltarea resurselor umane în organizații, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, România, 2005, pagina 200

⁴¹ Pastor I., Cîmpeanu E.A., Stoica M., Managementul firmei și dezvoltarea resurselor umane în organizații, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, România, 2005, pagina 201

Plată asigurând implementarea tehnică și financiară pentru toate măsurile de finanțare ale PNDR, cu excepția celor destinate pentru arii cu constrângeri naturale (ANC);

- Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) îndeplinește rolul de Organism Delegat;
- Curtea de Conturi a României, care acționează ca Organism de Certificare;

Autoritatea Competentă din cadrul ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Elaborarea planului de afaceri în vederea înființării unei plantații de nuci prin programul PNDR

Doresc începerea unei afaceri proprii, împreună cu familia mea, în domeniul cultivării nucilor, în care, produsul finit, miezul, să fie destinat comercializării pe piața națională.

Pentru început, capitalul afacerii va fi din fonduri proprii, iar pe viitor, extinderea plantației doresc să o fac cu ajutorul fondurilor europene nerambursabile, prin programul PNDR.

Datorită faptului că, cererea de miez de nucă este în continuă creștere iar ofertele de piață sunt puține, am decis să pornim o astfel de afacere, deoarece cunoaștem beneficiile acestei plantații pe viitor și pentru mediul înconjurător.

Descrierea produselor

Pe piața internațională, prețul unui kilogram de miez de nucă variază între 3,5 și 3,9 euro, în funcție de calitatea și soiul lor, iar în țară, prețul este între 21-30 lei.

Investiția în realizarea unei plantații de nuci este destul de tentantă, deoarece este mică și profitul este mare, fiind avantajată și de faptul că este o afacere pe termen lung, curată, sănătoasă și care ajută la îmbunătățirea mediului înconjurător.

Pentru ca succesul unei astfel de plantații să fie garantat, trebuie reținute câteva elemente cheie:

- Perioada de maturitate a nucului: 7-8 ani;
- Primele fructe apar în al 3-lea an de la plantare;
- Toamna este anotimpul cel mai favorabil pentru plantarea puieților;

- Adâncimea gropilor trebuie să fie de aproximativ 60-70 cm;
- Fertilizarea de bază se face pe direcția rândului său, la fiecare pom;
- Pregătirea terenului se face prin săparea gropilor mari de plantare.

Avantajele acestei afaceri sunt:

Cererea tot mai mare a miezului de nucă;

Plantația se poate realiza cu fonduri europene;

Nucul este rezistent la boli și dăunători;

Producția este de aproximativ 3,5 – 4 tone de nuci.

De la nuc se pot valorifica, pe lângă miez: cojile, frunzele, lemnul;

Durata de viață este mare: 85-100 ani.

Pe 1 hectar de livadă de nuci cresc 160 de puieți, 1 copac oferă, în medie, 40 kg de nuci. Astfel, de pe un singur hectar pot fi recoltate aproximativ 6 tone de nuci, și, după prelucrare, 2,2 tone de miez de nucă.

Date de identificare

Denumirea proiectului de afaceri: Plantație nuci Franquette

Valoarea finanțării: 35.000 RON

Natura finanțării: Proprie și credit bancar

Misiune: Cultivarea, valorificarea și comercializarea miezului de nucă

Adresa juridică: Str. Mărului, nr .17, Arad, România

Contact (număr de telefon / e-mail): 0749 222 754 / denprod@gmail.com

Nume	Adresa juridică(sediul)	Pondere în Capital social %
Popescu Ioan	Str. Mărului, Nr.17, Arad, România	50%
Popescu Maria	Str. Mărului, Nr. 17, Arad, România	35%
Mera Diana-Elena	Sr. Mărului, Nr. 17, Arad, România	15%

Tabel nr. 1 Membrii firmei

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Desfășurarea activității într-un mediu stabil și sigur; • Producerea produselor de o calitate superioară, care corespund standardelor UE; • Avantajul formării echipei cu persoane tinere, cu perspective de viitor; • Respectarea clientei; • Câștigurile sunt garantate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Întreprindere nouă, fără experiență în domeniu; • Resurse financiare limitate; • La început, cheltuielile sunt mai mari decât profitul.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Cererea stabilă a miezului de nucleu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Concurența; • Condițiile climatice

<ul style="list-style-type: none"> • Accesarea subvențiilor/fondurilor europene nerambursabile; • Consumul tot mai mare de nucă în rândul populației oferă o stabilitate și o siguranță îndelungată afacerii.	din țară;
--	-----------

Tabel nr. 2 Analiza SWOT

Descrierea procesului tehnologic

Îngrijirea nucilor se face pe parcursul verii prin irigații și soluții împotriva dăunătorilor. Culesul nucilor va avea loc toamna.

Procesul tehnologic de fabricare a miezului de nucă cuprinde o serie de etape, printre care:

Recepția nucilor în coajă → Depozitarea nucilor în coajă → Spargerea nucilor → Sortarea miezului de nucă → Ambalarea sâmburilor de nucă

Firma, cu sediul în Arad, își va desfășura activitatea în comuna Vladimirescu.

Energia electrică va fi furnizată de E.ON iar pentru rețeaua de apă vom apela la Compania de Apă Arad.

Graficul de realizare a activităților firmei

Activitate/ Luna	Durata implementării											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Fertilizarea pământului			X									
Protejarea împotriva dăunătorilor				X		X				X		
Irigarea			X			X	X	X	X			
Recoltarea									X			
Depozitarea									X			
Comercializarea produsului	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tabel nr. 4 Graficul de realizare a activităților firmei

Organizarea producției

Compartimentele de producție sunt:

Aprovizionare → Fabricație → Controlul și asigurarea calității →
 Întreținerea nucului → Întreținerea echipamentelor / utilajelor folosite

Responsabilități specifice:

- *Aprovizionarea*: principala responsabilitate este evidența materiei prime intrate și ieșite ;
- *Fabricația*: evidența materiei prime intrate a stocului de produse finite rezultate în urma procesului de fabricație;
- *Controlul și asigurarea calității*: verificarea produselor finite rezultate din punct de vedere calitativ și hotărăște tot ceea ce se trimite la comercializare;
- *Întreținerea nucului*: eliminarea ramurilor îmbătrânite și a lăstarilor verticali; se aplică după intrarea nucului pe rod;
- *Întreținerea echipamentelor / utilajelor folosite*: verificare periodică a echipamentelor / utilajelor, pentru a fi în regulă utilizarea lor, și curățarea acestora.

Concluzii

Pentru dezvoltarea sau implementarea unei noi afaceri, accesarea de Fonduri Europene, indiferent de domeniu, este un act ce aduce multe beneficii, dar și consecințe. Spre exemplu, dacă durata de execuție a contractului de finanțare este depășită, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% din valoarea eligibilă nerambursabilă rămasă de plătit pentru fiecare an de execuție prelungit. Această sumă trebuie achitată în maxim 10 zile lucrătoare de la data primirii notificării de acceptare a modificării Contractului de finanțare.

Planul de afaceri necesită o muncă lungă și anevoioasă la început, dar, pe viitor, se va dovedi a fi de un real ajutor pentru momentul implementării afacerii. Este un prim pas în crearea și dezvoltarea unei noi afaceri, prin perspectivele pe care le oferă, și prin stabilirea, mai ușoară, a obiectivelor.

Obținerea de Fonduri Europene nerambursabile este un adevărat beneficiu pentru începutul, dar și pentru dezvoltarea oricărei întreprinderi. Pentru obținerea acestor fonduri, există programe de finanțare special concepute. De exemplu, un program potrivit pentru obținerea de fonduri este Programul Național de Dezvoltare Rurală.

Prin Programul Național de Dezvoltare Rurală, se stabilesc liniile de finanțare pentru atingerea obiectivelor prioritare. Acesta conține o serie de măsuri și submăsuri pentru diverse domenii. Acest program este complementar programelor de finanțare din fonduri structurale, adresându-se în special zonelor rurale ale țării.

Bibliografie

- Androniceanu A., Abăluță O., Curteanu D., Popescu I., (2006), Managementul proiectelor cu finanțare externă, Editura Universitară, București, România
- Butler D., (2006), Planificarea afacerii: ghid de start, Editura Bic All, București, România
- Bușe F., Simionescu A., Bud N., (2008), Managementul proiectelor, Editura Economică, București, România
- Burduș E., Popa I., (2013), Fundamentele managementului organizației, Ediția a III-a, Editura Pro Universitaria, București, România

- Besis J., Galai D., Hiller L., Kienast P., (1997), Planul de afaceri: Cum să concepi și să redactezi un plan de afaceri, Editura Științifică și Tehnică, București, România
- Gh. Bădescu, D. Blaja, Ec. Bumbac, V. Cireașă, V. Cociu, S. Cojocaru, S. Coman, M. Costețchi, Gh. Dima, T. Gozob, A. Lazăr, A. Lefter, F. Lupescu, E. Manughevici, N. Meza, I. Mircea, Gh. Miron, I. Pandele, E. Rusu, Gh. Stanciu, Șt. Vereș, (1967), Pomologia Republicii Socialiste România, Vol. VI, Nucul, alunul, migdalul, castanul comestibil, București, România
- Hisrich R.D., Petters M.P., (1992), Entrepreneurship – Starting, Developing and Managing a New Enterprise, second edition, Editura Homewood, Irwin, Illinois, USA
- Ionescu Gh. , Lile R., (2007), Management general, Editura Universității ”Aurel Vlaicu”, Ediția a III-a, Arad, România, 2007
- Kotler P., Amstrong G., Saunders J., Wong V., (2000), Principiile Marketingului, Editura Teora, București, România
- Lile R., Pantea M.F., Cuc L.D., (2010), Management logistic, strategic și controlul organizațiilor, Editura Universității ”Aurel Vlaicu”, Arad, România
- Nicolescu O., (2001), Managementul întreprinderilor mici și mijlocii: concepte, metode, aplicații, studii de caz, Editura Economică, București, România
- Nicolescu O., (2007), Sisteme, metode și tehnici manageriale ale organizației, Editura Economică, București, România, 2000
- Porojan D., Bișa C., (2002), Planul de afaceri, Editura IRECSO, București, România
- Radu V., (2008), Managementul proiectelor, Editura Universitară, București, România
- Victor R., Avrigeanu A., Zirra D., Zegrea L., (2004), Planul de afaceri, Editura Mărgăritar, București, România
- West A., (2000), Planul de afaceri, Editura Teora, București, România
- www.coduricaen.ro
- <http://dexonline.ro/definitie/proiect>
- files.finantare.ro>pn-dr
- <https://www.finantare-rurala.ro/despre/ce-este-pn-dr.html>

www.onor.ro/documente/legislative/LEGE_Nr_26.pdf
www.onor.ro/documente/legislative/LEGE_Nr_26.pdf
https://portal.afir.info/informatii_generale_pndr_investitii_prin_pnd_r_sector_pomicol_sm_4_la_exploatatii_pomicol
https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Plan_de_afaceri
<https://www.legislatie.just.ro/Public/Detalii/Document/755>
<https://www.legislatie.just.ro/Public/Detalii/Document/Afis/51929>
<https://www.legislatie.just.ro/Public/Detalii/Document/56732>
https://portal.afir.info/informatii_generale_pndr_investitii_prin_pnd_r_sector_pomicol_sm_4_la_exploatatii_pomicol
<https://fabrica-de-firme-ro>infintari>

**Particularities of the Stress at Work of the Employees
working with People with Disabilities**

**Particularități ale stresului în muncă al angajaților care
lucrează cu persoane cu handicap**

I.P. Neag, F.L.Isac

Masterand Ioana Paula Neag

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Florin Lucian Isac

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: Work stress is a predominant aspect in contemporary organizations, and it can be studied from multiple perspectives. People with disabilities have special needs, and employees who work with these people experience high levels of stress. The article proposes and confirms hypotheses regarding the particularities of stress in working with people with disabilities.

Keywords: stress, work, employee, management, behavior.

Abstract: Stresul în muncă este un aspect predominant în organizațiile contemporane, el putând fi studiat din multiple perspective. Persoanele cu abilități au nevoi speciale, iar angajații care lucrează cu aceste persoane experimentează niveluri ridicate de stres. Articolul propune și confirmă ipoteze legate de particularitățile stresului în munca cu persoane cu dizabilități.

Cuvinte cheie: stres, muncă, angajat, management, comportament.

Introducere

De-a lungul timpului, au existat numeroase preocupări pentru promovarea și protecția drepturilor și demnității persoanelor vulnerabile, în special a celor cu dizabilități. Nu întodeauna persoanele vulnerabile s-au bucurat de drepturi și politici de incluziune. Deși gândirea societății despre dizabilitate a cunoscut momente și viziuni diferite de-a lungul timpului, în prezent, demnitatea și egalitatea de șanse sunt drepturi omului modern ce nu pot fi înstrăinate. Din acest motiv, persoanele cu dizabilități au dreptul să beneficieze pe deplin de universalitatea, indivizibilitatea, interdependența și interrelaționarea tuturor drepturilor fundamentale, fără discriminare. Pentru ca aceste drepturi să fie respectate și mai ales, pentru ca persoanele cu dizabilități să se bucure pe deplin de ele există specialiști care să le ofere suport.

Un alt subiect tot mai abordat de comunitatea din științele comportamentale de-a lungul timpului este stresul. Chiar dacă în literatura de specialitate este menționat impactul pe care stresul îl are asupra sănătății noastre, totuși manifestările, reacțiile indivizilor la stres sunt resimțite și trăite în mod diferit. Apariția stresului în viața noastră de zi cu zi implică probleme de percepție, de formarea unor cogniții iraționale și diferite mecanisme de adaptare și gestionare a acestuia.

Lucrarea analizează manifestările stresului la angajații care lucrează cu persoane cu dizabilități, interacțiunile cu aceștia având un anumit grad de dificultate care determină un nivel mai mare al efortului depus în muncă.

Scurtă recenzie a literaturii de specialitate

Adaptarea la mediu este un imperativ general al existenței noastre. Dacă pentru plante și animale adaptarea se mărginește la mediul natural, pentru organizații și indivizii care le compun procesul este mai complicat prin intervenția mediului social.⁴²

Cel care lansează în limbajul medical cuvântul „stress” este savantul canadian Hans Selye. Potrivit acestuia, **stresul este reacția nespecifică a organismului la orice solicitare.** În România, termenul este preluat inițial din ortografia engleză, apoi într-o variantă ortografică

---

⁴² **Isac, F.L.**-*Management în organizații*, Ed. Universității Aurel Vlaicu din Arad, 2010, p.246

adaptată cu un singur „s”(stres). Definiția cu cea mai largă circulație a stresului *este starea biologică de alertă care mobilizează corpul pentru a răspunde sau riposta la solicitări sau amenințări.*⁴³

Problematica stresului (în general) și a celui ocupațional(în particular) au format obiectul unor laborioase cercetări și dezbateri, estimându-se că doar până în 1990 s-au publicat aproximativ 120000 de articole și cărți despre stres, în general. Abundența literaturii de specialitate a creat, paradoxal, dificultăți în conceperea unei definiții unitare a stresului. De-a lungul timpului, s-au elaborat patru paradigme referitoare la stres, respectiv: paradigma stresului ca stimul (agent stresor); paradigma stresului ca reacție (răspuns al organismului); paradigma stresului ca relație între stimul și reacție; paradigma stresului ca tranzacție între persoană și mediu.⁴⁴

La baza apariției stresului organizațional stau doi agenți stresori centrali, de natură psihologică:⁴⁵

- **conflictul de rol**, care desemnează situațiile în care o persoană, ocupantă a unui anumit post, este supusă în cadrul organizației unor imperative, solicitări și presiuni cu caracter contradictoriu sau chiar inacceptabile;
- **ambiguitatea rolului**, care desemnează lipsa sau insuficiența informațiilor clare și oportune solicitate pentru rezolvarea corectă a sarcinilor.

Cele două mari categorii de agenți stresori se manifestă în forme diferite în cadrul organizațiilor și sunt percepute cu intensități diferite de angajați. De regulă, managerii sunt mai expuși efectelor nocive ale sindromului de adaptare în comparație cu executanții.⁴⁶ Atât la nivelul managerilor, cât și la cel al angajaților, stresul poate fi determinat de anumite cauze comune:

- dispoziții inaplicabile primite din partea unor superiori;
- presiunea termenelor;
- motivația nesatisfăcătoare;

---

⁴³ **E.Burduș, G.Căprărescu-** *Fundamentele managementului organizației*, Ed. Economică, București, 1999, p.396.

⁴⁴ **Zlate, M.-** *Tratat de psihologie organizațional-managerială, volumul al II-lea*, Ed. Polirom, Iași, 2004, p.567-568

⁴⁵ **Isac, F.L.**, op.cit., 2010, p.248-249

⁴⁶ **E.Burduș, Gh.Căprărescu**, op. cit., p. 403.

- lipsa aptitudinilor sau a pregătirii necesare postului;
- aspirația spre funcții superioare;
- tensiunile familiale;
- ambiguitatea rolului

Consecințele stresului sunt numeroase, câteva sunt pozitive (automotivarea și stimularea pentru satisfacerea obiectivelor individuale și de grup), multe sunt însă neproductive și chiar periculoase. Stresul poate provoca consecințe psihologice (anxietate, frustrare, agresiune, depresie, stimă scăzută de sine). Stresul are și importante consecințe organizaționale, el implicând costuri ridicate. Efectele stresului se pot concretiza în decizii mai puțin inspirate și scăderea creativității. Stresul în exces crește nemulțumirea la locul de muncă, implicând absentism și scăderea performanței.⁴⁷

Metodologia de cercetare

Principalele obiective ale acestei cercetări sunt:

- identificarea factorilor de stres în muncă a angajaților cuprinși în eșantion;
- gradul în care apartenența la o anumită categorie de vârstă și gen influențează nivelul de stres al personalului care lucrează cu persoane cu handicap;
- modul în care nivelul de stres este influențat de tipul de handicap al beneficiarilor (motor, mintal) și vârsta acestora (copii sau adulți) al personalului care lucrează cu acestea.
- efectuarea asocierii dintre mecanismele de coping utilizate.

Ipotezele cercetării⁴⁸

Ipoteza 1 : Există diferențe semnificative între personalul de gen feminin și personalul de gen masculin care lucrează cu persoane cu dizabilități în ceea ce privește nivelul stresului.

Ipoteza 2 : Există diferențe semnificative între personalul care lucrează cu persoane adulte cu dizabilități și personalul care lucrează cu copii cu dizabilități în ceea ce privește nivelul de stres

---

⁴⁷ **Popescu, D.-** *Comportament organizațional*, Ed. ASE, București, 2010. p.181-183

⁴⁸ **Neag Ioana Paula-** *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilitati*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad.

Ipoteza 3 : Există diferențe semnificative între personalul care lucrează cu persoane cu dizabilitate motorie și personalul care lucrează cu persoane cu dizabilitate mintală în ceea ce privește nivelul de stres.

Ipoteza 4 : Există diferențe semnificative pe dimensiunea stres, în funcție de apartenența la categoria de vârstă (21-30, 31-40, 41-50) a personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități. Categoria de vârstă mai înaintată va înregistra un nivel mai scăzut de stres .

Variabile:

-variabila independentă(VI) - apartenența la categoria de vârstă (21-30, 31-40, 41-50).

- variabila dependentă (VD)- stresul.

Ipoteza 5: Există o corelație semnificativă invers proporțională între stima de sine și stresul la locul de muncă a personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități.

Ipoteza 6 : Un nivel ridicat al stimei de sine a personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități se asociază cu un nivel mai ridicat al stilului de coping.

Cercetarea este un studiu cvasi-experimental pentru ipotezele 1 și 4, având design unifactorial inter-subiecți, pentru ipoteza 5 design corelațional și non-experimental pentru ipotezele 2 și 3 deoarece măsoară diferențele între grupuri pe dimensiunea stres.

Descrierea eșantionului

În cadrul lucrării de cercetare au participat 90 de persoane care lucrează în domeniul sănătății cu o vârstă cuprinsă între 21 și 50 de ani. Alegerea participanților s-a realizat pe baza unor criterii bine stabilite de al început: personal care lucrează cu persoane cu dizabilități, deținând următoarele funcții: psiholog, asistent social, asistent personal, psihopedagog.

În funcție de gen au participat 43 de angajați de gen masculin și 47 de angajați de gen feminin. În ceea ce privește vârsta am identificat trei categorii: 21-30, 31-40 și 41-50 ani, 31 angajați cu vârsta cuprinsă între 21-30 de ani, 33 cu vârsta între 31-40 de ani și 27 angajați cu vârsta cuprinsă între 41-50 ani. Din punct de vedere al postului ocupat avem: 38 de psihologi, 18 asistenți personali, 26 psihopedagogi, 4 asistenți sociali și 4 asistenți medicali.

Eșantionul cuprinde 44,7% personal care lucrează cu beneficiari adulți și 55,3% personal care lucrează cu beneficiari copii.

Aplicarea testelor s-a desfășurat în perioada noiembrie 2018 – aprilie 2019, în cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) din județele Arad și Cluj. Pentru realizarea obiectivelor și verificarea ipotezelor în cadrul cercetării s-au folosit 5 instrumente: chestionar date personale, scala de percepție a stresului (Levenstein și colaboratorii, 1993), chestionar care măsoară stresul la locul de muncă, scala de stimă de sine „*Self-esteem scale*” elaborată de Rosenberg (1965) care vizează stima de sine a membrilor eșantionului, și scala de coping „*COPE Inventory*” care măsoară modalitățile de coping. Pentru interpretarea datelor au fost folosite programele SPSS și Microsoft Excel.

Testarea ipotezelor

Ipoteza 1. Există diferențe semnificative între personalul de gen feminin și personalul de gen masculin care lucrează cu persoane cu dizabilități în ceea ce privește nivelul stresului

Tabel 1. Date statistice descriptive- variabila Gen

Group Statistics					
	FEMEILE	N	Media	Abaterea standard	Eroarea standard a mediei
SC_SSc	Personal de gen feminin	47	31.72	1.711	.312
	Personal de gen masculin	43	20.94	1.911	.350

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Tabelul 2. Genul beneficiarilor

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Diferenta mediei	Eroarea standard a diferenței	95% Intervalul de încredere al diferenței	
									Inferior	Superior
SC_SSc	Variante egale asumate	.713	.402	27.409	90	.000	12.800	.467	11.865	13.735
	Variante egale neasumate			27.409	89.231	.000	12.800	.467	11.865	13.735

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Rezultatele arata că există diferențe semnificative între personalul de gen feminin și personalul de gen masculin care lucrează cu persoane cu dizabilități ($t(90)=27,409$, $p=.000$), astfel ipoteza se confirmă. Astfel, se constată că personalul de gen feminin are un nivel de stres mai ridicat comparativ cu personalul de gen masculin datorită faptului că media scorurilor obținute este mai mare decât în cazul personalului de gen masculin.

Ipooteza 2. Există diferențe semnificative între personalul care lucrează cu persoane adulte cu dizabilități și personal care lucrează cu copiii cu handicap în ceea ce privește nivelul de stres.

Tabel 3- Date descriptive-vârsta beneficiarilor

Group Statistics					
	FEMEILE	N	Media	Deviația standard	Eroarea standard a mediei
ST_ABS	Personal care lucrează cu copii cu handicap	48	218.17	18.387	3.357
	Personal care lucrează cu adulți cu handicap	42	160.30	26.151	4.774

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Tabel 4.-Vârsta beneficiarilor

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Diferenșs mediei	Eroarea standard a diferenței	95% Interval de încredere al diferenței	
									Inferior	Superior
ST_ABS	Variante egale asumate	1.279	.263	9.909	90	.000	56.867	5.837	46.184	69.550
	Variante egale neasumate			9.909	82.041	.000	56.867	5.837	46.155	69.578

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Putem remarca că există diferențe semnificative în ceea ce privește personalul care lucrează cu copii cu dizabilități și personalul care lucrează cu persoane adulte cu dizabilități, în ceea ce privește nivelul de stres ((t(90)=9.909; p = .000).

Astfel, se constată că personalul care lucrează cu adulții cu dizabilități are un nivel mai ridicat de stres decât personalul care lucrează cu copii cu dizabilități.

Personalul care lucrează cu adulți cu dizabilități are un nivel mai ridicat de stres, deoarece chiar dacă ne referim la aceeași dizabilitate, gradul de percepție a situației în care se află crește, provocând crize de furie, frustrare, refuz de a fi ajutați, refuz de a coopera. Un alt motiv al fi violența, un adult cu dizabilități este mult mai greu de liniștit.

Ipoteza 3. Există diferențe semnificative între personalul care lucrează cu persoane cu dizabilitate motorie și persoane care lucrează cu persoane cu dizabilitate mentală în ceea ce privește nivelul de stres.

Tabel 5.-Date descriptive- tipul de handicap

Group Statistics					
	FEMEILE	N	Medie	Abaterea Standard	Eroarea standard a mediei
SC_SC	Handicap psihic	45	135.13	11.942	2.180
	Handicap motor	45	140.63	21.774	3.975

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Tabel 6.-Tipul de handicap

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
SC_SC	Equal variances assumed	10.023	.002	-1.213	90	.230	-5.500	4.534	-14.576	3.576
	Equal variances not assumed			-1.213	84.998	.231	-5.500	4.534	-14.632	3.632

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Rezultatele arată că nu există diferențe între personalul care lucrează cu persoane cu dizabilitate motorie și personalul care lucrează cu persoane cu dizabilitate mentală pe nivelul de stres ($t(90) = -1.213$; $p = .005$), astfel ipoteza nu se confirmă. Astfel, se constată că între cele două grupuri nu există diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul de stres.

Ipoteza 4. Există diferențe semnificative pe dimensiunea stres, în funcție de apartenența la categoria de vârstă (21-30, 31-40, 41-50) a personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități. Categoria de vârstă mai înaintată va înregistra un nivel scăzut de stres.

Variabile: variabila independentă (VI) - apartenența la categoria de vârstă (21-30, 31-40, 41-50); variabila dependentă (VD)-stresul.

Pentru a testa această ipoteză vom aplica aplica tehnica ANOVA

Tabelul. 7.- Vârsta personalului

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Media_stres	Between Groups	18,218	22	9,109	9,698	,000
	Within Groups	40,391	68	,939		
	Total	58,609	90			

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Media pentru nivelul 1 (21-30 ani) al stresului fiind $m = 4,9375$, iar pentru nivelul 3 (41-50), $m = 5,8077$. Astfel, există o diferență semnificativă în ceea ce privește stresul în funcție de nivelul autoperceput la categoriile de vârstă (21=30, 31-40,41-50 ani). Coeficientul obținut demonstrează faptul ca nivelul de stres este mai scăzut la categoria de vârstă 3 (41-50 ani) și este semnificativ mai scăzut decât în celelalte grupe de vârstă (21-30, 31-40 ani) (coeficient $F = 9,698$, la un prag de $p = 0,000$).

Nivelul de stres al personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități depinde în foarte mare măsură de anumiți factori.

Acestea pot fi: gradul de acceptare a personalului de către beneficiar-acesta crește o dată cu cunoașterea și modul de abordare a personalului; gradul de empatie a personalului- aceasta apărând în timp și prin depunerea unui efort susținut; securitatea și siguranța beneficiarului în raport cu personalul- este de dorit ca angajații să ofere prin atitudinea lor siguranță și încredere beneficiarilor.

Mai multe studii au demonstrat că persoanele mai în vârstă au în mai mare măsură satisfăcute aceste nevoi, datorită anilor de experiență.. Prin urmare personalul care aparține unei categorii de vârstă mai înaintate poate avea un grad mai scăzut de stres.

Ipoteza 5. Există o corelație semnificativă invers proporțională între stima de sine și nivelul de stres al personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități.

Pentru a testa această ipoteză, vom aplica corelația Pearson.

Tabelul 8.– Matrice corelațională

		Item1	Item2	Item3	Item4	Devotament
Item1	Pearson Correlation	1	,562**	,311*	,470**	,165
	Sig. (2-tailed)		,000	,036	,001	,274
	N	46	46	46	46	46
Item2	Pearson Correlation	,562**	1	,664**	,781**	,403**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,005
	N	46	46	46	46	46
Item3	Pearson Correlation	,311*	,664**	1	,777**	,441**
	Sig. (2-tailed)	,036	,000		,000	,002
	N	46	46	46	46	46
Item4	Pearson Correlation	,470**	,781**	,777**	1	,202
	Sig. (2-tailed)	,001	,000	,000		,178

	N	46	46	46	46	46
Stres	Pearson Correlation	,165	,403**	,441**	,202	1
	Sig. (2-tailed)	,274	,005	,002	,178	
	N	46	46	46	46	46

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

În tabelul 8, rezultatele obținute arată că există un coeficient de $r = 0,403$ semnificativ la un prag $p = 0,01$, pe itemul 2 și un coeficient semnificativ de $r = 0,441$ la un prag de $0,01$ la itemul 3 care reprezintă stima de sine. Astfel, ipoteza 5 se confirmă, demonstrând faptul că personalul care lucrează cu persoane cu dizabilități, cu un nivel mai ridicat de stimă de sine are și un grad mai scăzut de stres la locul de muncă. Dacă crește stima de sine, scade și stresul la locul de muncă.

Ipoteza 6. Un nivel ridicat al stimei de sine se asociază cu un nivel mai ridicat al stilului de coping.

Tabelul 9- Mecanism de coping la femeile cu stima de sine ridicată

Correlations			
		SC_SSc	SC_SC
SC_SSc	Pearson Correlation	1	.304**
	Sig. (1-tailed)		.002
	N	90	90
SC_SC	Pearson Correlation	.304**	1
	Sig. (1-tailed)	.002	
	N	90	90

** . Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

Sursa: Neag Ioana Paula- *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Pentru testarea ipotezei 6 am folosit corelația Pearson demonstrând că angajații care lucrează cu persoane cu handicap cu stima de sine ridicată, au un mecanism de coping ridicat ($r = 0,304$, la un prag de 0.01).

Concluzii și implicații ale cercetării

Cercetarea a pornit de la ideea că nivelul de stres al personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități este condiționat de unii factori precum vârsta și genul, dar și de vârsta și de tipul de dizabilitate a beneficiarului. Persoanele cu dizabilități au nivelul de satisfacție în viață mai scăzută decât persoanele fără dizabilități, deoarece starea lor subiectivă de bine este afectată de sănătate și de circumstanțele de viață, iar acest aspect crește gradul de efort pe care personalul specializat îl depune în munca cu acestea.

În urma studiului efectuat, am remarcat faptul că 5 din cele 6 ipoteze propuse pentru a fi cercetate se validează. Rezultatele studiului pot ajuta la diminuarea nivelului de stres al personalului din DGASPC prin învățarea beneficiarilor să își aleagă corect specialiști în funcție de nevoile lor, dar și prin educarea și formarea continuă a angajaților, pentru a fi capabili să își gestioneze comportamentul în muncă.

Din punct de vedere managerial considerăm că lucrarea de față aduce un plus de cunoaștere în cadrul instituțiilor în care a avut loc cercetarea, deoarece acestea funcționează după un anumit regulament, care subliniază faptul că cel mai important este consumatorul/beneficiarul. Atât instituțiile publice (spitale, centre, etc.) cât și cele private (clinici, centre, asociații) sunt căutate în funcție de nevoi, de dotării, dar în cele mai multe cazuri de profesionalismul de care personalul dă dovadă. Un bun manager va ști că un personal stresat nu își va îndeplini la fel de bine sarcinile, căutând astfel soluții pentru diminuarea nivelului lor de stres.

BIBLIOGRAFIE

1. **Burduș, E. Căprărescu, G.-** *Fundamentele managementului organizației*, Ed. Economică, București, 1999
2. **Howitt, D., Cramer, D.-** *Introducere în SPSS pentru psihologie*, Ed. Polirom, Iași, 2010
3. **Isac, F.L.-** *Management în organizații*, Ed. Universității Aurel Vlaicu din Arad, 2010
4. **Isac, F.L.-** *Comportament organizațional*, Ed. Universității Aurel Vlaicu din Arad, 2015
5. **Neag Ioana Paula-** *Stresul personalului care lucrează cu persoane cu dizabilități*, dizertație susținută în sesiunea iulie 2019, Universitatea Aurel Vlaicu din Arad
6. **Popescu, D.-** *Comportament organizațional*, Ed. ASE, București, 2010
7. **Vasile, M-** *Introducere în SPSS pentru cercetarea socială și de piață*, Ed. Polirom, Iași, 2014.
8. **Zlate, M.-** *Tratat de psihologie organizațional-managerială, volumul al II-lea*, Ed. Polirom, Iași, 2007

Harassment in the Workplace and the Organizational Behavior

Hărțuirea la locul de muncă și comportamentul organizațional

A.F. Filippi, F.L.Isac

Masterand Angela Francesca Filippi

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Conf. univ. dr. Florin Lucian Isac

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: The phenomenon of harassment in the workplace has grown steadily in recent times, both in terms of the diversity of the forms of manifestation, as well as the impact on the employees and the overall image of the organization. The paper explores the implications of harassment on organizational behavior.

Keywords: harassment, behavior, organizational, physical, mental.

Abstract: Fenomenul hărțuirii la locul de muncă a cunoscut o răspândire tot mai mare în ultima perioadă, atât sub aspectul diversității formelor de manifestare, cât și a impactului asupra angajaților și imaginii de ansamblu a organizației. Lucrarea explorează implicațiile hărțuirii asupra comportamentului organizațional.

Cuvinte cheie: hărțuire, comportament, organizațional, fizic, psihic.

Introducere

Tema hărțuirii la locul de muncă deoarece este un subiect actual, de mare importanță și relativ puțin abordat în literatura autohtonă dedicată comportamentului organizațional. Din păcate, tot mai mulți salariați acuză un tratament discriminatoriu din partea superiorilor sau a colegilor de la locul de muncă. Hărțuirea la locul de muncă poate lua numeroase forme : agresivitate fizică, agresivitate verbală, izolare socială, constrângere sexuală. Indiferent de forma de manifestare a hărțuirii, aceasta reprezintă un comportament abuziv, care poate afecta angajatul pe plan psihic și emoțional, dar și productivitatea acestuia și în final, a organizației în care activează.

Scurtă recenzie a literaturii de specialitate

Hărțuirea poate fi definită ca orice "conduită abuzivă, prin gest, cuvânt, atitudine care aduce atingere prin repetare sau caracter sistematic demnității sau integrității fizice ori psihice a unei persoane." (Hirigoyen, 2001).

Hărțuirea la locul de muncă se referă la intimidarea, lipsa de respect, interacționarea abuzivă care formează un mediu ostil de lucru și care afectează negativ victima atât psihic cât și fizic. Mai formal, hărțuirea în cadrul locului de muncă este definită ca un comportament verbal sau fizic care denigrează sau prezintă ostilitate față de un individ din cauza rasei, culorii, religii, apartenenței la gen, vârsta, handicapului său sau a celor apropiați lui și are ca scop sau efect intimidarea sau crearea unui loc de muncă ostil. Acest efect interferează cu performanțele victimei la locul de muncă dar și cu sănătatea mintală a acesteia. (US Equal Employment Opportunity Commission, 1993).

Datorită diversității formelor sale de manifestare, conceptualizarea acestui termen prezintă diferențe de la un autor la altul. Astfel, Greenberg și Barling (1999) delimitează hărțuirea de violența la locul de muncă. Conform lor, hărțuirea la locul de muncă reprezintă afectarea psihologică a unui individ în cadrul locului de muncă (abuz verbal sau psihologic) și numește agresarea fizică și orice act care lasă daune fizice la locul de muncă. În schimb, Latham și Perlo (1996) abordează hărțuirea sexuală orice act de agresiune fie ea psihică sau fizică.

Robinson and Bennett (1995) defines hărțuirea la locul de muncă ca un comportament intenționat care încalcă normele organizației și care amenință echilibrul organizației și al angajaților. Cei doi autori susțin că această hărțuire se poate defini și în funcție de două dimensiuni: cadru (interpersonal sau organizațional) și severitate (minoră sau majoră)

Hărțuirea poate fi directă (agresiuni verbale, violență fizică, agresiuni sexuale) sau indirectă (discreditarea muncii angajatului, degradarea condițiilor de muncă, nerespectarea fișei postului, izolarea socială a acestuia) și poate duce la scăderea performanțelor la locul de muncă, degradarea demnității, anxietate, stres, depresie. (Leymann, 1990).

În domeniul comportamentului organizațional, hărțuirea la locul de muncă, a fost cercetată sub diverse forme :

- ostilitatea față de femei sau misoginism (Miner-Rubino & Cortina, 2004)
- hărțuirea generalizată (Ashforth, 1994)
- abuzul la locul de muncă (Richman, Rospenda, Nawyn, și Flaherty, Frendrich, Drum și colab., 1999)
- agresiunea sexuală vs. agresiunea non-sexuală la locul de muncă (Barling, Rogers, & Kelloway, 2001;)

În categoria psihopatologiei organizaționale, hărțuirea la locul de muncă este uneori reprezentată prin termenul de mobbing. Termenul „mobbing” a fost introdus în vocabularul științific de Konrad Lorenz care l-a folosit pentru descrierea comportamentului animal și reprezintă atacul unui grup de animale mai mici asupra unui singur animal, mai mare (Dinu, 2005). În mediul organizațional, conceptul a fost impus de Heinz Leymann care a observat existența unor fenomene de hărțuire psihologică, agresiune, injustiție, denigrare, încălcare a drepturilor omului la locul de muncă, fenomene asociate cu efecte negative: prejudicii personale, izolare de grup și chiar suicid (Kovacs, P., 2008, p.593).

Pentru a înțelege mai bine esența mobbingului, este importantă cunoașterea comportamentelor(acțiunilor) la care recurg agresorii în raport cu victimele lor.

Astfel, Leymann a identificat în cursul a 300 de interviuri cinci categorii: (1) acțiuni care vizează împiedicarea victimei a se exprima; (2) acțiuni vizând izolarea victimei; (3) acțiuni ce presupun desconsiderarea victimei în fața colegilor; (4) acțiuni ce urmăresc discreditarea victimei în munca sa; (5) acțiuni ce urmăresc compromiterea sănătății victimei (Zlate, 2007, p.631)

În România, hărțuirea la locul de muncă nu este încă foarte clar reglementată. Cu toate acestea, avem câteva legi care ajută la combaterea și pedepsirea hărțuirii de orice fel: Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, OG 137/2000, privind eliminarea tuturor formelor de discriminare, Codul Muncii și Codul penal.

Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați susține și impune angajatorilor să nu tolereze și să nu ignore comportamentele abuzive sau hărțuirea de orice fel la locul de muncă. În cadrul acestui document, hărțuirea este definită ca o "situație în care se manifestă un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor.". Potrivit *Hotărârii Guvernului nr. 262/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 202/2002*, angajatorii sunt obligați să întocmească o politică internă privind hărțuirea la locul de muncă.

Metodologia de cercetare

Scopul lucrării constă în identificarea stării psihologice a persoanelor care au fost hărțuite la locul de muncă, precum și prezentarea fenomenului de hărțuire, împreună cu modalități de prevenire a acestui comportament.

Realizarea scopului vizează următoarele obiective:

O1 - Selectarea metodelor necesare studiului;

O2 - Identificarea eșantionului experimental;

O3 - Aplicarea pe eșantionul ales scale de măsurare a stimei de sine, nivelului de stres și satisfacție în muncă

O4 - Evidențierea tulburărilor psihologice care apar la persoanele hărțuite la locul de muncă

O5 - Formularea concluziilor generale în baza datelor obținute.

Ipotezele cercetării sunt :

I1 -Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *stresului* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

I2 - Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *stimei de sine* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

I3 -Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *satisfacției* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

I4 - Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *dificultății în muncă* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

I5 -Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *pesimismului* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.⁴⁹

Lucrarea este realizată în mod comparativ pe un lot de 35 de subiecți care afirmă că au fost hărțuiți la locul de muncă și 35 de subiecți care susțin că nu au fost niciodată hărțuiți la locul de muncă.

Subiecții sunt atât de sex feminin, cât și de sex masculin, cu vârstă cuprinsă între 22 și 45 de ani, provenind atât din mediul urban cât și din mediul rural.

Aplicarea testelor s-a desfășurat în perioada 10 noiembrie 2018 – 11 martie 2019, în municipiul Arad. Aplicarea testelor lotului de control s-au aplicat în paralel și s-au căutat persoane care nu au fost hărțuite la locul de muncă și care aparțin aceleiași categorii de vârstă ca și cei din lotul persoanelor hărțuite. Criteriile de includere pentru lotul persoanelor hărțuite au fost: vârsta ≥ 18 ani; consimțământul informat al respondentului;; admiterea unei hărțuiri la locul de muncă.

Pentru colectarea datelor s-a aplicat un chestionar conceput, testul Rosenberg pentru stima de sine, scala de percepție a stresului și inventarul Beck pentru depresie.

Analiza datelor

Din cei 70 de subiecți incluși în studiu, 35 afirmă că au fost hărțuiți la locul de muncă și 35 de subiecți susțin că nu au fost niciodată

---

⁴⁹ **Filippi Angela-Francesca-** *Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.*, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019.

hărțuiți la locul de muncă. În cadrul lotului subiecților care au fost victime ale hărțuirii la locul de muncă, predomină persoanele de sex feminin, cu un procent de 80%.(tabel nr. 2) Doar 20% dintre cei care susțin că au fost victime ale hărțuirii sunt bărbați. În foarte multe organizații, femeile sunt considerate grup vulnerabile și devin astfel o țintă ușoară pentru abuz, nedreptate, constrângere, umilință.

O proporție de 25.7% dintre subiecți a fost supusă atât la hărțuire psihică, cât și fizică la locul de muncă, iar 14.3% au fost supuși doar hărțuirii fizice. 68.6% dintre subiecții cercetării susțin că nu au participat la nici o formă de instructaj privind situațiile de hărțuire la locul de muncă în cadrul organizațiilor unde își exercită profesia. Dintre cei 35 de subiecți hărțuiți, 80% susțin că hărțuirile le-au afectat performanța la locul de muncă. Toți subiecții chestionați (100%) afirmă că starea lor psihică sau fizică a avut de suferit în urma hărțuirii.

Testarea ipotezelor cercetării

II: Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *stresului* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

Tabel nr. 1 - Medie stres

Lot	Mean	N	Std. Deviation
Lot hărțuiți	2.66	35	.482
Lot nehărțuiți	1.17	35	.382
Total	1.91	70	.864

Tabel nr. 2 - Verificarea ipotezei nr. 1

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	Df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Equal variances assumed	11.280	.001	14.293	68	.000	1.486	.104	1.278	1.693
Equal variances not assumed			14.293	64.677	.000	1.486	.104	1.278	1.693

Sursa: **Filippi Angela-Franceska- Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.**, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019

Conform tabelului de mai sus, rezultatul testului t este semnificativ din punct de vedere statistic, la un număr de grade de libertate 68, și nivelul de semnificație de 0.001, $p < 0.05$). Obținerea acestor date duce la confirmarea ipotezei I1.

Testarea ipotezei I2

În cazul variabilei „stimă de sine”, media obținută la scala Rosenberg a lotului subiecților care nu au fost hărțuiți la locul de muncă este 2.40 , ceea ce indică o stimă de sine de nivel mediu, comparativ cu

1.29 (media persoanelor hărțuite), ce indică o predispoziție spre stimă de sine scăzută.

În urma analizei diferenței dintre medii, se vede că există o diferență destul de mare privind nivelul stimei de sine între cele două loturi, dar pentru a demonstra că această diferență este și semnificativă statistic am folosit testul t. Este important să evidențiem că diferențele sunt suficient de clare încât șansele ca ele să apară din întâmplare să fie mai mici de 0,05.

Tabel nr. 3 - Medie Stima de sine

Lot	Mean	N	Std. Deviation
Hărțuiți	1.29	35	.458
Nehărțuiți	2.40	35	.651
Total	1.84	70	.792

Sursa: **Filippi Angela-Franceska-** *Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.*, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019.

Analiza datelor prezentate în tabelul nr. 14 indică faptul că există cu siguranță diferențe semnificative din punct de vedere statistic între cele două loturi investigate, nivelul de semnificație fiind 0.03 ($p < 0.05$) și astfel se acceptă ipoteza statistică propusă, conform căreia persoanele hărțuite la locul de muncă au un nivel mai scăzut al stimei de sine decât persoanele care nu au fost hărțuite.

Tabel nr. 4 - Verificarea ipotezei nr. 2

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Rosenberg Equal variances assumed	9.503	.003	-8.282	68	.000	-1.114	.135	1.383	-.846
Rosenberg Equal variances not assumed			-8.282	61.070	.000	-1.114	.135	1.383	-.845

Sursa: **Filippi Angela-Franceska- Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.**, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019

Verificarea I3 : Există diferențe semnificative între nivelul *satisfacției* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

Dacă analizăm variabila „Lipsă de satisfacție” din cadrul inventarului de depresie Beck, media obținută pe lotul subiecților care nu au fost hărțuiți niciodată la locul de muncă este 0.51, ceea ce indică

prezența satisfacției în muncă, comparativ cu 2.74 (media persoanelor hărțuite), ce indică un nivel scăzut al satisfacției.

În urma analizei diferenței dintre cele două medii, se poate observa că există o diferență clară privind nivelul satisfacției între cele două loturi, dar pentru a demonstra că această diferență este semnificativă din punct de vedere statistic am folosit testul t.

Este important să evidențiem că diferențele sunt suficient de clare încât șansele ca ele să apară din întâmplare să fie mai mici de 0,05.

Tabel nr. 5 - Medii satisfacție

Lot	Mean	N	Std. Deviation
Hărțuiți	2.74	35	.443
Nehărțuiți	.51	35	.612
Total	1.63	70	1.241

Sursa: **Filippi Angela-Franceska- Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.**, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019

Tabel nr. 6 – Testarea ipotezei nr. 3

	Levene's Test for Equality of Variances								t-test for Equality of Means	
	F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
								Lower	Upper	
Satisfacție	10.856	.002	17.441	68	.000	2.229	.128	1.974	2.484	
			17.441	61.976	.000	2.229	.128	1.973	2.484	

Sursa: **Filippi Angela-Franceska- Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.**, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019

Analiza datelor obținute în urma aplicării testului t (tabel nr. 6) demonstrează existența diferenței semnificative din punct de vedere statistic dintre cele două grupuri studiate, la nivelul satisfacției în muncă. Astfel, ipoteza nr. 3, " Se presupune că există diferențe semnificative între nivelul *satisfacției* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.", este confirmată.

Persoanele hărțuite la locul de muncă prezintă un grad al satisfacției mai scăzut decât persoanele care nu au fost victime ale hărțuirii, sau chiar lipsa totală a satisfacției (indicator al tulburării depresive).

Testarea I4: Există diferențe semnificative între nivelul *dificultăților în muncă* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite

Pe axa „Dificultăți în muncă” din cadrul inventarului pentru depresie Beck, media obținută pe lotul subiecților care nu au fost niciodată hărțuiți la locul de muncă este 0.49, ceea ce indică absența dificultăților în muncă, productivitate și eficiență, comparativ cu media 2.57 (media persoanelor hărțuite la locul de muncă), ce indică un nivel ridicat al dificultăților în muncă, afectarea productivității.

În urma analizei diferenței dintre cele două medii, se poate observa că există o diferență clară privind gradul dificultăților în muncă între cele două loturi, dar pentru a demonstra că această diferență este semnificativă din punct de vedere statistic am folosit testul t. Este important să evidențiem că diferențele sunt suficient de clare încât șansele ca ele să apară din întâmplare să fie mai mici de 0,05

Tabel nr. 7- Verificarea ipotezei nr. 4

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Equal variances assumed	.072	.789	13.289	68	.000	2.086	.157	1.773	2.399
Dificultăți în muncă Equal variances not assumed			13.289	67.998	.000	2.086	.157	1.773	2.399

Sursa: **Filippi Angela-Franceska- Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.**, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019

Conform testului t, rezultatul nu este unul semnificativ din punct de vedere statistic, (Sig. 0.789 fiind mai mare decât pragul de semnificație 0.05) ceea ce duce la respingerea ipotezei propuse și la concluzia că loturile cercetării nu diferă semnificativ în ceea ce privește gradul dificultății în muncă

Testarea ipotezei I5 : Există diferențe semnificative între nivelul *pesimismului* la persoanele hărțuite la locul de muncă, comparativ cu cele care nu au fost hărțuite.

Și pentru verificarea acestei ipoteze am procedat după modelul de mai sus, analizând mediile obținute pe factorul Pesimism, iar apoi aplicând testul T pe datele culese.

Tabel nr. 8 - Medii Pesimism

Lot	Mean	N	Std. Deviation
Lot hărțuiți	2.23	35	.646
Lot nehărțuiți	.63	35	.646
Total	1.43	70	1.030

Pe variabila Pesimism din cadrul inventarului pentru depresie Beck, media obținută pe lotul subiecților care nu au fost niciodată hărțuiți la locul de muncă este 0.63, ceea ce indică cu siguranță absența pesimismului, comparativ cu media 2.23 (media obținută de persoanele care au fost hărțuite la locul de muncă), ce indică un nivel ridicat al pesimismului (anti-optimism), gânduri negative.

Tabel nr. 20 - Verificarea ipotezei nr. 5

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	T	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Pesimism	.401	.529	13.020	68	.000	1.800	.138	1.524	2.076
			13.020	64.113	.000	1.800	.138	1.524	2.076

Conform testului t, rezultatul nu este unul semnificativ din punct de vedere statistic, (Sig. 0.529 fiind mai mare decât pragul de semnificație 0.05) ceea ce duce la respingerea ipotezei propuse și la concluzia că loturile cercetării nu diferă semnificativ în ceea ce privește nivelul pesimismului

Concluzii

Hărțuirea la locul de muncă, deși este un fenomen care se întâmplă de foarte mult timp în România, sub diverse forme, a ajuns în ultima perioadă să afecteze tot mai multe persoane. Impactul și consecințele hărțuirii pot varia de la o persoană la alta, datorită unor factori ca durata și severitatea comportamentului abuziv, dar există o serie de efecte generale care s-au observat în majoritatea cazurilor de hărțuire. În majoritate cazurilor de hărțuire la locul de muncă, victima este afectată psihic și emoțional. Totodată efectele hărțuirii de resimt și în domeniul carierei, a randamentului la locul de muncă.. În timp ce efectul fizic al hărțuirii este mai ușor de identificat prin semne vizibile evidente, nu se poate spune același lucru despre consecințele psihice ale persecuțiilor și hărțuirilor, care sunt de multe ori ascunse, negate, neobservate.

În urma studiului efectuat pe cei 70 de subiecți se poate trage concluzia că hărțuirea la locul de muncă afectează victimele pe plan psihic și își pune amprenta asupra modului în care își exercită profesia. Victimele sunt conștiente de consecințele abuzului și se luptă în fiecare zi cu depășirea situației de criză

BIBLIOGRAFIE

Dinu, A. (2005)- *Hărțuirea psihologică: dinamică, efecte și strategii de contracarare*, Revista de Psihologie organizațională, vol. V., nr.1., p.61-73

Filippi Angela-Franceska- *Hărțuirea fizică și morală la locul de muncă.*, disertație susținută la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, sesiunea iulie, 2019

Greenberg, L., Barling, J. (1999). - *Predicting employee aggression against coworkers, subordinates and supervisors: The roles of person behaviors and perceived workplace factors*. Journal of Organizational Behavior, 20(6), p.897–913

- Hirigoyen, M. F. (2001)** - *Le malaise dans le travail, harcèlement moral: démêler le vrai du faux*. Paris, Syros
- Kovacs, P.(2008)**- *Mobbingul-un model de analiză*, în **Avram, E.,Cooper, C.(coordonatori)**- *Psihologie organizațional-managerială. Tendințe actuale*, Ed. Polirom, 2008
- Leyman, H. (1990)** - *Mobbing and psychological terror at workplaces*, *Violence and Victims*, 5(2), p.119-126
- Robinson, S. L., Bennett, R. J. (1995)** - A typology of deviant workplace behaviors: A multidimensional scaling study. *Academy of Management Journal*, 38(2), p.555-572
- Vasile, M(2014)**- *Introducere în SPSS pentru cercetarea socială și de piață*, Ed. Polirom, Iași
- Zlate, M.(2007)**-*Tratat de psihologie organizațional-managerială, volumul al II-lea*, Ed. Polirom, Iași
- Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați

Local taxes - Own Revenues of the Local Budgets
Taxe locale - venituri proprii ale bugetelor locale

I.Mateș, L.C.Risti

Masterand Ioana Mateș

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Lect. univ. dr. Lucia Camelia Risti

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: In accordance with the constitutional principles, the public administration in the territorial administrative units is based on the principle of local autonomy and the decentralization of public services. Local autonomy according to the Law of the local public administration represents the right and the effective capacity of the local public authorities to solve and manage, on their own behalf and under their responsibility, an important part of public affairs in the interest of local authorities. These powers are exercised by the local councils, mayors, as well as by the county councils, local public administration authorities, elected by universal, equal, direct, secret and freely expressed vote. The experience of the western democratic countries shows that the autonomy and decentralization of public services is a sine qua non condition of modern socio-economic development. A real local autonomy is inconceivable without providing the financial resources needed to the local authorities and communities, in a proportion appropriate to the competences and responsibilities that are conferred on them by law.

Keywords: local taxes, local budget, budget revenues, budget execution, local autonomy.

Abstract: În conformitate cu principiile constituționale, administrația publică din unitățile administrativ teritoriale se întemeiază pe principiul autonomiei locale și pe cel al descentralizării serviciilor publice. Autonomia locală potrivit Legii administrației publice locale reprezintă dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a soluționa și de a gestiona, în nume propriu și sub responsabilitatea lor o parte importantă a treburilor publice în interesul colectivităților locale. Aceste competențe se exercită de consiliile locale, primari, precum și de consiliile județene, autorități ale administrației publice locale alese prin vot universal, egal, direct, secret, și liber exprimat. Experiența țărilor democratice occidentale demonstrează că autonomia și descentralizarea serviciilor publice constituie o condiție sine qua non a unei dezvoltări socio-economice moderne. O reală autonomie locală este de neconceput fără asigurarea resurselor financiare necesare autorităților și colectivităților locale, într-o proporție corespunzătoare competențelor și responsabilităților care le sunt conferite prin lege

Cuvinte cheie: taxe locale, buget local, venituri bugetare, execuție bugetară, autonomie locală.

Introducere

În cadrul doctrinei și practicii legislative se manifestă numeroase controverse privind raportul dintre impozitele de stat și impozitele locale.

În acest sens, de-a lungul vremurilor s-au cristalizat mai multe concepții care susțin necesitatea independenței impozitelor și taxelor locale în raport cu impozitele centrale de stat.

O primă poziție formulată pornește de la premisa că dezvoltarea unei vieți locale nu este posibilă fără o autonomie locală care la rândul ei presupune o autonomie financiară.

În acest context libertatea de a cheltui este un nonsens fără ca autoritățile locale să aibă posibilitatea de a-și stabili veniturile fiscale.

În sprijinul independenței impozitelor locale s-a adus și motivația că libertatea de impunere acordată autorităților locale afectează mai puțin veniturile impozabile ale contribuabililor din cadrul colectivităților locale. Spre deosebire de impozitele locale, cele de stat se exercită asupra tuturor localităților și asupra tuturor locuitorilor în aceeași măsură.

Susținătorii principiului independenței impozitelor locale și-au formulat opiniile pornind și de la faptul că unele impozite prin natura lor au mai multă legătura cu viața locală decât cu administrația centrală, întrucât izvoarele lor sunt legate de activitatea locală.

Mai mult decât atât, aceștia precizează că există impozite a căror evaluare și percepere se poate efectua cu mai multă rigurozitate în condițiile în care veniturile fiscale sunt utilizate pentru nevoile locale decât pentru cele generale ale statului. Această situație este percepută favorabil și de către contribuabilii care constată că veniturile fiscale pentru care au contribuit ca și plătitori de impozite, se îndreaptă pentru finanțarea serviciilor de care beneficiază zilnic în localitățile în care trăiesc.

Totodată contribuabilii au posibilitatea să controleze modul de întrebuințare ale veniturilor fiscale, când impozitele sunt separate de cele de stat.

Un alt argument vizând independența impozitelor locale constă în circuitul greoi și îndelungat al impozitelor de la administrațiile locale de stat și de la stat la unitățile administrativ teritoriale, cu efecte negative asupra bunului mers al activității autorităților locale în condițiile existenței unei dependențe reale a finanțelor locale de finanțele de stat.

Nu în ultimul rând, adepții principiului independenței impozitelor locale învederează că, dacă organele locale nu au dreptul să-și aleagă materiile impozabile, statul este pus în situația să perceapă cote mai mari asupra surselor de impunere și în consecință toate erorile de evaluare inerente impozitelor de stat sunt suportate de către populație.

Problematika cercetării

În aceeași ordine de idei se pune în lumină faptul că unele surse de impunere nu-și găsesc locul în cadrul sistemului de impozite centrale, astfel că pot fi mobilizate cu un randament superior prin impozite locale.

Independența impozitelor locale se manifestă sub doua forme:

- independență totală;
- independență parțială.

În cazul independenței totale, autoritățile locale au dreptul de a-și alege și stabili în mod autonom, singure, impozitele și taxele locale, fără aprobarea puterii centrale chiar dacă în paralel există și impozite de stat asupra aceluiași obiecte și subiecte impozabile.

Acest sistem este caracteristic administrațiilor locale cu o autonomie administrativă și financiară deplină, cum ar fi S.U.A.

Independența parțială presupune ca autoritățile locale să stabilească impozite și taxe locale numai asupra anumitor subiecte și obiecte impozabile, în condițiile prevăzute de lege. Acest sistem este caracteristic țărilor europene, Franța, Belgia, Anglia, inclusiv România.

Sistemul dependenței impozitelor locale constă în subordonarea autorităților locale de puterea centrală din punct de vedere a stabilirii impozitelor locale.

Ceea ce caracterizează acest sistem este faptul că autoritățile locale nu au dreptul de a stabili impozite, aceasta competență revenind exclusiv statului care din sumele încasate restituie o parte și administrațiilor locale.

Sistemul dependenței impozitelor locale se manifestă în perioada contemporană sub forma cotelor adiționale, venituri fiscale reglementate în prezent în România prin Legea Finanțelor Publice Locale.

Cotele adiționale reprezintă un procedeu în virtutea căruia autoritățile locale pot stabili impozite asupra aceluiași subiecte și obiecte impozabile pe care le impune statul. Impozitele locale sunt în acest fel accesorii în raport cu cele principale de stat, neavând un caracter de sine stătător.

În aceste condiții cotele adiționale urmează impozitele de stat sub aspectul obiectului, subiectului impozabil, baza impozitului, modul de percepere, etc. Din aceste motive legile fiscale fixează o limită maximă

privind cotele adiționale, altfel s-ar ajunge la anomalia ca impozitul accesoriu să fie mai mare și mai important decât cel principal.

Sistemul cotelor adiționale prezintă atât avantaje cât și dezavantaje.

Avantajele rezidă în randamentul înalt al cotelor adiționale ca urmare a cheltuielilor reduse privind așezarea și perceperea acestora, concomitent cu existența unui risc minim în încasarea lor, pornind de la productivitatea ridicată a impozitelor principale de stat.

Referindu-ne la dezavantajele cotelor adiționale, acestea rezidă în subordonarea considerabilă a finanțelor locale față de finanțele statului precum și în crearea unei lipse de elasticitate a bugetului de stat care afectează posibilitățile de modificare ale sistemului fiscal central de stat, din cauza impactului asupra finanțelor locale.

c. Funcțiile impozitelor și taxelor locale

Impozitele și taxele locale stabilite de către administrațiile locale în limita componentelor conferite de către autoritatea de stat, împreună cu impozitele centrale de stat, asigură realizarea unor obiective de politică economică ale administrațiilor centrale și locale.

Odată cu introducerea unui nou impozit sau a unei noi taxe locale, în fapt se stabilesc niște obligații în sarcina unor subiecte, care se realizează prin preluarea la bugetele locale a unor părți din rezultatele financiare ale acestora sau prin participarea lor la acoperirea unor cheltuieli publice cu caracter local, în cazul taxelor locale.

Atât impozitele cât și taxele locale, similar celor centrale de stat, îndeplinesc în principiu, trei funcții:

- contribuția la formarea surselor bugetelor administrațiilor locale;
- redistribuirea unor venituri;
- influențarea unor fenomene economice și sociale.

Spre deosebire de impozitele și taxele centrale de stat, funcțiile impozitelor și taxelor locale se realizează în condiția de pluralitate și diversitate.

De asemenea, amploarea acestor funcții și efectele acestora asupra subiecților raportului juridic fiscal diferă de la o autoritate locală la alte, ca urmare a gradului diferit de fiscalitate, determinate de existența în condițiile și limitele legale, a unei autonomii locale, în ceea ce privește sistemul fiscal al unităților administrativ – teritoriale.

Revenind la funcțiile impozitelor și taxelor locale, considerăm că cea mai importantă funcție se referă la contribuția acestora la formarea surselor bugetelor locale.

În virtutea acestei funcții atât impozitele cât și taxele locale participă la formarea surselor bugetelor locale necesare finanțării unor obiective, acțiuni și servicii cu caracter public de competența administrațiilor publice locale.

Deosebit de această funcție, impozitele și taxele locale, în cadrul fiecărei unități administrativ – teritoriale participă la redistribuirea unor venituri realizate de posesorii inițiali și după preluarea lor la repartizarea lor pentru satisfacerea unor nevoi în favoarea membrilor colectivităților locale.

În sfârșit, impozitele și taxele locale contribuie la nivelul administrațiilor locale la reglarea unor fenomene economico- sociale, desigur, această acțiune se realizează în mod diferit în cazul persoanelor juridice și fizice.

Recenzia literaturii de specialitate

Impozite și taxe locale sunt stabilite la nivel național.

Impozitele și taxele locale sunt expres menționate în Legea nr. 571/2003, privind Codul fiscal (titlul IX - Impozitele și taxele locale - M.O. nr. 927/23.12.2003;

Impozite și taxe locale speciale stabilite în exercitarea atribuțiilor ce le revin în administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, consiliilor locale, județene și Consiliul General al Municipiului București prevăzute în art. 283 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal publicate în M.O. nr. 927/23.12.2003.

Metodologia cercetării

Impozitele și taxele locale pot fi clasificate după mai multe criterii, după cum urmează:

a) după autoritatea administrației publice care le instituie:

- taxe zilnice, de până la 100 lei, pentru utilizarea temporară a locurilor publice și pentru vizitarea muzeelor, a caselor memoriale, a monumentelor istorice, de arhitectură și arheologice;
- taxe zilnice, de până la 100 lei, pentru deținerea în proprietate sau în folosință, după caz, de utilaje destinate să funcționeze în scopul obținerii de venit. Taxa se aplică claselor de echipamente precizate de consiliul local;

b) după modul de determinare a valorii impozabile (baza de calcul a impozitului sau a taxei):

- valoare contract, bilet, abonament sau tarif;
- taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate;
- taxa hotelieră;
- impozitul pe spectacole, pentru manifestările artistice și competițiile sportive;
- valoarea declarată, de inventar sau negociată între părți;
- impozitul pe clădiri, pentru persoane juridice;
- impozitul pe clădiri, ce fac obiectul contractelor de leasing financiar;
- taxa pentru eliberarea autorizației de construire;
- taxa pentru eliberarea autorizației de desființare a construcțiilor, pentru persoane juridice;
- taxa pentru eliberarea autorizației pentru construcțiile: organizare de șantier, de tabere de corturi, căsuțe sau rulote ori campinguri;
- valoarea determinată potrivit criteriilor și normelor de evaluare prevăzute în reglementări:
- impozitul pe clădiri, pentru persoane fizice;
- taxa pentru eliberarea autorizației de desființare a construcțiilor, pentru persoane fizice;
- regularizarea taxei pentru eliberarea autorizației de construire, pentru persoane fizice, dacă valoarea declarată este mai mică decât cea normată;
- unitatea de măsură (de suprafață, de lungime, de capacitate, de putere, de greutate, etc.) sau alte caracteristici tehnice:
- impozitul pe teren;
- impozitul pe spectacole pentru activități artistice și distractive de videotecă și discotecă;
- taxa asupra mijloacelor de transport;
- taxe pentru eliberarea certificatului de urbanism;
- taxe pentru eliberarea autorizației de construire pentru chioșcuri, tonete, cabine, spații de expunere, situate pe căile și în spațiile publice;
- taxe pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări;
- unitatea de măsură bucăți (numărul de exemplare):

- taxa asupra mijloacelor de transport pe apă (fără remorhere, vapoare, ceamuri, șlepuri și barje);
- activitatea lucrativa, avizul sau activitatea autorizată;
- taxe pentru eliberarea autorizației privind lucrările de racorduri și branșamente;
- taxe pentru eliberarea avizului comisiei de urbanism și amenajarea teritoriului;
- taxe pentru eliberarea certificatului de nomenclatură stradală și adresă;
- taxe pentru eliberarea autorizației de funcționare pentru activități lucrativă și viza anuală acestora;

C) după modul de calcul (cota de impunere):

- cotă procentuală la valoarea calculată, înregistrată, declarată, negociată, obținută:
- impozitul pe clădiri;
- taxa pentru prelungirea certificatului de urbanism;
- taxa pentru eliberarea autorizației de construire;
- taxa pentru eliberarea autorizației de desființare a construcțiilor;
- taxa pentru eliberarea autorizației pentru construcțiile: organizare de șantier, de tabere de corturi, căsuțe sau rulote ori campinguri;
- taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate;
- taxa hotelieră;
- impozitul pe spectacole, pentru manifestările artistice și competițiile sportive;
  - sumă fixă la unitatea de măsură (inclusiv bucăți):
- impozitul pe teren;
- impozitul pe spectacole pentru activități artistice și distractive de videotecă și discotecă;
- taxa asupra mijloacelor de transport;
- taxa pentru folosirea mijloacelor de publicitate (afișaj sau firma);
- taxe pentru eliberarea certificatului de urbanism;
- taxe pentru eliberarea autorizației de construire pentru chioșcuri, tonete, cabine, spații de expunere, situate pe căile și în spațiile publice;
- taxe pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări;

- taxe zilnice, pentru deținerea în proprietate sau în folosință, după caz, de utilaje destinate să funcționeze în scopul obținerii de venit. Categoriile de utilaje se stabilesc de către consiliile locale;
    - sumă fixă zilnică sau anuală pe activitate sau operație avizată sau autorizată:
  - taxe zilnice de până la 100 lei pentru utilizarea temporară a locurilor publice și pentru vizitarea muzeelor, caselor memoriale, monumentelor istorice, de arhitectură și arheologice;
  - taxe pentru eliberarea autorizației privind lucrările de racorduri și branșamente;
  - taxe pentru eliberarea avizului comisiei de urbanism și amenajarea teritoriului;
  - taxe pentru eliberarea certificatului de nomenclatură stradală și adresă;
  - taxe pentru eliberarea autorizației de funcționare pentru activități lucrative și viza anuală acestora;
- d) după momentul plății:**
- anticipat înaintea avizării, autorizării sau folosirii:
  - taxe zilnice de până la 100 lei pentru utilizarea temporară a locurilor publice și pentru vizitarea muzeelor, caselor memoriale, monumentelor istorice, de arhitectură și arheologice;
  - taxe pentru eliberarea autorizației privind lucrările de racorduri și branșamente;
  - taxe pentru eliberarea avizului comisiei de urbanism și amenajarea teritoriului;
  - taxe pentru eliberarea certificatului de nomenclatură stradală și adresă;
  - taxe pentru eliberarea autorizației de funcționare pentru activități lucrative și viza anuală acestora;
  - taxa pentru folosirea mijloacelor de afișaj (mai puțin firma de la sediul social) cu durată mai mică de un an;
  - taxe zilnice, pentru deținerea în proprietate sau în folosință, după caz, de utilaje destinate să funcționeze în scopul obținerii de venit. Categoriile de utilaje se stabilesc de către consiliile locale;
  - trimestrial, în cote egale (până pe: 15 martie, 15 septembrie):
  - marea majoritate a impozitelor și taxelor;
  - până pe 31 ianuarie:

- taxa pentru folosirea mijloacelor de afișaj {mai puțin firma de la sediul social) cu durată mai mare de un an;
  - lunar, în luna următoare:
  - taxa hotelieră (până pe data de 10 a lunii următoare);
  - taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate (până pe data de 10 a lunii următoare);
  - impozitul pe spectacole (până pe data de 15 a lunii următoare).
- e) **după destinația impozitelor și taxelor încasate:**
- exclusiv bugetelor locale:
  - marea majoritate a impozitelor și taxelor locale;
  - bugetelor locale și județene:
  - taxă pentru eliberarea certificatului de urbanism și a autorizației de construire (50% venituri ale bugetelor locale și 50% venituri ale bugetelor județene);
  - Veniturile provenite din taxa asupra mijlocului de transport stabilită în concordanță cu prevederile codului fiscal precum și amenzile și penalizările aferente se pot utiliza exclusiv pentru lucrări de întreținere, modernizare, reabilitare și construire a drumurilor locale și județene, din care 47% constituie venituri la bugetul local și 13% constituie venituri la bugetul județean și 22% cote la dispoziția consiliilor județene pentru echilibrarea bugetelor municipiilor, orașelor și comunelor. În cazul municipiului București, taxa constituie venituri în proporție de 47% la bugetele sectoarelor și 13% la bugetul municipiului București.

Concluzii

Impozitele și taxele locale stabilite de către administrațiile locale în limita componentelor conferite de către autoritatea de stat, împreună cu impozitele centrale de stat, asigură realizarea unor obiective de politică economică ale administrațiilor centrale și locale.

Odată cu introducerea unui nou impozit sau a unei noi taxe locale, în fapt se stabilesc niște obligații în sarcina unor subiecte, care se realizează prin preluarea la bugetele locale a unor părți din rezultatele financiare ale acestora sau prin participarea lor la acoperirea unor cheltuieli publice cu caracter local, în cazul taxelor locale.

Atât impozitele cât și taxele locale, similar celor centrale de stat, îndeplinesc în principiu, trei funcții:

- contribuția la formarea surselor bugetelor administrațiilor locale;
- redistribuirea unor venituri;
- influențarea unor fenomene economice și sociale .

Spre deosebire de impozitele și taxele centrale de stat, funcțiile impozitelor și taxelor locale se realizează în condiția de pluralitate și diversitate.

De asemenea, amploarea acestor funcții și efectele acestora asupra subiecților raportului juridic fiscal diferă de la o autoritate locală la alte, ca urmare a gradului diferit de fiscalitate, determinate de existența în condițiile și limitele legale, a unei autonomii locale, în ceea ce privește sistemul fiscal al unităților administrativ – teritoriale.

Revenind la funcțiile impozitelor și taxelor locale, considerăm că cea mai importantă funcție se referă la contribuția acestora la formarea surselor bugetelor locale.

În virtutea acestei funcții atât impozitele cât și taxele locale participă la formarea surselor bugetelor locale necesare finanțării unor obiective, acțiuni și servicii cu caracter public de competența administrațiilor publice locale.

Deosebit de această funcție, impozitele și taxele locale, în cadrul fiecărei unități administrativ – teritoriale participă la redistribuirea unor venituri realizate de posesorii inițiali și după preluarea lor la repartizarea lor pentru satisfacerea unor nevoi în favoarea membrilor colectivităților locale.

În sfârșit, impozitele și taxele locale contribuie la nivelul administrațiilor locale la reglarea unor fenomene economico- sociale, desigur, această acțiune se realizează în mod diferit în cazul persoanelor juridice și fizice.

Bibliografie

1. Belean P., Anghelache G., Risti Lucia, Gînguță Alina (2007), „Finanțele publice ale României”, Editura Economică, București.
2. Anghelache G., Belean P. Risti Lucia, Gînguță Alina (2007), „Bugetul public și trezoreria publică în România”, Editura Economică, București.

*** Legea bugetului de stat pe anul 2019 nr. 50/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 209, din 15 martie 2019.

*** Legea 215/2001 - Legea administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare,

*** Lege privind Codul fiscal nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 927/23.12.2003.

*** Legea finanțelor publice nr. 500, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 597/13.08.2002.

*** Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 560/24.06.2004.

*** Hotărârea Guvernului nr.44 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

Defective Management at the Level of Public Administrations

Managementul defectuos la nivelul administrațiilor publice

A. Chiș, A.E. Spînu

Masterand Alexandru Chiș

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Lect. univ. dr. Adina Eleonora Spînu

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: The management of the public administrations must give trust and respect to the company, as this is the one who benefits from public services. It is absolutely necessary for the services to be beneficial and of the highest quality, so that they correspond to the needs of the population in the respective community. Also, the administrative apparatus must provide the technical basis for the implementation, as well as the implementation of projects to support those living in a particular community. An administration must be as open and responsive as possible in applying innovative solutions. It is absolutely essential that the public administration to be centered on all citizens, and not on the personal interest of a certain group of people or to be influenced by the political environment.

Keywords: management, public administrations, budget, non-reimbursable financing, political environment.

Abstract: Managementul administrațiilor publice trebuie să ofere încredere și respect

societății, deoarece aceasta este cea care beneficiază de servicii publice. Este absolut necesar ca serviciile să fie benefice și de o calitate cât mai ridicată, pentru ca acestea să corespundă necesităților populației din comunitatea respectivă. De asemenea, aparatul administrativ trebuie să ofere bazele tehnice pentru aplicarea, dar și implementarea de proiecte care să vină în sprijinul celor care conviețuiesc într-o anumită comunitate. O administrație trebuie să fie cât mai deschisă și cât mai receptivă în aplicarea de soluții inovatoare. Este absolut esențial ca administrația publică să fi centrată pe toți cetățenii, și nu pe interesul personal al unui anumit grup de persoane sau să fie influențată de mediul politic.

Cuvinte cheie: management, administrații publice, buget, finanțări nerambursabile, mediu politic.

Comunitatea locală nu este ușor de descris, folosim des cuvântul, dar, în scopul pregătirii de față, este important să ne întrebăm serios ce anume este și în ce constă.

În primul rând, comunitatea putem spune că este o reuniune, un model în care conviețuiesc mai multe persoane. Uneori, o comunitate întregă nici măcar nu o putem vedea sau nu o putem atinge.

Un aspect important este faptul că o comunitate nu este reprezentată doar oamenii care o compun, ci și modul în care aceștia sunt reuniți (religie, etnie, cultură, etc). Așadar, într-o comunitate locală, pe lângă legătura cetățenilor prin domiciliul pe care îl au în comun, îi mai poate uni și apartenențele lor la religie, etnie sau cultură.

Dezvoltarea economică, socială și culturală a unei colectivități umane dar și a unei țări, în general, depinde foarte mult de eficiența managementului administrației centrale și locale. Cu alte cuvinte, putem spune că prosperitatea unei colectivități depinde foarte mult de modul în care aceasta este administrată.

Managementul administrației publice este un raport social, care ajută comunitatea umană să își stabilească obiectivele, să se organizeze și, cel mai important, să participe la viața economică, socială, culturală și politică a țării.

Autoritățile administrației publice cu ajutorul căreia se realizează autonomia locală în comune precum și orașe sunt consiliile locale, comunale și cele orășenești, ca autorități deliberative, și primării, ca autorități executive. Atât consilierii locali, cât și primarii se aleg în condițiile prevăzute de Legea 115/2015 actualizată (Legea pentru alegerea autorităților administrației publice locale).

Resursele financiare ale autorităților publice locale trebuie să fie proporționale cu competențele și cu responsabilitățile prevăzute de lege.

De modul în care bugetul de stat și legea bugetului răspund necesităților obiective ale societății la un moment dat depinde și îndeplinirea rolului său stabilizator, de dezvoltare, de armonizare a întregii vieți economice și sociale a societății, de asigurare a echilibrului financiar, monetar și valutar al statului.

Un moment cheie în administrația publică este reprezentat de întocmirea bugetului comunității respective. Prin buget se înțelege derularea de fonduri publice care se prezintă ca un plan financiar, prin intermediul căruia sunt prevăzute veniturile și cheltuielile pe o perioadă determinată (an, lună, trimestru), acestea având scopul îndeplinirii unor obiective dar și sarcini precis stabilite la nivel de entități la care se referă respectivul buget. În acest context el constituie și un important plan operativ, din punct de vedere financiar, iar sub aspectul conținutului exprimă relații sociale de natură economică care se stabilesc între participanții la executarea aceluși plan financiar.

Bugetul ca și document reprezintă actul prin care sunt previzionate dar și aprobate în fiecare an atât veniturile cât și cheltuielile sau, după caz, numai cheltuielile, în funcție de sistemul de finanțare a instituțiilor publice. Din punct de vedere al subiecților economici, bugetul ca document reprezintă același lucru, respectiv prevede veniturile, cheltuielile și rezultatele financiare ale acelei unități economice, prognozate pe o anumită perioadă.

Premergătoare oricărei decizii economice este decizia financiară, ceea ce arată importanța elaborării unui buget pentru orice activitate importantă a instituției publice. Cu ajutorul bugetelor putem orienta instituția publică către scopuri precise cum ar fi: rentabilitate, diminuarea riscurilor, lichiditate.

Lipsind un astfel de plan, conducerea ar fi aleatorie și s-ar ghida numai după experiența precedentă, care nu este întodeauna concludentă, având în vedere condițiile specifice din respectiva perioadă anterioară.

Bugetul ca și previziune cifrică a resurselor disponibile și a responsabilităților aferente pentru realizarea obiectivelor instituției publice în condiții de maximizare a profitului.

Descrierea bugetelor va favoriza și implementarea unui sistem eficace de control, prin compararea realizărilor cu previziunile și prin luarea măsurilor de corectare la momentul oportun.

Obiectivele descrise în bugete servesc ca standarde de referință, față de care putem aprecia performanța instituției publice în fiecare fază a perioadei bugetare.

Abordând problema bugetului ca definiție și concept, în contextul lucrării de față, ne referim la întregul sistem bugetar, prin intermediul căruia se constituie și se utilizează fondurile publice.

Întrucât în cadrul sistemului bugetar, bugetul de stat este planul financiar cel mai important, prin intermediul căruia se asigură îndeplinirea principalelor funcții și atribuții ale statului, societatea manifestă față de acesta un interes deosebit, motiv pentru care este necesar să poarte girul organului suprem legislativ, Parlamentul țării.

Autoritățile publice locale prin exercitarea funcțiilor sale formează resurse (venituri) și efectuează cheltuieli cu scopul satisfacerii binelui social, respectiv a intereselor comune din unitatea administrativ-teritorială.

Atât veniturile și cheltuielile bugetelor locale, cât și celelalte venituri și cheltuieli evidențiate în afara bugetului local, cumulate la nivelul unității administrativ-teritoriale, alcătuiesc bugetul general al unității administrativ-teritoriale, care, după consolidare, prin eliminarea transferurilor dintre bugete, va reflecta dimensiunea efortului financiar public în unitatea administrativ-teritorială pe anul respectiv, starea de echilibru sau dezechilibru, după caz.

În managementul administrației publice nu există rețete fixe care să ducă către succes, sau care trebuie aplicate pas cu pas de către administrația publică.

Administrația publică din țara noastră trebuie să ia în considerare impactul pe care un mediu într-o continuă schimbare îl poate avea asupra țării. Identificarea misiunilor, a scopurilor precum și obiectivelor dintr-o organizație reprezintă nu doar o strategie managerială, dar și o modalitate de supraviețuire.

Știm cu toții faptul că una din cheile integrării cu succes a României în Uniunea Europeană o reprezintă aplicarea de proiecte, pentru accesarea de fonduri europene.

Necesitatea de a elabora și a gestiona proiecte în cadrul administrațiilor publice locale s-a născut din dorința de adaptare la tehnici moderne de lucru precum și de atragere de noi resurse financiare pentru a rezolva unele probleme apărute la nivelul comunităților locale. Succesul activităților în investiții, în cea mai mare parte, va fi determinat de asigurarea fondurilor financiare necesare. Asigurarea cu fondurile bănești necesare are un conținut complex, care va reflecta utilizarea fondurilor financiare în legătură cu tehnica de constituire.

Lipsa accesării de fonduri nerambursabile de la nivelul Uniunii Europene este reprezentată de faptul că managementul administrațiilor respective este defectuos. Acest lucru se datorează faptului că aceștia nu știu ce surse pot să fie atrase, nu au personal specializat sau capabil să redacteze proiecte pentru a accesa fonduri europene. De asemenea, administrațiile publice locale nu încearcă să acceseze bani europeni pentru că nu au bani în bugetele lor, pentru a asigura cofinanțare într-un asemenea proiect, ori nu au bani suficienți pentru realizarea unor astfel de proiecte. Cea mai întâlnită problemă este lipsa de informare și lipsa pregătirii personalului angajat în administrațiile publice locale, dar mai ales lipsa personalului instruit să redacteze un proiect care să fie eligibil pentru fonduri europene. Această cauză se datorează și faptului că, de multe ori, personalul angajat nu este ales pe criterii educaționale.

Principalele categorii unde se pot accesa finanțările nerambursabile sunt cele în care se regăsesc categoriile defavorizate (persoanele cu venituri scăzute, bolnavii, copiii orfani, șomerii, diferite etnii, bătrânii.).

Aici putem enumera domenii cum ar fi: sănătatea, asistența socială sau învățământul, care pot să primescă fonduri pentru derularea unor programe specifice pentru a se dezvolta.

De asemenea, un alt domeniu în care se întâlnesc finanțări cu ajutorul fondurilor nerambursabile este sectorul economic, acesta fiind considerat cu potențial de dezvoltare, aici putând exemplifica domenii cum ar fi turismul, agricultura, etc. Am putea spune că această categorie este de fapt într-o corelație cu cea anterioară, deoarece se vor crea noi locuri de muncă, acestea având efecte sociale evidente.

Un alt domeniu general este reprezentat de cel al calității vieții prin protejarea mediului înconjurător sau infrastructură. Acestea se pot regăsi în special în zonele slab dezvoltate. În România, pe lângă aceste domenii generale pentru care se primesc finanțări nerambursabile în majoritatea statelor, mai există și unele specifice, cum ar fi democratizarea instituțiilor statului, precum și integrarea acestora în structurile europene.

Sistemul de finanțare cu ajutorul fondurilor nerambursabile publice externe reprezintă o componentă a unor mecanisme ample de colaborare între diverse state, acestea având rolul de a acorda un ajutor pentru a sprijini rezolvarea unor situații mai excepționale în care țara beneficiară a acestui tip de finanțare nu deține resursele umane și materiale necesare.

Nu trebuie uitat nici faptul că administrațiile publice se intercondiționează și au raporturi privilegiate cu sistemul politic. De multe ori se consideră chiar că administrația publică este parte a sistemului politic și are rolul de asigurare a coeziunii sociale. De asemenea, sistemul administrativ pare a fi strâns legat de puterea politică, care îi conferă legitimitatea necesară, acțiunile sale purtând astfel amprenta autorității de stat.

Se poate spune că administrațiile publice nu sunt animate de o ideologie specifică acestora, prin acțiunile pe care acestea le întreprind, ci toate acțiunile provin din sistemul de valori existent în societate în acel moment, acesta putând să fie liberal, autoritar, socialist etc.

Concluzii

În concluzie, se poate afirma că administrațiile publice sunt fidelizate aparatului politic ajuns la guvernare, acest aspect ajutând la dezvoltarea comunităților din aparatul administrativ care face parte din partidul care și conduce guvernul. Tot în acest sens, se poate constata faptul că situația administrației publice din interiorul sistemului politic depinde și de regimul constituțional, de structura de stat ori de sistemul partidului.

Aceasta este o problemă care nu și-a găsit încă o rezolvare în țara noastră, este relația dintre administrația publică și mediul politic. Este foarte evident faptul că schimbarea regimului politic atrage și schimbări importante la nivelul funcțiilor în administrațiile publice. Deși reprezintă o practică care este de neacceptat din punctul de vedere al standardelor europene, aceasta continuă, evident în ultimii ani la o scară mai mică. Însă, toate aceste rotații politice sau simpatii politice nu fac decât să înăutățească modul în care este condus aparatul administrativ.

Bibliografie

1. Bărăian, M., Arghir, G., Stiluri de conducere și strategii de comunicare la nivel de organizații, Știință și Inginerie, vol. 19, Editura AGIR, București, 2011;
2. Bărăian, M., Arghir, G., Managementul conflictelor în organizații, Inginerie - Cugir, vol. 1, Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2013;
3. Drucker, P., Despre decizie și eficacitate, Editura Meteor Press, București, 2008;
4. Legea nr.115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, modificată prin OUG nr.40/2019.

The Strategy for Developing the Newspaper "Sell and Buy" in Crisis Conditions

Strategia de dezvoltare a ziarului "Vând și Cumpăr" în condiții de criză

S.Mager, A.E.Spînu

Masterand Sandra Mager

Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad,

Lect. univ. dr. Adina Eleonora Spînu

Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad

Abstract: In order to get out of the crisis and maintain the market competitiveness of the newspaper "Sell and Buy" in Arad, it is necessary to elaborate a development strategy, with the analysis of the internal and external environment, the components of the strategy, the implementation of the strategy and the verification of its implementation.

Keywords: development strategy, newspaper, competition, market, resources.

Abstract: În vederea ieșirii din criză și a menținerii competitivității pe piață a ziarului „Vând și Cumpăr” din Arad, este necesară elaborarea unei strategii de dezvoltare, cu analiza mediului intern și extern, componentele strategiei, implementarea strategiei și verificarea implementării ei.

Cuvinte cheie: strategie de dezvoltare, ziar, concurență, piață, resurse.

Scurt istoric Ziarul „Vând și Cumpăr” este un ziar local, înființat în anul 1993, fiind prima editură care se axa pe anunțuri de vânzare - cumpărare și publicitate din România, primul număr fiind alcătuit din două pagini. Pe parcursul anilor, lumea s-a obișnuit cu sistemul acesta și a căpătat încredere, astfel că ziarul a crescut ca și număr de pagini și cititori. La început tipărirea ziarului se efectua local, la sediul din Arad, ulterior nefiind rentabil din cauza materialelor prime (hârtie, cerneală, timp de executare, număr foarte mare de exemplare). Astfel, a fost luată decizia de a se tipări în tipografie, prețul cel mai bun fiind dat de tipografia din Timișoara.

Pentru a publica un anunț în acest ziar trebuie în prealabil cumpărat ziarul, până nu demult pe ultima pagină a ziarului găsim un talon. În prezent există două taloane, deoarece clienții ne-au cerut posibilitatea de a publica și produse al căror preț de vânzare este foarte mic, nefiind rentabil a achita din start 5 lei doar pentru ziar. Talonul cu anunțul propriu-zis se depune la chioșcurile enumerate în ziar (cele la care noi ne deplasăm personal pentru a ridica taloanele în fiecare zi cel puțin o dată).

Publicația este săptămânală, aparițiile pe baza talonului sunt pentru 2 numere de ziar, adică 2 săptămâni. Dacă clientul dorește apariții multiple sau chenar (se pune un chenar negru anunțului și literele sunt îngroșate, ieșind mai mult în evidență) poate veni la sediu și să achite taxele aferente.

În anul 2009 fiind lideri pe piața din Arad, am decis să creăm și un site web care este administrat și până în prezent de noi, doar prin plata cu cardul se pot adăuga anunțuri de către utilizator.

Începând din anul 2011 apariția site-urilor de profil identic cu al ziarului nostru a provocat un declin foarte mare. Nefiind gestionată ca atare problema, bazându-se doar pe numele și istoria ziarului, a dus la o pierdere de poziție lentă dar continuă pe piață.

Principiul de a vinde ziarul, încă din 1993, a fost același: vindem ziarul pentru talon! Aceasta pentru ca oamenii să aibă posibilitatea de a-și publica anunțul sau serviciul prestat. Doar că, având concurență în mediul online fără costuri și fără deplasare, strategia aceasta nu s-a mai putut folosi. Mi-am dat seama după ce am preluat conducerea ziarului, în anul 2017, făcând o analiză a taloanelor care se depuneau, că anunțurile propriu-zise reprezintă doar un procent de 20% din numărul vândut de exemplare.

De aici rezultă că ziarul este practic cumpărat pentru informație, aceasta însemnând că trebuie să abordăm o altă strategie decât cea de până acum.

Macromediul. Factorul care afectează în mod negativ vânzarea ziarului este de natura politico-juridică. Datorită deciziei primăriei de a desființa chioșcurile de ziare, numărul de exemplare a scăzut drastic, la toate publicațiile de pe piață.

Un alt factor care influențează în mod direct ziarul este faptul că în mediul online există acces la multe site-uri care oferă serviciile noastre gratuit. Nu punem în această categorie persoanele care nu folosesc internetul.

În mediul economic bariera este neîncrederea firmelor de a investi în publicitate printată, care este justificată și prin prisma factorului politico-juridic.

Micromediul. Unul dintre factorii care influențează succesul ziarului pe viitor este reacția clienților la schimbările ce urmează. În momentul de față nemulțumirea lor este vizavi de numărul mic de anunțuri care se regăsesc în publicație, cât și faptul că pentru a publica un anunț este necesară cumpărarea ziarului.

Un alt factor este costul de tipărire și logistica. Având până nu demult tipografia din Timișoara, procedura era foarte simplă și colaborarea eficientă. În momentul de față tipografia a intrat în insolvență neavând profit, pentru că printul nu mai este de actualitate, fiind astfel obligați să mutăm tipărirea ziarului la tipografia din Cluj, care atrage după sine alte costuri.

Misiunea organizației. Misiunea organizație este de a facilita posibilitatea de vânzare - cumpărare publicitate și prestare de servicii a comunității locale, fiind un ziar local, ajutând în același timp persoanele care nu au tangență cu mediul virtual în a avea posibilitatea de a-și publica anunțul și în mediul online.

Ziarul acoperă o gamă foarte largă de domenii: imobile, terenuri locuri de casă, spații comerciale, uz casnic, mobilier, tv, audio, IT, telefoane, sport, hobby, instrumente muzicale, auto, moto, piese de schimb și accesorii, garaje, plante, flori, animale, păsări, agricole, oferte - cereri gratuite, pierderi, evenimente, servicii,

meditații, locuri de muncă, afaceri, împrumuturi, bijuterii, accesorii, îmbrăcăminte, articole copii, medicale, materiale - utilaje de construcție, mașini, utilaje, scule unelte, diverse, matrimoniale.

Ne adresăm atât persoanelor fizice, persoanelor fizice autorizate cât și persoanelor juridice.

Obiectivele organizației

- Obiectivul ziarului trebuie să fie atragerea de cât mai multă informație, acesta fiind interesul primordial al clienței, realizată în baza cercetării făcute în prealabil.
- Obiectivul site-ului este de a facilita publicarea anunțurilor pentru a crește numărul de utilizatori respectiv numărul de vizitatori, crescând în același timp rank-ul paginii web.
- Se pot atinge aceste obiective prin modificări fundamentale (modul de publicare) ale ziarului și a site-ului.
- Reducerea costului de tipărire este un alt obiectiv, care se poate realiza doar în momentul în care crește tirajul ziarului.
- Se realizăm încasări mai mari din publicitate/anunțuri și din vânzarea de ziare.

Opțiunile strategice. Este imperios necesar să ajungem la un conținut de informații mult mai mare al ziarului, pentru a atrage clienții în a cumpăra publicația și în același timp să îi determinăm să apeleze la ziarul nostru pentru a vinde/cumpăra sau a face publicitate. Nu putem să îi scutim de drumul depus, dar îi putem ajuta prin depunerea anunțului cu titlu gratuit. Până acum fiind obligatorie achiziționarea ziarului (5 lei), pe viitor anunțurile simple (în limita a 20 de cuvinte) se vor putea depunde pe un talon care se primește gratuit de către client de la chioșcul de ziare, respectiv de la sediul nostru. Pentru anunțurile cu un număr mai mare de cuvinte, cu chenar, cu poză, cu publicație pe site-ul nostru, clienții vor fi rugați să vină la sediu pentru a achita taxele aferente. Acest efort financiar și fizic depus de ei le va garanta o vizibilitate mai mare și șanse mai mari spre a finaliza tranzacția/serviciul prestat.

Pe partea de web, schimbarea va fi asemănătoare. Anunțurile per utilizator vor fi gratuite în limita a unui anunț / rubrică. Pentru a publica mai multe anunțuri se pot achiziționa pachete de credite care vor da posibilitatea publicării a mai multor anunțuri în diverse categorii sau în aceeași categorie.

Practic, vom separa ziarul de pagina web. Astfel, în cazul în care unul din cele două nu va funcționa corespunzător, putem renunța cu ușurință fără a bloca cealaltă parte.

În momentul de față ziarul este componenta esențială, care beneficiază și de cea mai mare parte de resurse financiare folosite (tipărire, chirie sediu, mașină, combustibil, abonament telefon, logistică).

Toate schimbările acestea vin asociate cu schimbarea de imagine (siglă) a ziarului și a site-ului ca și grafică.

Resursele. Pentru a putea opera modificările mai sus menționate este nevoie de implicarea persoanelor din domeniul web și grafică, ceea ce necesită costuri financiare destul de ridicate.

Grafica ziarului, sigla, precum și grafica taloanelor au fost realizate de către personal calificat în acest sens.

Partea de web a necesitat cunoștințe pe partea de cod, de implementare a tuturor ideilor prelucrate împreună cu cod developerul. Totodată, a fost necesară achiziționarea unui calculator performant, pe care se poate rula programul de tehnoredactare a ziarului, precum și cumpărarea de VPS (virtual personal server) pentru a suporta baza de date de pe web. Acesta este un abonament lunar.

Termenele. Ideea de a face aceste modificări a apărut la 2 luni de la preluarea afacerii în sine. După câteva calcule realizate relatate mai sus, am decis că această schimbare este vitală pentru a asigura continuarea activității ziarului. Această strategie a rămas la nivel de idee până în februarie 2018, cu noua idee de afacere demarând din luna martie 2019.

În decurs de 12 luni voi fi atentă la derularea propriu-zisă a afacerii și voi spera la creșterea vânzării ziarului, la creșterea numărului de clienți, la creșterea vânzării de spații publicitare atât pe partea de ziar cât și de web.

Avantajul competitiv. Pe partea de ziar suntem singura publicație de acest profil în municipiul și județul Arad. Practic aici concurența noastră nu este foarte mare, fiind doar câteva ziare locale care au și anunțuri de vânzări dar sunt doar complementare pentru conținutul lor.

Pe partea de web concurența este diferită, existând multe alte site-uri de acest profil cu un buget mult mai mare pentru investiții în publicitate și în personal foarte calificat.

Singurul lucru care ne diferențiază de competiție este faptul că suntem locali. Prin acest lucru oferim un plus de seriozitate, facilitarea tranzacțiilor, găsirea produsului/serviciului pe plan local mult mai ușor.

Ne concentrăm în mod special la nevoile locuitorilor Aradului. Suntem un sprijin pentru persoanele care nu au posibilitatea de a publica anunțuri și a citi anunțuri în mediul online.

Prețul ziarului este neschimbat din anul 2015. Cu toate noile schimbări, sperăm ca prețul să fie același în continuare.

Concluzii Toate opțiunile strategice noi care urmează a fi implementate pentru ziarul „Vând și Cumpăr” vor aduce un aport pozitiv în ceea ce privește imaginea pe care o avem. Baniile investiți în reinventarea afacerii ar trebui să se amortizeze în maxim 12 luni de la începerea noii variante de ziar. Sperăm să atragem un potențial de clienți noi în următoarea perioadă și crearea de noi locuri de muncă pentru dezvoltarea durabilă a firmei.

Bibliografie

1. Băcanu, B., *Practici de management strategic. Metode și studii de caz*, Ed.Polirom, Iași, 2006;
  2. Nicolescu, O., *Managementul întreprinderilor mici și mijlocii: concepte, metode, aplicații, studii de caz*, Ed.Economică, București, 2001;
  3. Wittman, R.G., Reuter, M.P., *Strategic planning*, Kogan Page London, 2008;
- *** www.vandsicumpar.com

**The Career Management and the Analysis of the
Personality Influence on the Career Success**

**Managementul carierei și analiza influenței personalității
asupra succesului în carieră**

A.Ardelean, S.G.Szentesi

Masterand Alexandra Ardelean

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Prof. univ. dr. Silviu Gabriel Szentesi

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: Career management is an important professional aspect for both individuals and organizations. There have been during the time of a series of psychological research related to the human personality that find a wide application in management, human resources management and specifically in career management. In this summary study on the career management and the analysis of the influence of personality on the success in the career, the possibilities regarding the use of some models, such as big five or other models, in the improvement of the career management were highlighted. A particular place in the current research is the emotional intelligence and the possibilities of applying these studies in the management of the career. A first conclusion of the study is that specialists with a balanced personality have more chances to promote professionally on a career path.

Keywords: personality, career management, big five, emotional intelligence, balanced personality.

1. Introducere

În societatea modernă a existat o preocupare de a determina factorii care influențează succesul în cariera profesională. O parte din răspuns se găsește în pregătirea profesională superioară sau cunoașterea foarte bună a unui domeniu de activitate, cunoștere dobândită prin experiență. O altă parte a răspunsului ar putea fi tipul de personalitate și modul cum știm să ne gestionăm emoțiile, așa zisa inteligență emoțională. Pornind de la aceste câteva elemente oamnei de știință, în mod deosebit psihologii au demarat un proces de elaborare a unor modele de determinare a tipurilor de personalitate și au încercat să determine legătura dintre personalitate, un anumit tip al acestei cunoscută pe baza unui model dezvoltat și succesul în carieră. Rezultatele sunt interesante dar încă nu pot fi generalizate sub forma unor afirmații sau recomandări clare. Cert este că un coeficient de inteligență ridicat poate juca un rol în dezvoltarea și afirmarea profesională în carieră dar nu este, în majoritatea cazurilor, un element hotărâtor. Se pare că sunt alți factori mai importanți în ce privește succesul și evoluția în carieră și deși la prima impresie pare că aceste aspecte sunt specifice unor țări ca România, se poate constata că și în alte țări majoritatea oamenilor de succes nu au avut un IQ ridicat sau chiar dacă au avut un IQ ridicat a mai fost nevoie și de o inteligență emoțională ridicată sau de un anumit tip de personalitate.

2. Modele de determinare a personalității

2.1. Raymond Cattell și teoria sa despre personalitate

Dacă nu am studiat psihologia în școală, cel mai probabil nu am auzit de Raymond Cattell. Cattell este un cunoscut psiholog din Anglia din secolul XX. El a studiat chimia și fizica la Universitatea din Londra, un indiciu asupra abordării științifice și matematice pe care urma să o introducă în psihologie. Cattell a devenit pentru prima dată interesat de psihologie în contextul impactului cultural al Primului Război Mondial. A decis să urmeze o carieră în domeniu și, în cele din urmă, a absolvit Universitatea din Londra și a obținut o diplomă în psihologie. În anii următori, el a acceptat diverse posturi de profesor la universități din Statele Unite, inclusiv la Universitatea Columbia și la Universitatea Harvard.

Cattell a înființat apoi Laboratorul de evaluare a personalității și comportament de grup la Universitatea din Illinois. Ulterior a ajutat la fondarea Societății de Psihologie Experimentală Multivariată și a unei reviste denumită, *Multivariate Behavior Research*. Unul dintre aspectele de remarcă ale carierei lui Cattell a fost abordarea lui de a utiliza statistici multivariate pentru a examina comportamentul uman, mai degrabă decât de a urmări stilul tradițional de cercetare de a măsura și compara variabilele unice între altele. În ciuda acestor realizări, cea mai mare contribuție a lui Raymond Cattell în psihologie a avut loc după pensionarea sa de la Universitatea din Illinois. După pensionare, Cattell a lucrat cu soția sa Heather Birkett pentru a dezvolta Modelul de personalitate cu 16 factori.

Cercetarea psihometrică se concentrează asupra diferențelor dintre indivizi. Metoda are două componente principale: dezvoltarea de instrumente și procedee pentru măsurarea trăsăturilor și rafinarea abordărilor de măsurare. Psihomometria a fost dezvoltată inițial cu scopul de a măsura inteligența, dar ulterior extinsă pentru a explora trăsăturile personalității. Majoritatea cercetărilor lui Raymond Cattell s-au concentrat pe acestea din urmă. Psihomometria încearcă să cuantifice calitățile oamenilor. Criticii susțin că nu puteți cuantifica astfel de lucruri, dar susținătorii psihometriei susțin că mulți critici utilizează greșit datele psihometrice. Totuși, procesul de definire a „măsurării” pentru o știință socială precum psihologia s-a dovedit dificil pentru pionierii psihometriei. Aceasta este o problemă comună în toate disciplinele

Raymond Cattell este cunoscut pentru utilizarea metodelor de analiză factorială, mai degrabă decât a metodelor mai subiective sau calitative, pentru a explora trăsăturile personalității. El a fost un pionier în utilizarea analizei factorilor pentru studierea comportamentelor. Metoda de analiză a factorilor este ceea ce l-a determinat pe Cattell să identifice cele 16 trăsături individuale care sunt centrale în teoria personalității sale. Ca și în toate lucrările sale, Cattell a adoptat o abordare statistică și măsurabilă pentru studierea personalității, mai degrabă decât folosirea datelor observaționale și calitative. El a vrut să aplice analiza factorilor personalității. Pentru a face acest lucru, el a clasificat datele în trei părți pentru a realiza o metodă mare și cuprinzătoare de eșantionare.

Cele trei tipuri de date au fost:

- Date despre viață (L-data): informații despre comportamentele cotidiene ale individului și despre modelele sale de comportament. Aceasta a inclus lucruri precum notele pe care le-au primit în școală, starea lor civilă, interacțiunile sociale și multe altele.
- Date experimentale (date T): reacții înregistrate la experimente standardizate într-un cadru de laborator, concepute pentru a testa răspunsul participantului la studii în anumite situații.
- Date chestionare (date Q): răspunsuri la întrebări despre comportamentul și sentimentele participantului. Aceste date au fost bazate pe introspecție și au oferit o privire mai profundă asupra personalității persoanei care nu este întotdeauna clară prin datele comportamentale.

Scopul teoriei personalității lui Cattell a fost stabilirea unei „taxonomii comune” a trăsăturilor de personalitate. El a rafinat listele stabilite anterior de trăsături de personalitate și a restrâns-o pentru a simplifica descrierile personalității chiar mai departe decât predecesorii săi. Taxonomia stabilită anterior, creată de psihologii Gordon Allport și Henry Odbert în 1936, conținea mii de trăsături de personalitate împărțite în patru categorii. Dar, această taxonomie conținea câteva „granițe de categorie ambigue”, care au redus semnificația operei. Teoria personalității lui Raymond Cattell a căutat atât să perfecționeze taxonomia anterioară, cât și să creeze limite mai rigide, care se dea mai multă semnificație teoriei.

Cele 16 trăsături primare ale teoriei personalității lui Cattell

Teoria personalității lui Cattell a descris 16 trăsături de personalitate pe care fiecare persoană le deține în diferite grade. Trăsăturile de personalitate sunt denumite „factori primari”, dintre care cineva poate fi în „interval scăzut” sau „rază mare”. În interiorul acestor ranguri sunt descriptorii ai atributelor pe care cineva le poate avea, sau ai modurilor în care poate acționa cineva, care intră în aceste intervale. Cei șaisprezece factori primari ai personalității descriși de teoria personalității lui Cattell sunt următorii Cattell, Raymond B. (1957):

- căldură;
- raționament;
- stabilitate emoțională;
- predominanța;
- vioiciunea;
- regulaconștiință;
- social-îndrăzneală;
- sensibilitate;
- vigilența;
- capacitate de abstracție;
- caracter privat;
- reținerea;
- deschiderea;
- înclinația spre schimbare;
- încrederea în sine;
- perfecționismul;
- tensiunea

În legătură cu teoria lui Cattell despre personalitate a venit cel chestionarul cu șaisprezece întrebări privind factorului de personalitate (16PF). 16PF este un test de personalitate folosit atât de indivizi, cât și de psihologi și instituții de sănătate mintală pentru a ajuta la evaluarea pacienților. Spre deosebire de testele de personalitate care întrebă în mod explicit respondentul despre trăsăturile personalității sale, 16PF întrebă despre anumite situații și răspunsul acestora în aceste situații.

Modelul „Big five”

În ciuda expertizei sale științifice și matematice, teoria personalității lui Cattell nu este lipsită de critici. Cea mai mare parte a criticilor este legată de faptul că teoria nu a fost niciodată replicată în întregime; astfel, fiabilitatea calculului de analiză a factorilor care au modelat teoria personalității lui Cattell este pusă la îndoială. Cattell a afirmat că acest lucru se datora faptului că cei care au încercat să-i reproducă descoperirile nu foloseau metodologia sa exactă. În ciuda dificultăților cu replicarea, teoria personalității lui Cattell a avut un incontestabil impact asupra domeniului personalității din psihologie. Cele șaisprezece factori primari ai lui Cattell au fost esențiali pentru descoperirea ulterioară a „cinci mari” trăsături de personalitate. La fel cum Cattell a căutat să îmbunătățească și să perfecționeze concluziile predecesorilor săi în domeniul personalității, alții au făcut același lucru cu cei șaisprezece factori ai lui Cattell. Psihologii au putut să folosească teoria personalității lui Cattell ca punct de plecare pentru a o distila până la cinci trăsături de personalitate care „definesc personalitatea umană”. Cattell a recunoscut acești factori în cercetarea sa ca „factori globali” care cuprind mulți dintre cei șaisprezece factori în cinci trăsături mai largi. Cele mai mari cinci trăsături de personalitate sunt:

- Deschiderea,
- Conștiinciozitatea,
- Extrovertirea,
- Agreabilitatea,
- Nervozitatea

Ca și teoria originală a personalității lui Cattell cu șaisprezece factori, ideea din spatele celor cinci mari nu este dacă unul are sau nu aceste trăsături. Mai degrabă, se crede că toată lumea are aceste trăsături, dar în grade diferite sau forme diferite. Unde te încadrezi în fiecare din cele cinci trăsături este un bun indicator al reacției în situații diferite. Astăzi, testul Big five este mult mai frecvent utilizat decât chestionarul inițial 16PF.

Pe baza scalei propuse pentru fiecare trăsătură de personalitate se poate obține un scor între 5 și 25 de puncte.

Acest chestionar a fost aplicat la persoane care au reușit în carieră, respectiv au o carieră de succes și sunt directori, manageri, conducători de instituții, proprietari de firme. Chestionarul aplicat este unul ce se utilizează preponderent pentru mediul de afaceri și este adaptat de *Howard, P.J., Medina, P.L. & Howard, J.M. (1996)*. Pe baza rezultatelor obținute prin interviuarea persoanelor, a prelucrării datelor, a interpretării acestora conform modelului Big five și pe baza punctajului acumulat se pot trage câteva concluzii.

În general persoanele de succes sunt persoane ce obțin pe baza modelului de personalitate Big five un punctaj de mijloc, situat undeva între 14-19 puncte pentru fiecare din cele cinci trăsături de personalitate. La o analiză sumară se poate afirma că persoanele care manifestă echilibru și au o personalitate echilibrată pot avea mai ușor o carieră de succes. Modelul big five poate fi considerat un model depășit din anumite puncte de vedere, fapt confirmat și de cercetările din ultimii 20-30 de ani legate de inteligența emoțională și importanța acesteia în succesul în carieră (Goleman, D. 2011). Considerăm că aceste cercetări pot fi continuate și abordate dintr-o perspectivă actuală, cum ar fi analiza datelor big data (datelor complexe de volum mare) prin utilizare unor metode de prelucrare psihometrice ca cele introduse în 2012 de Michal Kosinski (Kosinski.M., et al.2016).

Bibliografie

1. Cattell, Raymond B. (1955). *Handbook for the Objective-Analytic Personality Test batteries: (including Adult and Child O-A Batteries)*. Savoy, IL: Institute for Personality and Ability Testing. ASIN B0007GR7PS.
2. Cattell, Raymond B. (1957). *Personality and motivation structure and measurement*. World Book Co. ASIN B0007DER4U.
3. Digman JM (1990). "Personality structure: Emergence of the five-factor model". *Annual Review of Psychology*. 41: 417-440. [doi:10.1146/annurev.ps.41.020190.002221](https://doi.org/10.1146/annurev.ps.41.020190.002221).

4. Goleman, D., (1995) *Emotional Intelligence*, New York, NY, England: Bantam Books, Inc.
5. Goleman, D. (1998). *Working With Emotional Intelligence*. New York, NY. Bantam Books.
6. Goleman, D. (2011), *Leadership: The Power of Emotional Intelligence*
7. *Howard, P.J., Medina, P.L. & Howard, J.M. (1996). The big five locator: a quick assessment tool for consultants and trainers. San Diego, CA: Pfeiffer and Company.*
8. Kosinski, M., Wang, Y., Lakkaraju, H. and Leskovec, J., *Mining Big Data to Extract Patterns and Predict Real-Life Outcomes*, Psychological Methods, 2016.
9. Schmalen, H., Pechtl, H., (2019), *Grundlagen und Probleme der Betriebswirtschaft*, 16. Auflage, Schäffer-Poeschel Verlag Stuttgart;
10. Szentesi, S., G., 2018, *Marketing*, Vorlesungsskript ppt UVT)
11. This, P. & Stuijve, R. (2014). *Business Administration*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.

Local Development in Covăsânț Rural Area

Dezvoltarea locală în zona rurală Covăsânț

V.C.Stoica, F.S.Barbu

Masterand Valentin Cristian Stoica

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad,

Lect. univ. dr. Florentina Simona Barbu

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract: Regional development is one of the objectives of the European Union, and the idea of the region is a major functional principle of the Union and a condition of administrative reform in the Member States or candidates. The projects that are carried out at national or regional level can be independent or included in different development programs, so that the Covăsânț valley development project is a project included in the National Rural Development Program - Measure M07 Sub-measure 7.2: Investments in creation and modernization of the basic infrastructure on a small scale, project with non-reimbursable funds.

Keywords: regional development, sustainable development, infrastructure, reform, administration.

Abstract: Dezvoltarea regională este unul dintre obiectivele Uniunii Europene, iar ideea de regiune este un principiu funcțional major al Uniunii și o condiție a reformei administrative în statele membre sau candidate. Proiectele care se derulează la nivel național sau regional pot fi independente sau incluse în diferite programe de dezvoltare, astfel că proiectul de amenajare a văii Covăsânț este un proiect inclus în Programul Național de Dezvoltare Rurală - Măsura M07

Sub-măsura 7.2: Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică ,proiect cu fonduri nerambursabile.

Cuvinte cheie: dezvoltare regională, dezvoltare durabilă, infrastructură, reformă, administrație.

Introducere

Dezvoltarea locală este o paradigmă a zilelor noastre, un concept care este axat pe stimularea și diversificarea activităților economice prin stimularea investițiilor atât în sectorul privat cât și în sectorul public, investiții menite să reducă diferențele socio-economice dintre regiunile țării noastre prin îmbunătățirea nivelului de trai oferind astfel cetățenilor servicii de calitate și un standard de viață mai ridicat.

Dezvoltarea regională este unul dintre obiectivele Uniunii Europene, iar ideea de regiune este un principiu funcțional major al Uniunii și o condiție a reformei administrative în statele membre sau candidate

Problema cercetării

Acest articol își propune să contureze o imagine de ansamblu asupra societății actuale, delimitările conceptuale în ceea ce privește dezvoltarea durabilă, dezvoltarea locală și regională, cadrul legislativ prin care se pot obține fondurile necesare finanțării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii, programele existente la nivel național și regional și exemplul de bune practici prin implementarea unui proiect de infrastructură pentru comuna Covasînț, județul Arad, prin care să se realizeze amenajarea și intubarea văii care străbate comuna.

Delimitări conceptuale

În ciuda multor progrese și a unei poziții bune la nivel național a unor indicatori relevanți, mediul rural rămâne de fapt mai puțin dezvoltat în context european, drept urmare necesită o continuă strategie de dezvoltare care să acopere domeniul economic, mai ales competitivitatea întreprinderilor, creșterea economiei rurale, dezvoltarea infrastructurii și a unor servicii sociale de transport, educație, sănătate și formare).

Din dorința de a realiza o creștere a standardelor sociale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, precum și alte autorități publice, demarează în acest sens diverse programe de investiții în infrastructura locală. Programele au un grad de diversitate ridicat în ceea ce privește eligibilitatea, decontarea, monitorizarea și finanțarea lor.

În contextual actual, nesiguranța mediului economic reprezintă o chestiune care trebuie luată în considerare de către toți cei implicați, de la manageri, investitori și până la toate părțile implicate în acest domeniu al dezvoltării durabile și această nesiguranță se presupune că poate fi redusă doar prin realizarea unui tip flexibil, actualizat și echilibrat de raportare financiară. În acest sens sunt necesare decizii corecte care să asigure un climat investițional atractiv pentru toți potențialii investitori, în toate localitățile, indiferent că vorbim despre dezvoltarea infrastructurii din mediul rural sau urban și care ar trebui să creeze un număr mai mare de locuri de muncă, să asigure o creștere nemijlocită a standardelor de calitate a vieții și în domeniul serviciilor publice. Obiectivul principal al programelor de dezvoltare regională îl constituie revitalizarea tuturor comunelor și satelor din preajma municipiilor și orașelor.

Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) stabilește atât cadrul legal de desfășurare cât și obiectivele de investiții și condițiile de implementarea a unor proiecte de infrastructură de importanță locală.

Dezvoltarea regională este o paradigmă a zilelor noastre, un concept care reunește stimularea și diversificarea activităților economice prin intensificarea investițiilor atât în sectorul privat cât și în sectorul public, investiții menite să reducă diferențele socio-economice dintre regiunile țării noastre prin îmbunătățirea nivelului de trai oferind astfel cetățenilor servicii de calitate.

Într-o lucrare de referință, Tudor Pendiuc (2014, p. 44) definește politica de dezvoltare regională ca fiind „un ansamblu de măsuri guvernamentale care au ca scop sprijinirea creșterii economice și îmbunătățirea condițiilor de viață, prin valorificarea eficientă a potențialului regional și local”.

Principalele organizații care participă direct la implementarea programelor de dezvoltare regională sunt: Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR), Consiliul de Dezvoltare Regională (CDR), Comitetul Regional pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională (CRP),

Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională(CNDR), Ministerul Integrării Europene și Comitetul Inter-instituțional pentru elaborarea PND care este o structură cu rol doar consultativ.

Consiliul de Dezvoltare Regională(CDR) este un terț cu rol deliberativ la nivel regional,fără personalitate juridică, funcționează pe bază de parteneriate la nivel de fiecare regiune în parte și are rolul principal de analizare și aprobare a strategiei și a programelor de dezvoltare regională, distribuie resursele Fondului de dezvoltare regională, avizează parteneriate, convenții, protocoalele percum și alte documente similare.

Agenția pentru Dezvoltare Regională(ADR) este o organizație nonguvernamentală, cu statut juritic, care elaborează și propune consiliului de dezvoltare regională spre aprobare, strategia,planurile și programele de dezvoltare regională.Deasemenea asigură managementul tehnic și financiar al fondului de investiții pentru dezvoltarea regională,astfel încât să se realizeze programele implementate.

Comitetul Regional pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională(CRP) are în componența sa reprezentanți ai ADR-urilor, Prefecturilor și Consiliilor Județene și a altor instituții publice din domeniu (învațământ,cercetare,etc.), reprezentanți legali ai agenților economici iar rolul său principal este de a oferi consultanță în ceea ce privește conținutul PDR-urilor.

Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională(CNDR) este un terț care avizează politicile și strategia națională de dezvoltare, raportează Guvernului programele de finanțare, controlează realizarea obiectivelor de dezvoltare mai ales în cadrul proiectelor transfrontaliere, interregionale și la nivelul euroregiunilor.

Țara noastră, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și a Uniunii Europene (UE), a optat pentru adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, proiect adoptat prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1 din cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Prin prezentul proiect s-au adoptat Concluziile Consiliului UE din 20 iunie 2017 stabilite prin documentul „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă”, proiect în cadrul căruia au fost trasate principalele direcții de acțiune a statelor membre UE și anume:

- 1. ECHITATEA SOCIALĂ – prin care toate națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește asigurarea hranei, ocuparea forței de muncă, asigurarea utilităților (energie, apă și canalizare)
- 2. CREȘTEREA ECONOMICĂ – care are ca scop aducerea națiunilor în curs de dezvoltare la un standard care să le apropie în ceea ce privește calitatea vieții de țările dezvoltate.
- 3. MEDIUL – presupune conservarea și îmbunătățirea resurselor disponibile prin schimbarea treptată a modului prin care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

În ceea ce privește cadrul legislativ prin care funcționează CDR acesta face referire la: Legea nr.315/2004 privind dezvoltarea regională în România și HG nr.772/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a CNDR, iar principalele sale atribuții sunt⁵⁰:

- analizează și aprobă strategia și programele anuale și multianuale de dezvoltare regională ale regiunii;
- analizează și aprobă proiectele de dezvoltare regională, selectate și propuse de către Agenția pentru dezvoltare regională;
- analizează și aprobă criteriile și prioritățile de selectare a proiectelor de dezvoltare regională, precum și alocarea și destinațiile resurselor provenite din Fondul pentru dezvoltare regională;
- analizează și aprobă proiectul bugetului Agenției pentru dezvoltare regională, destinat cheltuielilor de organizare și funcționare;
- coordonează activitatea Agenției pentru dezvoltare regională, urmărește respectarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională și asigură un tratament egal și corect față de toate județele care alcatuiesc regiunea;
- numește, pe baza de concurs și eliberează din funcție, în condițiile legii, directorul Agenției pentru dezvoltare regională;

---

⁵⁰ Uniunea Generală a Industriașilor din România 1903-Dezvoltarea Regională iunie 2018, disponibil la: [Microsoft Word - Dezvoltarea regionala.doc - DezvoltareaRegionala.pdf](#)

- aprobă documentatiile elaborate de Agenția pentru dezvoltare regională în vederea obținerii, pentru unele zone din cadrul regiunii, a statutului de zona defavorizată; solicită Agenției pentru dezvoltare regională să prezinte studii, analize și să facă recomandari privind modul de realizare a obiectivelor strategiei de dezvoltare regională

Strategia de dezvoltare regională pentru zona de vest

Conform strategiei de dezvoltare durabilă, întreaga suprafață a țării noastre a fost împărțită în opt regiuni, iar una dintre acestea este regiunea de vest care a fost înființată în anul 1998 și cuprinde patru județe din vestul țării: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș și după București-Ilfov este cea mai urbanizată regiune.

Sursa: Uniunea Generală a Industriașilor din România 1903-Dezvoltarea Regională iunie 2018

Aradul reprezintă una dintre principale porți de intrare în țară dinspre Europa de Vest, fiind foarte bine interconectat cu marile capitale europene cum ar fi: Budapesta, Viena, Bratislava. Dar cu toate acestea Aradul se confruntă cu o serie de provocări în ceea ce privește masterplanul de dezvoltare regională și care prin prezenta strategie de dezvoltare regională își propune să le abordeze în cadrul programul numit: Strategia Regională de Specializare Inteligentă 2014-2020 (RIS3), care a fost aprobată de către Consiliul pentru Dezvoltare Regională în luna septembrie 2016.

Regiunea de vest este la cel de-al treilea stadiu de planificare în cadrul inovării, iar Strategia Regională de Specializare Inteligentă 2014-2020 (RIS3) cuprinde șase sectoare economice prioritare: fabricarea componentelor pentru automobile, textile, sectorul agroalimentar, TIC, construcții și turismul.

Axă prioritară a Strategiei de Dezvoltare Regională pentru zona de vest este reabilitarea fostelor situri industriale (de exemplu cele din industria siderurgică, metalurgică și minieră din zona județelor Caraș și Hunedoara) și deasemenea dezvoltarea de noi structuri socio-economice.

La nivel național, principalele obiective ale strategiei de Dezvoltare Durabilă ale UE pentru țara noastră, conform Strategiei de Dezvoltare Durabilă a României elaborată de Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile până în 2030 sunt⁵¹:

- prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră și a efectelor negative ale acestora asupra sănătății mediului;
- asigurarea că sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând în același timp, la minimum, impactul nedorit asupra economiei și a mediului;
- promovarea unor practici de consum și producție sustenabile;
- îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea explorării excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme;
- promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății;
- crearea unei societăți bazate pe incluziune social prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile;

---

⁵¹ Guvernul României Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*, București 2008.

Integrarea județului Arad în axa prioritară de dezvoltare interregională Timișoara-Arad-Oradea-Satu Mare și în Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa îi lărgeste acestuia perspectivele în domeniul sănătății, culturii, sectorului economic, educație și știință. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI) constituie organizații cu personalitate juridică ale autorităților locale și județene, în scopul derulării unor proiecte de dezvoltare locală și regională în scopul furnizării unor servicii publice de calitate, iar la nivelul județului Arad funcționează nouă asociații ADI: Apă Canalizare Arad și ADI Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor Arad.

Alături de AID-uri, tot la nivelul județului Arad mai funcționează grupurile de acțiune locală (GAL) care se diferențiază de AID-uri prin formula organizatorică. Astfel dacă în componența AID-urilor fac parte reprezentanți ai autorităților publice locale, la nivelul GAL-urilor se regăsesc atât membrii ai mediului privat (întreprinzători, cooperative agricole, etc) dar și reprezentanți ai societății civile (persoane fizice, ONG-uri, etc.)

În România implementarea programelor LEADER și GAL a început în 2003-2017 prin intermediul PNDR. Grupul de Acțiune Locală (GAL) format într-o zonă rurală are ca scop implementarea programelor LEADER (din franceză *Liaison entre actions de développement de l'économie rurale*) pentru dezvoltarea rurală, iar finanțarea proiectelor implementate de GAL-uri provine de la Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FADR). LEADER-ul este de fapt un instrument care poate contribui semnificativ la reformarea spațiului rural, fiind totodată o metodă de implicare a unor parteneri locali din mediul privat dar și din cel de stat la dezvoltarea sustenabilă a zonei în care locuiesc.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Covăsânț

Grupul de Acțiune Locală „Podgoria Miniș-Măderat” are în componența sa 19 localități și este reprezentat de 81 de entități dintre care 19 sunt reprezentanți ai administrațiilor locale, toate acestea ocupând o treime din tot teritoriul județului Arad: Ineu, Pâncota, Bârzava, Bata, Bârsa, Birchiș, Bocsig, Conop, Covăsânț, Ghioroc, Păuliș, Săvârșin, Șicula, Șilindia, Șiria, Târnova, Tauț, Ususău, Vărădia de Mureș.

Comuna Covăsînț este situată în regiunea Transilvania, în centrul podgoriei Aradului, la o distanță de 28 km de municipiul Arad și la aproximativ jumătatea drumului dintre Lipova și orașul Pâncota și face parte din GAL „Podgoria Miniș-Măderat”. Viziunea de dezvoltare a comunei este generată de rezultatul unei analize SWOT a situației existente a comunei ,din această analiză reiese stadiul de dezvoltare a comunei în context european,național,regional. Din aceste considerente ne-am propus realizarea unui proiect de infrastructură prin care să se realizeze pentru comuna Covăsînț intubarea și amenajarea văii care străbate localitatea și care pe o porțiune de câțiva kilometri face impracticabilă circulația autovehiculelor dar și intrarea în gospodării a oamenilor, iar atunci când crește debitul de apă, mai ales în anotimpurile ploioase amenință să inunde și casele așezate de-a lungul ei. Proiectul urmează să fie realizat cu ajutorul unor societăți locale cu activitate economică în domeniul proiectării și construcțiilor și bineînțeles cu sprijinul autorităților locale. Totodată în situații de urgență drumul este neaccesibil pentru pompieri,salvare,etc.

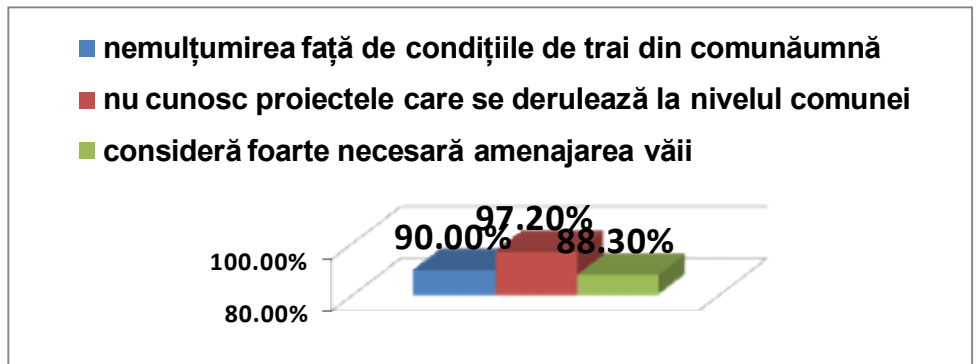
Instrumentele folosite la realizarea studiului de caz care stă la baza conceperii acestui proiect sunt :

- **-un chestionar de analiză** în scopul identificării unor probleme curente de infrastructură cu care se confruntă cetățenii comunei;
- **-un interviu** semistrukturat proiectat în scopul de a identifica impactului pe care îl au proiectele de dezvoltare durabilă asupra cetățenilor și dacă ei cunosc proiectele care sunt în curs de desfășurare la nivelul Covăsînțului;

Prin cuantificarea și analiza răspunsurilor cetățenilor (vezi Fig.nr 1), se remarcă faptul că aceștia în proporție foarte mare de 90,02% dintre cei chestionați nu sunt mulțumiți de condițiile economice și de nivelul de trai, mai ales că potențialul zonei este însemnat,încă de pe la 1700 agricultura era prosperă aici, mai ales viticultura.Un procent de 97,05% dintre repondenți nu cunosc proiectele care se desfășoară la nivelul comunei, iar lucrările care s-au executat până în anul 2018 sunt prevăzute prin măsura 322, măsură prin care s-a asfaltat drumurile comunale și s-a introdus canalizarea numai pentru câteva străzi principale.

Un procent de 88,3% dintre repondenți sunt de acord cu amenajarea văii și o consideră o prioritate chiar, iar în ceea ce privește accesarea fondurilor europene și acordarea lor un procent de 20,2% dintre cei chestionați nu știu cum se acordă aceste fonduri; un procent de 2,8% cunosc, totuși modalitatea de accesare a fondurilor, deoarece comuna face parte din GAL și sunt implicați având și ei accesate fonduri pentru agricultură, cu precădere în ființarea plantațiilor viticole.

Fig.nr.1 Rezultate relevante din chestionarul aplicat cetățenilor

Sursa: Stoica T.Valentin Cristian Lucrare de Disertație, Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad, 2018

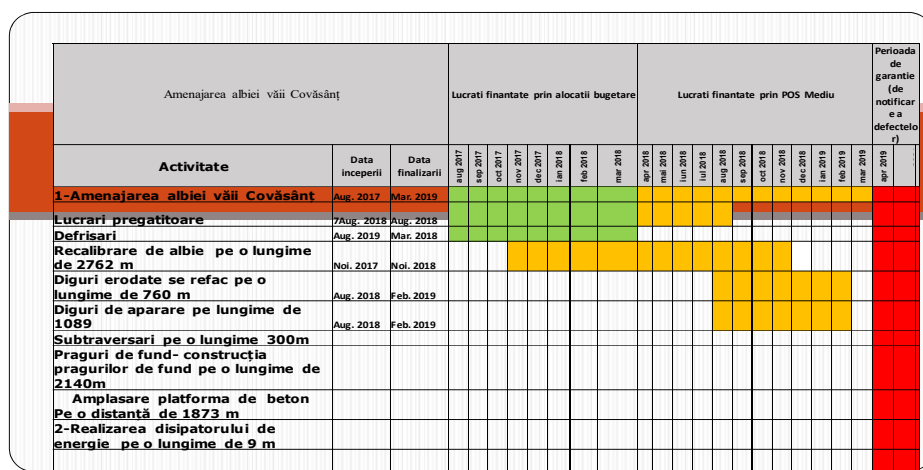
În ceea ce privește interviul, acesta s-a adresat atât primarului comunei cât și unor reprezentanți ai autorităților locale și unor angajați ai primăriei, iar concluzia a fost că proiectele de dezvoltare sunt extrem de importante pentru creșterea economică a comunei, având în vedere faptul că este o comună mică iar banii de la bugetul local nu sunt suficienți pentru dezvoltarea infrastructurii, iar aceste proiecte sunt un ajutor binevenit pentru dezvoltare, pentru promovarea turismului zonei, dezvoltarea agriculturii mai ales că este o zonă cu tradiție în viticultură, dar aceste proiecte întâmpină greutăți în ceea ce privește finanțarea care nu se face la timp la unele proiecte și din aceasta cauză nu se respectă datele de recepție a lucrărilor, lucrările avansează mai greu sau chiar au fost sistate pentru o perioadă îndelungată de timp, birocrăția multă și anevoioasă.

În urma observațiilor făcute în teren și prin discuțiile cu cetățenii și reprezentanți ai autorităților locale, prin aplicarea celor două instrumente de cercetare, s-a propus proiectul de amenajare a văii, proiect în cadrul căruia se vor realiza următoarele lucrări:

- Amenajarea albiei Văii Covăsânt prin defrișări, recalibrări de albie și decolmări pe toată lungimea văii;
- Supraînălțări de diguri și îndiguirii în zonele surpate;
- Turnarea unei plăci de asfalt de 50 cm peste vale și utilizarea ei ca și drum comun
- Amenajarea unui canton de întreținere a văii;

Proiectarea acestor lucrări s-a făcut în conformitate cu toate prevederile legislative și tehnologice aflate în vigoare la noi în țară la momentul actual. În vederea executării corecte a lucrărilor propunem soluții standard de executare, s-au realizat studii de fezabilitate și s-a ținut cont, pe cât posibil, să se utilizeze materialele de construcție din zonă. Totodată s-a acordat o atenție mărită măsurilor de protecția mediului, încercându-se reducerea poluării și să se protejeze habitatul natural a zonei, și bineînțeles s-a ținut cont de siguranța cetățenilor din zonă pe toată perioada executării lucrărilor, iar pentru siguranța muncitorilor au fost păstrate normele PS și PSI.

Figura nr.2 Diagma Gantt-Graficul de implementare a proiectului-relizarea lucrării

Sursa: Stoica T.Valentin Cristian Lucrare de Disertație, Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad, 2018

Concluzii:

La noi în țară domeniul managementului de proiect este un domeniu relativ nou dar în plină dezvoltare mai ales prin prisma proiectelor de investiții în infrastructură, care sunt atât de importante pentru dezvoltarea economică atât în mediul urban cât și în cel rural.

Totodată în dezvoltarea infrastructurii mediului urban trebuie să se țină cont și de integritatea satului românesc, în scopul de a păstra tradițiile românești iar în acest sens sunt binevenite programele de finanțare nerambursabilă cu toate că datorită expansiunii pe care o are tehnologia în acest secol ar fi păcat să nu profităm de pe urma ei și să nu ne realizăm un trai confortabil și la sat, dar cu condiția păstrării specificului satului românesc.

Deasemenea și prin intermediul acestui proiect de infrastructură susținem implementarea proiectelor europene de finanțare nerambursabilă atât de necesare pentru dezvoltarea durabilă la nivel local, regional chiar și la nivel național.

Bibliografie:

- Barbu, F.S. (2015). Study on the ecological behavior of consumers of agri-food products, Doctoral Thesis, Marketing, Faculty of Economic Sciences and Business Administration at Babeș Bolyai University of Cluj Napoca, Ph.D., Plăiaș Ioan
- Cilan, Teodor, (2010), Dezvoltarea economică și structura ocupațională: România și Regiunea de Vest, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad
- Cilan, Teodor –Florin, 2013, The Evolution of the Romanian Agriculture during post accession period from the perspective of the Common Agricultural Policy, în Jurnal of Economics and Business Research, Volume XIX, No. 1, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.
- Consiliul Județean Arad ,Strategia de dezvoltare a județului Arad pentru perioada 2014-2020, pag.180, disponibil la: [http://www.cjarad.ro/activitate/strategia-dezvoltareaccesat la 12.05.2018](http://www.cjarad.ro/activitate/strategia-dezvoltareaccesat%20la%2012.05.2018)

- Ilieș, L., Crișan, E., Mureșan., I. (2010), Best Practices in Project Management, Review of International Comparative Management, Vol. 11 Nr.1/2010
- Pendiuc, Tudor „Realități și Perspective în Dezvoltarea Regională a României”, revista Strategii Manageriale nr.1/2014 pp 42-48
- Programul Național de Dezvoltare Locală, *Ghid de implementare PNDL, 2016*, pp 6-7 disponibil la: <http://www.mdrap.ro/lucrari-publice/pndl>
- Scarlat, C., Galoiu, H., Manual de instruire avansată în managementul proiectelor (PCM), București, 2002
- Stoica T.Valentin Cristian, Lucrare de Disertație, Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad, promoția 2018
- ***<https://www.afir.info> consultat la 12.04.2018
- ***http://files.finantare.ro/2016/GHIDUL_SOLICITANTULUI_pentru_sM_7.2_-_Mai_2016.pdf consultat la 12.05.2018
- ***<http://www.fonduri-ue.ro/pndr-2014> consultat la 17.06.2018
- ***<http://www.ugir1903.ro/contact.php> consultat la 12.06.2018